କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ବୋର୍ଡ

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ

ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଉଙ୍କି ମାରୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS (FAQ) ON GST

ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ, 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017

ପ୍ରସ୍ତାବନା

କେଂନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ବୋର୍ଡ(ସୀବୀଇସୀ) ଏବଂ ନାର୍କୋଟିକ୍ସ ର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଏକାଦମୀ(ନାସେନ) ଅଧୀନସ୍ଥ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥାନ ଦ୍ୱାରା ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ଜୀ.ଏସ.ଟୀ ଉପରେ ସାଧାରଣତ ପଚରା ଯାଉଥିବା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ର ସଂକଳନ ବେଶ୍ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇଛି । ସମ୍ମାନନୀୟ ବିତ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 21 ସେପଟେମ୍ବର 2016 ରେ GST FAQ ଜାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଜୁନ 2016 ଯାଏ ମୋଡଲ ଜୀ.ଏସ.ଟୀ. ଆଇନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ଜୀ.ଏସ.ଟୀ ଉପରେ ସାଧାରଣତ ପଚରା ଯାଉଥିବା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବିଭିନ୍ନ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ପୁରା ଦେଶରେ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ପରେ ଅନେକ ବିଶିଷ୍ଟ ପରିବର୍ତନ ହୋଇଛି । ବର୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ଜୀ.ଏ.ଟୀ. ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା CGST, SGST, IGST, UTGST ଓ Compensation cess ର ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଆଇନକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଛି । କେନ୍ଦୀୟ ବିଲ କୁ ସଂସଦରେ ଆଗତ କରାଯାଇଛି; ରାଜ୍ୟ ସଂବନ୍ଧିତ ବିଧେୟ କୁ ସଂବନ୍ଧିତ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ପାରିତ କରାଯିବ । ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶନ ସମୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ ସଂସଦ ରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ଉପରୋକ୍ତ ବିଲକୁ ଆଧାରକରି ନାସେନ ଦ୍ୱାରା FAQ ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ମୁଂ ଡୀ.ଜୀ.,ନାସେନ ଓ ତାଂକ ଟୀମ୍ କୁ ତାଂକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ପାଇଁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ଏବଂ ଆଶା କରୁଛି ଯେ ଏହା କର ଅଧିକାରୀ, ବ୍ୟାପାରୀ ଓ ଜନତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜୀ.ଏସ.ଟୀ. ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ନଜିବ ଶାହ

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

କେଂନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ବୋର୍ଡ

ବିଷୟ ବସ୍ତୁ

1. ବସ୍ତୁ ସେବାକର (ଜିଏସଟି) ର ବିହଙ୍ଗ ଅବଲୋକନ
2. ଟିକସ ଆଦାୟ ଓ ଛାଡ ପଦ୍ଧତି
3. ପଞ୍ଜୀକରଣ
4. ଯୋଗାଣର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଓ ପରିସର
5. ଯୋଗାଣର ସମୟସୀମା
6. ଜିଏସଟି ର ମୂଲ୍ୟାୟନ
7. ଜିଏସଟିର ଦେୟ ପଇଠ
8. ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବ୍ୟବସାୟ (ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ କମର୍ସଃ
9. ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଜବ୍ ୱାର୍କ
10. ଇନପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡିଟ୍
11. ଜିଏସଟି ଇନପୁଟ୍ ବିତରକଙ୍କର ଅବଧାରଣା
12. ରିଟର୍ଣ୍ଣସ୍ ପଦ୍ଧତି ଓ ନିବେଶ ଟିକସ ଜମା ରାଶିର ସାଦୃଶ୍ୟ
13. ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଓ ହିସାବ ଯାଞ୍ଚ
14. ଫେରସ୍ତ
15. ଦାବୀ ଓ ଅସୁଲି
16. ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକରରେ ଆବେଦନ, ସମୀକ୍ଷା ଓ ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣ
17. ଅଗ୍ରୀମ ନିୟାମାବଳୀ
18. ସମାଧାନ କମିଶନ୍ (ଛଡ଼ା ଯାଇଛି)
19. ନିରୀକ୍ଷଣ, ତଲାସି, ଅଭିଗ୍ରହଣ ଓ ଗିରଫ
20. ଦୋଷ ଓ ଦଣ୍ଡ, ଅଭିଯୋଗ ଓ ବୁଝାମଣା
21. ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର ର ନୀତିର ସାରାଂଶ
22. ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ
23. ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସୂଚନା(ବୈଷୟିକ ମୁଖଶୀଳା)
24.ପରିବର୍ତ୍ତନକାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

୧. ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର (ଜି.ଏସ୍.ଟି.)ର ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଏହା ହେଉଛି ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଉପଯୋଗ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ କର ଆଦାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ବସ୍ତୁ ବା ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଉପଯୋଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ସ୍ତରରେ କର ଲାଗୁ କରିବା ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଖାଉଟିଙ୍କ ଉପଯୋଗଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତର ଏପରିକି ଉତ୍ପାଦନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିକେୟା କର ପରିଶୋଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରହିଥାଏ । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀରେ କେବଳ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ ଓ ସାମଗ୍ରୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଭାର ହିଁ ଶେଷରେ ଖାଉଟିଙ୍କୁ ବହନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ପ୍ରକୃତରେ ଖାଉଟିଙ୍କ ଉପଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧ ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ କର ନେଇ କ'ଣ ଧାରଣା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଖାଉଟିଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା ଯୋଗାଣସ୍ଥଳ ଉପରେ ବୈଧାନିକ ବା ଆଇନଗତ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଥିବା ଯିକସ ସଂଗ୍ରହ ସଂସ୍ଥାହିଁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଦେଶରେ ପ୍ରଚଳିତ କେଉଁ ଟିକସ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧିନରେ ରହିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଟିକସକୁ ଅପସାରଣ କରିବ –

୧. ସମ୍ପ୍ରତି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇ ସଂଗୃହୀତ ହେଉଥିବା ଟିକସ –

(କ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ

(ଖ) ଔଷଧୀୟ ଓ ଶୌଚାଳୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମ୍ପର୍କିତ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ

(ଗ) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତଥା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ

(ଘ) ବୟନଶିଳ୍ପ ଓ ଉତ୍ପାଦିତ ବସ୍ତ୍ର ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ

(ଙ) ଅତିରକ୍ତ ବହିଃ ଶୁଳ୍କ (ଯାହାକି ସିଭିଡ଼ି ରୂପେ ସର୍ବବିଦିତ)

(ଚ) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅତିରିକ୍ତ ବହିଃ ଶୁଳ୍କ (ଏସ୍.ଏ.ଡି.)

(ଛ) ସେବାକର

(ଜ) ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କର

୨. ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧୀନକୁ ଆସୁଥିବା ରାଜ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଟିକସ –

(କ) ପ୍ରାଦେଶିକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଟିକସ (ଭାଟ୍)

(ଖ) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରି କର

(ଗ) ବିକାଶ କର

(ଘ) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରବେଶ କର

(ଙ) ଆମୋଦ ଓ ପ୍ରମୋଦ କର (ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ଟିକସକୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯିବ)

(ଚ) ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଟିକସ

(ଛ) କ୍ରୟ ବା ଖରିଦ ଟିକସ

(ଜ) ଲଟେରୀ, ବାଜି (ବେଟିଂ)

(ଝ) ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ପ୍ରାଦେଶିକ କର

ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର ଅଧୀନରେ କେନ୍ଦ୍ର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ସଂସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ କର ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ ହେବାଲାଗି ଜି.ଏସ୍.ଟି. କାଉନ୍‌ସିଲ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ପୂର୍ବ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଟିକସସମୂହ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ସାମିଲ୍ ଲାଗି କିଭଳି ନୀତି-ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଟିକସ ମିଶ୍ରଣର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବାଲାଗି କେନ୍ଦ୍ର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି । ଟିକସ ଚିହ୍ନଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ନିମ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନୀତି-ନିୟମକୁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ।

(କ) ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ ହେଉ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ ହେଉ, ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଟିକସ ରୂପରେ ପ୍ରାଥମିକଭାବେ ଜି.ଏସ୍.ଟିରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(ଖ) ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ଟିକସ ଦେଶନେଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଂଶବିଶେଷ ହେବ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାମଗ୍ରୀର ରପ୍ତାନୀ, ନିର୍ମାଣ ଓ ଉତ୍ପାଦନ ବା ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୋଟିଏପଟେ ରହୁଥିବାବେଳେ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବାର ଉପଯୋଗ ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରେ ରହିବ ।

(ଗ) ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଟିକସକ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଫଳରେ ଉଭୟ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ବକେୟା ଟିକସ ପରିଶୋଧ ଅବାଧରେ ଗତିଶୀଳ ହେବ । ଯେଉଁ ଟିକସଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ସମ୍ପର୍କିତ ନୁହେଁ, ସେସବୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

(ଘ) ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜସ୍ୱର ଉତ୍ତମ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ କେଉଁ କେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା ଓ ଦ୍ରବ୍ୟ ଟିକସର (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ବାହାରେ ରହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

ଉତ୍ତର ଶହେଏକତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ, ୨୦୧୬ ପରେ ସମ୍ବିଧାନ ଧାରା-୩୬୬(୧୨୮) ଅନୁଯାୟୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ମାନବ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଆଲକୋହଲ୍ ବା ମଦ ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉଭୟର ଯୋଗାଣ ଉପରେ ବସିବ । ତେଣୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଧାରା ଓ ବାଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ମାନବ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଆଲକୋହଲ୍ ବା ମଦ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ ପରିସରର ବାହାରେ ରହିବ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତିରେକ ପାଞ୍ଚଟି ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ପଦାର୍ଥ ଯଥା – ଅଶୋଧିତ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ମୋଟର ସ୍ପିରିଟ୍ (ପେଟ୍ରୋଲ୍), ହାଇସ୍ପିଡ୍ ଡିଜେଲ୍, ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ଓ ବିମାନ ଟରବାଇନ୍‌ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଇନ୍ଧନ ସାମୟିକ ପାଇଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ସେବା ଟିକସର ବାହାରେ ରଖାଯାଇଛି । ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ପରିଷଦ (କାଉନ୍‌ସିଲ୍) ବିଚାର କରିବା ଏହା କେଉଁ ତାରିଖଠାରୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସର ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ ହେବ । ଏହାଛଡ଼ା ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ ପରିସରର ବାହାରେ ରଖାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପ୍ରଚଳନ ପରେ ଉପରବର୍ଣ୍ଣିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଟିକସ ହାର ପ୍ରଣୟନ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ରହିବ ଏବଂ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତମାଖୁ ଓ ତମାଖୁ ଜାତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଟିକସ ହାର ପ୍ରଣୟନ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ଏହିସବୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ପୂର୍ବ ପ୍ରଚଳିତ ଟିକସ ଯଥା – ଭାଟ୍ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ହାର ଅବ୍ୟାହତ ରହିବ ଏବଂ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅର୍ନ୍ତଗତ ତମାଖୁ ଓ ତମାଖୁ ଜାତ ସାମଗ୍ରୀ । ଏହା ବାଦ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ତମାଖୁ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ କ୍ଷମତା ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ଅଧୀନରେ ତମାଖୁ ଓ ତମାଖୁ ଜାତ ପଦାର୍ଥମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ତମାଖୁ ଓ ତମାଖୁ ଜାତ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ବସିବ । ଏହାଛଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ତାହା ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ଟିକସ ବସାଇବାର ଅଧିକାର ରହିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଦ୍ୱିଅଂଶୀ ବା ଦ୍ୱୈତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥା କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ଭାରତ ଏକ ସଂଘୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର, ଯେଉଁଠାରେ କି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ମାଧ୍ୟମରେ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ସହ ସଂଗ୍ରହ କରିବାଲାଗି କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ । ସମ୍ବିଧାନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଧାରାନୁଯାୟୀ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଜିତ କ୍ଷମତା ବଳରେ ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି ଲାଗି ପୃଥକ୍‌ଭାବେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବେ । ସଂଘୀୟ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗି ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦ୍ୱିଅଂଶୀ ବା ଦୈତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଣୟନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କେଉଁ ସଂସ୍ଥା ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବା ସହ ଏହାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବେ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଲାଗୁ ସହ ପରିଚାଳନା କରିବେ । ଏହାଛଡ଼ା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଲାଗୁ ସହ ପରିଚାଳନା କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ କେଉଁ ସରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ବସାଇବ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରମାନେ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଟ୍ୟାକ୍ସ ବସାଇବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳମାନେ ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବସାଇବେ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ରାଜ୍ୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧୀନରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବାର ଉପରେ କିଭଳି ଏକକାଳୀନ ଟିକସ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସ ଛାଡ଼ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା, ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନଗତ ପରିସର ବର୍ହିଃଭୂତ ବସ୍ତୁ ଓ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୀମାଠାରୁ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କାରବାରକୁ ଛାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ରାଜ୍ୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅନ୍ୟ ସବୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର କାରବାର ଉପରେ ଏକକାଳୀନ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିପାରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ, ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମାନ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିପାରିବେ । ତେବେ ରାଜ୍ୟ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ସେନଭାଟ୍ ମିଶ୍ରିତ ବସ୍ତୁର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରିବେ । ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଓ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ କାରବାର ସ୍ଥଳ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ଲାଗୁ ଅନାବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଯୋଗାଣକାରୀ ଓ ଗ୍ରହୀତା ଏକ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କାରବାର କରୁଥାନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ।

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ୧ – ଧରାଯାଉ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦର ୧୦% ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି ଦର ୧୦% ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଇସ୍ପାତ ଶିଳ୍ପ ପାଇକାରୀ ଡିଲର୍ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଏକ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥାକୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କାର ଇସ୍ପାତ ତାର ବା ରଡ଼୍ ଯୋଗାଏ ତା'ହେଲେ ବସ୍ତୁର ମୌଳିକ ମୂଲ୍ୟକୁ ମିଶାଇ ଡିଲର୍ ପାଇଁ ୧୦ଟଙ୍କା ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ୧୦ ଟଙ୍କା ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଟିକସ ପଡ଼ିଥାଏ । ଡିଲର ଜଣଙ୍କ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି ଦେୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ତେବେ ଡିଲର ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଏହି ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଯଦି ଡିଲର ଜଣଙ୍କ କଞ୍ଚାମାଲ୍ କିଣିବାବେଳେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ୨୦ ଟଙ୍କା (୧୦ଟଙ୍କା+୧୦ଟଙ୍କା) ନଗଦ ଆକାରରେ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ଦେବାକୁ ହେଲେ କଞ୍ଚାମାଲ୍ କ୍ରୟ ଉପରେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ବିକେୟା ଦେୟ ହିଁ ପରିଶୋଧ କରିପାରିବେ । ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବିକେୟା ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ବିକେୟା ଦେୟ ପାଇଁ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପରିଶୋଧକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ସେହିପରି ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ବିକେୟା ଦେୟ ପରିଶୋଧ

ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ ।

ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ୨ – ପୁନର୍ବାର ଧରାଯାଉ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ମୂଲ୍ୟ ୧୦% ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ମୂଲ୍ୟ ୧୦% ରହିଛି । ମୁମ୍ବାଇ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ସଂସ୍ଥା ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକ ସାବୁନ୍ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କମ୍ପାନୀକୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ବିଜ୍ଞାପନ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞାପନ ସଂସ୍ଥା ମୂଳ ଦାମ୍‌କୁ ମିଶାଇ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ୧୦ ଟଙ୍କା ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ୧୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବ । ବିଜ୍ଞାପନ ସଂସ୍ଥା ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସେହିପରି ବିଜ୍ଞାପନ ସଂସ୍ଥା କଞ୍ଚାମାଲ୍ (ଷ୍ଟେସନାରୀ ସାମଗ୍ରୀ, ଅଫିସ୍ ଉପକରଣ ବା କଳାକରଙ୍କ ଦେୟ) କ୍ରୟ ବେଳେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ଦେଇଥାନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ୨୦ ଟଙ୍କା (୧୦ଟଙ୍କା+୧୦ଟଙ୍କା) ନଗଦ ଆକାରରେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ଦେବାକୁ ହେଲେ କଞ୍ଚାମାଲ୍ କ୍ରୟ ଉପରେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ବିକେୟା ଦେୟହିଁ ପରିଶୋଧ କରିପାରିବେ । ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପାଇଁ କେବଳ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବିକେୟା ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ବିକେୟା ଦେୟ ପାଇଁ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପରିଶୋଧକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ସେହିପରି ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବିକେୟା ଦେୟ ପରିଶୋଧ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗୁ ହେଲେ ଦେଶର କିଭଳି ଭାବେ ହିତ ସାଧନ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କର ସଂସ୍କର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପ୍ରଚଳନ ଏକ ମହନୀୟ ପଦକ୍ଷେପ । ବହୁସଂଖ୍ୟକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ଟିକସକୁ ଏକତ୍ରୀକରଣ ସହ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରର ଟିକସକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଏକକ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହେବାଦ୍ୱାରା ଏଗୁଡ଼ିକର କୁ-ପ୍ରଭାବ ଲୋପ ପାଇବା ସହ ଏକ ସାଧାରଣ ଜାତୀୟ ବିପଣନ ଲାଗୁ ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିବ । ଏକକ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପ୍ରଚଳନ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ବିଶେଷ ଉପକୃତ ହେବେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସାମଗ୍ରୀକ ଟିକସ ବୋଝରେ ହ୍ରାସ ଘଟିବ । ଏପରିକି ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ସାଂପ୍ରତିକ ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ୨୫ରୁ ୩୦ ଶତାଂଶ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଟିକସ ବୋଝରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିବା ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପ୍ରଚଳନ ଦ୍ୱାରା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବଜାରରେ ଆମର ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରତିଯୋଗିତାଭିତ୍ତିକ ହୋଇପାରିବ । ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ଏହା ଧୀରେ ଧୀରେ ଆର୍ଥିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବ । ଟିକସ ଢାଞ୍ଚା ବିସ୍ତାରିତ ହେବାଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଗୁଡ଼ିକର ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର ବୃଦ୍ଧି ସହ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିକଶିତ ହେବ । ଏହି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ; କାରଣ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଚରିତ୍ର ଯୋଗୁ ଏହା ସହଜରେ ସୁପରିଚାଳିତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସମନ୍ୱିତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବା ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ମାଧ୍ୟମରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ କର ଲାଗୁ ସହ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ । ସମ୍ବିଧାନର ୨୬୯(କ) ଧାରାନୁଯାୟୀ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କାରବାର ତଥା ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଜରିଆରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଟିକସ ଲାଗୁ ସହ ଆଦାୟ କରିପାରିବେ । ଏଭଳି ଟିକସ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଚିତ୍ ଢଙ୍ଗରେ ବିବେଚିତ ହେବ । କାରଣ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ସୁପାରିଶକ୍ରମେ ଏହି ଟିକସ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂସଦରେ ଆଇନ ରୂପେ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କିଏ କରିବ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମିଳିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଟିକସ ଲାଗୁ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ଟିକସ ହାର ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ଭୂମିକା କିଭଳି ରହିବ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ, କେନ୍ଦ୍ର ରାଜସ୍ୱ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ସବୁ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦ ଗଠିତ । କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ରହିବେ । ଏହି ପରିଷଦ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୁପାରିଶ କରିପାରିବ –

(କ) କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ସଂସ୍ଥା ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଟିକସକୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ କରିବା ।

(ଖ) ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାର ପ୍ରକାର ଭେଦ ଅନୁଯାୟୀ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ କରିବା ।

(ଗ) ଅଶୋଧିତ ତୈଳ, ହାଇସ୍ପିଡ଼ ଡିଜେଲ୍, ମୋଟର ସ୍ପିରଟ୍ (ପେଟ୍ରୋଲ୍ ରୂପେ କଥିତ), ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ଓ ବିମାନ ଟର୍ବାଇନ୍ ଇନ୍ଧନ ଉପରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗୁ ନେଇ ତିଥି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଘ) ଆଦର୍ଶ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ, ଟିକସ ଲାଗୁ ନେଇ ନୀତିନିୟମ, ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ଉତ୍ତମ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ତଥା ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥଳକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଙ) ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରୁ ଛାଡ଼ ପାଇବାକୁ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସେବା କାରବାରର ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଚ) ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ମିଶ୍ରିତ ସୁଧ ସହ ଟିକସ ହାର ସମୂହ ନିରୂପଣ କରିବା ।

। (ଛ) କୌଣସି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ବା ଦୁର୍ବିପାକବେଳେ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଜ) ଉତ୍ତର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟସମୂହ, ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର, ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ଓ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ଭଳି ଆର୍ଥିକ ଅନଗ୍ରସର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଲାଗୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଝ) ପରିଷଦ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଥିବା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ସମ୍ପର୍କିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ପର୍ଥ ପଦ୍ରର୍ଶନକାରୀ ନୀତି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବିଭିନ୍ନ ସ୍ୱରୂପର ସୁସଂଗତି ଆଣିବାପାଇଁ ଜି.ଏସ୍.ଟି ପରିଷଦ ପଦ୍ଧତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବ । ସମ୍ବିଧାନର ୧୦୧ତମ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୧୬ରେ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହବେଳେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ସୁସଙ୍ଗତ ଢାଞ୍ଚାକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିବ ଏବଂ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଲାଗି ସୁସଂହତ ଜାତୀୟ ବଜାରକୁ ବିକଶିତ କରିବ ବୋଲି ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦ କିଭଳିଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବ ?

ଉତ୍ତର ସମ୍ବିଧାନର ୧୦୧ତମ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, ୨୦୧୬ ଅନୁସାରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦ ବୈଠକରେ ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ସଦସ୍ୟ (ଏହାଠାରୁ କମ୍ ନୁହେଁ)ଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ବା ମତଦାନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ । ମତଦାନ ସମୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ଭୋଟ ସମୁଦାୟ ପଡ଼ିଥିବା ଭୋଟର ଏକତୃତୀୟାଂଶ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଭୋଟ ସମୁଦାୟ ଭୋଟର ଦୁଇତୃତୀୟାଂଶ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. କାଉନ୍ସିଲ୍‌ର ଅଧା ସଭ୍ୟ ରହିଲେ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ, ନଚେତ ଏଥିରୁ କମ୍ ରହିଲେ କୋରମ ଅଭାବରୁ ବୈଠକ ବାତିଲ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କେଉଁମାନେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେବାକୁ ବାଧ ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟସ୍ଥାରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସଂସ୍ଥା ଟିକସ ଦେବେ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ ସୀମା (ଧରାଯାଉ) ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ଉତ୍ତର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଅତିକ୍ରମ କରି

ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସଂସ୍ଥା ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ତେବେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ ସୀମା ଟପି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସଂସ୍ଥା ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ରାଜ୍ୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସଂସ୍ଥା ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି., ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ଆଦାୟ କରାଯ**ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଦ**

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଟିକସଦାତାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କିଭଳି ରିହାତି ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁ ଟିକସଦାତାମାନଙ୍କର କାରବାର ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସେମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେ. ଓ ଦ୍ର. କର ରିହାତି ପାଇବେ । ଉତ୍ତର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଶେଷ ଧରଣର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କପାଇଁ ଏହା ଦଶଲକ୍ଷରେ ସିମୀତ ରହିବ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଯାହାଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ଷର ସମୁଦାୟ କାରବାର ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ଥିବ ସେମାନେ ସରଳ ଏକକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ରିହାତିଯୁକ୍ତ କର କୌଣସି ରାଜ୍ୟ/ପ୍ରଦେଶରେ ହୋଇଥିବା କାରବାର ଉପରେ କର ରିହାତି ପାଇବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବସତୁ ଓ ସେବାକୁ କିଭଳି ବିଭାଗୀକରଣ କରାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏଚ୍.ସି.ଏନ୍. କୋଡ୍ ହାର୍ମୋନାଇଡ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ ଅଫ୍ ନମେନ୍ କ୍ଲାଚର୍ ନା ସୁସଂଗତ ସାରଣୀ ପଦ୍ଧତି ଜରିଆରେ ବସ୍ତୁକୁ ବିଭାଗୀକରଣ କରାଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ କାରବାର ଦେଢ଼କୋଟି ଟଙ୍କା ଅର୍ଦ୍ଧ କିନ୍ତୁ ୫ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ସେମାନେ ଦୁଇ ସଂଖାର କୋଡ୍ ତଥା ଯାହାଙ୍କ କାରବାର ୫ କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ସେମାନେ ୪ ସଂଖ୍ୟାର କୋଡ୍ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ଯେଉଁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ କାରବାର ଦେଢ଼କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ସେମାନେ ଚାଲାଣରେ ଏଚ୍.ସି.ଏନ୍. କୋଡ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

ସେବା ଗଣନା ସଂହିତା ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ (ସର୍ଭିସ୍ ଆକାଉଣ୍ଟର କୋଡ୍) ବା ଏସ୍.ଏ.ସି. ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭାଗୀକରଣ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧୀନରେ ଆମଦାନୀ ଉପରେ କିଭଳି ଟିକସ ଲାଗିବ ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଆମଦାନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅର୍ନ୍ତଭୁକ୍ତ । ତେବେ ଦେଶ ମଧ୍ୟକୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଆମଦାନୀବେଳେ ଦେଶ ମଧ୍ୟକୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଆମଦାନୀବେଳେ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ । ଟିକସ ପରିସର ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ ନୀତିକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥାଏ ଓ ଆମଦାନୀ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଉପଯୋଗ ହେଲେ ରାଜ୍ୟହିଁ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଆମଦାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭରଣା କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧୀନରେ ରପ୍ତାନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିଭଳି ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ରପ୍ତାନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଶୂନ୍ୟହାରଭିତ୍ତିକ ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ରପ୍ତାନୀବେଳେ କୌଣସି ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତେବେ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟର୍ ବିକେୟା ଦେୟ ପରିଶୋଧଯୋଗ୍ୟ ଓ ଏହା ରପ୍ତାନୀକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ଫେରସ୍ତ ମିଳିପାରିବ । ରପ୍ତାନୀକାରୀ ଇଚ୍ଛାକଲେ ତାଙ୍କର ଯୋଗାଣ ସାମଗ୍ରୀ ବା ସେବା ଉପରେ ଟିକସ ଦେଇପାରିବେ ଏବଂ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ରେ ଫେରସ୍ତ ନେବେ କିମ୍ବା ରପ୍ତାନକାରୀ ତାଙ୍କର ଯୋଗାଣ ସାମଗ୍ରୀ ବା ସେବା ବଣ୍ଡ ଦେଇ ବିନା ଟିକସରେ ନେଇ ପାରିବେ ଏବଂ ନିଜେ ନେଇଥିବା ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କର ଫେରି ପାଇପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧୀନସ୍ଥ ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତିର ପରିସର କିଭଳି ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ସର୍ବନିମ୍ନ ଟିକସ ହାର ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ୧% ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୦.୫% ରହିବ । କିନ୍ତୁ ସିଡୁଲ୍-୨ର ପାରା ୬(ବି)ରେ ଲିଖିତ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସେବା ନିମିତ୍ତ ଏହି ସର୍ବନିମ୍ନ ହାର ୨.୫% ରହିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତି ଇଚ୍ଛାଧୀନ କି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ?

ଉତ୍ତର ଏହା ଇଚ୍ଛାଧୀନ ବିଷୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. କ'ଣ ଓ ଏହାର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କିଭଳି ଭୂମିକା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. ହେଉଛି ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାଲାଗି ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯାନ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥାଏ । ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଦିଗରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଟିକସଦାତା ଓ ଦାବୀଦାରମାନଙ୍କୁ ଭାଗିଦାରିଭିତ୍ତିକ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସଂରଚନା ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ । ଅଧୀକନ୍ତୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍.ର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ତାହା ହେଲା (୧) ପଞ୍ଜୀକରଣ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେବା, (୨) ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେରଣରେ ସହାୟତା କରିବା, (୩) ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ସଂଗଣନା ଓ ସମାଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ, (୪) ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ୍ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମିଶି ଟିକସ ଦେୟ ବିବରଣୀକୁ ମିଳାଇବା, (୫) ଟିକସଦାତାଙ୍କ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ବିଭିନ୍ନ ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍. ରିପୋର୍ଟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦେବା, (୬) ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେବା ଏବଂ (୭) ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡିଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମେଳକ, ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ପୁନଃଦାବୀ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ସାଧନ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା । ପଞ୍ଜୀକରଣ, ଦେୟପ୍ରଦାନ, ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ, ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍. ତଥା ରିପୋର୍ଟ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଏକକ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପୋର୍ଟାଲ୍ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି । ପ୍ରଚଳିତ ଟିକସ ପରିଚାଳନାଗତ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଜ୍ଞାନ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ଆଦାନପ୍ରଦାନକୁ ଏକକ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପୋର୍ଟାର ମାଧ୍ୟମରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. ସମୟରେ ରକ୍ଷା କରିବା । ଅଧୀକନ୍ତୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଏନ୍. ୧୯ଟି ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ (୧୧ଟି ଆଦର୍ଶ ରାଜ୍ୟ) ପାଇଁ ଯଥା – ଆକଳନ, ଅଡ଼ିଟ୍, ରିଫଣ୍ଡ୍, ଆବେଦନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଲାଗି ପୃଷ୍ଠ ସହାୟକ ପରିମାପକ ମାନଦଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛି । ସି.ବି.ଇ.ସି. ଏବଂ ପ୍ରଥମ ସ୍ତରରେ ଆଦର୍ଶ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ରାଜ୍ୟ (୧୫ଟି ରାଜ୍ୟ) ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପୃଥକଭାବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପୃଷ୍ଠା ସହାୟକ ପରିମାପକ ମାନଦଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ସମ୍ମୁଖ ସହାୟକ ପରିମାପକ ମାନଦଣ୍ଡ ସହ ପୃଷ୍ଠ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ସମନ୍ୱିତ କରି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରାଯିବା ପରେ ପୂର୍ବ ପରୀକ୍ଷଣ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବ । ତଦ୍ୱାରା ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁରୁଖୁରୁରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯିକସ ପରିଚାଳନାରେ ଅସୁବିଧା/ ବିବାଦ ସମାଧାନର ପ୍ରକ୍ରିୟା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ୧୨୧ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ, ୨୦୧୬ ଅନୁସାରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ ପରିଷଦ (ଜି.ଏସ୍.ଟି. କାଉନ୍‌ସିଲ୍) ଯଦି ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବା ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ଉପଗତ ହୁଏ ବିବାଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ –

(କ) ଭାରତ ସରକାର ଓ ଏକ କିମ୍ବା ଏକାଧିକ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ;

(ଖ) ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଏକା ଅବା ଏକାଧିକ ପ୍ରଦେଶ ଏକ ପକ୍ଷରେ ଏବଂ ଏକ ବା ଏକାଧିକ ପ୍ରଦେଶଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ;

(ଗ) ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ପ୍ରଦେଶଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ ଆଇନବିଧି ପରିପାଳନ ଅନୁସ୍ୱଚାଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି ଆଇନର ଧାରା ୧୪୯ ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ଼ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ଅନୁସୁଚାଙ୍କ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ତାହା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଅଗଗତ ନିମନ୍ତେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯିବ । ଜଣେ ଆଶାୟୀ କ୍ରେତା ଏହାଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ବିକ୍ରେତା/ଯୋଗାଣକାରୀ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଟିକସଦାତାମାନଙ୍କ

ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୁସ୍ଥ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୮ ଆକ୍ସନେବଲ୍ କ୍ଲେମ୍ ବା ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ସେବା ଟିକସ ବସିବ କି ?

ଉତ୍ତର ଆକ୍ସନେବଲ୍ କ୍ଲେମ୍ ବା ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୧୫୨୬ ଅନୁସାରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ କରାଯିବ । ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଧାରା-୭ ଏବଂ (ସିଡୁଲ୍) ଉପଛେଦ-୩ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ନେତା ଦେଶକୁ ଏକ ତାଲିକା କରିଛି ଯାହା କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବନାହିଁ । ଏହି ଆକ୍ସନେବଲ୍ କ୍ଲେମ୍ ବା ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟର ତାଲିକାରୁ ଲଟେରୀ, ବେଟିଂ (ବାଜିଖେଳ) ଏବଂ ଗ୍ୟାମ୍ବଲିଂ(ଜୁଆ)କୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ଲଟେରୀ, ବେଟିଂ ଓ ଗ୍ୟାମ୍ବଲିଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ ଅନୁସାରେ ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତିରେକ ତାଲିକାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୯ ସିକ୍ୟୁରିଟି ନେଣଦେଣ ଉପରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଲାଗିବ କି ?

ଉତ୍ତର ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ସଂଜ୍ଞାରୁ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଦେଣନେଣକୁ ବାହାର କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଦେଣନେଣ ଉପରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକସ (ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ଲାଗିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୦ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ରିଟର୍ଣ୍ଣ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ରେକର୍ଡ଼ ପରିଚାଳନାର ଦକ୍ଷତା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବାକୁ ଅନ୍ୟଠାରୁ ଖବର ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଇନ୍‌ଫରମେସନ୍ ରିଟର୍ଣ୍ଣ କୁହାଯାଏ । ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆକ୍ଟର ଧାରା-୧୫୦ ଅନୁଯାୟୀ ଅନେକ ସଂସ୍ଥା ଯେଉଁମାନେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ, ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଇତ୍ୟାଦି ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଟ୍ୟାକ୍ସ, ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ନେଣଦେଣ, ବ୍ୟାଙ୍କରେ କାରବାର, ବିଦ୍ୟୁତ ଉପଯୋଗ, ବିକା-କିଣା ଓ ବଦଳି କାରବାରର ବିବରଣୀ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତରର ବିବରଣୀ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଥାଏ ସେମାନେ ଆଇନତଃ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଇନ ସମ୍ମତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଏଥିରେ ଖିଲାପ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଧାରା-୧୨୩ ଅନୁସାରେ ଜୋରିମାନା କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୧ ବିଭିନ୍ନ କମ୍ପାନୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଆକାଉଣ୍ଟିଂ ସଫ୍ଟୱେୟାର ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ଆଇନ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଫର୍ମରେ ରେକର୍ଡ଼ ରଖିବାକୁ କହିନାହିଁ । ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ କିପରି ଏ ସବୁକୁ ଅନୁଧାନ କରିପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଧାରା-୧୫୩ ଅନୁସାରେ ଯଦି ଏ ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜେ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଯେକୌଣସି ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନଲବ୍ଧ ଦକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ଏହାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୨ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ କ୍ରେତା ଫେରାଇ ଦେଇଥିବା ଜିନିଷ ଉପରେ ଟ୍ୟାକ୍ସ ପଡ଼ିବା ନେଇ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୩୪ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ଯେତେବେଳେ କ୍ରେତା ଯୋଗାଣ ବା ପଠାଯାଇଥିବା ଜିନିଷକୁ ଫେରାଇଦେବ, ଯୋଗାଣକାରୀ ବିକ୍ରେତା କ୍ରେତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ଥିା ଏକ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନୋଟ୍ ଦେବ । ପୁନଶ୍ଚ ବିକ୍ରେତା କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନୋଟ୍‌ର ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ସେହି ମାସ ପାଇଁ ଦେଉଥିବା ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ; କିନ୍ତୁ ସେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ଭିତରେ କିମ୍ବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପଇଠ କରିବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ, ଯେଉଁ ଗୋଟିକ ପ୍ରଥମେ ଆସିବ, ତା' ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ । ଏହି କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନୋଟ୍‌ର ବିବରଣୀକୁ କ୍ରେତା ତାଙ୍କର ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍‌ରୁ କାଟିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାଙ୍କର ପଇଠ ହୋଇଥିବା ସେହି ଟ୍ୟାକ୍ସ ଅବଧି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଅବଧିରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସହିତ ମିଳିଯିବ । ସେହିପରି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଆଉଟ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ ସହିତ କ୍ରେତା ବା ଗ୍ରହିତାଙ୍କର ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ

କ୍ରେଡ଼ିଟ୍‌ରୁ କଟାଯାଇଥିବା କ୍ରେଡିଟ୍ ମିଳାଗଲା ପରେ ତାହା ମିମାଂସା ହେବ ଏବଂ ତାହାର ପରିଣାମ କ୍ରେତା ବା ଗ୍ରହୀତା ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୩ ଅସାଧୁ ଲାଭ ରୋକିବା ପଦକ୍ଷେପ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ଧାରା-୧୭୧ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉପରେ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଟିକସ ହାରରେ ହ୍ରାସ ଘଟେ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣକାରୀ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନେଇଥାଏ ତେବେ ସେବା ଓ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ସେହି ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ହେବ । ଧାରା ୧୭୧ ସରକାରଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ଏହିପରି ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ ହେଉଛି କି ତାହା ତଦାରଖ କରିବାପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଅଥୋରିଟି) କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି ।

୨. ଟିକସ ଆଦାୟ ଓ ଛାଡ଼ ପଦ୍ଧତି

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ କେଉଁ କ୍ଷମତା ବଳରେ ଜିଏସ୍‌ଟି ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ସମ୍ବିଧାନର ୨୪୬(କ) ଧାରା ଯାହାକି ୧୦୧ତମ ସାମ୍ବିଧାନିକ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ, ୨୦୧୬ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତାହା ସଂସଦ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟିକସ (ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି), ପ୍ରାଦେଶିକ ଟିକସ (ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି.) କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଟିକସ (ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ପାଇଁ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ସମ୍ମିଳିତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହାଛଡ଼ା ସମ୍ବିଧାନର ୨୪୬(କ)ର ଦଫା-୨ ସହିତ ୨୬୯(କ) ସଂସଦକୁ ଆନ୍ତଃ-ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର (ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି.) ପାଇଁ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ବିଶେଷ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଜିଏସ୍‌ଟି କର କେଉଁ ସ୍ଥିତିରେ ବସିବ ?

ଉତ୍ତର ଯେତେବେଳେ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ହେବ, ସେତେବେଳେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ବସିବ । ରାଜ୍ୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି/ୟୁଟିଜିଏସ୍‌ଟି ବସିବ; କିନ୍ତୁ ଆନ୍ତଃ ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଉପରେ କେବଳ ଆଇଜିଏସ୍‌ଟି ବସିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ବିନା ପ୍ରାପ୍ୟର ଯୋଗାଣ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ୍‌ରେ ଯୋଗାଣ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯଦି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟମାନ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧ରେ ଲିଖିତ ଥିବ ତେବେ ତାହା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ । ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧କୁ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଦାତବ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ କର ଉପଯୋଗୀ ରୂପେ ପରିଗଣନା କରାଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର କୌଣସି ଯୋଗାଣ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ କର ଉପଯୋଗୀ ହେବା ନିମିତ୍ତ, ଦେଣନେଣ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେହେତୁ ଏହି ଯୋଗାଣର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନାହିଁ, ତାହା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଥିବା ଯୋଗାଣ ବୋଲି ଅଣାଯିବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର ଦେଣନେଣ କାରବାରକୁ କିଏ ବିଜ୍ଞପିତ କରି ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବା କାରବାରକୁ କେବଳ ଦ୍ରବ୍ୟ କାରବାର ଏବଂ ସେବା କାରବାର ନୁହେଁ କିମ୍ବା କେବଳ ସେବା କାରବାର ଓ ଦ୍ରବ୍ୟ କାରବାର ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଅବା ସେବା କାରବାର ପର୍ଯ୍ୟାୟର କୌଣସିଟି ନୁହେଁ, ହିସାବରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟଭୁକ୍ତ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ବିମିଶ୍ର କାରବାର ଓ ସମିଶ୍ର କାରବାର କ'ଣ ? ଏମାନେ ପରସ୍ପରଠାରୁ କିପରି ଭାବେ ପୃଥକ ଅଟନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର ବିମିଶ୍ର ଯୋଗାଣ ହେଉଛି ସେହି ଯୋଗାଣ ଯେଉଁ ଯୋଗାଣରେ ଦୁଇ ବା ତତୋଧିକ କରଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ କର ଓ ସେବା ପ୍ରାକୃତିକ ଭାବରେ ବନ୍ଧିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ଏବଂ ତାହା ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦିଆ-ନିଆ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିମିଶ୍ରିତ ଭାବେ ବିତରଣ କରାଯାଏ; କିନ୍ତୁ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏକୁ ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହୁଏ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ, ଜଣେ ଗ୍ରାହକ ଟି.ଭି. କିଣିଲେ, ସେ ତା' ସହିତ ୱାରେଣ୍ଟି ଏବଂ ତଦାରଖ ଚୁକ୍ତିଟିଏ ମଧ୍ୟ ପାଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ବିମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ ଅଟେ । ଏହି ଉଦାହରଣରେ ଯେତେବେଳେ ଟି.ଭି. ମୁଖ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଅଟେ, ୱାରେଣ୍ଟି ଏବଂ ତଦାରଖ ଚୁକ୍ତି ଗୌଣ ହିସାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ ।

ଅପରପକ୍ଷରେ ଏକ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ ହେଉଛି ଯେଉଁ ଯୋଗାଣ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ସମୁଦାୟ ଗୋଟିଏ ଦାମରେ ମିଶାମିଶି ଭାବରେ ଦିଆଯାଏ । ଯଦିଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନୀ ଫ୍ରିଜ ସହିତ ପାଣି ବୋତଲ ଦେଉଛି । ଏଠାରେ ପାଣି ବୋତଲ ଓ ଫ୍ରିଜ୍ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବିକ୍ରି କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ବିମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ ଓ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣକୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ କିପରି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ବିମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନକୁ ସମଗ୍ର ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ; କିନ୍ତୁ ମିଶ୍ର ଯୋଗାଣରେ ଯେଉଁ ଉପାଦାନ ବା ଯୋଗାଣ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କରଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବ, ସମଗ୍ର ଯୋଗାଣକୁ ସେହି ଉପାଦାନର ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ବସି ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ମାନବ ଗ୍ରହଣୀୟ ଆଲ୍‌କୋହୋଲିକ୍ ମଦକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ବସି ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଅଶୁଦ୍ଧ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ହାଇସ୍ପିଡ୍ ଡିଜେଲ୍, ପେଟ୍ରୋଲ ବା ମୋଟ ସ୍ପିରିଟ୍, ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ, ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଲାଗୁଥିବା ଟର୍ବାଇନ ଇନ୍ଧନ ଉପରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ କୌଣସି ଏକ ତାରଖଠାରୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଲାଗିବ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ଅନୁମୋଦନରେ ସରକାର ସେହି ଭବିଷ୍ୟତ ତାରିଖ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ବିପରୀତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ପରିବର୍ତ୍ତେ ବିଜ୍ଞାପିତ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେମା ଗ୍ରହଣକାରୀ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ, ତାହାକୁ ବିପରୀତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଏହି ବିପରୀତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ସେବା ନିମିତ୍ତ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ବିପରୀତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପିତ ହୋଇଥିବା ଯେକୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ଉପରେ ଲଗାଯାଇପାରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଜଣେ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଠାରୁ ଯୋଗାଣ ପାଇଲେ ତାହାର ପରିଣାମ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଜଣେ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଠାରୁ ଯୋଗାଣ ମିଳେ ତେବେ ପଞ୍ଜିକୃତ ଗ୍ରହଣକାରୀ ବିପରୀତ କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଜଣେ ଯୋଗାଣକାରୀ କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣକାରୀ ହୋଇନଥିଲେ ସେ କର ଦେଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କେନ୍ଦ୍ର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପିତ ହୋଇଥିବା କେତେକ ସେବା ଉପରେ ଯେଉଁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ବ୍ୟବସାୟୀ ପରିଚାଳକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ସେବାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବ ସେ କର ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ, ଯେପରି ଜଣେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଆଇନତଃ ଏହି କର ଦିଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ସଂଯୋଜକ ପରିଯୋଜନାରେ ଟିକସ ଦେବା ନିମିତ୍ତ ସର୍ବୋଚ୍ଚ କାରବାର ଇଚ୍ଛାଧୀନ ସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ବିଗତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୫୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ କାରବାର ଯୋଗାଣ ହୋଇନଥିଲେ ସଂଯୋଜିତ ପରିଯୋଜନା ଲାଗୁ ହୋଇପାରିବ । ଚଳନ୍ତି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଜଣେ ୫୦ ଲକ୍ଷ କାରବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଯୋଜିତ ପରେ ଯୋଜନାର ଉପକାର ଉପଲବ୍ଧ କରିପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ସଂଯୋଜିତ ପରିଯୋଜନା ଟିକସ ହାର କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ବିଭିନ୍ନ ଖଣ୍ଡ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଟିକସ ହାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଜଣେ ସାଧାରଣ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀ (ବ୍ୟବସାୟୀ)ଙ୍କ

ନିମିତ୍ତ ଏହା ସେହି ପ୍ରଦେଶ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରବାର ଉପରେ ଟିକସ ହାର ୦.୫% ଅଟେ । ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ଜଣେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପାଦନକାରୀ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାହାପାଇଁ ସଜୋଜିତ ପରିଯୋଜନାର ଟିକସ ହାର ୧% ରହିବ । ରେସ୍ତୋରାଁ ସେବା ଉପରେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରବାରର ୨.୫% ଅଟେ । ଏହି ଟିକସ ହାରଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆଇନ ଅଧିନ ଅଟେ । ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଏହି ଟିକସ ହାରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ତେଣୁ ବାସ୍ତବରେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଓ ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ୟୁ.ଟି.ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ୍‌ରେ ଟିକସ ହାର ଯଥାକ୍ରମେ ୧%, ୨% ଓ ୫% ଜଣେ ସାଧାରଣ ଯୋଗାଣକାରୀ, ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଓ ରେସ୍ତୋରାଁ ସେବା ଉପରେ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ସମ୍ପନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନାକୁ ଆପଣଉଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମସ୍ତ କାରବାର ଯଦି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ମଧଭାଗରେ ମନେକରାଯାଉ ଡିସେମ୍ବରରେ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କରେ, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ-୩୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନାରେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଛଡ଼ାଯିବ କି ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ନା, ଏକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଯେଉଁଦିନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରବାର ୫୦ ଲକ୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କରିବ ସେହିଦିନଠାରୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନା ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଜଣେ ଏକାଧିକ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କେତେକ ପଞ୍ଜକରଣ ପାଇଁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଜନାର ଉପଭୋକ୍ତା ହୋଇ ପାରିବେ କି ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାନ୍ ନମ୍ବର ଥିବା ଅନେକ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନାରେ ରହିପାରିବେ । ଯଦି ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ସାଧାରଣ ଯୋଜନାରେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ତେବେ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନାର ପରିସରରୁ ବାହାର ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଜଣେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାକ ଓ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନା ଉପଯୋଗ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସାଧାରଣ ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦକ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପରିଯୋଜନା ଉପଯୋଗ କରିପାରିବେ; କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦକ, ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ସୁପାରିସ ପରେ ବିଜ୍ଞପିତ ହେଲେ ଏହା ଉପଯୋଗ କରିପରିବେନି । ରେସ୍ତୋରାଁ ବିତ୍ୟରେକ କୌଣସି ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଏହି ପରିଯୋଜନାର ପରିସରରେ ରହି ପରିବେନି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ କେଉଁମାନେ ସଂଯୋଜନ ପରିଯୋଜନା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରକାର ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଜନାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ନୁହଁନ୍ତି । ସେମାନେ ହେଲେ –

(୧) ରେସ୍ତୋରାଁ ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଗଣ;

(୨) ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କରଯୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗାଣକାରୀଗଣ;

(୩) ଅନ୍ତଃ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀଗଣ;

(୪) ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ମାଧ୍ୟମରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀ;

(୫) କେତେକ ବିଜ୍ଞପିତ ପଦାର୍ଥର ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତିଭୂକ୍ତ ଟିକସଦାତା ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପାଇପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତିଭୂକ୍ତ ଟିକସଦାତା ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ସଂଯୋଜନ ପରିଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କୌଣସି ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା କିଣୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ନା, ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତିଭୁକ୍ତ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଠାରୁ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରୁଥିବା ଗ୍ରାହକ ସଂଯୋଜକ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବନାହିଁ । କାରଣ ସଂଯୋଜନ ପରିସରଭୁକ୍ତ ଯୋଗାଣକାରୀ ଟିକସ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଯୋଜନ ଟିକସ ଆଦାୟ ହୋଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ସଂଯୋଜନ ପଦ୍ଧତିଭୁକ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିବାପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହାର ଅର୍ଥ ସଂଯୋଜନ ପରିସରଭୁକ୍ତ ଯୋଗାଣକାରୀ ଟିକସ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ସଂଯୋଜନା ପରିଯୋଜନାର ଯୋଗ୍ୟତାପାଇଁ କିପରି ମୋଟ୍ ଦେଣନେଣର ହିସାବ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ମୋଟ ଦେଣନେଣ ହିସାବର ପ୍ରଣାଳୀ ଧାରା- ୨(୬)ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ଅନୁସାରେ ମୋଟ ଦେଣନେଣମାନେ ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାନ୍ ଆଧାରରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ଯୋଗାଣ (କରଯୁକ୍ତ ଯୋଗାଣ+କରରହିତ ଯୋଗାଣ+ରପ୍ତାନି+ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ); କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର, ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର, ସମନ୍ୱିତ କର ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ସେବା ମିଶିବନାହିଁ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତିତ କିଣାଯାଉଥିବା ଯୋଗାଣ, ଯାହା ଉପରେ ବିପରୀତ କର ଦିଆଯାଉଥିବା ତାହା ମଧ୍ୟ ଏହି ମୋଟ ଦେଣନେଣରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଯଦି କୌଣସି ସଂଯୋଜିତ ପରିଯୋଜନାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଖଣ୍ଡନ କରୁଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଯୋଜନାକୁ ଉପଯୋଗ କଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କ'ଣ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତର ଯଦି ସଂଯୋଜିତ ପରିଯୋଜନାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଇ ଜଣେ କରଦାତା କର ବା ଟିକସ ଦିଏ, ତେବେ ଧାରା ୭୩ ଓ ୭୪ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବ ଏବଂ କର ନିର୍ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ସରକାରଙ୍କୁ କୌଣସି ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଟିକସ ରିହାତି ଦେବାକୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ହିତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପରିଷଦର ସୁପାରିସ ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ର ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାର କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଆଂଶିକ ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବା ସର୍ତ୍ତଭିତ୍ତିକ ଭାବରେ କର ରିହାତି ଦେଇ ପାରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ କୌଣସି ଅସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସରକାର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶରେ ଯେକୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉପରେ କର ରିହାତି ଦେଇ ପାରିବେ । ଏପରି ଯେକୌଣସି ରିହାତି ଦିଆଗଲେ ତାହା ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ ରିହାତି ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ପରିଗଣିତ ହେବାପାଇଁ ଏହି ଆଇନ୍‌ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଯଦି କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ବା ଉଭୟ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ରିହାତି ଦିଆଯାଇଥାଏ ତେବେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କର ଦେୟ ଦେଇ ପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ରିହାତିଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରଠାରୁ ଅଧିକ କର ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

୩. ପଞ୍ଜୀକରଣ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଜିଏସ୍‌ଟିରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କଲେ କ'ଣ ସୁବିଧା ମିଳେ ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେଲେ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୁବିଧା ମିଳିଥାଏ ।

ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଆଇନଗତ ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିଥାଏ।

ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାରେ ନିବେଶ ପାଇଁ ପଏଠ ହୋଇଥିବା ସଠିକ ହିସାବଯୁକ୍ତ ଟିକସକୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ପାଉଣା ଆକାରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ । ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଅଥବା ଉଭୟର ଯୋଗାଣ ନିମନ୍ତେ ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଯୋଗାଣକାରୀ ତାଙ୍କ କ୍ରେତାଙ୍କଠାରୁ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ବୈଧାନିକ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଯୋଗାଣକାରୀ କ୍ରେତା ବା ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଜିଏସ୍‌ଟି ବକେୟା ଦେୟ ପରଶୋଧ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଜିଏସ୍‌ଟି ପଞ୍ଜୀକରଣ ବିନା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇଟିସି (ଇନ୍‌ପୁଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ବା ନିବେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବକେୟା ଥିବା ଟିକସ) ଦାବୀ କରି ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା । ଜିଏସ୍‌ଟି ପଞ୍ଜୀକରଣ ବିନା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଗ୍ରାହକଙ୍କଠାରୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଦାୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କି ପରିଶୋଧ ହୋଇଥିବା ଜିଏସ୍‌ଟିର କୌଣସି ଇନ୍‌ପୁଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ (ନିବେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବକେୟା ଥିବା ଟିକସ) ପାଇଁ ଦାବୀ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ତିଥି କେବେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକରଣଯୋଗ୍ୟ ହେବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ତେବେ ଯେଉଁଦିନ ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ, ସେହି ତିଥିକୁ ହିଁ ପଞ୍ଜୀକରଣର ପ୍ରକୃତ ତିଥିଭାବେ ଗଣନା କରାଯିବ ।

- ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକରଣଯୋଗ୍ୟ ହେବାର ୩୦ଦିନ ପରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ମଞ୍ଜୁରୀ ଲାଭ କରିଥିବା ତିଥି ହିଁ ପଞ୍ଜୀକରଣର ପ୍ରକୃତ ତିଥି ଭାବେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।
- ଅପରପକ୍ଷେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସର୍ବନିମ୍ନ ଟିକସଛାଡ଼ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହି ଦେୟ ଭରଣା କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ବା ଆପଣାଛାଏଁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ତିଥିକୁ ହିଁ ପଞ୍ଜୀକରଣର ପ୍ରକୃତ ତିଥିଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଆଦର୍ଶ ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ ଅନୁସାରେ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକରଣ ହେବାପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯେ କରଯୁକ୍ତ ଯୋଗାଣ, ଯଥା – ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କରଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ/କିମ୍ବା ସେବା କରୁଥିବେ ଏବଂ ଯାହାର ମୋଟ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଟପିଯିବ ସେ ଯେକୌଣସି ପ୍ରଦେଶରେ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଦିଲ୍ଲୀ ଅବା ପୁଡୁଚେରୀରେ ଯେଉଁଠାରୁ ସେମାନେ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ୨୦୧୭ର ଧାରା-୨୨ରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

ତେବେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୭୯(୪)(ଜି)ରେ ଲିଖିତ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ୧୧ଟି ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାପାଇଁ ମୋଟ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ହେବ ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତିତ, ଏହି ଆଇନର ଧାରା-୨୪ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଥିବା କେତେକ ଯୋଗାଣକାରୀମାନେ ମୋଟ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ୨୦ ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଏହି ଆଇନର ଧାରା-୨୩ ଅନୁସାରେ ଜଣେ କୃଷକ ଯେ କି କୃଷିଜାତ ପଦାର୍ଥ ଯୋଗାଣ କରୁଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ କେବଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ରହିତ ଅବା ବିନା କରଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଛି ସେମାନେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ମୋଟ ଦେଣନେଣର ମୂଲ୍ୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ।

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଜି.ଏ.ଏନ୍. ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ମୋଟ ଦେଣନେଣର ମୂଲ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ –

(୧) ସମସ୍ତ କରଯୁକ୍ତ ଯୋଗାଣ

(୨) ସମସ୍ତ କର ରହିତ ଯୋଗାଣ

(୩) ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ରପ୍ତାନୀ; ଏବଂ

(୪) ସମସ୍ତ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ

ଉପରୋକ୍ତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଆଧାରରେ ହିସାବ କରାଯିବ ଏବଂ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି., ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି., ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଏଥିରେ ମିଶିବ ନାହିଁ । ଜଣେ କରଦାତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦେଣନେଣ ନିଜ ଖାତାରେ ହେଉ ଅଥବା ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତରଫରୁ ହେଉ, ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

ଯେଉଁ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ବିପରୀତ କର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବ ଏବଂ କ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଏହି ମୋଟ ଦେଣନେଣ ମୂଲ୍ୟରୁ ବାଦ ପଡ଼ିବ ।

କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଯାହାକି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାର ଶ୍ରମିକ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଏହି ବ୍ୟାପାର ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମୋଟ ଦେଣରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବନାହିଁ । ଏହା ଯୋଗାଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ଏବଂ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଦେଣନେଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ କେଉଁ କେଉଁ ସ୍ଥିତିରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ।

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୪ ଅନୁସାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦେଣନେଣ ସୀମା ବିନା ପଞ୍ଜିକରଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ।

(୧) ଯିଏ ଅନ୍ତଃ ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ କାରବାର କରୁଥିବେ,

(୨) ଅନିୟତ କରଦାତା,

(୩) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିପରୀତ କର ଦେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ,

(୪) ଧାରା-୯ର ଉପଧାରା-୫ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ କର ଦେଉଥିବେ,

(୫) ଅଣ-ଅଧିବାସୀ କରଦାତା,

(୬) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରା-୫୧ ଅନୁସାରେ ଟିକସ କାଟୁଥିବେ ।

(୭) ଜଣେ ପ୍ରତିନିଧି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଭାବରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି,

(୮) କ୍ରୟ ସେବା ବିଭାଜନକାରୀ (ଅନନ୍ୟଭାବେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥାନ୍ତୁ କି ନାହିଁ)

(୯) ଧାରା-୫୨ ଅନୁସାରେ କର ଆଦାୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି,

(୧୦) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ,

(୧୧) ଦେଶ ବାହାରୁ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ସୂଚନା ଏବଂ ଡାଟା ବାହାର କରୁଥିବା ସେବା କୌଣସି ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି,

(୧୨) ଜି.ଏସ୍.ଯି. ପରିଷଦର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞପିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ କିମ୍ବା କୌଣସି ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ସମୟ ସୀମା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ପଞ୍ଜିକରଣ ଆଇନ୍‌ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଏବଂ ସେଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ରୀତି ଅନୁସାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜିକରଣ ହେବାପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବେ ଓ ନେବେ । ଜଣେ ଅନିୟମିତ ଟିକସଦାତା କିମ୍ବା ଜଣେ ଅଣ-ଆବାସୀ ଟିକସଦାତା ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପାଞ୍ଚଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ସମାନ ପ୍ୟାନ ଥାଇ ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ କାରବାର ଚଳାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏକକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପୃଥକ ଭାବେ ନାମ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିପାରିବେ । ତେବେ ସେହିସବୁ ରାଜ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ଚାଲିଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାଛଡ଼ା ସେ, ଆଦର୍ଶ ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୨ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପ-ଅନୁଚ୍ଛେଦ (୧) ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁପ୍ରକାର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପୃଥକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୨ର ଉପଧାରା-୩ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦିଓ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରା-୨୨ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକରଣ ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହେଁ ତଥାପି ସେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ ଆଇନ୍‌ରେ ଯେପରି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଛି ତାହା ସମସ୍ତ ତାଙ୍କପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଯଦିଓ ବ୍ୟକ୍ତି ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଦେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହନ୍ତି, ତାହାଲେ ସେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୨ର ଉପଧାରା-୩ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦିଓ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରା-୨୨ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହେଁ ତଥାପି ସେ ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ ଆଇନ୍‌ରେ ଯେପରି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଛି ତାହା ସମସ୍ତ ତାଙ୍କପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରାଇବାକୁ ହେଲେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର (ପ୍ୟାନ୍) କାର୍ଡ଼ କରିବା କ'ଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୫(୬) ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକରଣ ଯୋଗ୍ୟ ହେବାଲାଗି

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆୟକର ଆଇନ, ୧୯୬୧ (୧୯୬୧ର ୪୩ ନମ୍ବର) ଅନୁସାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ୟାନ ଧାରକ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ତେବେ ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା-୨୫(୬)ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ଯୋଗ୍ୟ ହେବାଲାଗି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେ ଧାରା-୫୧ ଅନୁସାରେ ଆୟକର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ, ସେ ପ୍ୟାନ୍ ବଦଳରେ ଆୟକର ଆଇନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆୟକର ପ୍ରଦାନ ଓ ସଂଗ୍ରହ ଖାତା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଆୟକର ଆଇନର ଧାରା-୨୫(୭) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଣଆବାସିକ କରଦାତା ପାଇଁ ପ୍ୟାନ୍ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଇନରେ ଲିଖିତ ଯେକୌଣସି ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆଧାରରେ ପଞ୍ଜିକରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନ ବଳରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପଞ୍ଜୀକରଣ ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତଭାବେ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୨୧ର ଉପଧାରା-୮ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ କି ପଞ୍ଜିକରଣ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ କିନ୍ତୁ ପଞ୍ଜିକରଣ ନେଇନାହିଁ ତେବେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ବଳବତ୍ତର ଥିବାରୁ ଏହି ଆଇନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଭାବରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୫ର ଉପଧାରା-୧୦ ଅନୁସାରେ ଜଣେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଯେକୌଣସି ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଯଥା ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ପରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରାଯାଇପାରି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ତେବେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସମର୍ପଣ ବାତିଲ, ନିଲମ୍ବନ ବା ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ ହୋଇନାହିଁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଜାତିସଂଘର ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜିକରଣ ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୫(୯) ଅନୁସାରେ ବିଜ୍ଞପିତ ଜାତି ସଂଘ ସଂସ୍ଥା, ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଦୂତାବାସ ଏବଂ ବିଜ୍ଞପିତ ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତି/ସଂସ୍ଥାବୃନ୍ଦ ଜି.,ସ୍.ଟି. ପୋର୍ଟାଲରୁ ତାଙ୍କର ଏକକ ଚିହ୍ନଟ ସଂଖ୍ୟା ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଏହି ନମ୍ବରର ପ୍ରଣାଳୀ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ରହିବ ଏବଂ ଏହା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆକାର ସହିତ ସମତାଳରେ ରହିବ । ଏହି ଏକକ ସଂଖ୍ୟାର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଜ୍ଞପିତ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ କର ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ତଥା ଅନ୍ୟ କାରଣ ପାଇଁ ଦରକାର ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଜାତିସଂଘ ବା ବିଦେଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦୂତାବାସ ପାଇଁ ଯୋଗାଣ ବେଳେ ଟିକସଭୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟୀ କିଭଳି ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବେ ?

ଉତ୍ତର ଦୂତାବାସଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଣବେଳେ ଟିକସଭୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଚାଲାନ୍ ଇନ୍‌ଭଏସ୍‌ରେ ୟୁଆଇଏନ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ । ଅନ୍ୟ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ (ବି ଟୁ ବି) ଏଭଳି ଯୋଗାଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାହା ତଦନୁରୂପେ ଗଣନା କରାଯିବ । ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣର ଚାଲାନ୍‌କୁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟି ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦ୍ରବ୍ୟର ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରା ନଯାଇ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କ୍ରୟବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜିଏସ୍‌ଟି ପୋର୍ଟାଲ ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଓ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ ସଂସ୍ଥା ଏକକ ପରିଚୟ ସଂଖ୍ୟା ୟୁଆଇଏନ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ସାମୟିକ ଟିକସ ଦେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିରୂପେ କାହାକୁ ବିବେଚନା କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./,ସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨(୨୦) ଏହାର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିଛି । ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଦଲାଲ ଭାବରେ ସେବା ଯୋଗାଣ ସାମୟିକ ଭାବରେ ନିଜେ କର୍ତ୍ତା କିମ୍ଵା ବ୍ୟବସାୟିକ ବୃଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ କରେ ଏବଂ ଯାହାର କୌଣସି ପ୍ରଦେଶ କିମ୍ଵା କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିଜର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ, ତାକୁ ସାମୟିକ ଟିକସ ଦାତା ବ୍ୟକ୍ତି ରୂପେ ପରିଗଣିତ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଅଣ-ଆବସିକ ଟିକସଦାତା କାହାକୁ କୁହାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨(୭୭) ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଭାରତରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅବା ଆବାସିକ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେ ନିଜେ ମୁଖ୍ୟ ବା ଦଲାଲ ହିସାବରେ ସାମୟିକ ଭାବରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କାରବାର କରେ ତାଙ୍କୁ ଅଣ-ଆବାସିକ ଟିକସ ଦାତା ଧରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ସାମୟିକ ଟିକସଦାତା ଏବଂ ଅଣ-ଆବାସିକ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଞ୍ଜିକରଣର ସମୟ ସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୭(୧) ଅନୁସାରେ ସାମୟିକ ଏବଂ ଅଣ-ଆବାସିକ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଞ୍ଜିକରଣପତ୍ରର ଅବଧି, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପତ୍ରରେ ଲୋଖାଯାଇଥିବା ସମୟ କିମ୍ଵା ପଞ୍ଜିକରଣ ହେବାଠାରୁ ୯୦ ଦିନ, ଯାହା ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିବ, ରହିବ ତେବେ କ୍ଷମତାସୀନ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଅବଧିକୁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ପୁନଶ୍ଚ ୯୦ ଦିନ ବଢ଼ାଇ ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାବେଳେ ସାମୟିକ ଟିକସଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ପ୍ରବାସୀ ଟିକସଦାତା କୌଣସି ଆଚୁଆ ଟିକସ ଦେଇଥାନ୍ତି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କୌଣସି ସାଧାରଣ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବାଲାଗି ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ । ତେବେ ସାମୟିକ ଟିକସଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ପ୍ରବାସୀ ଟିକସଦାତା ଊନବିଂଶ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ପ୍ରଥମ ଉପ-ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାବେଳେ ଆଗତୁରା ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥାନ୍ତି । ଯେଉଁ ସମୟସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟିକସ୍‌ଦେୟ ଆକଳନ କରାଯାଇ ତତ୍ତୁଲ୍ୟ ଅର୍ଥ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଯଦି ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାର୍ଯ୍ୟ ୯୦ ଦିନ ସମୟସୀମାଠାରୁ ଅଧିକଦିନ ପାଇଁ ଲୋଡ଼ାଯାଏ, ତାହାଲେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ସମୟସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟିକସ ଦେୟ ଆକଳନ କରାଯାଇ ତତ୍ତୁଲ୍ୟ ଅର୍ଥ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଗତୁରା ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ସଂଶୋଧନ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୨୫ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା ଅନୁସାରେ କିମ୍ଵା ନିଜ ନିରୀକ୍ଷା ବଳରେ ଜଣେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ସୂଚନାରେ ସଂଶୋଧନକୁ ସ୍ଵୀକୃତି ଦେଇପାରେ କିମ୍ଵା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରେ, ଏହି ସ୍ଵୀକୃତି କିମ୍ଵା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ତାରିଖର ପନ୍ଦର କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ହେବ ।

ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ କେବଳ କେତେକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଓ ଗୁଢ଼ ସୂଚନାର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ

ଅଧିକାରୀଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି ଦରକାର, ଅନ୍ୟଥା ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆବେଦନ ମାତ୍ରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ର ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବାତିଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଧାରା-୨୯ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପରିସ୍ଥିତି କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଯେକୌଣସି ପଞ୍ଜିକରଣକୁ ବାତିଲ କରି ପାରିବେ, କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କର ନିଜ କ୍ଷମତା ବଳରେ କିମ୍ବା ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଆବେଦନ ଅନୁସାରେ ଅଥବା ତାଙ୍କର ଆଇନସିଦ୍ଧ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକରଣକୁ ଆଇନ ସମ୍ମତ ଭାବରେ ବାତିଲ କରିପାରିବେ ।

ପଞ୍ଜିକରଣ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ବାତିଲ ଆଦେଶ, କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍‌ର ଉତ୍ତର ପାଇବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ (ଯେତେବେଳେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତି ନିଜ ତରଫରୁ ବାତିଲ ପାଇଁ ନୋଟି କରିଥିବେ) କିମ୍ବା ବାତିଲ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ ହେବା ତାରିଖଠାରୁ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ (ଯେତେବେଳେ କରଦାତା କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ଆଇନଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ବାତିଲ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ) ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ୍ ବଳରେ ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ହେଲେ ଏହା ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ ବଳରେ ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ବୋଲି ବୁଝାଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୧(୬) ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟିଏ ଆଇନ (ଧରାଯାଉ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ) ବଳରେ ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ହେଲେ ଏହା ଅନ୍ୟ ଆଇନ ବଳରେ (ଧରାଯାଉ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ) ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ ବୋଲି ବୁଝାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିଜଆଡୁ ପଞ୍ଜୀକରଣକୁ ବାତିଲ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୯(୨)ରେ ନିବନ୍ଧିତ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିଜ ତରଫରୁ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ କରିପାରିବେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା – ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଏବଂ ତାହାର ନିୟମ କାନୁନକୁ ଉଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବ, ଜଣେ ଯୁଗ୍ମ ଟିକସଦାତା ଯଦି କ୍ରମାଗତ ତିନିମାସ ଧରି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବା କିମ୍ବା ଜଣେ ନିୟମିତ ଟିକସଦାତା ଏକାଦିକ୍ରମେ ୬ ମାସ ଧରି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ନ କରିବା ଏବଂ ଇଚ୍ଛାକୃତ ପଞ୍ଜିକରଣର ୬ ମାସ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ ଆରମ୍ଭ ନ କରିବା, ତେବେ ଧାରା-୨୯(୨)(ଙ) ଅନୁସାରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ନିଜକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ଜାଣିଶୁଣି ଭୁଲତଥ୍ୟ ଦେବା, ଠକିବା ଓ ତଥ୍ୟ ଲୁଚାଇ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲେ କିଭଳି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୧(୩) ଅନୁସାରେ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ବିଗତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ ସେବା ନିମିତ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଞ୍ଜିକରଣକୁ ଜଣେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନେଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, କରଦାତା ଜଣକ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଦେଶରୁ ସେବା ଯୋଗାଣ କରିବେ ସେଠାରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୮ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ଜଣେ ଟିକସଦାତା ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତି ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ପୃଥକ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସୁବିଧା ପାଇବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା । ତେବେ ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ୧୯(୨) ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସଦାତା ଏଭଳି ପୃଥକ ବ୍ୟବସାୟ ଲାଗି ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ବିକଳ୍ପ ରଖାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୯ ସେବାକ୍ରୟ ବିତରଣକାରୀ (ଆଇ.ଏସ୍.ଡ଼ି.) କାହାକୁ କହନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨(୬୧)ରେ (ଆଇ.ଏସ୍.ଡ଼ି.) ସେବାକ୍ରୟ ବିତରଣକାରୀର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପିତ ହୋଇଛି । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଯେ କିଣାଯାଉଥିବା ସେବା ପ୍ରାପ୍ତିର ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ଗ୍ରହଣ କରେ ଏବଂ ତଦ୍‌ପରେ ଏହା ଉପରେ ନିଆଯାଇଥିବା କ୍ରେଡ଼ିଟ୍‌କୁ ସମାନ ପ୍ୟାନ୍ ନମ୍ବର ଥିବା ଯୋଗାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ସମାନୁପାତିକ ଭିତ୍ତିରେ ବଣ୍ଟନ କରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୦ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବ୍ୟତୀତ ଆଇଏସ୍‌ଡ଼ି ପାଇଁ ପୃଥକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ଆଇଏସ୍‌ଡ଼ି ହେଉଛି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ । ତେଣୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାଠାରୁ ଏହା ପୃଥକ୍ ରହିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୧ ଜଣେ ଟିକସଦାତା ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଆଇଏସ୍‌ଡ଼ି ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ଆଇଏସ୍‌ଡ଼ି ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୨ ବ୍ୟବସାୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ (ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଚାରକୁ ନେଲେ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟବସାୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ଉତ୍ତରାଧିକାର ସ୍ଥିତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବସାୟୀ କିମ୍ବା ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ସାନି ପଞ୍ଜିକରଣ କରିପାରିବେ । ନୂତନ ଦିବସଠାରୁ ସାନି ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅବଧି ଆରମ୍ଭ ହେବ । (ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ତୃତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୩ ପ୍ରଚଳିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ/ ସେବା ଟିକସ/ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଆଇନ (ଭାଟ୍) ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ କରମୂଲ୍ୟାୟନକାରୀ ଓ ଡିଲରଙ୍କୁ କ'ଣ ସାନି ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଏ ସମସ୍ତ କରଦେୟକାରୀ ଓ ଡିଲରମାନଙ୍କୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ତାହାର ପରିସରକୁ ଆଣିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଦିନରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ନମ୍ବର ଦେବ, ଯାହା ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିରୀକ୍ଷକ ମାନଙ୍କର ଯଥାବିଧି ନିରକ୍ଷଣ ପରେ, ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେବ, ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରମାଣତ୍ର ତଥା ତଥ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ମଗାଯିବ । ଯଦି ଏହିସବୁ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଏବଂ ତଥ୍ୟ ନ ମିଳେ ତେବେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଜି.ଟି.ଆଇ.ଏନ୍. ନମ୍ବରକୁ ବାତିଲ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୪ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାର ଶ୍ରମିକ (Jobworker)ଙ୍କ ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକରଣ କ'ଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଜଣେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପର ଶ୍ରମିକ ଗୋଟିଏ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ଅଟେ । ସେ ଯେତେବେଳେ ୨୦ ବା ୧୦ ଲକ୍ଷ ଦେଣନେଣର ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିବ ସେତେବେଳେ ସେ ପଞ୍ଜିକରଣ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୫ ଜଣେ ବ୍ୟାପାର ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କେବଳ ଯେତେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାର ଶ୍ରମିକ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥାଏ ଯଦି ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇ ନଥାଏ,

ତେବେ ମୁଖ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀ ସେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାପାରୀ ଶ୍ରମିକଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ତାଙ୍କର ନିଜର ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳ ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୬ ପଞ୍ଜୀକରଣବେଳେ କରମୂଲ୍ୟାୟନକାରୀ ତାହାର ସମସ୍ତ କାରବାର ସ୍ଥଳ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨(୭୮) ଓ ୨(୭୫) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି ଯେ,(ମୁଖ୍ୟକାରବାରସ୍ଥଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରବାରସ୍ଥଳ ପୃଥକ୍ ରହିବ । ଏଥିନେଇ ଆଇନରେ ଏହାର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି । ଟିକସଦାତା ପଞ୍ଜୀକରଣ ଫର୍ମରେ ମୁଖ୍ୟ କାରବାରସ୍ଥଳ ଓ ଅତିରିକ୍ତ କାରବାରସ୍ଥଳର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଘୋଷଣା କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୭ ଡିଲର କିମ୍ବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଡିଲର ଯାହାଙ୍କର ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିଭୂମି ନଥିବ, ସେମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ଲାଗି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି ?

ଉତ୍ତର ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିଭୂମି ନଥିବା ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ଲାଗି ନିମ୍ନଲିଖିତ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଟିକସ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତକର୍ତ୍ତା (ଟିଆର୍‌ପି)

(Tax Return Prepare)

ଟିକସଦାତା ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନପତ୍ର କିମ୍ବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ (Return) କାଗଜପତ୍ର ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ କିମ୍ବା ଏଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନେଇ ଟିଆର୍‌ପିଙ୍କ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିବେ । ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ ଭିତ୍ତିରେ ଟିଆର୍‌ପି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଓ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସଂପର୍କିତ କାଗଜପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଟିଆରପିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଫର୍ମରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ତଥ୍ୟର ସତ୍ୟତା ଉପରେ କେବଳ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି । କୌଣସି ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ଲାଗି ଟିଆରପି ଦାୟୀ ହେବେ ନାହିଁ ।

ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ର

ପ୍ରାଧିକୃତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ଫର୍ମ, କାଗଜପତ୍ର ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିବରଣୀକୁ ଟିକସଦାତା ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଦାଖଲ କରିବେ । ଏହାକୁ ଡିଜିଟାଇଜେସନ୍ ଓ ଅପ୍‌ଲୋଡ଼ିଙ୍ଗ୍ କରିବା ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ରର ଦାୟିତ୍ୱ । ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ର ନିଜର ଆଇଡ଼ି (ID) ଓ ପାସୱାର୍ଡ଼ ବ୍ୟବହାର କରି ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲରେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ । ତତ୍ପରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାର ମୁଦ୍ରଣପତ୍ର (Printout) ରେ ସହାୟତା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ରେକର୍ଡ଼ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବେ । ପ୍ରାଧିକୃତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିବରଣୀକୁ ସହାୟତାକେନ୍ଦ୍ର ସ୍କାନ୍ (SCAN) ଓ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୮ ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡିଜିଟାଲ ସ୍ୱାକ୍ଷର ପାଇଁ କୌଣସି ସୁବିଧା ରହିଛି କି ?

ଉତ୍ତର କରଦାତାମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ଡିଜିଟାଲ୍ ଦସ୍ତଖତ କରିପାରିବେ । ଆବେଦନପତ୍ର ତଥା ଅନ୍ୟ ଚିଠିପତ୍ରରେ ଡିଜିଟାଲ୍ ଦସ୍ତଖତ ପାଇଁ କରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଆଧାର ନମ୍ବର କିମ୍ବା ଡି.ଏସ୍.ସି. ମାଧ୍ୟମରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି ପୋଟାଲରେ ଡିଜିଟାଣ ଦସ୍ତଖତ ପଞ୍ଜିକରଣ କରି ୧-ଦସ୍ତଖତ କରାଯାଇ ପାରିବ; କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବସାୟିକ କମ୍ପାନୀମାନେ କିମ୍ବା ସ୍ୱଳ୍ପ ଅଧୀନତା ଥିବା ଅଂଶୀଦାରମାନେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଡି.ଏସ୍.ସି. ମାଧ୍ୟମରେ ଦସ୍ତଖତ କରିବେ । କେବଳ ସମତା-୨ ଓ ସମତା-୩ ଡି.ଏସ୍.ସି. ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମାନ ଏହି ଦସ୍ତଖତ ନିମିତ୍ତ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୯ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ଆବେଦନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ କେତେ ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଓ ଅପଲୋଡ୍ ହୋଇଥିବା କାଗଜପତ୍ର ଠିକ୍ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତାହାଲେ ପ୍ରାଦେଶିକ ବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତିନୋଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନକୁ ଉତ୍ତର/ଜବାବ କରି ଦେବେ । ଯଦି ସେମାନେ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ଦର୍ଶାନ୍ତି, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣାଇବାର ୭ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏସବୁ ତ୍ରୁଟିକୁ ହଟାଇବେ । ଏହି ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ ଜଣାଇବାର ୭ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ର ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ଅଧିକାରୀ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ ବା ବାତିଲ କରିବେ । ଯଦି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଜବାବ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନ ଆସେ ତେବେ ପୋର୍ଟାଲ ଆପେ ଆପେ ପଞ୍ଜିକରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୦ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ଆବେଦନ ନେଇ କୌଣସି ଜିଜ୍ଞାସା ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ଦେବା ଲାଗି କେତେଦିନ ସମୟ ମିଳିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଆବେଦନପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ ବେଳେ ଟିକସ ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାନ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି ଭୁଲ୍ ଦେଖନ୍ତି, ତାହା ୩ କାର୍ଯ୍ୟଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲ୍ (PORTAL) ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଯାଏ । ଆବେଦନକାରୀ ଏହା ସୂଚନା ପାଇବାର ୭ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେବ/ସଂଶୋଧନ କରିବ ।

ଏହି କାଗଜପତ୍ର କିମ୍ବା ଉତ୍ତର ପାଇବାର ୭ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ତଦୀୟଟି ସେ ଅଧିକାରୀ ଏହାର ଜବାବ ରଖିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୧ କେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନାମଞ୍ଜୁର କରାଇଥାଏ ?

ଉତ୍ତର ପଞ୍ଜୀକରଣ ନାମଞ୍ଜୁର ହେଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଏହାର କାରଣ ସଂପର୍କରେ ମୌଖିକଭାବେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ କରିବାକୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାର ରହିଛି । ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ଊନବିଂଶ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ଦଶମ ଉପ-ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଗୋଟିଏ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ ବଳରେ) ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରନ୍ତି, ତାହାଲେ ଅନ୍ୟ ଟିକସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ବୋଲି ବିଚାର କରିବେ । (ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ୍ ବଳରେ) ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୨ ଆବେଦନପତ୍ର ଉପରେ ଗୃହୀତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ କୌଣସି ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯାଏ କି ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟି ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଇ-ମେଲ ଓ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଜରିଆରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନର ମଞ୍ଜୁରୀ କିମ୍ବା ନାମଞ୍ଜୁର ନେଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାରବାରସ୍ଥଳ ସୀମା ସଂପର୍କରେ ଜଣାଇଦିଆଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୩ ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଡାଉନ୍‌ଲୋଡ୍ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ପଞ୍ଜୀକରଣ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ, ଆବେଦନକାରୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜିଏସ୍‌ଟି ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲରୁ ଡାଉନ୍‌ଲୋଡ୍ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୪ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲକୁ ପୁନର୍ବାର ସଞ୍ଜିବିତ କରାଯାଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଏହା ହୋଇପାରିବ, ଯଦି ବାତିଲ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ନିଜ ପକ୍ଷରୁ କରିଥାନ୍ତି । ଯଦି ଏହା କରଦାତା କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ଆଇନତଃ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଏହା ପୂର୍ବ ସଞ୍ଜିବିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଟିକସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯଦି କୌଣସି ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ ହୋଇଥାଏ ତେବେ

ଯାହାଙ୍କର ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ ହୋଇଛି ସେ ବାତିଲ ଆଦେଶ ପାଇବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଆବେଦନ ପାଇବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ବିବରଣୀ ପାଇବାର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ପୁନଃ ସଞ୍ଜିବିତ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୫ ଯାହାଙ୍କର ପଞ୍ଜିକରଣକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି । ଏହି ବାତିଲ ଆଦେଶ ତାଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଟିକସ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ସୃଷ୍ଟି କରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଧାରା-୨୯(୫) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କର ପଞ୍ଜିକରଣ ବାତିଲ ହୋଇଛି ସେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନଗଦ ଲେଜରରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମହଜୁଦ ଥିବା କଞ୍ଚା ମାଲ୍ ଉପରେ ଯେତିକି କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନେଇଛନ୍ତି କିମ୍ବା ସ୍ଥିର ବସ୍ତୁ କିମ୍ବା କଳକାରଖାନା ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ଯେତିକି କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ବାତିଲ ହେବାର ପୂର୍ବଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ଜିନିଷ ଅଛି ତାହା ଉପରେ କର ଦେବେ । ଏହି ଦୁଇଟିରୁ ଯେଉଁଟି ଅଧିକ ହେବ ସେ ତାହାକୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪୬ ଜଣେ ସାମୟିକ/ଅନିୟତ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଜଣେ ଅଣ-ଆବାସିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨(୨୦) ଏବଂ ଧାରା-୨(୭୭)ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ସାମୟିକ/ଅନିୟମିତ କରଦାତା ଏବଂ ଜଣେ ଅଣ-ଆବାସିକ କରଦାତାଙ୍କର ସଂଜ୍ଞା ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ପ୍ରଭେଦ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା –

ସାମୟିକ/ଅନିୟମିତ ବ୍ୟକ୍ତି	ଅଣ-ଆବସିକ ବ୍ୟକ୍ତି
କୌଣସି ପ୍ରଦେଶ ବା କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରେ କେବେ କେବେ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବାର ଦେଣନେଣ କରେ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସାୟିକ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।	କେତେବେଳେ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବାର ଦେଣନେଣ କରେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଭାରତରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସାୟିକ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।
ପ୍ୟାନ୍ ନମ୍ବର ଅଛି ।	ପ୍ୟାନ ନମ୍ବର ନାହିଁ । ଜଣେ ଅଣ-ଆବାସିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯଦି ପ୍ୟାନ୍ ନମ୍ବର ଥାଏ ତେବେ ସେ ସାମୟିକ ଯୋଗାଣକାରୀ ହିସାବରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇପାରନ୍ତି ।
ଜଣେ ସାଧାରଣ କରଦାତାଙ୍କ ପରି ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଏକା ଆବେଦନ ଫର୍ମ (ଜିଏସଟି-ରେଜ-୧)	ଅଣ-ଆବାସିକ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ପଞ୍ଜିକରଣ ଆବସିକ ଫର୍ମ (ଜିଏସ୍ଟି ରେଜ-୧୦)
ବ୍ୟବସାୟିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ନେଣଦେଣ କାରବାର	ବ୍ୟବସାୟିକ ପରୀକ୍ଷା ସଂଜ୍ଞାରେ ନାହିଁ ।
ସାଧାରଣ ଜିଏସ୍ଟି ଆର୍-୧, ଜିଏସ୍ଟି ଆର-୨ ଓ ଜିଏସ୍ଟି ଆର-୩ରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ।	ଅଲଗା ସରଳୀକୃତ ଫର୍ମ ଜିଏସ୍ଟି ଆର-୫ରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରୟ ଉପରେ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନେଇପାରିବେ	କେବଳ ଆମଦାନୀ କରୁଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ/ଅବା ସେବା କ୍ରୟ ଉପରେ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନେଇ ପାରିବେ ।

୪. ଯୋଗାଣର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଓ ପରିସର

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଜିଏସ୍‌ଟି ଅଧିନସ୍ଥ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟବସାୟକୁ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ, ତାହା ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥିତିଭାବେ ଗଣ୍ୟ ହେବ । ପ୍ରଚଳିତ ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କର ଆଇନରେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଯଥା- ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ, ବିକ୍ରୟ ଓ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା "ଯୋଗା''ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ସହ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥିତିରୂପେ ପରିଚିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ "ଯୋଗାଣ''ର ପରିସର କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଆମଦାନୀବେଳେ ଯୋଗାଣର ପରିସର ବ୍ୟାପକ ହୋଇଥାଏ । ବିକ୍ରୟ, ହସ୍ତାନ୍ତର, ଅଦଳବଦଳ, ବିନିମୟ, ଲାଇସେନ୍ସ, ଭଡ଼ାସୂତ୍ର, ଲିଜ୍ କିମ୍ବା ନିର୍ଗମନ ଭଳି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗିତାକୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଏ । ଏଥିରେ ସେବାର ଆମଦାନୀ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଯୋଗାଣ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ବିନା ବିଚାରରେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରବାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବାକୁ ଆଦର୍ଶ ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟି ଆଇନ ଅଧୀନରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାର ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା "ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣ" ରୂପେ ପରିଚିତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ "ଯୋଗାଣ'' ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବାପାଇଁ କେଉଁ କେଉଁ ମୌଳିକ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ?

ଉତ୍ତର "ଯୋଗାଣ" ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବାପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି, ଯଥା –

(କ) ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ଯୋଗାଣ ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବ ।

(ଖ) ଅନ୍ୟଥା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ମନା ନ ଥିଲେ ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ଯୋଗାଣ;

(ଗ) ସାଧାରଣ ବ୍ୟାପାରିକ ଭାବରେ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ଅଗ୍ରଗତି ନିମିତ୍ତ ଯୋଗାଣ;

(ଘ) ଟିକସ ଲାଗୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣ;

(ଙ) ଟିକସ ଲାଗୁଥିବା ଯୋଗାଣ,

(ଚ) ଟିକସ ଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ କାରବାରବେଳେ ଯଦି ଉପର ବର୍ଣ୍ଣିତ ମାନଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବା ଅଧିକାଂଶ ପୂରଣ ହେଉ ନଥିବ, ତାହାଲେ କ'ଣ ଏହାକୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ଅଧିନସ୍ଥ ଯୋଗାଣ ବୋଲି କୁହାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଧାରାରେ ହେଉ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଗ୍ରଗତି ପାଇଁ ହେଉ (ଧାରା-୩/ ୧-ଖ) ବିନା କୌଣସି ବିନିମୟରେ ଯୋଗାଣ ହେଉ, ଯାହା ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ସିଡୁଲରେ ଲିଖିତ ଥିବ, ଏଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଣ ଭାବରେ ଧରାଯିବ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଟିକସ୍ ବସି ପାରିବ, ଯଦିଚ ପ୍ରଶ୍ନ-୪ର ଉତ୍ତରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ବା ତତୋଧିକ ମାନଦଣ୍ଡ ଏହା ପୂରଣ କରି ପାରିବାରେ ବ୍ୟର୍ଥ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଧାରା-୩ରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆମଦାନୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିଷ୍କାର ଭାବେ ରଖାଯାଇନାହିଁ କାହିଁକି ?

ଉତ୍ତର ବହିଃଶୁଳ୍କ ଆଇନ, ୧୯୬୨ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆମଦାନୀଜନିତ ବିଷୟ ଅଲଗା ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ କରୁଛି । ସେଥିରେ ମୂଳ ବହିଃଶୁଳ୍କ ବ୍ୟତିରେକ ଅତିରିକ୍ତ ବହିଃଶୁଳ୍କ ଭାବେ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଆଦାୟ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଜିଏସ୍‌ଟି ଅଧୀନରେ ନିଜେ କରୁଥିବା ଯୋଗାଣ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ କି ?

ଉତ୍ତର ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ନିଜସ୍ୱ ଯୋଗାଣ ଯଥା – ନିଜସ୍ୱ ଦ୍ରବ୍ୟ ପଠାଇବା, ଅନ୍ୟ ଶାଖାକୁ ପଠାଇବା ଅବା ଭାରାର୍ପଣ ବିକ୍ରି କରିବା ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ । ଯଦିଓ ଏହି କାରବାରରେ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଦେବାନେବା ଜଡ଼ିତ ନୁହେଁ । ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇ ଧାରା-୨୨ ଅନୁସାରେ ଏପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟ ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳରୁ ପଠାଉଥିବେ ସେଠାରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱୟଂ ଯୋଗାଣକାରୀମାନଙ୍କର ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଟିକସ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗଠନ କରିବାକୁ କାରବାର ନିମନ୍ତେ ନାମ ବା କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାରବାର ଲାଗି ବିଚାର କଲାବେଳେ ନାମ ଏବଂ ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ । ଯଦି ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ଭବ ନ ହୁଏ, ତା'ହେଲେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨ (୧) ଅନୁଯାୟୀ କାରବାରକୁ ସେବା ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର ତୁରନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ମାତ୍ର ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହୋଇଥାଏ । ଅନୁମୋଦନଭିତ୍ତିକ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଭଡ଼ାସୂତ୍ରୀ କ୍ରୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଳମ୍ବିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଭଳି କାରବାରକୁ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ବ୍ୟବସାୟିକ ଅଗଗ୍ରତି କିମ୍ବା କ୍ରମବିକାଶ ମୁଖୀ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା-୨(୧୭) "ବ୍ୟାପାର''ର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିଛି ଯେଉଁଥିରେ ବେପାର, ବାଣିଜ୍ୟ, ଉତ୍ପାଦନ, ବୃତ୍ତି, ଜୀବିକା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏପରିକି ସେଥିରେ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ଥାଉ ଅବା ନଥାଉ, ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଅବା ଦେଣନେଣ ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ନିମିତ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାରର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବା କୌଣସି ଆଞ୍ଚଳିକ ଅଧିକାରୀ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ନିମିତ୍ତ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟମାନ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ବୋଲି ଧରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ କଥାରୁ ଏହା ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ ଯେ ନିରୂପିତ ସଂଜ୍ଞାର ପରିସରରେ ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧିତ ହେଉଥିଲେ ତାହା ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟାପରର ଅଗ୍ରଗତି ତଥା ଉନ୍ନତି ହିସାବରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜଣେ ଲୋକ କାର କିଣି ତା'କୁ ବର୍ଷେ ପରେ କାର ଡିଲରକୁ ବିକ୍ରୟ କଲେ । ତାହେଲେ ଏଭଳି କାରବାର ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗାଣ ହେବ କି ? କାରଣ ସହ ଦର୍ଶାଅ ।

ଉତ୍ତର ନା, କାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉନ୍ନତି କିମ୍ବା ଅଗ୍ରଗତି ନିମିତ୍ତ କର ନାହାନ୍ତି । ତା'ପରେ କାରଟି କିଣିଲାବେଳେ କୌଣସି କ୍ରୟଜନିତ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇ ପାରରିଲା ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା କେବଳ ଅଣବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଜଣେ ଏ.ସି. ଡିଲର ତାଙ୍କ ନିଜ ଘର ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବ୍ୟବସାୟ ଲାଗି ଥିବା ଗୋଦାମରୁ ଏକ ଏ.ସି. ଆଣିଲେ ଏହି କାରବାର ଯୋଗାଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧(୧) ଅନୁଯାୟୀ, ବ୍ୟବସାୟିକ ସମ୍ପତ୍ତି ନିଜପାଇଁ କିମ୍ବା ଅଣବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଲାଗିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ ଏପରିକି ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ଆଦାନପ୍ରଦାନ ହୋଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ **କ୍ଲବ, ସଂଘ ବା ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଏହାର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେଲେ ଏହା ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ କି ନାହିଁ ?**

ଉତ୍ତର ହଁ। କ୍ଲବ ବା ସଂଘ ଓ ସମିତି ବା ଏଭଳି କୌଣସି ସଂଗଠନର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲେ, ତାହା ଯୋଗାଣ ରୂପେ ପରିଚିତ ହେବ। ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ୨ (୧୭) ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସାୟର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣରେ ଏହା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ **ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଯୋଗାଣର ପ୍ରକାର କ'ଣ ?**

ଉତ୍ତର
୧. କରପୋଯୋଗୀ ଏବଂ ରିହାତି ଯୋଗାଣ,
୨. ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଓ ରାଜ୍ୟ-ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣ,
୩. ଅନୁବନ୍ଧିତ ଓ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ ଏବଂ
୪. ଶୁନ କରପୋଯୋଗୀ ଯୋଗାଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ **ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଯୋଗାଣର ପ୍ରକାର କ'ଣ ?**

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟବହାର ଲାଗି ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର ପ୍ରକ୍ରିୟା ସେବା ଯୋଗାଣ ବୋଲି ଧରାଯିବ। କାରଣ ଏଭଳି ଯୋଗାଣରେ ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଏନାହିଁ। ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨ରେ ଏଭଳି କାରବାରକୁ ସେବା ଯୋଗାଣ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ **ବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର ଲାଗି ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର ପ୍ରକ୍ରିୟା ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ ହେବ କି ? କାହିଁକି ?**

ଉତ୍ତର ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁସାରେ ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗର ଠିକା କାମ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେବା ଯୋଗାଣ ରୂପେ ଗଣ୍ୟ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ **ପୂର୍ତ୍ତ ବିଭାଗର ଠିକା କାମ କିମ୍ବା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଭାବେ ଗଣ୍ୟ ହେବ କି ? କାହିଁକି ?**

ଉତ୍ତର ଭଡ଼ା ସୂତ୍ରରେ କ୍ରୟ ଭିତ୍ତିରେ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲେ ଏହା ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ, କାରଣ ଏଥିରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳ ଯାଏ ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ **ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଯୋଗାଣ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା ଯୋଗାଣର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ?**

ଉତ୍ତର ଆଦର୍ଶ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨ର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ୫(୨)(ଘ) ସୂଚନା ସଫ୍ଟୱେୟାରର ଉନ୍ନତି, ପ୍ରକାରଶୈଳୀ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମତା, କଷ୍ଟୋମାଇଜେସନ୍, ଗ୍ରହଣୀୟତା, ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେବା ଇତ୍ୟାଦି ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପଯୋଗ୍ୟ ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ **ଭଡ଼ାସୂତ୍ରରେ କ୍ରୟ ଭିତ୍ତିରେ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲେ, ଏହା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ କି ? କାହିଁକି ?**

ଉତ୍ତର ଭଡ଼ା ସୂତ୍ରରେ କ୍ରୟ ଭିତ୍ତିରେ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲେ ଏହା ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ, କାରଣ ଏଥିରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳ ଯାଏ ନାମ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ **ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ କ'ଣ ?**

ଉତ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ ମାନେ ଜଣେ କରଦାତା କ୍ରେତା/ଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ ଯାହା ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏବଂ ଯାହା ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସାୟରେ

ପରସ୍ପର ସହିତ ଲଗାଲଗି ହୋଇ ଯୋଗାଣ କରାଯାଉଥାଏ ଯେଉଁଥିରେ କି କୌଣସି ଗୋଟିଏ ସେବା ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଯେତେବେଳେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବନ୍ଧାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ବୀମା କରାଯାଇ ପରିବହନ ହେଉଥାଏ, ସେଥିରେ ଦ୍ରବ୍ୟର ଯୋଗାଣ, ବନ୍ଧେଇ, ପରିବହନ ଏବଂ ବୀମା ହେଉଛି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ ଯେଉଁଥିରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ ଉପରେ କିପରି କର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଦୁଇ ବା ତତୋଽଧିକ ଯୋଗାଣ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଭାବରେ ଯୋଗାଣ କରାଯାଉଥାଏ, ତେବେ ସେ ଯୋଗାଣ ସେଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବାର ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯେତେବେଳେ ଦୁଇ ବା ତତୋଽଧିକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ପରସ୍ପର ସହିତ ଲଗାଲଗି ହୋଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ଯାହା ଉପରେ କରଦାତାଜଣକ ଏକକ ଦାମ୍/ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରେ ତାହାକୁ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ କୁହାଯିବ ଏବଂ ଏହାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ନାହିଁ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ – ଗୋଟିଏ ଏକକ ଯୋଗାଣରେ ଡବା ଖାଦ୍ୟ, ମିଠା, ଚକଲେଟ୍, ପିଠା, ଶୁଖିଲା ଫଳ, ମୃଦୁ ପାନୀୟ ଏବଂ ଫଳରସ ଥିବ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟ ନିଆଯାଉଥିବ ତାହାକୁ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ କୁହାଯିବ । କାରଣ ଏଥିରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ; କିନ୍ତୁ ଏହି ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ଯୋଗାଣ କରାଗଲେ ତାହାକୁ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ମିଶ୍ରିତ ଯୋଗାଣ ଉପରେ କିପରି କର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଦୁଇ ବା ତତୋଽଧିକ ଯୋଗାଣ ମିଶ୍ରିତ ଭାବରେ ଯୋଗାଣ କରାଯାଉଥାଏ ତେବେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁ ଏକ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ସର୍ବାଧିକ କର ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ସେହି କର ବସିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି ଯାହାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର ହଁ, ଆଦର୍ଶ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୩ରେ ଏପରି କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛି ଯାହା ସେବା କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବନାହିଁ । ଯଥା –

୧. ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ ତା'ର ମାଲିକଙ୍କୁ ଦେଉଥିବା ସେବା ଯାହା ତା'ର ଚାକିରୀର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ;

୨. ଆଇନତଃ ଯେକୌଣସି କୋର୍ଟ ବା ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ଦେଉଥିବା ସେବା;

୩. ସଂସଦ ଏବଂ ବିଧାନସଭାର ସଦସ୍ୟ, ଆଞ୍ଚଳିକ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ;

୪. ମଶାଣି, କବର ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ରହିବା ଘର ବା ମୃତଙ୍କ ନିମିତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦିଆଯାଉଥିବା ସେବା;

୫. ଜମି ବିକ୍ରି ଏବଂ ଲଟେରୀ, ସଟ୍ଟା, ଜୁଆ ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ ଅଭିଯୋଜ୍ୟ ଦାବୀ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଶୂନ ହାର ଯୋଗାଣ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଶୂନ ହାର ଯୋଗାଣ ମାନେ ଏସ୍.ଇ.ଜେଡ୍‌କୁ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ/ଅବା ସେବା ଅବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ/ଅବା ସେବାର ଯୋଗାଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଅନୁସାରେ ବିନା କୌଣସି ଦେୟରେ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା ସେବା କରୋପଯୁକ୍ତ ଅଟେ କି ?

ଉତ୍ତର ସାଧାରଣ ନୀତି ଅନୁସାରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୩ ଅନୁଯାୟୀ ବିନା ଦେୟର ଆମଦାନୀକୁ ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ନାହିଁ । ତେବେ ଜଣେ କରୋପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ନିଜର

କୌଣସି ସଂସ୍ଥାରୁ ବ୍ୟବସାୟିକ କାରବାର ବା ବ୍ୟବସାୟ ଅଗ୍ରଗତି ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ସେବା ଆମଦାନୀ କରନ୍ତି ସେଥିରେ କୌଣସି ଦେୟ ବିନିମୟ ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧ର କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା ୪ ହିସାବରେ ଯୋଗାଣ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ ।

୫. ଯୋଗାଣର ସମୟସୀମା

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଯୋଗାଣର ସମୟସୀମା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯୋଗାଣର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ କରେ କେତେବେଳେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ପ୍ରଦାନ ଉପଯୋଗୀ ହେବ, କେତେବେଳେ ଯୋଗାଣ ହୋଇଛି ତାହା ମଧ୍ୟ ଏହା ସଙ୍କେତ ଦିଏ । ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର ସମୟ ପୃଥକ୍ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେବେଳେ ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି ଆଇନର ଧାରା-୧୨ ଏବଂ ୧୩ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣର ସମୟ ବିଷୟରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛି । ଯୋଗାଣ ସମୟ ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ ଘଟଣାର ସମୟ ଠାରୁ ପୂର୍ବରୁ ହେବା ଉଚିତ, ଯଥା –

(୧) ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଯୋଗାଣ, ଇନ୍‌ଭଏସ୍‌ରେ ଥିବା ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଥିବା ତାରିଖ କିମ୍ବା ଧାରା-୨୮ ଅନୁସାରେ ଯୋଗାଣ ନିମିତ୍ତ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାର ଶେଷ ତାରିଖ,

(୨) କିମ୍ବା ଯେଉଁଦିନ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣର ଦେୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ବାବଦରେ ଭାଉଚର (ପ୍ରମାଣପତ୍ର) ଦେବାର ସମୟ ସୀମା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ସେବା ନିମିତ୍ତ ଭାଉଚର ଯୋଗାଣ ସମୟ ହେଉଛି –

(କ) ଯଦି ଯୋଗାଣ ପରିଷ୍କାର ରୂପେ ଜଣାପଡୁଥାଏ ତେବେ ଭାଉଚର କାଟିବା ତାରିଖ;

(ଖ) ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରାପ୍ୟମୁକ୍ତି ହେବାର ତାରିଖ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଯଦି ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୧୨ କିମ୍ବା ୧୩ର ଉପଧାରା-୨,୩,୪ ଅନୁସାରେ ଯୋଗାଣର ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମ୍ଭବ ନ ହୁଏ ତେବେ କିପରି ଯୋଗାଣର ସମୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା-୧୨(୫) ଏବଂ ଧାରା-୧୩(୫)ରେ ଏକ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶୀୟ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ବିଷୟ ଅଛି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଅଛି ଯେ ଯଦି ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦିଆହୋଇଅଛି ତେବେ ସେହି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦେବାର ତାରିଖ ଯୋଗାଣର ସମୟ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ, ଅନ୍ୟଥା ଯେଉଁଦିନ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ପୈଠ କରାଯାଇଥିବ ସେହି ତାରିଖକୁ ଯୋଗାଣର ସମୟ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ "ଦେୟ ଦାଖଲର ତାରିଖ'' କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?

ଉତ୍ତର ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖାତାରେ ଦେୟ ଆସିବାର ତିଥି କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଦେୟ ସଂଯୁକ୍ତ ହେବାର ତିଥି- ଏଥିରୁ ଯେଉଁଟି ଆଗରୁ ହୋଇଥିବ ତାହା ହିଁ ଦେୟ ଦାଖଲର ତିଥି ରୂପେ ଗଣ୍ୟ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଧରାଯାଉ, ଅଗ୍ରିମ ଦେୟର କିଛି ଅଂଶ ଭରଣା କରାଗଲା କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଦେୟ ଦାଖଲ ହୋଇଛି ବୋଲି ରସିଦ୍ ଦିଆଗଲା, ତା'ହେଲେ ଏହା କ'ଣ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି ଗଣ୍ୟ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନା। ବିପୁଳ ପରିମାଣରେ ଯୋଗାଣ କରାଗଲେ, ଏହା ଚାଲାନ୍ ବା ଆଂଶିକ ପାଉଣା ଜରିଆରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ବିପରୀତ କର ପୈଠ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରବ୍ୟର ଯୋଗାଣ ସମୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ତାରିଖ ଯେଉଁଟି ଆଗ ପଡ଼ିବ ତାହାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ସମୟ ବୋଲି ଧରାଯିବ।

(କ) ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇବାର ତାରିଖ; କିମ୍ବା

(ଖ) କର ପୈଠର ତାରିଖ; କିମ୍ବା

(ଗ) ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାର ୩୦ ଦିନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ବିପରୀତ କର ପୈଠ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେବାର ଯୋଗାଣ ସମୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ତାରିଖ ଯେଉଁଟି ଆଗ ତାହାକୁ ସେବା ଯୋଗାଣ ସମୟ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(କ) କର ପୈଠର ତାରିଖ; କିମ୍ବା

(ଖ) ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କର ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାର ୬୦ ଦିନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଯଦି ସୁଧ ଯୋଗୁ ମୂଲ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୁଏ, ବିଳମ୍ବବିନିତ କାରଣରୁ ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଏ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ଦେୟକୁ ବିଳମ୍ବରେ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ଯୋଗାଣ ତାରିଖ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ସୁଧ ପୈଠ ଯୋଗୁ ମୂଲ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୁଏ, ବିଳମ୍ବଜନିତ କାରଣରୁ ମୂଲ୍ୟ ଦୋବକୁ ପଡ଼େ କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ଦେୟକୁ ବିଳମ୍ବରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏହି ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ପରିମାଣ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ପାଇଲେ ତାହାକୁ ଯୋଗାଣ ତାରିଖ କୁହାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଟିକସ ହାର ବଦଳିଯାଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସମୟ ବଦଳିଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧାରା-୧୪ରେ ଥିବା ଆଇନ ଲାଗୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ହାରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ଯୋଗାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସମୟ କ'ଣ ଧରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ସମୟକୁ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାରେ ଧରାଯିବ ।

୧. ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଦେୟ ପାଇସାରିଛନ୍ତି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସମୟ ହେବ ଦେୟ ପାଇବା ତାରିଖ କିମ୍ବା ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଥିବା ତାରିଖ, ଯେଉଁ ଗୋଟିକ ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିବ; କିମ୍ବା

୨. ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ଯଦି ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଛି; କିନ୍ତୁ ଦେୟ ପୈଠ ହୋଇଛି ଟିକସ ପରିବର୍ତ୍ତନ ତାରିଖ ପରେ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ତାରିଖ ଯୋଗାଣର ସମୟ ହେବ; କିମ୍ବା

୩. ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେୟ ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ମିଳିଯାଇଛି ଏବଂ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ଟିକସହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ କଟାଯାଇଛି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେୟ ପାଇବାର ତାରିଖ ଯୋଗାଣ ସମୟ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ ଯୋଗାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ସମୟ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ସମୟ ହେବ –

୧. ଯଦି ଦେୟ ଟିକସ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ ମିଳିଛି; କିନ୍ତୁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ କଟାଯାଇଛି, ସେଠାରେ ଦେୟ ଯେବେ ମିଳିଛି, କିମ୍ବା

୨. ଯଦି ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଛି ଏବଂ ଦେୟ ମିଳିସାରିଛି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ତାରିଖ କିମ୍ବା ଦେୟ ମିଳିବାର ତାରିଖ ଯେଉଁଟି ପ୍ରଥମେ ଆସିବ,

୩. ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯାଇଛି କିନ୍ତୁ ଦେୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବରୁ ମିଳିଛି ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ତାରିଖକୁ ଯୋଗାଣ ସମୟ ନିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ମନେକର ଟିକସ ହାର ତା.୧.୬.୨୦୧୭ରିଖରୁ ୧୮%ରୁ ୨୦% ହେଲା । ଯଦି ସେବା ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯିବା ତା.୧.୬.୨୦୧୭ରିଖ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଛି; କିନ୍ତୁ ଦେୟ ଟିକସ ହାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ ଜୁନ୍ ୨୦୧୭ରେ ମିଳିଛି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ହାର କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୮% ଟିକସ ଲାଗିବ, କାରଣ ସେବା ପ୍ରଦାନ ତା.୧.୬.୨୦୧୭ରିଖ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ମନେକର ଟିକସ ହାର ତା.୧.୬.୨୦୧୭ରିଖରେ ୧୮%ରୁ ୨୦%କୁ ବଢ଼ିଲା । ଯଦି ଦ୍ରବ୍ୟର ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ଟିକସ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରେ ହୋଇଛି; କିନ୍ତୁ ଅଗ୍ରୀମ ଏପ୍ରିଲ, ୨୦୧୭ରୁ ମିଳିସାରିଛି,

ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସ ହାର କିପରି ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ଯେଣୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ତା. ୧.୬.୨୦୧୭ରିଖ ପରେ ହୋଇଛି, ତେଣୁ ନୂଆ ଟିକସ ହାର ୨୦% ଲାଗିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ହେବା କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୮ ହିସାବରେ ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ କରଦାତା ଜିନିଷର ନାମ, ପରିମାଣ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ, କର ଆଦାୟର ପରିମାଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂଚନା ଥିବା ଇନ୍‌ଭଏସ୍‌କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟର ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ କାଟିବ

(କ) ଯଦି ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ହେଉଥାଏ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଉଥାଏ;

(ଖ) ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ କିମ୍ବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଦିଆଯାଉଥାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ କରାଯାଉଥାଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ କିମ୍ବା ତା' ପୂର୍ବରୁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ସେବା ଯୋଗାଣ ପରେ କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୨୮ ଅନୁସାରେ ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ କର ଦାତା ସେବା ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ଆଇନରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେବାର ନାମ, ମୂଲ୍ୟ, କର ପରିମାଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିବରଣୀ ସମ୍ବଳିତ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ କୌଣସି ଅନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଉତ୍ତର ଅନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠି କ୍ରମପର୍ଯ୍ୟାୟ ହିସାବ ବିବରଣୀ ବା ଦେୟ ଦିଆଯାଉଥିବ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିସାବ ବିବରଣୀ ଦେବାର ସମୟରେ କିମ୍ବା ଦେୟ ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ହୋଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ କୌଣସି ଅନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସେବା ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାକୁ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଅନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସେବା ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି –

(କ) ଚୁକ୍ତିରୁ କୌଣସି ତାରିଖ ଜଣାପଡୁଥାଏ ତେବେ ସେବା ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦେବାୟ ପୈଠର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍. କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ; କିନ୍ତୁ ଏହା ଯୋଗାଣକାରୀ ପାଇଥାନ୍ତୁ ଅବା ନ ପାଇଥାନ୍ତୁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ଏହି ଆଇନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(ଖ) ଯଦି ଚୁକ୍ତିରୁ କୌଣସି ତାରିଖ ଜଣାପଡୁନଥାଏ, ତେବେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯେବେ ଯେବେ ଦେୟ ପାଇଲେ ସେ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଅବା ପରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ; କିନ୍ତୁ ଏହା ଏହି ଆଇନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ କାଟିବାକୁ ହେବ ।

(ଗ) ଯେତେବେଳେ ଦେୟ ପୈଠର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସରିବା ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥିବ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ସରିବା ତାରିଖର ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯିବ; କିନ୍ତୁ ଏହା ଏହି ଆଇନ୍‌ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଥିବା ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ପଠାଯାଏ ଏବଂ ତାହା ଉପଯୁକ୍ତ କି ନାହିଁ ଅନୁମୋଦନ ହେବା ପରେ ନିଆଯାଏ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯିବାର ସମୟ ସୀମା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ପଠାଯାଏ ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଏ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରବ୍ୟ/ଜିନିଷ ପଠାଯିବା ସମୟରେ ବା ତା' ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନର ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ତାରିଖ ପ୍ରଥମେ ଆସିବ, ସେହି ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟାଯିବା ଦରକାର ।

୬. ଜିଏସ୍‌ଟିର ମୂଲ୍ୟାୟନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଜିଏସ୍‌ଟିର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ଟିକସଯୁକ୍ତ ଯୋଗାଣରେ ମୂଲ୍ୟ କିଭଳି ଲାଗୁ ହେବ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ଯେଉଁଠିକି ମୂଲ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ 'କାରବାର ମୂଲ୍ୟ' ଭାବେ ପରିଗଣିତ, ଯେଉଁଠାରେ କି ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ପରିଶୋଧ ବା ପରିଶୋଧଯୋଗ୍ୟ ହୁଏ, କୌଣସି ପକ୍ଷର ସଂପୃକ୍ତି ନ ଥାଇ କେବଳ ମୂଲ୍ୟ ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ। କାରବାର ମୂଲ୍ୟର ପରିସରରୁ କେତେକ ବର୍ହିଭୂତ ଓ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରାଶି ଥିବା ବିଷୟ ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, କାରବାର ମୂଲ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତଯୋଗ୍ୟ ଜମା ଏବଂ ଯୋଗାଣ ସମୟରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ରିହାତି ଅଟେ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ କାରବାର ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ପରିଶୋଧ ହେଉ ବା ପରିଶୋଧଯୋଗ୍ୟ ହେଉ ଏହା କାରବାର ମୂଲ୍ୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥାଏ। ଯେଉଁଠାରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଓ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତି ନ ଥାଏ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ। ଏଥିରେ କିଛି ଅର୍ଥରାଶି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯାହାକି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପରିଶୋଧଯୋଗ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ଗ୍ରହୀତା ଏହାର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରନ୍ତି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା, ସିଜିଏସ୍‌ଟି, ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଆଇଜିଏସ୍‌ଟି ପାଇଁ ପୃଥକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି କି?

ଉତ୍ତର ନା। ପଞ୍ଚଦଶ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ତିନିପ୍ରକାର ଟିକସ ତଥା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ମୂଲ୍ୟାୟନ ସମାନ ଭାବେ ହୁଏ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ ଯୋଗାଣ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ?

ଉତ୍ତର ଚୁକ୍ତିପତ୍ରରେ ରହିଥିବା ଦାମ୍‌କୁ "କାରବାର ମୂଲ୍ୟ'' ହିସାବରେ ଧରାଯାଏ । ଏହା ଉପରେ ଟିକସ ହିସାବ କରାଯିବ । ତେବେ ଯଦି ଏହି ଦାମ୍ ବା ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ଯଥା – କ୍ରେତା ଓ ବିକ୍ରେତା ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ଯେଉଁ କାରବାର ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯାଏ, ଯାହା ଉପରେ କୌଣସି ଦାମ୍ ବା ମୂଲ୍ୟ ନ ଥାଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ'ଣ ମୂଲ୍ୟୟାନ ପ୍ରଣେତାଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ଯେତେବେଳେ ଧାରା-୫ର ଉପଧାରା-୧ ଅନୁସାରେ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପିତ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଇନକୁ ମୂଲ୍ୟ ନିରୂପଣ ପାଇଁ ନିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୫ (୧)ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ କାରବାର ମୂଲ୍ୟଜନିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବ କି?

ଉତ୍ତର ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଟିକସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ କାରବାର ମୂଲ୍ୟ ଭରସାଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୫ (୨)ରେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖାପ ଖୁଆଇବା ଲାଗି ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ କାରବାର ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରିହାତି କିମ୍ବା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ରାଶି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୁଏ କି?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣ ପର କମିଶନ/ରିହାତି ଚୁକ୍ତିପତ୍ର ଅନୁସାରେ ଯଦି ସିଦ୍ଧ ହୁଏ, ଯାହା ଯୋଗାଣ ସମୟରେ ଜଣାଥାଏ ଏବଂ ଏହି କମିଶନ/ରିହାତି ଯେଉଁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍‌ରେ ଥାଏ ତାହା ଉପରେ କ୍ରେତା/ ଗ୍ରହୀତା କ୍ରେଡ଼ିଟ୍‌କୁ ଫେରାଇ ଦେଇଥାଏ, ତେବେ ଏହି କମିଶନ/ରିହାତିକୁ ଆଦର୍ଶ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନର ଧାରା-୧୫ରେ ହ୍ରାସ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଯୋଗାଣ ସମୟ ବେଳେ ବା ପୂର୍ବରୁ ଯୋଗାଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରିହାତି କାରବାର ମୂଲ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗାଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରିହାତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗାଣ ସମୟ ବେଳେ ବା ପୂର୍ବରୁ ଆବଶ୍ୟକ ଚାଲାନ୍ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନ ଥିବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ କେତେବେଳେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ନୀୟମ ଲାଗୁ ହୁଏ ?

ଉତ୍ତର ନା, ତେବେ ସ୍ୱାଭାବିକ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଚାଲାନ୍‌କୁ ଯଥୋଚିତ ଭାବେ ରେକର୍ଡ କରାଗଲେ ଏହା କାରବାର ମୂଲ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଧାରା-୧୫(୨) ଅନୁସାରେ କାରବାର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ କେଉଁ କେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ମିଶି ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ମୂଲ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଧାରା-୧୫(୨) ଅନୁସାରେ କାରବାର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ମିଶି ପାରିବ, ଯଥା –

(କ) ଯୋଗାଣକାରୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରଭାବେ କ୍ରେତା/ଗ୍ରହିତାଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ଟିକସ କର, ସେଶ୍, ଚାନ୍ଦା ଏବଂ ଭଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି ଯାହା ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି./ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ସେବାରେ (ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ପୂରଣ ବାବଦ) ଆଇନ, ୨୧୬ ଦଳରେ ଆଦାୟ ହେଉନଥିବ, ସେସବୁ ମିଶିବ ।

(ଖ) ଯେଉଁ ପରିମାଣ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣ ସହିତ ଦେବା କଥା; କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ କ୍ରେତା ବା ଗ୍ରହୀତା ଦେଉଥାଏ, ଯଦି ତାହା ମୂଲ୍ୟରେ ମିଶିନଥାଏ ।

(ଗ) ଅନୁସଙ୍ଗିତ, କମିଶନ ଏବଂ ବନ୍ଧାଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯାହାକୁ ଯୋଗାଣକାରୀ କ୍ରେତା/ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦାୟ କରେ ଏବଂ ଯାହାସବୁ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ବାବଦରେ ଯୋଗାଣ ଦେବା ସମୟରେ କିମ୍ବା ତା’ ପୂର୍ବରୁ ଆଦାୟ କରେ, ସେସବୁ ମିଶିବ;

(ଘ) ସୁଧ କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବଜନିତ ପରିମାଣ କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବଜନିତ ଜୋରିମାନା ଯାହା ଯୋଗାଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମୂଲ୍ୟ ହିସାବରେ ଧରାଯାଏ ସେ ମିଶିବ ।

(ଙ) କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ଛାଡ଼ ଯାହା ଛାଡ଼ ପର ଦାମ୍ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ତାହା ମିଶିବ ।

୭. ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ପଇଠ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଜିଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କେଉଁ ଦେୟ ପଇଠ ହୁଏ ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଯୋଗାଣ କରାଗଲେ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଭାବେ ଟିକସ ଦେୟ ପଡ଼ିବ। ଏହି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜିଏସ୍‌ଟି ବା ସିଜିଏସ୍‌ଟି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହେବ। ଏହାଛଡ଼ା ଏହି ଯୋଗାଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ ହେଉଥିବା ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ସଂପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟର ସରକାରଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହେବ। କିନ୍ତୁ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମନ୍ୱିତ ଜିଏସ୍‌ଟି ଭାବେ ଟିକସ ଦେୟ ପଡ଼ିବ। ଅବଶ୍ୟ ସମନ୍ୱିତ ଜିଏସ୍‌ଟି ବା ଆଇଜିଏସ୍‌ଟି ପ୍ରାପ୍ତ ଟିକସର ଅଂଶ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ମଧ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ। ଏହାଛଡ଼ା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀୟ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ବଳରୁ କଟିଥିବା ଟିକସ (ଟିଡିଏସ୍‌) ଓ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ଟିକସ (ଟିସିଏସ୍‌) ପ୍ରଦାନ କରିବେ। ସର୍ବୋପରି ସୁଧ, ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ, ଫି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ଯେଉଁଠାରେ ଲାଗୁ ହେବ, ତାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଦେବାକୁ କିଏ ଯୋଗ୍ୟ ?

ଉତ୍ତର ସାଧାରଣିତଃ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ଜିଏସ୍‌ଟି ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ତେବେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥା – ଆମଦାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଜ୍ଞପିତ ଯୋଗାଣରେ ବିପରୀତ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ହିଁ ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ। ପୁନଶ୍ଚ କେତେକ ବିଜ୍ଞପିତ ଘଟଣାରେ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ କାରବାର ପାଇଁ ଜିଏସ୍‌ଟି ଟିକସ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟଚାଳକ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯାହାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ କାରବାର/ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମାଠାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଚୁକ୍ତିକାରୀ ଭେଣ୍ଡରମାନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ଦପ୍ତରମାନେ ଦେଉଥିବା ପ୍ରାପ୍ୟକୁ (ଧାରା-୫୧(୧)(ଘ) ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ଚୁକ୍ତିପାଇଁ ୨.୫ ଲକ୍ଷ ହେଲେ ମୂଳ ପ୍ରାପ୍ୟରୁ ଟିକସ କାଟିବାକୁ (ଟି.ଜି.ଏସ୍‌.) ହେବ ଏବଂ ୧. ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକମାନଙ୍କୁ ମୋଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ କାଟବାକୁ ହେବ । ଯଥା – ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣର ମୋଟ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଜି.ଏସ୍‌.ଟି. ଆଇର ଧାରା-୯(୫) ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ସେବା ଯୋଗାଣ ପରିଚାଳକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ହେଉଥିବ ଏବଂ ପରିଚାଳକମାନେ ଜି.ଏସ୍‌.ଟି. ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିବେ ଓ ସରକାରଙ୍କୁ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବେ, ସେ ମୂଲ୍ୟ ଏଥିରୁ ବାଦ ପଡ଼ିବ ।)

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ କେଉଁ ସମୟରେ ଜିଏସ୍‌ଟି ଟିକସ ଦେବା କଥା ଉଠିବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା-୧୨ ଅନୁସାରେ ଟିକସ ଦେବାର ବାଧ୍ୟତା ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ ସମୟରେ ଉଠେ ଏବଂ ଧାରା-୧୩ ଅନୁସାରେ ସେବା ଯୋଗାଣ ସମୟରେ ଉଠେ ।

ସାଧାରଣତଃ ସେ ସମୟ ତିନୋଟି ଘଟଣାରୁ ଯେଉଁଟି ପ୍ରଥମ ସେହି ସମୟରେ ଉଠିବ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା – ପ୍ରାପ୍ୟ ମିଳିବା ସମୟ, ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କାଟିବା ସମୟ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣ ଶେଷ ହେବାର ସମୟ । ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା ମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଟିକସ ସମୟ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ମୁଖ୍ୟ ସୁବିଧା ସବୁ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଜିଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲାଗି ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୁବିଧା ରହିଛି।

- ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଦେୟ ଲାଗି ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରୁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉତ୍ପନ୍ନ ଚାଲାନ
- ଯେକୌଣସି ସମୟରେ, ଯେକୌଣସି ଠାରେ ଝିନ୍‌ଝଟମୁକ୍ତ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ

- ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ସୁବିଧା
- ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଢାଞ୍ଚାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ
- ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟକୁ ତ୍ୱରିତ ଟିକସ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରେରଣ
- ବିନା କାଗଜପତ୍ରରେ ଦେଣନେଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- ସବୁ ରସିଦର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂଯୁକ୍ତକରଣ
- ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ଲାଗି ସରଳୀକୃତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ କିପରି ଭାବେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ୍ଧତିରେ ପାଉଣା ଭରଣା କରାଯାଏ

୧. ସାଧାରଣତଃ ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ଥିବା ଟିକସଦାତାଙ୍କ କ୍ରେଡିଟ୍ ଲେଜର୍‌ରୁ କେବଳ ଟିକସ ଦେୟକୁ କଟାଯାଏ। ତେବେ କ୍ରେଡିଟ୍ ଲେଜ୍‌ରରୁ ସୁଧ, ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ଓ ଫି କଟାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ। ନିବେଶ ଉପରେ ବକେୟା ଟିକସ ଭରଣା (ଇନପୁଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡିଟ) ଲାଗି ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ। ଠିକ୍ ଏକା ଭଳି, ଟିକସଦାତା ଉତ୍ପାଦନ ଟିକସ ଲାଗି ମଧ୍ୟ ବକେୟା ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ। ତେବେ ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଭରଣା ହୋଇନଥିବା ନିବେଶ ଟିକସ କ୍ରେଡିଟ (ଆଇଟିସି) ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ। ସେହିପରି ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଭରଣା ପାଇଁ ହୋଇନଥିବା ନିବେଶ ଟିକସ କ୍ରେଡିଟ (ଆଇଟିସି) ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନୟ ଲାଗି ବ୍ୟବହୃତ ହେବ। ଆଇଜିଏସ୍‌ଟି ବକେୟା ଦେୟ ଏହି କ୍ରମରେ ଆଇଜିଏସ୍‌ଟି, ସିଜିଏସ୍‌ଟି ଓ ଏସ୍‌ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ।

୨. ଟିକସଦାତାଙ୍କ କ୍ୟାସ ଲେଜରରୁ ନଗଦ ଅର୍ଥ କଟାଯିବା ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲରେ ହିଁ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ। ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତିରେ କ୍ୟାସ ଲେଜ୍‌ରରେ ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇଥାଏ। ଯଥା-ଇ-ପେମେଣ୍ଟ (ଇଣ୍ଟରନେଟ ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ, କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ, ଡେବିଟ କାର୍ଡ), ରିୟଲ ଟାଇମ ଗ୍ରସ ପେମେଣ୍ଟ (ଆର୍‌ଟିଜିଏସ୍), ନ୍ୟାସନାଲ ଇଲୋକ୍ଟ୍ରୋନିକ 'ଣ୍ଡ ଟ୍ରାନ୍ସ'ର୍ (ଏନ୍‌ଇଏଫ୍‌ଟି) ତଥା ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟ ଜମା ଗ୍ରହଣ ଲାଗି କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କର ଶାଖା (କାଉଣ୍ଟର ପେମେଣ୍ଟ ଜରିଆରେ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ କେତେବେଳେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା କରେ ?

ଉତ୍ତର ସାଧାରଣ ଟିକସଦାତା ମାସକ ଭିତରେ (ପ୍ରତି ମାସର ୨୦ ତାରିଖ)ରେ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା କରିବେ। ପ୍ରଥମେ କ୍ୟାସ୍ ଲେଜର୍‌ରେ ପ୍ରଥମେ ନଗଦ ଟଙ୍କା ଆକାରରେ ଦେୟ ଜମା କରିବେ। ମାସିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଭିତରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କେବଳ ଟିକସଦାତା ଲେଜରରୁ ଟଙ୍କା କାଟିପାରିବେ। ଏହାଛଡ଼ା ଟିକସଦାତା ତାଙ୍କର ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଆବଶ୍ୟକ ଅର୍ଥ ଉଛଠାଣ ଏଣ୍ଟ୍ରି ନମ୍ବର ଚିହ୍ନିତ କରିବେ। ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି ଯେ କ୍ୟାସ ଲେଜର୍‌ରୁ ମଧ୍ୟ ଦେୟ ଅର୍ଥ ଉଠାଯାଇପାରିବ। ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସର ଟିକସ ଦେୟ ଏପ୍ରିଲ ୨୦ ତାରିଖରେ ଭରସା କରାଯିବ। ଏକାଧିକ ଟିକସ ଦେଉଥିବା ଟିକସଦାତା ତ୍ରୈମାସିକ ହାରରେ ଟିକସ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ। ଦେୟ ପ୍ରଦାନର ସମୟ ଦିନ ୧୨ଟାରୁ ୮ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଟିକସ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ କି କିମ୍ବା ଏହାକୁ ମାସିକ କିସ୍ତି ଆକାରରେ ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା। ସ୍ୱୟଂ ଆକଳନଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଥିପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ। ତେବେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରିପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ମାସିକ କିସ୍ତି ଭାବରେ ଦେୟ ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିପାରନ୍ତି। (ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୫ରେ ଦର୍ଶିତ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଯଦି ଟିକସଦାତା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରେ, କିନ୍ତୁ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଉପଯୋଗ ନ କରେ, ତାହେଲେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣକୁ ବୈଧ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପରିଗଣିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ। ଧାରା-୨(୧୧୭) ସଂଜ୍ଞା ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧ ରଟର୍ଣ୍ଣମାନେ ଯେଉଁ ଣିଟର୍ଣ୍ଣ ଧାରା-୩୯ର ଉପଧାରା-୧ ଅନୁସାରେ ଦିଆହୋଇଥିବ ଏବଂ ଯାହା ଉପରେ ସ୍ୱୟଂ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଟିକସ ମଧ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବ କେବଳ ଏହି ବୈଧ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଟିକସ (ଆଇ.ଟି.ସି.) ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ, ଯଦି ଯୋଗାଣକାରୀ ତାଙ୍କର ସ୍ୱୟଂ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଟିକସ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଦେଇ ନ ଥିବେ ଏବଂ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରି ନ ଥିବେ ଏବଂ ଗ୍ରହିତା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିନଥିବେ, ତେବେ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡିଟ୍‌କୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଟିକସ ଦେୟ ଜମା କରିବାର ପ୍ରକୃତ ତିଥି କେବେ ? ଚେକ୍ ଦାଖଲ ତିଥି ନା ଦେୟ ଭରଣା କରିବା ତିଥି ନା ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ବକେୟା ଦେୟ ଜମା କରିବା ତିଥି ?

ଉତ୍ତର ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ବକେୟା ଦେୟ ଜମା କରିବା ତିଥି ହିଁ ପ୍ରକୃତ ତିଥି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଇ-ଲେଜର୍ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ନଗଦ ଅର୍ଥ ଓ ନିବେଶ ଟିକସ କ୍ରେଡିଟ (ଆଇଟିସି)ର ବିବରଣୀ ଇ-ଲେଜର୍ ବା ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ ଲେଜର୍‌ରେ ଦର୍ଶିତ ହୁଏ । ଏହା ବାଦ୍, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ ଟ୍ୟାକ୍ସ ଲିଆବିଲିଟି ରେଜିଷ୍ଟର ରହିଛି । ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲ (ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍)ରେ ଥରେ ଟିକସଦାତା ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଗଲେ, ୨ଟି ଇ-ଲେଜର (କ୍ୟାସ ଏଣ୍ଡ ଇନପୁଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡିଟ) ଓ ଇଲେକଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଟ୍ୟାକ୍ସ ଲିଆବିଲିଟି ରେଜିଷ୍ଟର ଆପେ ଆପେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୁଏ । ଏହା ସବୁ ସମୟରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ କମ୍ପ୍ୟୁଟରର କ୍ୟାସବୋର୍ଡରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଟ୍ୟାକ୍ସ ଲିଆବିଲିଟି ରେଜିଷ୍ଟର କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାସ ପାଇଁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେୟଯୋଗୀ ଟିକସ (ନେଟିଙ୍ଗ ପରେ) ଏହି ଲିଆବିଲିଟି ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ କ୍ୟାସ ଲେଜର୍ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ନଗଦ ରାଶି, ଟିଡିଏସ୍ ଓ ଟିସିଏସ୍ ଆଦି କ୍ୟାସ୍ ଲେଜର୍‌ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ହୁଏ । ଏହି ତଥ୍ୟ ଠିକଣା ସମୟରେ ଦର୍ଶିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଆଇଟିସି ଲେଜର୍ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ମାସିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ସ୍ୱୟଂ ଆକଳନଯୁକ୍ତ ନିବେଶ ଟିକସ କ୍ରେଡିଟ ଆଇଟିସି ଲେଜରରେ ଦର୍ଶିତ ହୁଏ । ଏହି ଲେଜରରେ ଥିବା ଜମାରାଶି କେବଳ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଏହି ଜମାରାଶିରୁ ସୁଧ, ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ, ଫି ଆଦି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ଓ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଭଳି ସଂଯୋଗ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ଓ ବ୍ୟାଙ୍କର କୋର ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ସଲ୍ୟୁସନ୍ (ସିବିଏସ୍) ଭଳି ଦ୍ୱି-ପକ୍ଷୀୟ ସଂଯୋଗ ସର୍ବକାଳୀନ ରହିଥାଏ । ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ସିପିଆଇଏନ୍ ଆପେ ଆପେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଗତି କରିଥାଏ । ଦେୟ ଗ୍ରହଣ ଓ ଚାଲାନ୍ ଚିହ୍ନିତ ସଂଖ୍ୟା (ସିଆଇଏନ୍) ସାଧାରଣଠ ପୋର୍ଟାଲକୁ ଦେୟ ରସିଦ ସ୍ୱୀକାର ଆପେ ଆପେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ହୁଏ । ବ୍ୟାଙ୍କ କ୍ୟାସିୟର କିମ୍ବା ଟେଲର କିମ୍ବା ଟିକସଦାତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ହସ୍ତଲିଖିତ ବୁଝାମଣା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଟିକସଦାତା କ'ଣ ବହୁଥର ଲାଗି ଚାଲାନ୍ କାଢ଼ିବେ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଜଣେ ଟିକସଦାତା ଚାଲାନ୍ ଫର୍ମ ଆଂଶିକ ପୂରଣ କରିବେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଚାଲାନ୍‌ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ପୂରଣ କରାଯିବ । ଆଂଶିକ ପୂରଣ ହୋଇଥିବା ଚାଲାନ୍ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଲେଖା ସମ୍ପାଦିତ ହେବ । ଟିକସଦାତା ଚାଲାନ୍‌କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରୂପ ଦେବା ପରେ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଚାଲାନ୍ କାଢ଼ିପାରିବେ । ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତରକକାରୀ ବା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନକାରୀ ତାଙ୍କ ରେକର୍ଡ ପାଇଁ ଚାଲାନ୍‌କୁ ମୁଦ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍‌ରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଚାଲାନ୍ କ'ଣ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଚାଲାନ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଲାଗି ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ଲଗିଙ୍ଗ୍ ହେବା ପରେ ଟିକସଦାତା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଦେୟ ବିବରଣୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପ୍‌ଡେଟ୍ ପାଇଁ ଟିକସଦାତା ଅଧାବାଟରୁ ଚାଲାନ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ତେବେ ଥରେ ଚାଲାନ୍ ଚୂନାନ୍ତ ହୋଇ ସିପିଆଇଏନ୍ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ଟିକସଦାତା ଚାଲାନ୍‌ରେ କୌଣସି ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଚାଲାନ୍‌ର କ'ଣ ବୈଧ ସମୟସୀମା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ହଁ। ଚାଲାନ୍ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପରେ ପନ୍ଦରଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବୈଧ ଥାଏ । ତତ୍ପରେ ଏହା ଟିକସ ପଦ୍ଧତିରୁ ଅଲଗା ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଟିକସଦାତା ନିଜ ସୁବିଧା ଲାଗି ଆଉ ଏକ ଚାଲାନ୍ କାଢ଼ିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ସିପିଆଇଏନ୍ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?

ଉତ୍ତର ସିପିଆଇଏନ୍ କହିଲେ କମନ୍ ପୋର୍ଟରାଲ୍ ଆଇଡେଣ୍ଟିଫିକେସନ ନମ୍ବର ଚାଲାନ୍ ବାହାର କଲାବେଳେ ଚିହ୍ନିତ ହୁଏ । ଚାଲାନ୍‌କୁ ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ ଏହା ହେଉଛି ୧୪ଟି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକକ ସଂଖ୍ୟା । ତେବେ ସିପିଆଏନ୍ ପନ୍ଦର ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ ରହେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ସିଆଇଏନ୍ କ'ଣ ଓ ଏହାର କି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ସିଆଇଏନ୍ ହେଉଛି ଚାଲାନ୍ ଚିହ୍ନିତ ସଂଖ୍ୟା । ଏହା ହେଉଛି ୧୭ଟି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକକ ସଂଖ୍ୟା । ସିପିଆଇଏନ୍ ୧୪ ଅଙ୍କ ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ କୋଡ୍ ୩ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ। ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟାଙ୍କ ବା ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ପାଉଣା ଗ୍ରହଣ କଲେ ସିଆଇଏନ୍ କାଢ଼ନ୍ତି । ଏହାକୁ ସଂପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା କରନ୍ତି । ସିଆଇଏନ୍ ହେଉଛି ଏକ ସୂଚକ, ଯାହା ହିଁ ପାଉଣା ବା ଦେୟ ଗ୍ରହଣ ଓ ଯଥାପଯୁକ୍ତ ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ରଖିବାକୁ ବୁଝାଏ । ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଟିକସଦାତା ଓ ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍‌କୁ ସିଆଇଏନ୍ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଟିକସଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଏମିତି କିଛି ଧାରା ଅଛି କି ଯେଉଁଭଳି ଗତ ମାସଗୁଡ଼ିକର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ଟିକସଦାତା ଦାୟୀ ରହିବେ ?

ଉତ୍ତର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୫ (୮) ଅନୁଯାୟୀ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଏମିତି ନିୟମ କରାଯାଇଛି ଯେ ଚଳିତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପିରିୟଡ୍ ପରେ ମଧ୍ୟ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଟିକସ ଦେୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ମୁଣ୍ଡାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଦେୟ ଭରଣା କ୍ରମ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମତେ ହେବା ବିଧେୟ । ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱୟଂଆକଳନଯୁକ୍ତ ଟିକସ ଓ ପୂର୍ବ ପିରିୟଡର ସୁଧ, ପରେ ସ୍ୱୟଂଆକଳନଯୁକ୍ତ ଟିକସ ଓ ଚଳିତ ପିରିୟଡର ସୁଧ ଭରଣା କରାଯିବ । ତତ୍ପରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତ ଦାବି ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ଭରଣା କରାଯିବ । ଏହି ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ଧାରା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ ଅନୁସରିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଅନ୍ୟ ଦେୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର "ଅନ୍ୟ ଦେୟ'' କହିଲେ ସୁଧ, ଜୋରିମାନା, ଦେୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ପ୍ରାପ୍ୟ ଯାହା ଏହି ଆଇନ

ବା ଏହାଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଖସଡ଼ାରେ ଦେବା କଥା, ତାହାକୁ ବୁଝାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ "ଇ.ଏଫ୍.ପି.ବି.'' କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର "ଇ.ଏଫ୍.ପି.ବି.'' ମାନେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିନ୍ଦୁ ଶାଖା । ଏହି ଶାଖା ଗୁଡ଼ିକକୁ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଦେୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିକାରପ୍ରାପ୍ତ ଶାଖା ଏହାର ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଶାଖାକୁ ଇ.ଏଫ୍.ଇ.ବି. ପାଇଁ ବାଛିବ । ଏହି ଇ.ଏଫ୍.ଇ.ବି. ଶାଖା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସରକାରଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଦେୟ ନିଜର ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବ । ଏହିପରି ସମୁଦାୟ ୩୮ଟି ଆକାଉଣ୍ଟ, ଗୋଟିଏ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପାଇଁ ଗୋଟିଏ, ଗୋଟିଏ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ପାଇଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଦେଶ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁ ରାଶି ଜି.ଏସ୍.ଟି. ବାବଦରେ ଇ.ଏଫ୍.ପି.ବି.ରେ ପଡ଼ିବ ତାହାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଇ.ଏଫ୍.ପି.ବି. କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍ ମାନେ ମୂଳ ଉତ୍ସରୁ କର କଟାଣ । ଧାରା-୫୧ ଅନୁସାରେ ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ସରକାର ଏବଂ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବିଜ୍ଞପିତ ସଂସ୍ଥାମାନ ଯେ କି ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ୨,୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗାଣ ବାବଦକୁ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଦେଉଥିବେ, ସେହିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାମାନ ସମୁଦାୟ ରାଶୀର ୧% କାଟିବେ ଏବଂ ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ଯୋଗାଣକାରୀ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦେବା ସମୟରେ କିପରି ଏହି ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍.କୁ ହିସାବ ରଖିବ ?

ଉତ୍ତର ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଅଥ ପୁଞ୍ଜି କଟାଯାଇଥିବା ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍.କୁ ଦେଖାଇବ । ସେ ଏହି ରାଶୀକୁ ତାଙ୍କର କର ଦେୟ, ସୁଧଦେୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଦେୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. କଟାଳୀ ଏହାକୁ କିପରି ହିସାବ ରଖିବ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. କଟାଳୀ ଏହାକୁ ହିସାବ ରଖିବ –

୧. ଧାରା-୨୪ ଅନୁସାରେ ଏହି କଟାଳୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବେ ।

୨. ସେ ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. ରାଶୀ କଟାଯାଇଥିବା ଏବଂ ଜି.ଏସ୍.ଟି.ଆର୍.-୭ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦିଆଯାଇଥିବା ମାସର ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସ ୧୦ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଏହାକୁ ପୈଠ କରିବେ ।

୩. ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରାଶୀ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଅର୍ଥ ପାଞ୍ଜିରେ ଦେଖାଯିବ ।

୪. ସେ ଯାହାଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟରୁ ଟି.ଡ଼ି.ଏସ୍. କଟାଯାଇଥିବ ତାଙ୍କୁ କଟାଯିବାର ୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେବେ । ଯଦି ନ ଦିଅନ୍ତି ତେବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଇଁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା କିମ୍ବା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ସ୍ୱୟଳରୁ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ (ଟିସିଏସ୍) କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଏମ୍‌ଜିଏଲ୍‌ର ୪୩ (ଗ) ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର୍‌ଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର୍ କିଛି ଶତାଂଶ ଅର୍ଥ ସ୍ଥଗିତ ରଖିପାରିବେ। ଏହି ଶତାଂଶ ଅର୍ଥ ପରିମାଣ ଜିଏସ୍‌ଟି ପରିଷଦର ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ବିଜ୍ଞପିତ ହେବ। ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତ ପାଉଣା ଦେବାବେଳେ ଏହି ଅର୍ଥରାଶି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର୍‌ଙ୍କ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ। ଏହି ସ୍ଥଗିତ ଅର୍ଥ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ୧୦ ତାରିଖରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଜିଏସ୍‌ଟି ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର ଜମା କରିବେ। ଟିସିଏସ୍ ରୂପେ ଜମା ହୋଇଥିବା ରାଶି ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ବୈଦ୍ୟୁତିକ କ୍ୟାସ ଲେଜର୍‌ରେ ଚିହ୍ନିତ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ ଯୋଗାଣର ନେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଯୋଗାଣର ନୋଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ମାନେ କରଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅବା ସେବାର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଯାହାକୁ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ପରିଚାଳକ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଣ କରିଥିବେ ଏବଂ ଯେଉଁଥିରେ ଧାରା-୯(୫)ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସେବାର ମୂଲ୍ୟ ଅର୍ନ୍ତନିହିତ ନଥିବ । ପୁନଶ୍ଚ ଫେରିଆସିଥିବା ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟକୁ ଏଥିରୁ ବାଦ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ସମ୍ୱଳରୁ ଟିକସ ସଂଗ୍ରହ (ଟିସିଏସ୍) କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲ ଜରିଆରେ ଟିକସଦାତା ଯାହାଙ୍କୁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଲାଗି ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ପ୍ରାକ୍-ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ। କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସ୍ୱୀକୃତି ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ପଦ୍ଧତିଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଜିଏସ୍‌ଟିଏନ୍ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯିବ। ବ୍ୟବସାୟକୁ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚଳାଇବା ଲାଗି କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ସୀମା ରଖା ନ ଯାଇ କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ ଯୋଗେ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି।

୮. ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବ୍ୟବସାୟ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପ୍ରମାଣରେ ବ୍ୟବସାୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବ୍ୟବସାୟର ସଂଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ ଏହା ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଯୋଗାଣକୁ ବୁଝାଏ । ଡିଜିଟାଲ୍ ଜିନିଷ ଯାହା ଡିଜିଟାଲ୍ ବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମାଧମଦ୍ୱାରା ହୁଏ ତାହା ମଧ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ କିଏ ?

ଉତ୍ତର ଆଇନର ସଂଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ହେଉଛି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ କର୍ତ୍ତା, ପରିଚାଳନା କରେ ଅବା ଡିଜିଟାଲ୍ କିମ୍ବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସୁବିଧା ବା ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ଦେଖାଶୁଣା କରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ କି ?

ଉତ୍ତର ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟଭିତ୍ତିକ ସର୍ବନିମ୍ନ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗାଣ କରୁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେମାନେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାକୁ ବାଧ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟରଙ୍କ ଜରିଆରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ କ'ଣ ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ ସୀମା ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ସୀମା ଏମାନଙ୍କୁ ଲାଗୁ ନୁହେଁ ଯେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗାଣ କରୁଥିଲେ ମଧ ସେମାନଙ୍କୁ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ଯଦି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ମାଧମରେ ହେଉଥିବ ଯେ କି ଉତ୍ସରେ ବା ପ୍ରଥମରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରୁଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଜଣେ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଟିକସ ଦେବା ନିମିତ୍ତ ବାଧ କି ଯଦିଓ ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀ ମାଲିକ କେବଳ ତାଙ୍କ ମାଧମରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ କରୁଥିବ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଏହା କେବଳ କେତେକ ବିଜ୍ଞପିତ ସେବା ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯଦି ତାଙ୍କ ମାଧମରେ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବ । ଆଇନର ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଗୁହେବ ସତେ ଯେପରିକି ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ନିଜେ ପରିଚାଳକ ନିଜେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କର ଦେବାପାଇଁ ବାଧ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଯଦି ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ବିଜ୍ଞପିତ ସେବା ନିମିତ୍ତ କର ଦେବା ପାଇଁ ବାଧ ତେବେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ସୀମା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ଯାହାଙ୍କ ମାଧମରେ ବିଜ୍ଞପିତ ସେବା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବ ଏବଂ କର ଦେବାକୁ ବାଧ ହେଉଥିବେ, ତାଙ୍କପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଛାଡ଼ ସୀମା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଟ୍ଚର ଆଦାୟର ଉତ୍ସ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ତାଙ୍କ ମାଧମରେ ହେଉଥିବା ଯୋଗାଣର ନେଟ-ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ୨%ରୁ ଅଧିକ ହୋଇନଥିବା, କର ଆଦାୟ କରିବେ, ଯଦିଓ ସେ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟକୁ ନିଜେ ଆଦାୟ କରୁଥିବେ, ଏହି ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ରାଶିକୁ କର ଆଦାୟର ଉତ୍ସ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକମାନଙ୍କ ଗରାଖମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଫେରାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫେରନ୍ତ ଜିନିଷକୁ କିପରି ସମତୁଲ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର	ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକମାନଙ୍କ କେବଳ କରଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣର ନେଟ୍-ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଟିକସ ଦେବେ । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ଫେରି ଆସିଥିବା ଜିନିଷର ମୂଲ୍ୟ ସମୁଦାୟ କାରବାର ମୂଲ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର କରାଯିବ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୯	**ଚ଼ରଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣର ନେଟ୍ ମୂଲ୍ୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?**
ଉତ୍ତର	ନିଜେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଦେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା ଅବା ଉଭୟ ଯୋଗଣ ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଯେକୌଣସି ମାସରେ ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା ବା ଉଭୟର ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟକୁ କର ଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣର ନେଟ ମୂଲ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିରେ ଫେରି ଆସିଥିବା ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦	**ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିବେ କି ?**
ଉତ୍ତର	ହଁ, ଯେଉଁଠି ଇ-ବାଣିଜ୍ୟ ପରିଚାଳକ ନିଜେ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରୁଥିବେ ସେଠି ତାଙ୍କୁ ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧	**ଇ-ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳକ କେଉଁ ସମୟରେ ଏହା ଆଦାୟ କରିବେ ?**
ଉତ୍ତର	ଯେଉଁ ମାସରେ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବ ସେହି ମାସରେ ଇ-ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳକ ଏହା ଆଦାୟ କରିବେ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨	**ଇ-ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳକ କେତେବେଳେ ଉତ୍ସରୁ ଆଦାୟ ହେଉଥିବା ଟି.ସି.ଏସ୍.କୁ ସରକାରୀ ଜମା ଖାତାରେ ପୈଠ କରିବେ ?**
ଉତ୍ତର	ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ରାଶୀକୁ ଇ-ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳକ ମାସ ସରିବାର ୧୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସରକାରୀ ଜମା ଖାତାରେ ପୈଠ କରିବେ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩	**ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀ କିପରି ଉତ୍ସରୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଟିକସକୁ ଜମା ହୋଇଛି ବୋଲି ଦାବି କରିପାରିବେ ?**
ଉତ୍ତର	ଅପରେଟରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫାଇଲ୍ ହୋଇଥିବା ସୂଚନା ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରକୃତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ (ଯାହାଙ୍କ ଏକାଉଣ୍ଟରୁ ଟିସିଏସ୍ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଛି) କ୍ୟାସ ଲେଜର୍‌ରେ ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେବ। ଅପରେଟର ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଟିସିଏସ୍‌କୁ ସରକାରୀ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା କରିଥାନ୍ତି। ଠିକ୍ ସେହିପରି ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଯୋଗାଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଟିକସ ଦେୟ ପରିଶୋଧବେଳେ ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪	**ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର କୌଣସି ଜମାନବନ୍ଦୀ (ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ) ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କି ? ଜମାନବନ୍ଦୀରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରାଯିବ ?**
ଉତ୍ତର	ଇ-ବ୍ୟବସାୟ ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦେଇଥିବା ଲେଖ୍ୟ ଆଧାରରେ ଉତ୍ସରୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଟିକସ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସରକାରଙ୍କ ଜମାଖାତାରେ ପୈଠ ହୋଇଥିବା ଟିକସ ପଞ୍ଜିକୃତ ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଜମା ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଞ୍ଜିରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେବ, ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏହି ରାଶି ତାଙ୍କର ଟିକସ ପୈଠ ବାବଦକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।
ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭	**ଟିକସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଅଧିକା କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଅଛି କି ?**
ଉତ୍ତର	ଡେପୁଟି କମିଶନର ତାଙ୍କ ଉପର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ନୋଟିସ ପଠାଇବାର ୧୫ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାପାଇଁ ନୋଟିସ୍ ଜାରୀ କରିପାରିବେ ।

୯. ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଜବ୍ ୱାର୍କ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଭଡ଼ା କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତକର ପ୍ରଦାନ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ, ପଦ୍ଧତି ବା ଆଚରଣ କରିବାକୁ ନିଯୁକ୍ତ ଭିତ୍ତିକ ବୋଲି ଅବିହିତ କରାଯିବ । ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ଜଣକର ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ବା ଆଚରଣ କରେ ତାକୁ ନିଯୁକ୍ତି କର୍ମୀ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସେ ଦ୍ରବ୍ୟ ତାକୁ ମୁଖ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଉତ୍ପାଦ ଶୁଳ୍କ ବିଜ୍ଞପ୍ତି-୨୧୪/୮୬, ତା.୨୩.୩.୧୯୮୬ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଜ୍ଞାଠାରୁ ଏହି ସଂଜ୍ଞା ଆହୁରି ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ । ସେଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ ନିଯୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନର କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରତୀତ ହୁଏ; କିନ୍ତୁ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଟିକିସର ସଂଜ୍ଞା ଟିକସ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପଦ୍ଧତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ଲକ୍ଷ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଜଣେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଜବ୍ ୱାର୍କରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପଠାଇଲେ, ଏହା ଯୋଗାଣ ବୋଲି ଧରାଯାଇ ଜିଏସ୍‌ଟି ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ହେବ କି ? କାହିଁକି ?

ଉତ୍ତର ଏହା ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେବ, କାରଣ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଯୋଗାଣ ଯଥା – ବିକ୍ରି, ବଦଳି ଇତ୍ୟାଦି ଯୋଗାଣ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟନ୍ତି । ତେବେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ବ୍ୟକ୍ତି (ମୁଖ୍ୟ) ଯେକୌଣସି କଞ୍ଚାମାଲ କିମ୍ବା/ଏବଂ କ୍ୟାପିଟାଲ ବସ୍ତୁ ସମୂହକୁ ଆଇନ ପ୍ରଦତ୍ତ ସର୍ତ୍ତାନୁସାରେ ଏବଂ ଏ ବିଷୟ ଅବଗତ କରାଇ ଯେକୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିକଟକୁ କିମ୍ବା ସେଠାରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତି ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟକୁ, ବିନା କରରେ ପଠାଇ ପାରିବେ । ତା'ପରେ ପଠାଇଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ କ୍ୟାପିଟାଲ ବସ୍ତୁସମୂହକୁ ୧ବର୍ଷ/୩ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଫେରାଇ ଆଣିପାରିବେ କିମ୍ବା ତାହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସରିବା ପରେ ୧ବର୍ଷ/୩ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତି କର୍ମୀଙ୍କ ସ୍ଥାନରୁ ଟିକସ ଦେଇ ଭାରତ ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରିୟ କରିପାରିବେ ଅବା ବିନା ଟିକସରେ ରପ୍ତାନୀ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଜବ୍ ୱାର୍କେର ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । ଜବ୍ ୱାର୍କର ଜଣେ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ । ତେବେ ତାଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ କାରବାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କଲେ, ତାଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଯେତେବେଳେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ଜବ୍ ୱାର୍କରଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ଥଳ ପରିସରକୁ ସିଧାସଳଖ ଯୋଗାଣ କରିଛି, ତାହାଲେ ଏହା ଜବ୍ ୱାର୍କରଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ କାରବାରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ଏହା ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ମୋଟ କାରବାରରେ ମିଶିବ ତେବେ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ନିଜେ ଦେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ମୂଲ୍ୟକୁ ନିଯୁକ୍ତ କର୍ମୀଙ୍କ ମୋଟ ଯୋଗାଣ କାରବାରରେ ମିଶିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ତାଙ୍କର କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଓ କ୍ରୟ କ୍ୟାପିଟାଲ ବସ୍ତୁ ସମୂହକୁ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ନ ଆଣି ସିଧା ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ତାହା କରିପାରିବେ । ମୁଖ୍ୟ ମଧ୍ୟ କଞ୍ଚା ମାଲ ଓ କ୍ରୟ କ୍ୟାପିଟାଲ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଦେଇଥିବା କରକୁ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଆକାରରେ ନେଇ ପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ପଠାଇଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଓ ବସ୍ତୁ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଏକବର୍ଷ କିମ୍ବା ୩ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଫେରି ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନଚେତ ଏହାକୁ ଯୋଗାଣ ହିସାବରେ ଧରାଯିବ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ତା' ଉପରେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳ ପରିସରକୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ନ ଆଣି ଜବ୍ ୱାର୍କରଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ପରିସର ମଧ୍ୟରୁ ସିଧାସଳଖ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟଜଣକ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ କର୍ମସ୍ଥଳକୁ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ କର୍ମସ୍ଥଳ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ସେହି କର୍ମସ୍ଥଳରୁ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗାଣ ହୋଇପାରିବ । କମିଶନର, କୋଉ କୋଉ ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ କର୍ମସ୍ଥଳରୁ ସିଧା ଯୋଗାଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ତାହାକୁ ବିଜ୍ଞପିତ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୁଖ୍ୟଜଣକ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ ସ୍ଥାନରୁ ସିଧା ଯୋଗାଣ କରିପାରିବେ ? (ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ କର୍ମସ୍ଥଳକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳ ଘୋଷଣା ନ କରି) ।

ଉତ୍ତର ଦୁଇଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳ ଘୋଷଣା ବିନା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସିଧା ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳରୁ ଯୋଗାଣ ହୋଇପାରିବ, ଯେତେବେଳେ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀ ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଯେତେବେଳେ କମିଶନରଙ୍କ ବିଜ୍ଞପିତ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଜବ୍ ୱାର୍କରକୁ ପ୍ରେରିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ନିବେଶ ଅର୍ଥ ଓ ମୂଳଧନ ବିଚାରକୁ ନେଲେ ଇନ୍‌ପୁଟ ଟ୍ୟାକ୍ସ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଗ୍ରହଣ ଲାଗି କ'ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଏମ୍.ଜି.ଏଲ୍ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୬ (କ)ରେ ଜବ୍ ୱାର୍କ ଲାଗି ପ୍ରେରିତ ନିବେଶ ଅର୍ଥ ଓ ମୂଳଧନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଇ.ଟି.ସି ଗ୍ରହଣ ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ରହିଛି । ନିବେଶ ଅର୍ଥ ଓ ମୂଳଧନ ପାଇଁ ବକେୟା ଟିକସ ଦେୟ ପରିଶୋଧ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ୍ଧତିରେ କରାଯିବ ।

ଜବ୍ ୱାର୍କରଙ୍କୁ ପ୍ରେରିତ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟୀ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଏହି ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଜବ ୱାର୍କ ଶେଷ ହେବାର ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । (ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପଠାଯିବା ତାରିଖ ଠାରୁ ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ) । ତେବେ ଇନ୍‌ପୁଟ ବା ନିବେଶ ଅର୍ଥ ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ଜବ୍ ୱାର୍କରକୁ ଦିଆଗଲେ, ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖଠାରୁ ସମୟ ଗଣନା କରାଯିବ । ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଗ୍ରହଣ କରାନଗଲେ, ଆଇ.ଟି.ସି ତୁଲ୍ୟ ଅର୍ଥରାଶି ସହ ସୁଧ ମିଶାଇ ଦେୟ ଭରଣା କରାଯିବ । ତେବେ, ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ଅର୍ଥ ପାଇବା ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ଦାବୀ କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଯେତେବେଳେ କଞ୍ଚାମାଲ ଓ ବସ୍ତୁସମୂହ ଫେରସ୍ତ ନ ଆସେ ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ନ ଯୋଗାଣ ହୁଏ ସେତେବେଳେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କଞ୍ଚାମାଲ୍ କିମ୍ବା ବସ୍ତୁସମୂହ ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରସ୍ତ ନ ଆସେ ଅବା ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣ ନ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଧରାଯିବ ମୁଖ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ତାହା ଯୋଗାଣ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଦିନ ସେ ଏହାକୁ ପଠାଇଲେ, (ଯଦି ଏହି କଞ୍ଚାମାଲ୍ ବା ବସ୍ତୁ ସିଧା ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳକୁ ଯାଇଥାଏ ତେବେ ସେ ଯେଉଁଦିନ ତାହାକୁ ପାଇଲେ ସେହିଦିନଠାରୁ) । ତେଣୁ ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ କେତେକ ବସ୍ତୁ ଯଥା – ଜିଗ୍‌ସ ଏବଂ ଫିକ୍ସଚରସ୍, ଥରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇସାରିଲା ପରେ ଆଉ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା କବାଡ଼ି ବନିଯାନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ କିପରି ଦେଖାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ତିନିବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତ ଆସିବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମୋଲ୍ଡ, ଡାଇସ, ଦିଗ୍ସ ଏବଂ ଫିକ୍ସଚରସ କିମ୍ବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ କବାଡ଼ି ବା ନଷ୍ଟ ଜିନିଷ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ହେବ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ଦେଖାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀ ଯଦି ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥାନ୍ତି ତେବେ ଚୁକ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଯାହା କବାଡ଼ି ବା ନଷ୍ଟ ଅବଶେଷ ରହୁଥିବ ତାକୁ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳରୁ ଟିକସ ଦେଇ ସିଧା ଯୋଗାଣ କରିପାରିବେ, ଯଦି ସେ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥାନ୍ତି ତେବେ ମୁଖ୍ୟ ଟିକସ ପୈଠ କରି ଯୋଗାଣ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ଅବସ୍ଥାରେ ହେଉଥାଏ, ତାକୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ପଠାଯାଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ପଠାଯାଉଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ୍ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଯାହା ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟସ୍ଥଳରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଓ ବସ୍ତୁର ବିବରଣୀ ରଖିବା କାହାର ଦାୟିତ୍ୱ ?

ଉତ୍ତର କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଓ ବସ୍ତୁ ଆଦି ପଠାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ହେଲା ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ରଖିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଦ୍ରବ୍ୟ ଲାଗି କ'ଣ ଜବ୍ ୱାର୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନାଁ । ଯେତେବେଳେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଟିକସଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରେରଣ କରିବେ, ସେତେବେଳେ ଜବ୍‌ୱାର୍କ ସଂପର୍କିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, କରଛାଡ଼ କିମ୍ବା ଅଣଟିକସଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣକାରୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କେହି ହୋଇଥିବେ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜବ୍ ୱାର୍କ ସଂପର୍କିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟର ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମୁଖ୍ୟଙ୍କର ପାଳନ କରିବା କ'ଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ?

ଉତ୍ତର ନା, ମୁଖ୍ୟ ଚାହିଁଲେ କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଓ ବସ୍ତୁସମୂହ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ପୈଠ କରି ପଠାଇପାରିବେ ଏବଂ ସେପରିସ୍ଥଳେ ତାଙ୍କର ଏ ସମ୍ପର୍କୀୟ କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ପାଳନ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ସେପରିସ୍ଥଳେ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ କର କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନେଇ ପାରିବେ ଏବଂ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ପୈଠ କରି ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଫେରସ୍ତ ପଠାଇ ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶ ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ହେବା ଉଚିତ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । କାରଣ ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଏବଂ ୟୁ.ଟି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଅନୁଲିଖିତ / ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ କର୍ମୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶର ବା ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ହେବା ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଦେଶର ଅବା ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ହୋଇପାରନ୍ତି ।

୧୦. ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି
(INPUT TAX CREDIT)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ : ନିବେଶ ଟିକସ (INPUT TAX) କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର : ନିବେଶ ଟିକସ ମାନେ ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କ. ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର, ସମନ୍ୱିତ ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ଜି.ଏସ୍.ଟି. କର ଦିଆଯାଇ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଅବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବାକୁ କୌଣସି ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଯାଇଥିଲେ ଏହି କରମାନଙ୍କୁ ନିବେଶ ଟିକସ ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତ କରାଯାଏ; କିନ୍ତୁ ସଂଯୁକ୍ତ କର ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ : ଯଦି ଜି.ଏସ.ଟି. ବିପରୀତ ଟିକସ ରୂପେ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ତାହା ଏହି ନିବେଶ କର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ୍ୟ, ନିବେଶ କରର ସଂଜ୍ଞାରେ ଏହି ବିପରୀତ ଟିକସ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ : ସି.ଜି.ଏସ୍.ଟି/ଏସ୍.ଜି.ଏସ୍.ଟି/ଆଇ.ଜି.ଏସ୍.ଟି. କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ, ସେବା ଏବଂ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ସେହି କର ନିବେଶ କରର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ନିବେଶ ଦ୍ରବ୍ୟ, ନିବେଶ ସେବା ଓ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଲାଗୁଥିବା ଟିକସ ନିବେଶ କର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଭରଣା ହେଉଥିବା ଟିକସର ଜମାରାଶି ଏକ କିସ୍ତିରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାଲାଗି ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ମଧ୍ୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ : ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଲାଗୁଥିବା ସମସ୍ତ କର ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଆଇନରେ ନିବେଶ କର ଭାବରେ ନିଆଯାଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ବା ଉଭୟ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଦେଉଥିବା ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି ଭାବେ ନେଇ ପାରିବ ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବସାୟ ନିମିତ୍ତ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ଅଗ୍ରଗତି ପାଇଁ ଲାଗୁଥାଏ । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିଷେଧ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ : ନିବେଶ କର ଜମା ପାଇଁ କେଉଁ କେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର : ନିମ୍ନଲିଖିତ ୪ଟି ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ପୂରଣ କରିହେବ ।

(କ) ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଟିକସ ଚାଲାନ କିମ୍ବା ଡେବିଟ୍ ନୋଟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କର ପୈଠ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଥିବ,

(ଖ) ସେ ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟକୁ ପାଇଥିବେ,

(ଗ) ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଟିକସ ପୈଠ କରିଥିବେ,

(ଘ) ଧାରା-୩୯ ଅନୁସାରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ : ଯଦି ଜବଓ୍ୱାର୍କଙ୍କୁ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରିତ ମୂଳଧନୀ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ (ପ୍ରେରଣ ତିଥିଠାରୁ) ଗ୍ରହଣ ନ କରନ୍ତି, ତାହାଲେ ଗୋଦାମ ମାଲିକଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର : ଏଭଳି ମୂଳଧନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଜମାରାଶି ଅନୁରୂପ ପରିମାଣ ସହ ସୁଧକୁ ମିଶାଇ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଟିକସ ପଏଠ କରିବେ, ତେବେ ପରେ ନିବେଶ ରସିଦ ଦେଖାଇ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ଦାବୀ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ : ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ତା' ଉପରେ ଲାଗୁଥିବା କର, ଯୋଗାଣକାରୀକୁ ଦେଇନାହିଁ, ତେବେ ସେ ନିବେଶ କର ଜମା ଦେଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ଯୋଗାଣ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିବେଶ କର ଜମା ନେଇ ପାରିବ; କିନ୍ତୁ ସେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ତାରିଖର ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ; କିନ୍ତୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ବିପରୀତ କର ଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ : ଯଦି ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତା ନିବେଶ କର ଜମା ନେଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ କଟା ହେବାର ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଓ କର ଦେଇ ନଥାଏ, ତେବେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର : ନିବେଶ କରରାଶି ତାଙ୍କର ବର୍ହିଗତ କର ସହିତ ଯୋଗ ହେବ । ତାଙ୍କୁ ସୁଧ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ସେ ପୁନର୍ବାର ନିବେଶ କର ଜମା ନେଇପାରିବେ ଯଦି ସେ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ସହିତ କର ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ : ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରେରଣ କରାଗଲେ କିଏ ITC ପାଇବେ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୧)ର କ୍ଲଜ୍‌ରେ ଏ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଯେତେବେଳେ ଏକ ତୃତୀୟପକ୍ଷକୁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ପଠାଯାଏ, ତାହାଲେ ସେହି ଟିକସଦାତା ହିଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଯାହାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତୃତୀୟପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁହିଁ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ : ନିବେଶ କର ଜମା ନେବାର ସମୟ ସୀମା କ'ଣ ଏବଂ ତାହାର କାରଣ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର : ଧାରା-୩୨ ଅନୁସାରେ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସରିବା ପର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବାର ଶେଷ ତାରିଖ ପରେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଇନ୍‌ଭଏସ୍ ଡେବିଟ୍ ନୋଟ କଟାହୋଇଥିବ, ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ନିବେଶ କର ଜମା ନେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ତାରିଖ କିମ୍ବା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ତାରିଖ ଯେଉଁଟା ପ୍ରଥମେ ଆସିବ ସେହି ତାରିଖ ପରେ ଆଇ.ଟି.ସି. ନିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ସେହି ସମୟରେ କଟାହୋଇଥିବା ଇନ୍‌ଭଏସ୍/ ଡେବିଟ୍ ନୋଟ୍ ଉପରେ, ତେଣୁ ନିବେଶ କର ଜମା ନେବାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସମୟ ସୀମା ହେଉଛି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଅକ୍ଟୋବର ୨୦ ତାରିଖ କିମ୍ବା ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ହେବାର ଶେଷ ତାରିଖ ଯେଉଁଟି ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିବ ।

ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଆସନ୍ତା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପରେ ବଦଳାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ପୁଣି ଯଦି ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥି ତେବେ ମଧ୍ୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ବଦଳାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ : ଯେଉଁଠି ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତା ଆୟକର ଆଇନ-୧୯୬୧ ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କର ବସ୍ତୁସମୂହ ଉପରେ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟ ମିଶାଇ ମୂଲ୍ୟ ଅଧଃନୟନ ମାଗିଥିବେ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିବେଶ କର ଜମା ଦିଆଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ଯଦି କର ରାଶୀ ଉପରେ ମୂଲ୍ୟ ଅଧଃନୟନ ଦେଇଥାଏ ତେବେ ତାହା ଉପରେ ନିବେଶ କର ଜମା ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ : ଯେଉଁ କଞ୍ଚା ମାଲ୍/ସେବା ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ କିମ୍ବା ସେବା କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ସେବାରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବ ତା' ଉପରେ ନିବେଶ କର ଜମା ନିଆଯାଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ଆଇନ ଲିଖିତ ତାଲିକାରେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଜିନିଷ ବ୍ୟତିରେକ, ନିବେଶ ଜମା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଉପରେ ମିଳିବ, ଏହି ତାଲିକା କେବଳ କେତେକ ସ୍ୱବ୍ୟବହୃତ ଯୋଗୀ ଜିନିଷ, ଯାହା ଲଗାଯାଇ ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି (କଳକାରଖାନା ଛାଡ଼ି), ଟେଲିଯୋଗାଯୋଗ ଷ୍ଟ୍ରକ୍‌ଚର, କାରଖାନା ବାହାରେ ପଡୁଥିବା ପାଇପ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ଠକାଇଥିବା କର ଯଦି ପୈଠ କରାଯାଇଥାଏ, ଏଗୁଡ଼ିକ ନିବେଶ ଜମା ନିଆଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ : ଜଣେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଉପରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏକ ମଟରଗାଡ଼ି କିଣିଲେ । ମଟରଗାଡ଼ି କିଣା ଉପରେ ପଏଠ ହୋଇଥିବା GST ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଟିକସଦାତା ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ କି ?

ଉତ୍ତର : ନାଁ, MGL ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୯)(କ) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଟିକସ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯାତ୍ରୀ ବା ମାଲ ପରିବହନ ବ୍ୟବସାୟ ଥାଏ କିମ୍ବା ମୋଟରଗାଡ଼ି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସେବା ଦେଉଥାନ୍ତି, ତାହାଲେ ତାଙ୍କୁ ମୋଟର ଗାଡ଼ି କ୍ରୟ ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ : ବେଳେବେଳେ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ, କେହି ଏପରି ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଜିନିଷ ଉପରେ ନିବେଶ ଜମା ଦେଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ନା,

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ : ମିଷ୍ଟର ଏ ୫ ଜୁନ୍, ୨୦୧୭ରେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଲାଗି ଆବେଦନ କଲେ ଓ ୨୨ ଜୁନ୍, ୨୦୧୭ରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ହାସଲ କଲେ, ତେବେ ମିଷ୍ଟର ଏ କେଉଁ ତିଥି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଷ୍ଟକ୍‌ରେ ଥିବା ନିବେଶ ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ?

ଉତ୍ତର : ୨୧ ଜୁନ୍, ୨୦୧୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଷ୍ଟକ୍‌ରେ ଥିବା ନିବେଶ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧନିର୍ମିତ ତଥା ନିର୍ମିତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଥିବା ନିବେଶ ଅନୁସାରେ ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି ପାଇଁ Mr. A ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ : ଜଣେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬ର ଉପ-ଅନୁଚ୍ଛେଦ(୨)(୨କ) କିମ୍ବା (୩) ଅନୁଯାୟୀ ITC ଗ୍ରହଣ ଲାଗି କେତେବେଳେ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର : MGL ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୬(୪) ଅନୁଯାୟୀ, ଏଭଳି ଯୋଗାଣର ଟିକସ ଚାଲାନ ଜାରୀ ହେବାର ବର୍ଷେ ସରିବା ପରେ (ଅକାମୀ ହେବା ପରେ) ସେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ : ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଶ୍ରମିକ (ଜବ୍ ୱାର୍କର)ଙ୍କୁ ପ୍ରେରିତ ନିବେଶ ଉପରେ ଗୋଦାମ ମାଲିକ (PRINCIPAL) ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, MGL ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୬କ(୨) ଅନୁଯାୟୀ, ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରିତ ନିବେଶ ଉପରେ ଗୋଦାମ ମାଲିକ (Principal) ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ : ନିଯୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ (ଜବ୍ ୱାର୍କ) ଲାଗି ପ୍ରେରିତ ନିବେଶକୁ ଗୋଦାମ ମାଲିକ କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପୁନଶ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର : ୧୮୦ ଦିନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ : ଯଦି ଜବ୍ ଓ୍ୱାର୍କରଙ୍କଠାରୁ ନିବେଶକୁ ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ ନ କରିପାରିଲେ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ITCକୁ ଫେରସ୍ତ କରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ଯଦି ଜବ୍ ଓ୍ୱାର୍କରଙ୍କଠାରୁ ନିବେଶକୁ ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ପାରନ୍ତି, ତାହାଲେ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ITCକୁ ସୁଧ ସହ ଫେରାଇବେ । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ନିବେଶ ରସିଦ୍ ଦେଖାଇ ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ଦାବୀ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ : ଜମାରାଶି ପ୍ରାପ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେଉଁ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ଯୋଗାଣକୁ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଛି ? (କ) ଶୂନ୍ୟହାରଭିତ୍ତିକ ଯୋଗାଣ, (ଖ) କରମୁକ୍ତ ଯୋଗାଣ, (ଗ) ଉଭୟ ?

ଉତ୍ତର : କେବଳ ଶୂନ୍ୟ ହାରଭିତ୍ତିକ ଯୋଗାଣ ଦ୍ୱାରା ଜମାରାଶି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ : କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଜବ୍ ଓ୍ୱାର୍କକୁ ପ୍ରେରିତ ମୂଳଧନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ରବ୍ୟ (Capital Goods)କୁ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ପୁନଶ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର : ଦୁଇବର୍ଷ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ : ଯଦି ଜବଓ୍ୱାର୍କଙ୍କୁ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରିତ ମୂଳଧନୀ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ (ପ୍ରେରଣ ତିଥିଠାରୁ) ଗ୍ରହଣ ନ କରନ୍ତି, ତାହାଲେ ଗୋଦାମ ମାଲିକଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର : ଏଭଳି ମୂଳଧନୀ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଜମାରାଶି ଅନୁରୂପ ପରିମାଣ ସହ ସୁଧକୁ ମିଶାଇ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଟିକସ ପଏଠ କରିବେ, ତେବେ ପରେ ନିବେଶ ରସିଦ ଦେଖାଇ ଗୋଦାମ ମାଲିକ ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ଦାବୀ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ : ଜଣେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଉପରେ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏକ ମଟରଗାଡ଼ି କିଣିଲେ । ମଟରଗାଡ଼ି କିଣା ଉପରେ ପଏଠ ହୋଇଥିବା GST ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଟିକସଦାତା ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ କି ?

ଉତ୍ତର : ନାଁ, MGL ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୯)(କ) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଟିକସ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯାତ୍ରୀ ବା ମାଲ ପରିବହନ ବ୍ୟବସାୟ ଥାଏ କିମ୍ବା ମୋଟରଗାଡ଼ି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସେବା ଦେଉଥାନ୍ତି, ତାହାଲେ ତାଙ୍କୁ ମୋଟର ଗାଡ଼ି କ୍ରୟ ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ : ୧୯୬୧ ଆୟକର ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ଟିକସର ଅବମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ଦାବୀ କଲେ, ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କୁ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୦) ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ଟିକସ କ୍ଷେତ୍ରରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତିର ଅନୁମତି ମିଳିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ : ITC ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ କେଉଁ କେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୧) ଅନୁଯାୟୀ, ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୪ଟି ସର୍ତ୍ତ ଆରୋପିତ ହୋଇଛି –

(କ) ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ଟିକସ ପଏଠ ଦଲିଲ୍ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ପାଖରେ ରଖିଥିବେ,

(ଖ) ଟିକସଦାତା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ଆବଶ୍ୟକ,

(ଗ) ଏଭଳି ଯୋଗାଣ ଉପରେ ଲାଗୁଥିବା ଟିକସକୁ ଟିକସଦାତା ସରକାରଙ୍କୁ ନଗଦ ଅର୍ଥ କିମ୍ବା ITC ଉପଯୋଗ

ଜରିଆରେ ପଏଠ କରୁଥିବେ,

(ଘ) ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୭ ଅନୁଯାୟୀ, ଟିକସଦାତା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରୁଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ : ଯଦି ଚାଲାନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ବହୁଳାଂଶରେ କିମ୍ୱା କିସ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ମିଳୁଥାଏ, ତାହାଲେ ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ITC ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୧) ଅନୁଯାୟୀ, ଟିକସଦାତା ଶେଷଥରର ଯୋଗାଣ (ବହୁଳାଂଶ ବା କିସ୍ତି ହେଉ) ରସିଦ୍ ଦେଖାଇଲେ, ଜମାରାଶି ଗ୍ରହଣ ଲାଗି ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ : ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରେରଣ କରାଗଲେ କିଏ ITC ପାଇବେ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୧)ର କ୍ଲଜ୍‌ରେ ଏ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଯେତେବେଳେ ଏକ ତୃତୀୟପକ୍ଷକୁ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ପଠାଯାଏ, ତାହାଲେ ସେହି ଟିକସଦାତା ହିଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ଯାହାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତୃତୀୟପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତାଙ୍କୁହିଁ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୮ : ITC ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସମୟସୀମା କେତେ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୫) ଅନୁଯାୟୀ, ଗୋଟିଏ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସେପ୍ଟେମ୍ୱର ମାସ ପରେ ITC ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ । ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ ତାରିଖ ହେଉ ବା ଚାଲାନ ଜାରି ତାରିଖ ହେଉ ଏଥିରୁ ଯେଉଁଟି ଆଗ ଘଟିଥିବ, ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ITCର ଦିନାଙ୍କ ହିସାବ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୯ : କେଉଁ କେଉଁ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତି ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୯) ଅନୁଯାୟୀ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯୋଗୁ ITC ପ୍ରାପ୍ତି ଲାଗି ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବନାହିଁ ।

(କ) ବ୍ୟବସାୟିକ ଧାରାରେ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା କିମ୍ୱା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ସେବାରେ ଲାଗୁଥିବା ମୋଟରଗାଡ଼ି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ମୋଟରଗାଡ଼ି ଉପରେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

(୧) ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ କରୁଥିବା ମୋଟରଗାଡ଼ି କିମ୍ୱା

(୨) ମାଲ୍ ପରିବହନ କରୁଥିବା ମୋଟରଗାଡ଼ି କିମ୍ୱା

(୩) ମୋଟରଗାଡ଼ି ଚାଳନା ପାଇଁ ତାଲିମ୍ ଦେଉଥିବା ମୋଟରଗାଡ଼ି ।

(ଖ) ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ, ବାହ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଯୋଗାଣ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଚାର, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା, ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ସର୍ଜରୀ, କ୍ଲବ୍‌ର ସଦସ୍ୟତା ଗ୍ରହଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର, ଜୀବନବୀମା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବୀମା, କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଛୁଟି ପରିଭ୍ରମଣ ସୁବିଧା (ଲିଭ୍ ବା ହୋମ୍ ଟ୍ରାଭେଲ୍ କନ୍‌ସେସନ୍), ଯେକୌଣସି କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ୱା ଆହରଣ ଉପଯୋଗୀ ପ୍ରମୁଖ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା,

(ଗ) ପ୍ଲାଣ୍ଟ୍ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସମେତ ଅଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନବେଳେ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା,

(ଘ) ପ୍ଲାଣ୍ଟ୍ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସମେତ ଅଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଦ୍ରବ୍ୟ (ଦ୍ରବ୍ୟ ହେଉ ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ହେଉ) ଯାହାକି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବନାହିଁ ତଥା ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆନୀତ ବସ୍ତୁ,

(ଙ) ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୮ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଉପରେ ଟିକସ ପଏଠ କରାଯାଏ,

(ଚ) ଘରୋଇ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବହୃତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୦ : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୯ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ଯେ, ଯଦି ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫାଇଲ ହୋଇଥିବା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବିବରଣୀ, ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ବୈଧ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ବାହ୍ୟ ବିବରଣୀ ମେଳ ଖାଇଲା, ତାହାଲେ ଏହା ITC ପଦବାଚ୍ୟ ହେବ । ଯଦି ଏହି ବିବରଣୀଦ୍ୱୟ ମେଳ ନ ଖାଇଲା, ତାହାଲେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର : ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଓ ବାହ୍ୟ ବିବରଣୀରେ ମେଳ ନ ଖାଇଲେ, ଦୁଇମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଏହି ଅମେଳକୁ ଶୋଧନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଏହା ନ ହୁଏ ତାହାଲେ ITC ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଲେଉଟିଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୧ : ଯଦି ITC ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯୋଗାଣ କରନ୍ତି, ତାହାଲେ ଏହାର ଟିକସ ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୫) ଅନୁଯାୟୀ, ITC ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଞ୍ଜୀକୃ୍ୟତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ITC ଅନୁରୂପ ଦେୟ ପଏଠ କରିବେ । ତେବେ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଶତାଂଶ ପଏଣ୍ଟ କିମ୍ବା ଏହି ମୂଳଧନୀ ସାମଗ୍ରୀର ଦେଣନେଣ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ପଡୁଥିବା ଟିକସ ହ୍ରାସ କରାଯିବ (ଯେଉଁଟି ସବୁଠୁ ବେଶୀ ଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୨ : ତୃଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜମାରାଶିକୁ ଆଦାୟ ଲାଗି କି ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୬(୧୬) ଅନୁଯାୟୀ, ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତାଙ୍କଠାରୁ MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇ ଭୁଲ୍‌କ୍ରମେ ଯାଇଥିବା ଜମାରାଶିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

---

୧୧. ଜିଏସ୍‌ଟିରେ ନିବେଶ ସେବା ବିତରକ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ : ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ସର୍ଭିସ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟର (ଓଝଡ) ନିବେଶ ସେବା ବିତରକ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର : MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨(୫୬) ଓ ISD ହେଉଛି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଯାହାକି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପନ୍ନ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣ କରିବା ସହ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୩ ବଳରେ ନିବେଶ ସେବା ରସିଦ ଭିତ୍ତିରେ ଟିକସ ଚାଲାନ୍ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ISD ସମାନ ପାନ୍ ନମ୍ବର ଥିବା ଟିକସଯୁକ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୋଗାଣ ଲାଗି ପଏଠ ହୋଇଥିବା ଓ CGST (ରାଜ୍ୟ ଆଇନରେ SGST) କିମ୍ବା IGSTର ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଟିକସ ଚାଲାନ୍ ଓ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲଙ୍କୁ ଜାରି କରିଥାଏ । ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯୋଗୁ ISDକୁ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ : ଓଝଡ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଲାଗି କ'ଣ ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର : ତୃତୀୟ ଧାରାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୧୯ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାରାଗ୍ରାଫ୍ ୫(୭) ଅନୁଯାୟୀ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀର ମାନ୍ୟତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ISD ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇପାରିବ । ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମା ISD ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ । ପ୍ରଚଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ (ସେବା ଟିକସ ବଳରେ) ହୋଇଥିବା ISDର ପଞ୍ଜୀକରଣ GST ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବନାହିଁ । ସଂପ୍ରତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିବା ISD ଭବିଷ୍ୟତରେ ସଞ୍ଚାଳନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଥିଲେ ନୂତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ସାନି ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ : ଜମାରାଶିର ବଣ୍ଟନ ଲାଗି କିଭଳି ସର୍ତ୍ତ ବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର : ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତାନୁଯାୟୀ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ –

(କ) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଚାଲାନ୍ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ ଜରିଆରେ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ,

(ଖ) ବଣ୍ଟନ ହେଉଥିବା ଜମାରାଶିର ପରିମାଣ ଲଭ୍ୟ ଜମାରାଶିଠାରୁ ଅଧିକ ହେଉନଥିବ,

(ଗ) କେବଳ ଉପଯୁକ୍ତ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ହିଁ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ,

(ଘ) ଏକାଧିକ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀ ଥିଲେ ପୂର୍ବ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ କାରବାର ଭିତ୍ତିରେ ଜମାରାଶି ସମାନୁପାତିକ ଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ : ଓଝଡ କ'ଣ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, MGL ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୭ (୬) ଅନୁଯାୟୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ୧୩ ତାରିଖରେ GSTR-6 ବଳରେ ISD ତାଙ୍କର ମାସିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ : ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଓଝଡ ରଖି ପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ବିପଣନ ପ୍ରଭାଗ, ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଭାଗ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟପାଇଁ ପୃଥକ ISD ଆବେଦନ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ : ଓଝଡ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ ହୋଇଥିଲେ ଏହାକୁ କିଭଳି ଆଦାୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର : ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୮(୧) ଓ ୧୮(୨)ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ଯେ, ISD ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଅତ୍ୟଧିକ ବା ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ବଣ୍ଟିତ ଜମାରାଶି ଆଦାୟ ହୋଇପାରିବ । ଏହାଛଡ଼ା ଆଦର୍ଶ GST ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ବଳରେ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇ ଜମାରାଶି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ : ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉଏଝଞ ଓ ଓଏଝଞ ଜମାରାଶି ଓଝଉ ଦ୍ୱାରା ଓଏଝଞ ଜମାରାଶି ଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୭(୧) ଅନୁଯାୟୀ, ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ISD ଦ୍ୱାରା CGST ଜମାରାଶି IGST ଭାବେ ଓ IGST ଜମାରାଶି ମଧ୍ୟ IGST ଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ : ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଓଝଉ ଦ୍ୱାରା ଝଏଝଞ ଜମାରାଶି ଓଏଝଞଜମାରାଶି ଭାବେ ବଣ୍ଟିତ ହୋଇ ପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ISD SGST ଜମାରାଶିକୁ IGST ଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୭(୨) ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ : ଓଝଉ କ'ଣ ଉଏଝଞ ଓ ଓଏଝଞ ଜମାରାଶି ଉଏଝଞ ଜମାରାଶି ଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ISD CGST ଓ IGST ଜମାରାଶିକୁ CGST ଜମାରାଶିଭାବେ ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ : ଝଏଝଞ ଓ ଓଏଝଞ ଜମାରାଶି କ'ଣ ଝଏଝଞ ଜମାରାଶି ଭାବେ ବଣ୍ଟିତ ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଥିବା ୟୁନିଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ISD SGST ଓ IGST ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ : କେଉଁ କେଉଁ ଦଲିଲ୍ ବଳରେ ଓଝଉ ଦ୍ୱାରା ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର : କେଉଁ ଦଲିଲ ବଳରେ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ତାହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନାହିଁ । କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦଲିଲ ବଳରେ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆଇନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ : ଓଝଉର ସବୁ ୟୁନିଟ୍‌କୁ ସାର୍ବଜନୀନ ଭାବେ ଜମାରାଶି କିପରି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର : ପ୍ରୋ-ରାଟା ବା ଆନୁପାତିକ ହାତରେ ISD ଦ୍ୱାରା ସବୁ ୟୁନିଟ ସାର୍ବଜନୀନଭାବେ ଜମାରାଶି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ଆନୁପାତିକ ହାର ଭିତ୍ତି ହେଲା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ୟୁନିଟର କାରବାରକୁ ମିଶାଇ ସମସ୍ତ ୟୁନିଟର ସାମଗ୍ରିକ କାରବାର ଉପରେ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ : କେଉଁ ଟିକସ ବଳରେ ରାଜ୍ୟ ବାହାର ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଓଝଉ ଉଏଝଞ ଓ ଓଏଝଞ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ? (କ) ଓଏଝଞ, (ଖ) ଉଏଝଞ, (ଗ) ଝଏଝଞ

ଉତ୍ତର : IGST

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ : କେଉଁ ଟିକସ ବଳରେ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଓଝଉ ଉଏଝଞ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବେ ? (କ) ଓଏଝଞ, (ଖ) ଉଏଝଞ, (ଗ) ଝଏଝଞ, (ଘ) କେଉଁଠି ନୁହେଁ

ଉତ୍ତର : CGST

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ : ନିବେଶ ସେବା ଉପରେ ପଏଠ ଟିକସର ଜମାରାଶି ଏକାଧିକ ଯୋଗାଣକାରୀ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ କି ? କେଉଁ ପଦ୍ଧତି ବଳରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ?

(କ) ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ କାରବାରର ଆନୁପାତିକ ହାତରେ ଏଭଳି ନିବେଶ ସେବା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ।

(ଖ) ସବୁ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ହାରରେ ବଣ୍ଟନ

(ଗ) କେବଳ ଜଣେ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ

(ଘ) ଆଦୌ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର : (କ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ : ଯଦି ଅତିରିକ୍ତ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି, ତାହାଲେ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଆଦାୟ କରାଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର : ହଁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ISD ଠାରୁ ସୁଧ ସହ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଜମାରାଶି ଆଦାୟ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ : ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇ ଯେଉଁ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବ, ତାହାର ପରିଣାମ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର : ଆଇନ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇ ଯେଉଁ ଜମାରାଶି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବ, ତାହା ୟୁନିଟଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ । ସୁଧ ସହ ଜମାରାଶି ଆଦାୟ କରାଯିବ । ଯେଉଁ ଜମାରାଶିଟି ସୁଧସହ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ ।

———

୧୨. ରିଟର୍ଣ୍ଣସ୍ ପଦ୍ଧତି ଓ ନିବେଶ ଟିକସ ଜମା ରାଶିର ସାଦୃଶ୍ୟ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ରିଟର୍ଣ୍ଣସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର (କ) ଟିକସ ପ୍ରଶାସନକୁ ତଥ୍ୟ ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ପଦ୍ଧତି

(ଖ) ଟିକସ ପ୍ରଶାସନର ସମ୍ମତିସୂଚକ ଯାଞ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ

(ଗ) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଟିକସ ଦାତାଙ୍କ ଦେୟ ଭରଣା ଦାୟିତ୍ୱ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରିବା, ପ୍ରଦତ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଦେୟ ଭରଣା ଦାୟିତ୍ୱ ଘୋଷଣା

(ଘ) ନୀତିଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଉପାଦାନ ଯୋଗାଣ

(ଙ) ଟିକସ ପ୍ରଶାସନର ଅଡ଼ିଟ୍ ଓ ଟିକସ ଫାଙ୍କି ନିରୋଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ GST ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କେଉଁମାନେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ କି ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ ଲାଗି ସର୍ବ ନିମ୍ନ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଛନ୍ତି । ଜଣେ ଯୋଗାଣକାରୀ ଯାହାଙ୍କ ମୋଟ କାରବାର ୧୯ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅତିକ୍ରମ କରେ, ସେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟ; କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ କାରବାରର ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାର ହେଲେ ସେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ହେବେ । ତେଣୁ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଥିବା ସର୍ବ ନିମ୍ନ ସୀମା ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅତିକ୍ରମ ହୋଇଥବାରୁ ସେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରି ପାରିବେ । ସେହିପରି ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣକାରୀ, TDS କାଟୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର୍ ତଥା ଇ-କମର୍ସ ଅପରେଟର୍‌ଙ୍କ ଜରିଆରେ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଭଳି ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ସହ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରିବେ। (ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୩ ଓ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧ୍ୟାୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀୟ ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣ ସୂଚୀ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ଯିଏ କି ଗୋଟିଏ ମାସରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଯୋଗାଣ କରିଥିବେ, GSTR-1 ଅନୁଯାୟୀ ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣ ସୂଚୀ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ କରିପାରିବେ । ବାହ୍ୟଯୋଗାଣ ସୂଚୀରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଅଣପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି (ଉପଭୋକ୍ତା)ଙ୍କୁ ବାହ୍ୟଯୋଗାଣ, ଜମା ଓ ବ୍ୟୟ ରାଶିର ବିବରଣୀ, ଶୂନ୍ୟହାରଭିତ୍ତିକ, କର ଛାଡ଼ ଓ ଅଣ- GST ଯୋଗାଣ, ରପ୍ତାନୀ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୋଗାଣପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅଗ୍ରୀମ (Advance) ଅର୍ଥ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ GSTR-1 ସହ ଚାଲାଣର ସ୍କାନ୍ ହୋଇଥିବା ନକଲ କ'ଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନା। ଚାଲାଣର ସ୍କାନ୍ ନକଲ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବନାହିଁ। ଚାଲାଣରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା କେବଳ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ସବୁ ଚାଲାଣ କ'ଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ଼ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଏହା B2B କିମ୍ବା B2C ତଥା ରାଜ୍ୟ ଭିତର ଓ ରାଜ୍ୟ ବାହାର ଯୋଗାଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ।

B2B ଯୋଗାଣ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସେ ଆନ୍ତଃ-ରାଜ୍ୟ ହେଉ ବା ରାଜ୍ୟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ହେଉ ସବୁ ଚାଲାଣକୁ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ । କାରଣ ITC (ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି) ଗ୍ରହୀତା ନେଉଥିବାରୁ ଚାଲାଣ ମେଳ ଖାଇବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ତେବେ B2C ଯୋଗାଣ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସାଧାରଣତଃ ଅପ୍‌ଲୋଡିଙ୍ଗ୍ ଆବଶ୍ୟକ ହେବନାହିଁ, କାରଣ କ୍ରେତା ITC ନେବ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ ନୀତି ସମ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆନ୍ତଃ-ରାଜ୍ୟ B2B ଯୋଗାଣ ଯାହାର ଚାଲାଣ ମୂଲ୍ୟ ଅଢ଼େଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଟପିଥିବ, ତାହା ହିଁ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବ । ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ଯୋଗାଣର ଚାଲାଣ ମୂଲ୍ୟ ଯଦି ଅଢ଼େଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ତଳକୁ ଥିବ, ସେସବୁ ଚାଲାଣ ଓ ରାଜ୍ୟ ଓ୍ୱାରି ବିବରଣୀ କେବଳ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଚାଲାଣରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟବସ୍ତୁର ବର୍ଣ୍ଣନା କ'ଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟବସ୍ତୁର ବର୍ଣ୍ଣନା ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହେବ ନାହିଁ । ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣବେଳେ HSN କୋଡ୍ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣବେଳେ ଆକାଉଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍ କୋଡ୍ କେବଳ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ । ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଗତବର୍ଷ କାରବାରର ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ହିଁ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ପ୍ରତି କାରବାରର ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ ? ଯଦି ଏହା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ନ ହୁଏ, ତା'ହେଲେ କ'ଣ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଖାଲି କାରବାର ମୂଲ୍ୟ ନୁହେଁ, କାରବାରର ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ । ତେବେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଭୟକୁ ପୃଥକ୍ ଭାବେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ ।

ତେବେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ବିଚାର କରାନଗଲେ ଧାରା-୧ ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଯୋଗାଣକାରୀ ଭୁଲରେ ଛାଡିଯାଇଥିଲେ ଗ୍ରହୀତା GSTR-2 ଅନୁଯାୟୀ ତଥ୍ୟ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯୋଗାଣକାରୀ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିନଥିଲେ ଗ୍ରହୀତା ନିଜେ ନିଜେ ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିପାରିବେ । ଏଭଳି ଚାଲାଣ ଉପରେ ଜମାରାଶି ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ଦିଆଯିବ, କିନ୍ତୁ ଏହା ମେଳ ଖାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ମେଳ ପରେ ଯଦି ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ହୋଇନାହିଁ, ଉଭୟ ଯୋଗାଣକାରୀ ଓ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଏହା ଅବଗତ କରାଯିବ । ଯଦି ଏହି ଅମେଳ ସଂଶୋଧିତ ହୁଏ, ତା'ହାଲେ ଅସ୍ଥାୟୀଭାବେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜମାରାଶିକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିବ; କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅବଗତ ପରେ ଅମେଳ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହେ ତା'ହାଲେ ଅସ୍ଥାୟୀଭାବେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଜମାରାଶି ବିପରୀତମୁଖୀ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଜଣେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି GSTR-2ରୁ କୌଣସି ବିଷୟବସ୍ତୁ କିମ୍ୱା GSTR-1ରୁ ସବୁ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଅପଲୋଡ୍ କରିପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର GSTR-2 ବହୁଳାଂଶ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଳ୍ପ କେତେକ ବିବରଣୀ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଆମଦାନୀ ବିବରଣୀ, ଅଣ-ପଞ୍ଜୀକୃତ କିମ୍ୱା ଯୌଗିକ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କଠାରୁ କ୍ରୟ ବିବରଣୀ ତଥା କରମୁକ୍ତ, ଅଣ GST ଓ ଶୂନ୍ୟ GST ଯୋଗାଣ ଆଦି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଗ୍ରହୀତା କେବଳ ଏଗୁଡିକର ବିବରଣୀକୁ ପୂରଣ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଯଦି ଚାଲାଣ ଅମେଳ ହେଲା, କ'ଣ କରାଯିବ ? ITC ଦିଆଯିବ ନା ବାରଣ କରାଯିବ ? ଯଦି ITC ବାରଣ କରାଯିବ, ତା'ହାଲେ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଯିଦି GSTR-2ର ଚାଲାଣ ପ୍ରତିପକ୍ଷ GSTR-1ର ଚାଲାଣ ସହ ମିଶିଲାନି ତଥା ଦୁଇପକ୍ଷ ଜାଣିଶୁଣି ମଧ୍ୟ

ଅମେଳରେ ସଂଶୋଧନ କଲେ ନାହିଁ ଓ ଅମେଳ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହେ ତା'ହେଲେ ITC ବିପରୀତମୁଖୀ ହେବ । ଦୁଇଟି କାରଣ ପାଇଁ ଅମେଳ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ପ୍ରଥମତଃ, ଗ୍ରହିତାଙ୍କ ପଟୁ ଭୁଲ୍ ହୋଇଥାଇପାରେ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, କଥିତ ଚାଲାଣ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିନଥାନ୍ତି କି ଏହା ଉପରେ ଟିକସ ଦେଇନଥାନ୍ତି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଣଆଦାୟ ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯଦି ଯୋଗାଣକାରୀ ଯୋଗାଣ କରି ଏହାର ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ନ କରନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ଏଭଳି ଅମେଳ ଲାଗି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଯଦି ଯୋଗାଣକାରୀ ତ୍ରୁଟି ସଂଶୋଧନ କରି ତଥ୍ୟ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରନ୍ତି, ତା'ହାଲେ ଫେରନ୍ତା ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶିର ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥିତିରେ, କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପୂର୍ବରୁ ଯୋଗାଣକାରୀ ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିପାରିବେ। ଏହାଛଡ଼ା ଏଭଳି ଭୁଲ୍‌ରେ ଛାଡ଼ିଯାଇଥିବା ଚାଲାଣ ପାଇଁ ଟିକସ ଓ ସୁଧ ଭରଣା କରିବେ । GSTR-3 ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ମାସରେ ସେ ତାଙ୍କ ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିଥିବେ ସେତିକିବେଳେ ଟିକସ ଓ ସୁଧ ଭରଣା କରିବେ । ଏହି ଚାଲାଣ ଭିତ୍ତିରେ ଗ୍ରହୀତା ଆପେ ଆପେ ITC ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇପାରିବେ । ବିପରୀତମୁଖୀ ସମୟରେ ଗ୍ରହୀତା ଯେଉଁ ସୁଧ ଭରଣା କରିଥିବେ, ତାଙ୍କୁ GSTNର ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ GSTR-2ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ୱରୂପ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GSTR-1ରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ବିବରଣୀ ଭିତ୍ତିରେ GSTR-2ରେ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଯୋଗାଣରେ ବିବରଣୀ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ITC ପାଇଁ ବାରଣ କରାଗଲେ ଏହା କ'ଣ ପୁନର୍ବାର ଲାଗୁ ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ସୁଦ୍ଧା ଯଦି ଯୋଗାଣକାରୀ ତାଙ୍କ ଚାଲାଣକୁ କୌଣସି ସମୟରେ ବିପରୀତମୁଖୀ କରନ୍ତି, ତା'ହାଲେ ପୂର୍ବରୁ ଫେରନ୍ତା ଜମାରାଶି ପୁନରୁଦ୍ଧାର ହୋଇପାରିବ । ଏହାଛଡ଼ା ବିପରୀତମୁଖୀବେଳେ ଯେଉଁ ସୁଧ ଯୋଗାଣକାରୀ ପଇଠ କରିଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଫେରସ୍ତ ମିଳିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଯୌଗିକ ଯୋଜନା ବଳରେ ଟିକସଦାତା କ'ଣ GSTR-I GSTR-2 ଫାଇଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଯୌଗିକ ଟିକସଦାତା ବାହ୍ୟ ଓ ଆନ୍ତଃ ଯୋଗାଣ ସଂପର୍କିତ ବିବରଣୀ ପାଇଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ସେ ତ୍ରୈମାସିକ ପର ମାସରେ ପହିଲା ସୁଦ୍ଧା GSTR-4 ଫର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ତ୍ରୈମାସିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ । ତେବେ ସେମାନେ କୌଣସି ITC ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଜନ କରିନଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ GSTR-2ର କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଜମାରାଶି ପ୍ରେରଣ ନ କରିପାରିବା ଯୋଗୁ GSTR-Iର ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କଲାବେଳେ ସେମାନେ ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଟିକସ ଦେୟର ବୀବରଣୀ ପଇଠ କଲାବେଳେ ସେମାନେ ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠର ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସେମାନେ ତ୍ରୈମାସିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କଲାବେଳେ କ୍ରୟ ସମ୍ପର୍କିତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ, ଯାହାକି ଅଧିକାଂଶ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଇନ୍‌ପୁଟ୍ ସର୍ଭିସ୍ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟର୍ (ISD) ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କଲାବେଳେ ବାହ୍ୟ ଓ ଆନ୍ତଃ ଯୋଗାଣ ସଂପର୍କରେ ପୃଥକ ବିବରଣୀ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ISD GSTR-6ରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ । ଏହି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସେମାନେ ପାଇଥିବା ଜମାରାଶିର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିବରଣୀ ରହିବ । ଏହାଛଡ଼ା ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଅନୁସାଙ୍ଗିକ ସଂସ୍ଥାକୁ ବଣ୍ଟନ କରିଥିବା ଜମାରାଶି ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବ । ସୁତରାଂ, ସେମାନେ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଏହିସବୁ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସ୍ଥାନିତ ହେଉ ଥିବାରୁ ବାହ୍ୟ ଓ ଆନ୍ତଃଯୋଗାଣ ଲାଗି ପୃଥକ ବିବରଣୀ ଫାଇଲ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଜଣେ ଟିକସଦାତା କିଭଳି ନିଜେ କାଟୁଥିବା TDS ଜମାରାଶି ପାଇପାରିବ ? ଜମାରାଶି ପାଇବା ଲାଗି ସେ କ'ଣ ଟିକସ କାଟୁଥିବା ସଂସ୍ଥାଠାରୁ ଆଣିଥିବା TDS ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦର୍ଶାଇ ପାରିବ ?

ଉତ୍ତର GST ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ, GSTR-7 ଫର୍ମରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ଦାଖଲ କଲାବେଳେ ଟିକସ କାଟୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଟିକସ କଟାଇ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଯେଉଁ ମାସରେ ଟିକସ କଟିଥିବ ତା' ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ୧୦ ତାରିଖରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରାଯିବ । ଟିକସ କାଟୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସମସ୍ତ ଟିକସ କଟା ସମ୍ପର୍କରେ ବିବରଣୀ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ । ଏହା ଟିକସ କାଟୁଥିବା ସଂସ୍ଥାଙ୍କ GSTR-2ରେ ଅଟୋ ପପୁଲେଟେଡ୍ ହେବ । ଟିକସଦାତା GSTR-2ରେ ଏହି ବିବରଣୀକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ କଟିଥିବା ଜମାରାଶି ପାଇପାରିବେ । ଜମାରାଶି ପାଇବାକୁ ହେଲେ ସ୍ଥୁଳ ରୂପ ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ରୂପରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର କେବଳ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଲାଗି ରଖାଯିବ । ଏହାକୁ ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲରୁ ଡାଉନଲୋଡ୍ କରିହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ କେଉଁମାନେ ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ସାମୟିକ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି GSTR-1ରୁ GSTR-3 ମଧ୍ୟରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରୁଥିବା ସବୁ ଟିକସଦାତା ଓ ଯୌଗିକ ଯୋଜନା ବଳରେ ଟିକସ ଦେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ । ତେବେ ସାମୟିକ ଟିକସଦାତା, ପ୍ରବାସୀ ଟିକସଦାତା, ISD ଓ TDS ପାଇଁ ଅଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଓ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ କ'ଣ ଏକ ଓ ସମାନ ?

ଉତ୍ତର ନା, ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ଯୌଗିକ ଟିକସ ଦେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ । ତେବେ ଯେଉଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ଲାଗି ଆବେଦନ କରିଥିବେ ସେମାନେ କେବଳ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବେ । ତେବେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ କିମ୍ବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ବାତିଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ / ଆଦେଶ ତିନିମାସ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ଏହି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଯଦି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ ହେଲା, ତେବେ ଏଥିରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ଏହାକୁ କିପରି ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର GST ନିୟମାନୁଯାୟୀ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାରବାରରୁ ବିବରଣୀକୁ ନେଇ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ ନାହିଁ । ଯଦି ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ କୌଣସି ପୁନର୍ବିନ୍ୟାସର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ, ତା'ହାଲେ ଚାଲାଣ କିମ୍ବା ଜମା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚରାଶିର ବିବରଣୀକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ହୁଏ । ପରିମାର୍ଜିତ

ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କାରବାରର ବିବରଣୀ (ଚାଲାଣ, ଜମା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚରାଶି) ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଅନୁମତି ମିଳିଥାଏ । GSTR -1/2 ଅନୁଯାୟୀ କାରବାର ବିବରଣୀକୁ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଟିକସଦାତା କିଭଳି ସେମାନଙ୍କ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସଦାତା ସେମାନଙ୍କ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଓ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ଫାଇଲ କରିବାଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ରହିଛି । ପ୍ରଥମତଃ ସେମାନେ ଷ୍ଟେଟ୍‌ମେଣ୍ଟ ଫାଇଲ କରିବାଲାଗି ବିଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ରହିଛି । ପ୍ରଥମତଃ ସେମାନେ ଷ୍ଟେଟ୍‌ମେଣ୍ଟ ଓ ରିଟର୍ଣ୍ଣସ୍ କମନ୍ ପୋର୍ଟାଲ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍‌ରେ ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ଫାଇଲ କରିବେ । ତେବେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଚାଲାଣ ଥିବାରୁ ଏହା ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ଓ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ । ଏଭଳି ଟିକସଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅଫ୍‌ଲାଇନ୍ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ । ସେମାନେ ଅଟୋ ପପୁଲୋଟେଡ୍ ଡିଟେଲ୍‌କୁ ଡାଉନ୍‌ଲୋଡ୍ କଲାପରେ ଷ୍ଟେଟ୍‌ମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ପରେ ଏହାକୁ କମନ୍ ପୋର୍ଟାଲରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବେ । GSTN ମଧ୍ୟ (GST) ସୁବିଧା ପ୍ରୋଭାଇଡ଼ର (GSP) ପରିବେଶଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭଳି ଏକ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ, ଯାହାକି କମନ୍ ପୋର୍ଟାଲ ସହ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ GST ଅଧୀନରେ ଜଣେ ଅଧ୍ୟବସାୟୀ ଟିକସଦାତା କ'ଣ ବିନା ଝିନ୍‌ଝଟରେ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର GST ଅନ୍ତର୍ଗତ ସବୁଠୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଫର୍ମ (GSTR-1)ରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର ୧୦ ତାରିଖରେ ବାହ୍ୟ ଯୋଗାଣର ବିବରଣୀକୁ ସମୟାନୁଯାୟୀ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବା । ଏ ଦିଗରେ ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ କ'ଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ତାହା କରିଥିବା B2B ଚାଲାଣର ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଯଦି ସଂଖ୍ୟା କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋଇଥାଏ ତା'ହାଲେ ଟିକସଦାତା ସବୁ ତଥ୍ୟ ଏକାଠି ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିପାରିବେ । ତେବେ ଚାଲାଣ ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ ହୋଇଥିଲେ ଚାଲାଣ (ଜମା ଓ ବ୍ୟୟ ତାଲିକା) ନିୟମିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରାଯିବ । ଚାଲାଣର ନିୟମିତ ଏପରିକି ବାସ୍ତବ ସମୟ ଭିତ୍ତିରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବାକୁ GSTN ଅନୁମତି ଦେଇଥାଏ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଷ୍ଟେଟ୍‌ମେଣ୍ଟ ବାସ୍ତବରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ଅପଲୋଡ୍ ହୋଇଥିବା ଚାଲାଣକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁମତି ହୋଇଥାଏ । ସୁତରାଂ ଟିକସଦାତା ନିୟମିତ ଭାବେ ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କଲେ ତାହାର ସର୍ବଦା ହିତସାଧନ ହୋଇଥାଏ । ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ଓ ଏଥିରେ ଖିଲାପି, ତ୍ରୁଟି କିମ୍ବା ବିଫଳ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ସେମାନେ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଯୋଗାଣର ଚାଲାଣକୁ ଟିକସଦାତା ଅପ୍‌ଲୋଡିଙ୍ଗ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ନିବେଶ ଟିକସ ଜମାରାଶି ବିନା ଝିନ୍‌ଝଟ୍ ଓ ବିଳମ୍ୱରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ମିଳିବା ଲାଗି ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଗ୍ରହୀତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କିମ୍ବା ଶେଷ ତିଥି ପାଖାପାଖି ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ ନ କରି ନିୟମିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପାଦନ ଲାଗି ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଗ୍ରହୀତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗାଣକାରୀ ଚାଲାଣ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କଲେ କି ନାହିଁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିଦୃଷ୍ଟ ହୋଇପାରିବ । ଟିକସଦାତାଙ୍କ ସମ୍ମତି ସ୍ତରର ଟ୍ରାକ୍ ରେକର୍ଡ GSTN ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଏପରିକି ଟିକସଦାତା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଚାଲାଣରେ ଘଟିଥିବା ଅଟୋ-ରିଭର୍ସାଲ ସମ୍ପର୍କରେ ବିବରଣୀ ଦେଇ ଯୋଗାଣ ଚାଲାଣ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିବାର ଟ୍ୟାକ୍ ରେକର୍ଡ GSTN ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ । GSTର ସାଧାରଣ ପୋର୍ଟାଲର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ PAN ଇଣ୍ଡିଆ ଡାଟା ରହିବ । ଏହା

ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ବହୁ ମୂଲ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ସହାୟକ ହେବ । ଚାଲାଣର ନିୟମିତ ଅପ୍‌ଲୋଡିଙ୍ଗକୁ ଆହୁରି ସହଜ ଓ ସୁଗମ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ ଚାଲିଛି । ଏ ଦିଗରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଲାଗି ଏବଂ ସକ୍ଷମ PAN ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି । GST ଅଧିନରେ ସହଜ ଓ ଝିନ୍‌ଝଟ୍ ମୁକ୍ତ ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ନିମିତ୍ତ ଟିକସଦାତାମାନେ ଏହି PAN ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଫଳପ୍ରଦ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଟିକସଦାତା କ'ଣ ତାଙ୍କପାଇଁ ନିଜେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ?

ଉତ୍ତର ନା, ଜଣେ ଟ୍ୟାକ୍ସ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଜରିଆରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ମଧ୍ୟ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିପାରିବେ। ଏହି ଟ୍ୟାକ୍ସ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ଟିକସ ପ୍ରଶାସନ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଇଥିବା ଉଚିତ୍ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତିଥି ମଧ୍ୟରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ ନହେଲେ ପରିଣାମ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତିଥି ପରେ ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଟିକସଦାତା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କଲେ ତାଙ୍କ ବିଳମ୍ବିତ ପାଉଣା (ଲେଟ୍ ଫି) ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଏପରି ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ୧୦୦ଟଙ୍କା କରି ତଥା ସର୍ବାଧିକ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ଲେଟ୍ ଫି ଅର୍ଥ ଦଣ୍ଡ ତାଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ପଡିବ ।

୧୩. ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଓ ହିସାବ ଯାଞ୍ଚ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଆଇନାନୁଯାୟୀ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଆଇନାନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଟିକସ ପ୍ରଦାନ ସମୟକାଳ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ଟିକସର ମୂଲ୍ୟାୟନ ବା ଆକଳନ ନିଜେ କରିବେ । ଟିକସ ଆକଳନ ପରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୭ ବଳରେ ସେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ଫାଇଲ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫେରସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଲାଗୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଟିକସ ନେଇ MGLରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, IMGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୪ର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣରେ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଯୋଗାଣ ବଳରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ତାହା ଆବଶ୍ୟକ ଚାଲାଣ ଜାରି ହେବାର ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରହୀତା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଫେରାଇଲେ ଏଭଳି ଯୋଗାଣ ଲାଗି ପୂର୍ବ ପ୍ରାପ୍ତ ITC ତୁଲ୍ୟ ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯଦି ଗ୍ରହୀତା ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣ ତିଥିର ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଫେରାନ୍ତି ତା'ହାଲେ ଫେରନ୍ତା ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ସେତିକି ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରକୃତ ଯୋଗାଣ ଉପରେ ସେ ଯେତିକି ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ କରିଥିଲେ । ଯଦି ପ୍ରକୃତ ଯୋଗୋଣ ଚାଲାଣ ତିଥିର ୬ ମାସ ପରେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଫେରାଯାଏ, ଏଭଳି ଯୋଗାଣ ତିଥିବେଳେ ଯେଉଁ ଟିକସ ହାର ଥିଲା, ସେତିକି ଟିକସ ହାରରେ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଏପ୍ରିଲ ୨୦୧୭ରେ ଫକ' ଫଖ'କୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଯୋଗାଣ କଲା । ତେବେ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଫଖ' ଫକ'କୁ ଜୁନ୍ ୨୦୧୭ରେ ଫେରାଇଦେଲା । ଫକ' ଏଭଳି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ୧୮% ଟିକସ ହାର ଲାଗୁ କରିଥିଲା । ମେ, ୨୦୧୭ରେ ଟିକସ ହାର ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ ୧୮.୫% ହେଲା । ତେବେ ଫକ'କୁ ଫଖ'ର ଏଭଳି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଯୋଗାଣ ପେରସ୍ତ ଉପରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଟିକସ ଓ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ ?

ଉତ୍ତର ୧୮% ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଜଣେ ଟିକସ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅସ୍ଥାୟୀ ଭିତ୍ତିରେ କେବେ ଦେୟ ପଇଠ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସଦାତା ସ୍ୱୟଂ ଆକଳନ ଭିତ୍ତିରେ ଦେୟ ପଇଠ କରୁଥିବାରୁ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭିତ୍ତିରେ ଦେୟ ପଇଠ ଲାଗି ଟିକସଦାତା ଅନୁରୋଧ କଲେ ଏଥିପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଅସ୍ଥାୟୀ ଭିତ୍ତିରେ ଦେୟ ଭରଣା ଲାଗି ଟିକସ ବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୪ (କ)ରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶାସନାଧୀନା । ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରୀ କରି ଅନୁମତି ଦେବା ପରେ ଟିକସଦାତା ଅସ୍ଥାୟୀ ଭିତ୍ତିରେ ଦେୟ ପଇଠ କରି ପାରିବେ । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଟିକସଦାତା ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଲିଖିତଭାବେ ଅନୁରୋଧ କରିବେ । ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସଦାତା ହାର ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଲାଗି ଅକ୍ଷମ ହେଲେ ଲିଖିତ ଅନୁରୋଧ କରି ପାରିବେ ।

କ) ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବାର ମୂଲ୍ୟ

ଖ) ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ସେବା ଲାଗୁ ହେଉଥବା ଟିକସ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଟିକସଦାତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ବଣ୍ଡ ସହ ଅମାନତ ଜମା ଦାଖଲ କଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଏହାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବେ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଲାଗି ସର୍ବଶେଷ ସମୟସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସର ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାୟନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ ତିଥିର ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଚୂଡାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବେ । ତେବେ ଏ ଦିଗରେ ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବେ ଓ କାରଣ ସବୁ ଲିଖିତ ଭାବେ ରେକର୍ଡ଼ କରାଯିବ । ତା'ହାଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଉପରୋକ୍ତ ୬ ମାସର ସମୟ ସୀମାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ ।

କ) ଯୁଗ୍ମ/ଅତିରିକ୍ତ କମିଶନର ସମୟସୀମରକୁ ୬ ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ ନାହିଁ।

ଖ) ଏଭଳି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରସଂଙ୍ଗ କମିଶନର ଙ୍କ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଯେଉଁଠାରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ମୂଲ୍ୟାୟନଠାରୁ ଚୂଡାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଟିକସ ଦେୟ ପରିମାଣ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ, ଟିକସଦାତାକୁ କ'ଣ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡିବ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଦେୟ ପଇଠ କରିବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତିଥିଠାରୁ ଦେୟ ପଇଠର ପ୍ରକୃତ ତିଥି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୫ ବଳରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲରେ ଅସଂଗତି ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲେ ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦିଆଯାଇନଥିବ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକାରୀ କି ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲରେ ଅସଂଗତି ହୋଇଛି ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଯଦି ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇବାର ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ (ସଂପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସମୟସୀମା ବୃଦ୍ଧି କରି ପାରନ୍ତି) ସନ୍ତୋଷଜନକ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନ ଦିଅନ୍ତି କିମ୍ବା ଯୁକ୍ତି ସଂଗତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ତୃଟି ସଂଶୋଧନ ନ କରନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ –

କ) ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ -୪୯ ଅନୁଯାୟୀ ହିସାବ ଯାଞ୍ଚ (ଅଡିଟ୍) କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବେ ।

ଖ) ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୦ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରାଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାରିବେ । ତେବେ ଅଡିଟ୍ କରିବାକୁ ଚାଟାର୍ଡ ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ବା କଷ୍ଟ ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟଙ୍କୁ କମିଶନର ମନୋନୀତ କରିବେ ।

ଗ) ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୬୦ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ତଲାସି ଓ ଜବତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ ।

ଘ) ଆଇନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଦେୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଧାରା ୪୬ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଟିକସ ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ନୋଟିସ ଦେଇ ପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୈଚାରିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ସହ ସଂଯୋଗୀକୃତ ହୋଇଥିବାରୁ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ନୋଟିସ ଦେବା ଅନାବଶ୍ୟକ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ (ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୨୭ ଓ ୩୧) ଯଦି ଜଣେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପାଇଲ କରିବାକୁ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଟିକସ ବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ କିଭଳି ଆଇନଗତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୩୨ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଥମେ ଖିଲାପୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବେ। MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୬ ଅନୁଯାୟୀ ଅତି କମ୍‌ରେ ୧୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ କରିବାକୁ ପଡିବ। ଯଦି ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ ନକରନ୍ତି ତାହାଲେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଖିଲାପିଙ୍କ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଟିକସର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆରମ୍ଭ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ । ଏ ସଂପର୍କରେ ଆବଶ୍ୟକ କାଗଜପତ୍ର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଚାର ନୈପୁଣ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ । MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୬ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏହି କ୍ଷମତାପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୬ ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ଅଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୈଚାରିକ ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ କେଉଁ ପରସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୬ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୈଚାରିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବୈଚାରିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ଆପେ ଆପେ ଉଠିଯିବ, ସେତେବେଳେ ଜଣେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଖିଲାପ ହୋଇଥିବା ସମୟ (ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପାଇଲ କରିବା ଓ ସ୍ୱଂୟ ଆକଳନ ଯୁକ୍ତ ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ କରିବା) ପାଇଁ ବୈଧ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଧାରା ୪୬ ଓ ୪୭ ପାଇଁ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବାରେ ସମୟସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୪୬ ଓ ୪୭ ଅନୁଯାୟୀ ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ତାରିଖଠାରୁ ୩ କିମ୍ବା ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବାର ସମୟସୀମା ରଖାଯାଇଛି।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଟିକସ ଦେୟ ଭରଣା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କିନ୍ତୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତାହାଲେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କିଭଳି ଆଇନଗତ ଉପାୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୭ ଅନୁଯାୟୀ, ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଚିତ୍ ଟିକସ ଦେୟ ସମୟ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ଦେୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରି ସର୍ବୋତ୍ତମ ବିଚାର ଆଧାରରେ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବେ ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ଯାହାକି ଟିକସ ଦେୟ ଫାଇଲ କରିବା ତିଥିଠାରୁ ୫ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜାରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ କିଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଟିକସ ବିଭାଗର ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ରାଜସ୍ୱକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୮ ଅନୁଯାୟୀ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆରମ୍ଭ ହେବ, ଯେତେବେଳେ -

କ) ଏହି ଆଇନ ବଳରେ ଜଣେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଟିକସ ଦେୟ ପଇଠ ଲାଗି ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି ବୋଲି ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରମାଣ ପାଆନ୍ତି ଓ

ଖ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ମନେ କରନ୍ତି ଯେ, ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ଜାରି ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ କଲେ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ।

ତେବେ ଅତିରିକ୍ତ କମିଶନର ବା ଯୁଗ୍ମ କମିଶନରଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅନୁମତି ଆଣି ଏଭଳି ଆଦେଶ ଜାରୀ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୁନର୍ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟତୀତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଟିକସଦାତା ଅବା କୌଣସି ଆଇନଗତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ତେବେ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଟିକସ ଦାତା ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜାରୀ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନିମନ୍ତେ ଅତିରିକ୍ତ ବା ଯୁଗ୍ମ କମିଶନରଙ୍କ ନିକଟରେ ବିଚାର ଲାଗି ଆବେଦନ କରି ପାରିବେ । ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଆଦେଶ ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ସେ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଦେୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଲାଗି ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାରିବେ । MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୮ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଅତିରିକ୍ତ/ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ଜାଣିବାକୁ ପାଆନ୍ତି ଯେ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ତ୍ରୁଟିଯୁକ୍ତ, ତା'ହାଲେ ସେ ତାଙ୍କ ଆଡୁ ଅନୁରୂପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିକସ ମୂଲ୍ୟାୟନ ଆଦେଶ ଜାରି ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି କି ?

ଉତ୍ତର ନା, କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥା- ଯେତେବେଳେ ଦ୍ରବ୍ୟ ପରିବହନ ହେଉଥାଏ କିମ୍ବା ପଣ୍ୟାଗାରରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥାଏ, ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରେ ନାହିଁ ସେତେବେଳେ ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଟିକସଦାତା ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯାଇ ଟିକସ ଦେୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯିବ । (MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୮ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ କିଏ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ହିସାବ ଯାଞ୍ଚ ବା ଅଡିଟ୍ କରନ୍ତି ?

ଉତ୍ତର MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୪୯ ଅନୁଯାୟୀ କମିଶନରଙ୍କ ପ୍ରାଧିକୃତ (GST କିମ୍ବା SGST ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଯେ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ଏକ ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦେଶ ବଳରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ହିସାବ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ । ତେବେ ଅଡିଟ୍‌ର ପଦ୍ଧତି ଓ ଗତି ଯଥାରୀତି ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଅଡିଟ୍ କରିବା ଲାଗି କୌଣସି ପୂର୍ବ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଅଡିଟ୍ ହେବାର ଅନ୍ୟୁନ ୧୫ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ଅଡିଟ୍ ଶେଷ କରାଯିବାର ସମୟସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ୭ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ କମିଶନରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ ଏହି ସମୟସୀମା ୬ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଅଡିଟ୍ ଆରମ୍ଭ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍ ଆରମ୍ଭ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ । କାରଣ ଅଡିଟ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଏହା ସରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଡିଟ୍ ଆରମ୍ଭ କହିଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖାଯିବ ।

କ) ଯେଉଁ ତିଥିରେ ଅଡିଟ୍ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ରେକର୍ଡ, ଏକାଉଣ୍ଟ ଖାତା ଆବଶ୍ୟକ କରିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ କିମ୍ବା

ଖ) ଅଡିଟ୍ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ଥଳରେ ସଂପନ୍ନ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଅଡିଟ୍ କରାଯିବା ନୋଟିସ ପାଇବା ପରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ୱ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଟିକସଦାତା ନିମ୍ନଲିଖିତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବେ –

କ) ଅଡିଟ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଚାହୁଁଥିବା ରେକର୍ଡ ଓ ଏକାଉଣ୍ଟ ଖାତା ଦେଇ ଯାଞ୍ଚରେ ସହାୟତା କରିବେ ।

ଖ) ଅଡିଟ୍ ବେଳେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ।

ଗ) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅଡିଟ୍ ଶେଷ ହେବା ଦିଗରେ ସହାୟତା କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଅଡିଟ୍ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିଭଳି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ଉପଲବ୍ଧିର କାରଣ, ଟିକସ ଦାତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପର୍କରେ କାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ଟିକସଦାତାଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ କେଉଁଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍ ଯାଞ୍ଚ, ଅନୁସନ୍ଧାନ ବେଳେ ଯଦି ଜଣାପଡିଲା ଯେ, ଏହି ମାମଲା ଅତି ଜଟିଳ ଓ ଏହା ଦ୍ୱାରା ବିପୁଳ ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ସେତେବେଳେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରାଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୦ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ କ୍ଷମତାର୍ପଣ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରାଯିବା ଲାଗି କିଏ ନୋଟିସ ଜାରି କରି ପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର କମିଶନରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ସହକାରୀ କିମ୍ବା ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ ଲାଗି ନୋଟିସ ଜାରି କରି ପାରିବେ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ କିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର କମିଶନରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ଚାଟାର୍ଡ ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ବା କଷ୍ଟ ଏକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାର ସମୟସୀମା କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍‌ର ୯୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଏହାଠାରୁ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ଆହୁରି ୯୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ ବେଳେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟଭାର କିଏ ତୁଲାଇବେ ?

ଉତ୍ତର ଅଡିଟ୍ ପରୀକ୍ଷଣବେଳେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟରାଶି ତଥା ଅଡିଟରଙ୍କ ପାଉଣା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ଓ କମିଶନର ଏହି ବ୍ୟୟଭାର ତୁଲାଇବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ ପରେ ଟିକସ ବିଭାଗ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କ'ଣ କାର୍ଯ୍ୟନୁଷ୍ଠାନ ନେବେ ?

ଉତ୍ତର MGLର ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୫୧ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଡିଟ୍ ପରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଭିତ୍ତିରେ ଟିକସଦାତାଙ୍କ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

୧୪. ଫେରସ୍ତ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଫେରସ୍ତ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୩୮ରେ ଫେରସ୍ତ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଧାରା ୩୮ (୨) ଅଧିନରେ ରପ୍ତାନୀ ହେଉଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ସେବାରେ, ରପ୍ତାନୀ ହେଉଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ସେବାରେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା କଞ୍ଚାମାଲ୍‌ର କର ଓ ରପ୍ତାନୀଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ର କର ବା ବ୍ୟବହାର ହୋଇନଥିବା ସମସ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ସେବା ଫେରସ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଅବ୍ୟବହୃତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର ଫେରସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମୟରେ ଉପଧାରା -୩୮ (୨) ଅନୁଯାୟୀ ଅବ୍ୟବହୃତ କର ଫେରସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ।

(କ) ଯେଉଁ ରପ୍ତାନୀ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ରପ୍ତାନି ଶୁଳ୍କ ନାହିଁ

(ଖ) ସେବା ରପ୍ତାନୀ ସମୟରେ

(ଗ) ଯେଉଁଠି ସଂଗୃହୀତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର (ITC) ଉତ୍ପାଦିତ କର ଠାରୁ ଅଧିକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ରପ୍ତାନୀ ହେଉଥିବା ବସ୍ତୁର ଅବ୍ୟବହୃତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର (ITC) ଫେରସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ (ଧାରା ୩୮(୨) ମାନଙ୍କ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କର ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ଗ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଗୋଦାମରେ ଥିବା ବସ୍ତୁର ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଫେରସ୍ତ ହେବ କି ? (ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାପରେ)

ଉତ୍ତର ନାଁ, ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯୋଗ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଭୁଲ୍‌ରେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରକୁ ବା ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ଯଦି କର ଦାତା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଓ ରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କରର କର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି ତେବେ ସ୍ୱତଃ ତାହା ଫେରସ୍ତ ହେବ କି ? ଭୁଲ୍‌ରେ ପୈଠ କରାଯାଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଓ ରାଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କର ଫେରସ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, କର ଦାତା ସମୁଚିତ କର ଓ ଭୁଲ୍‌ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କରକୁ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଦାବୀ କରିବେ । (ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଧାରା ୩୦ ଏବଂ ଧାରା ୫୩)

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଦୂତାବାସ ବା ଜାତିସଂଘ ଦ୍ୱାରା ଆହରଣ (କ୍ରୟ) କର ଯୁକ୍ତ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଏହା କର ଯୁକ୍ତ, କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଫେରସ୍ତ ଦାବୀ କରିପାରିବେ । ଜାତିସଂଘ ଏବଂ ତା'ର ସହଯୋଗୀ ସଂସ୍ଥା ବା ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତ ସମୂହ ଗୋଟିଏ ଏକକ ପରିଚୟ ନମ୍ବର ଆହରଣ କରିବେ । ଏବଂ ସେ ନମ୍ବର ଅଧିନରେ ସମସ୍ତ କ୍ରୟ ରହିବ ଏବଂ ଫେରସ୍ତ ହେବ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନୋଟିସ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ (ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଧାରା ୧୯(୬))

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର କର ଦାତା କର ପ୍ରଦାନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖଠାରୁ ଦରଖାସ୍ତ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୁଇବର୍ଷ ଅବଧି ଭିତରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ, ଯାହା ମାନକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଧାରା ୩୮ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଅନୁଚିତ ସମୃଦ୍ଧିକୁ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ କରିହେବ । ରପ୍ତାନି ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଫେରସ୍ତଯୋଗ୍ୟ ଅବ୍ୟବହୃତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କର (ITC) ଯାହା ଧାରା ୨୯ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉପଧାରା (୨)ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବିଷୟରେ ଫେରସ୍ତ କରିହେବ ନାହିଁ । ଦୁଇ ନମ୍ବର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖିପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଯଦି କ୍ରେତାଙ୍କ ନିକଟରୁ କର ଅସୁଲ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ ହେବ । ତା'ର ପରିମାଣ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ପାଣ୍ଠି ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ କର ଫେରସ୍ତର କିଛି ଅନୁମୋଦନ ନିମିତ୍ତ କିଛି ସମୟ ଅବଧି ରହିଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଦେୟର ୯୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବ, କିନ୍ତୁ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର ରପ୍ତାନୀକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଧାରା-୪ (କ) (୩୮) ଅନୁଯାୟୀ ଫେରସ୍ତ କରର ୮୦ ଭାଗ ଅନୁମୋଦନ ହେବ । ଯଦି ୩ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତ ହୋଇନପାରେ ତେବେ ବିଭାଗ ଏଥିନିମନ୍ତେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ବିଭାଗ, ଫେରସ୍ତ କରକୁ ସ୍ଥଗିତ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଭାଗ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ସ୍ଥଗିତ କରିପାରିବେ ।

୧. ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ କରିନଥାନ୍ତି ବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

୨. ଏପିଲେଟ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଟ୍ରିବୁନାଲ / ବିଚାରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନହୋଇ ଯଦି ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତା କୌଣସି କର ବା ସୁଧ ଦେବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ତେବେ ଉପଯୁକ୍ତ ସମର୍ଥ ଅଧିକାରୀ ଅନାଦେୟ କରକୁ ବାଦ ଦେଇ ଫେରସ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

୩. କମିଶନର / ବୋର୍ଡ଼ ଏହି ଫେରସ୍ତକୁ ସ୍ଥଗିତ କରିପାରିବେ, ଯଦି ଫେରସ୍ତ ଆଦେଶ ଉପରେ କୌଣସି ଅପିଲ୍ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଏପ୍ରକାର ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇପାରିବେ (ଧାରା-୩୮(୯) - ମାନକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଯେଉଁଠି ଫେରସ୍ତ ଧାରା-୩୮(୯) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥଗିତ ହୋଇଥିବ, ତା'ହେଲେ ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ୧୧(ସି) ଅନୁସାରେ କରଦାତା ସୁଧ ଦେଇପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ଅପିଲ୍ ହେତୁ ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁଯାୟୀ କର ଦାତା ଫେରସ୍ତ ପାଇବେ ଓ ସୁଧ ମଧ୍ୟ ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଫେରସ୍ତ ନିମିତ୍ତ କିଛି ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ନା, ଯଦି ଫେରସ୍ତର ଦେୟ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ତେବେ ଫେରସ୍ତ ହେବନାହିଁ । ଧାରା ୩୮(୧୧) - ମାନକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ପୂର୍ବ ନିୟମ ହେତୁ ଫେରସ୍ତ କେଉଁଭଳି ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଗତ ସମୟର କର ଗତ ନିୟମ କରି ନଗଦ ଆକାରରେ ହେବ (କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର) ଏବଂ ତାହା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର (ITC)ର (ଧାରା ୧୫୬, ୧୫୭, ୧୫୮) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । (ରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ନଥି ଓ ପ୍ରମାଣପତ୍ରର ଯାଞ୍ଚ ବିନା କର ଫେରସ୍ତ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ରପ୍ତାନୀ ନିମିତ୍ତ କିଛି ବିଜ୍ଞାପିତ ଶ୍ରେଣୀରେ ସମୁଦାୟ ଫେରସ୍ତର ୮୦ ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ ବିନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । (ଧାରା ୩୮(୪ଏ) ଅନୁଯାୟୀ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ରପ୍ତାନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉଥିବା ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ BRC ର ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ରପ୍ତାନୀ ଦିନଠାରୁ ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରପ୍ତାନୀର ଚୁକ୍ତି ଶେଷ କରିବାକୁ ହୁଏ । ସେ ସମୟରେ BRC ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇନଥାଏ । ଏଣୁ ରପ୍ତାନୀର ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ BRCରେ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦନ କରିବେ ବା RBIର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦେୟରେ କରିବେ । Electronic ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ସହ DGFT ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ହୋଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଅନୁଚିତ୍ ସମୃଦ୍ଧି ନିୟମ ରପ୍ତାନୀ ନିମିତ୍ତ ଲାଗୁ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ଅନୁଚିତ୍ ସମୃଦ୍ଧି ନିୟମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରହିତା ଦେଶ ବାହାରେ ଥିବାରୁ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ଅନୁଚିତ୍ ସମୃଦ୍ଧି ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ଫେରସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିବା ପ୍ରମାଣ କଣ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରମାଣପତ୍ର କର ଓ ସୁଧର ପରିମାଣ ସହିତ ଏକ ଆବେଦନ ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ପୈଠ କର ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେୟ ଫେରସ୍ତ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ପର୍କିତ ନୁହେଁ ଦାବୀ କରିବେ - ଧାରା ୩୮(୩) (ଖ) । ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ଫେରସ୍ତ ସମୟରେ ଏକ ସ୍ୱପ୍ରମାଣପତ୍ର ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ, ଯାହା କରଦାତାଙ୍କୁ ଟିକେ ଉପଶମ ଦେଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର (ଭାଟ୍) ବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରି କର (CST) ର ରପ୍ତାନୀ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ବିନା ବସ୍ତୁ ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ । ଏଣୁ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କରରେ ରହିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, VAT / CST ର ଆବଶ୍ୟକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନାହିଁ । ଏଣୁ ସେମାନେ ବିକ୍ରିକର ପ୍ରଦାନ କରି ବସ୍ତୁ କ୍ରୟ କରିବେ ଏବଂ ଦାବୀ କରିଥିବା ସଂଗୃହୀତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର (ITC) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା - ଧାରା ୩୮(୨) ଉଲ୍ଲେଖ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ବର୍ତ୍ତମାନର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ରପ୍ତାନକାରୀଙ୍କୁ କରଯୁକ୍ତ କଞ୍ଚାମାଲ ଦିଆଯାଇ ଯଦି ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର ସଂଗୃହୀତ ହୁଏ ଏବଂ କର ଦେୟ ପୈଠ କରି ରପ୍ତାନୀ କରିହୁଏ ଓ ପରେ ଫେରସ୍ତ ମିଳିଥାଏ - ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚାଲୁ ରହିବ କି ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରପ୍ତାନୀ ନିମିତ୍ତ କର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ଯାହାଫଳରେ ରପ୍ତାନୀ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବନାହିଁ ଓ ରପ୍ତାନୀ ବସ୍ତୁର କଞ୍ଚାମାଲ୍ ଉପରେ କୌଣସି କର ନାହିଁ । ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଂଗୃହୀତ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର ଓ ରପ୍ତାନୀ ବସ୍ତୁର କର ଫେରସ୍ତ କରାହେବ ।

୧୫. ଦାବୀ ଓ ଅସୁଲି

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ **କମ୍ କର ପୈଠ ବା ପୈଠ ହୋଇନଥିବା ବା ଭୁଲ୍‌ରେ ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବା ଭୁଲ୍‌ରେ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା କର ବା ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିବା କର କେଉଁ ବିଭାଗରେ ଅସୁଲି କରିହେବ ।**

ଉତ୍ତର ଧାରା ୫୧(କ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯେଉଁଠି ପ୍ରବଞ୍ଚନା / ଠକାମୀ / ଭୁଲ୍ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଧାରା ୫୧ (ଖ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯେଉଁଠି ଠକାମି / ଲୁଚାଯାଇଥିବା / ଭୁଲ୍ ତଥ୍ୟ ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବ

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ **ଧାରା ୫୧ (କ) ଅର୍ନ୍ତଗତ ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଜଣଙ୍କଠାରୁ ସୁଧ ସହ କର ଅସୁଲି କରିହେବ କି ?**

ଉତ୍ତର ହଁ, ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଓ କର ଅସୁଲି କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ **ଯଦି ଧାରା ୫୧ (ଏ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୋଟିସ୍ କରାଯାଏ ଏବଂ ପରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟର କିଛି ହେବ କି ?**

ଉତ୍ତର ଧାରା ୫୧(ଏ)ର ଉପଧାରା (୧) ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୋଟିସ୍ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସୁଧକର ପୈଠକରନ୍ତି ତେବେ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ଶାସ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପଯୁକ୍ତ ପରିସମାପ୍ତି ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ **ଧାରା ୫୧ (କ)/(ଖ) ଅନ୍ତର୍ଗତ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ କେତେଦିନ ଭିତରେ ଜାରୀ କରାଯିବ ।**

ଉତ୍ତର ଯେଉଁଦିନ ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଓ ଯେଉଁଠି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିବା ଓ ନଥି ବି ଏବଂ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ବୈଧ ତାରିଖ ଭିତରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ **ଧାରା ୫୧(କ)/ (ଖ)ଅନ୍ତର୍ଗତ SCN ଜାରୀ ବା ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟର କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ଅଛି କି ?**

ଉତ୍ତର ନାଁ, SCN ଜାରୀ ନିମିତ୍ତ କୌଣସି ସମୟସୀମା ନାହିଁ । ଯଦିଓ SCN ଜାରୀ ଓ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦିନଠାରୁ ୩ବର୍ଷ ଧାରା୫୧ (କ) ଏବଂ ୫ ବର୍ଷ ଧାରା ୫୧(ଖ) ଭିତରେ କେସ୍‌କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ **ଧାରା ୫୧ (ଖ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୋଟିସ୍ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜଣକୁ ସୁଧ ସହ କର ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇହେବ କି ?**

ଉତ୍ତର ହଁ, ନୋଟିସ୍ ଜାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଧାରା ୫୧ (୧) ଅନ୍ତର୍ଗତ କିମ୍ବା/ଅଥବା ଉପଧାରା ୨ ଅନ୍ତର୍ଗତ ନିଜ ବିବୃତି ଅଥବା ଅନୁସାରେ ସୁଧ ସହ କର ପୈଠର ବିକଳ୍ପ ଏବଂ ୧୫% ଜୋରିମାନା ଅତିରିକ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ କର ପ୍ରଦାନର ନିଶ୍ଚିତ କରାଇଲେ ବା ଜଣାଇଲେ କର ପୈଠ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ -୭ **ଯଦି ଧାରା ୫୧ (ଖ) ନୋଟିସ୍ ଜାରୀ କରାଯାଏ ଏବଂ ପରେ କର ପୈଠ ହୁଏ, ତେବେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ?**

ଉତ୍ତର ନାଁ, ଯଦି କର ବା ସୁଧ ଏବଂ ଜୋରିମାନା ପୈଠ ହୁଏ, ଉପଧାରା ୧ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁଠି ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ଏବଂ ସୁଧ ସହ ଦେୟ ଓ ଅତିରିକ୍ତ ୨୫% ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଦେୟ

ପ୍ରଦାନ କରି ନୋଟିସ୍‌ର ଅବଧି ଶେଷ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଧାରା ୫୧ (ଖ)ରେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ନିଶ୍ଚିତ କର ଏବଂ ଜୋରିମାନା ହ୍ରାସ ଦରରେ ଦେବାପାଇଁ କରଦାତା ପାଖରେ ବିକଳ୍ପ ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ତାଙ୍କୁ ସୁଧ ସହ କର ଏବଂ ୫୦% ଅତିରିକ୍ତ ଜୋରିମାନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ହେବ । ଧାରା ୫୧ (ଖ)ର ଉପଧାରା ୩ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସୁଧ ସହ କର ଏବଂ ୫୦% ଦଣ୍ଡ ପୈଠ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ଯାଞ୍ଚ ଓ କାଗଜପତ୍ର ସହ କର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାରବାର ଶେଷ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ନୋଟିସ୍ ମିଳିଥିବ, କିନ୍ତୁ ୩/୫ (୫୧ଏ/୫୧ବି) ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ ନହେଲେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ମାନକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକ ହେବାର ବିଧି ରହିଛି । ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ୩ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଓ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପାରିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କଠୁ କର ସଂଗ୍ରହ କରି ସରକାରଙ୍କଠାରେ ଜମା ନକରନ୍ତି ତେବେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୫୨ ମାନକ ବସ୍ତୁ ଏବଂ ସେବା କର ଅନୁଯାୟୀ ଯିଏ ଅନ୍ୟଠୁ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କର ସଂଗ୍ରହ କରିବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଜମାକରିବ, ସେ କର ଜମା ହେବାର ଯୋଗ୍ୟତା ଥାଉକି ନଥାଉ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସଂଗ୍ରହିତ କର ର ଧାରା ୫୨ଅନୁଯାୟୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତି, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବ, ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ ଆଇନର ସାଧାରଣ ରାସ୍ତାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରାହେବ । କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରଣାର ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ହେବ । ଯଦିଓ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟସୀମା ନାହିଁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୦ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ଅସୁଲ କରିହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଧାରା -୫୨ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସଂଗ୍ରହିତ କର ଜମା ନହେଲେ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରଣ କରିବାର ସମୟ ଅବଧି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ସମୟ ଅବଧି ନାହିଁ । ସନ୍ଧାନ ପାଇବାମାତ୍ରେ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରିବ। ଥରେ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ୧ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କେଉଁ କେଉଁ ସୂତ୍ରରେ କର ଅସୁଲ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଇଚ୍ଛାଧିନ ରାସ୍ତାମାନ ରହିଅଛି ।

(କ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ନିଜେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିକଟରୁ ଅର୍ଥ କାଟିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ।

(ଖ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଅସୁଲୀ କରିପାରିବେ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିକାରୀ ମାର୍ଫତରେ ଦୋଷୀଙ୍କର ବସ୍ତୁକୁ ଅଟକ ବା ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ ।

(ଗ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଲିଖିତ ନୋଟିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୋଷୀଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବା

ତାଙ୍କର ଅଟକ ରଖିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବା କେନ୍ଦ୍ରସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ କହିପାରିବେ ।

(ଘ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ବା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଦୋଷୀଙ୍କର ଅଚଳ ବା ଚଳନୀୟ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଟକ ରଖିପାରିବେ । ପୁନଃ ଯଦି ପ୍ରାପ୍ୟ ୩୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନମିଳେ ତେବେ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ବିକ୍ରି ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ବିକ୍ରିଲବ୍ଧ ରାଶିରୁ ପ୍ରାପ୍ୟ ବାଦ୍ ଦେଇ ବଳକା ମୂଲ୍ୟକୁ ଦୋଷୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

(ଙ) ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସଠିକ୍ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ଏବଂ ଖିଲାଫକାରୀ ରହୁଥିବା ବା ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବେ । ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ପରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ସଠିକ୍ ମୂଲ୍ୟ ଅସୁଲ କରିପାରିବେ, ଯେପରିକି ଏହା ଏକ ଜମିଜମା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆୟର ବକେୟା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିସ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ସ୍ୱ-ହିସାବ କରକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ । କମିଶନର ତଥା ମୁଖ୍ୟ କମିଶନର ଦେୟର ଅବଧି ବଦଳାଇବା ସହ ପରିମାଣକୁ ମଧ୍ୟ ଆଇନ୍ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ । ସ୍ୱ-ହିସାବ କରକୁ ବ୍ୟତୀତ ଏବଂ ମାସିକ କିସ୍ତି ମାଧ୍ୟରେ ୨୪ଟି କିସ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ସୁଧ ସହ (ଧାରା-୩୨) ଅସୁଲ କରିପାରିବେ । ଯଦି ଏଥିରେ ପୈଠ ହେବାର ଖିଲାପ ହୁଏ, ତେବେ ବଳକା ସବୁତକ ରାଶିକୁ ଅସୁଲ ପାଇଁ ନୋଟିସ୍ ଦେବେ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଯେଉଁ ଆବେଦନ ବା ପୁନଃନିରକ୍ଷଣ ପରେ କର ଦାବୀ ଅଧିକ ହେଲେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଅଧିକ କର ଦାବୀ ସହ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବ ପୁନଃ ବିଚାର ଏବଂ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ ପୂର୍ବରୁ ଅସୁଲ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି କେସ୍ ବନ୍ଦ କରାହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର କର ପ୍ରଦାନର ଯୋଗ୍ୟତା ଅଛି ଓ କର ଦେବାକୁ ଅଛି ଏବଂ ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ନିଜ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରୁଛି ତେବେ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ'ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କର ଦେବାକୁ ଅଛି ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ଅନ୍ୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କଲେ ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଦାନ, ବିକ୍ରି, ଲାଇସେନ୍ସ ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଗ୍ରହଣ ବ୍ୟବସାୟୀ ଯୁଗ୍ମଭାବରେ ବା ଅନୁପାତିକ ଭାବରେ କର ସହ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । କର ସମ୍ବନ୍ଦୀୟ ରାଶି ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପୂର୍ବ ବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କର ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ -୧୭ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସମାପନ ଅବସ୍ଥା ହେଲେ କର ଦେୟ ଉପରେ କି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବନ୍ଦ ହୁଏ, ଏବଂ କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣାପଡ଼େ ତେବେ ଅନାଦେୟ କର ନିମିତ୍ତ ସେ ସମୟର ମୁଖ୍ୟ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ମୁଖ୍ୟ ଉଭୟେ ଦାୟୀ ରହିବେ । ନଚେତ୍ କମିଶନରଙ୍କର ସନ୍ତକ ମୁତାବକ ତଥ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେବ । ଯାହା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣୟ ବେପାର ସମ୍ପର୍କ ଓ ଧୋକାକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ଭାଗିଦାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର କର ବକେୟା କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯୁଗ୍ମ ଭାବେ ସମସ୍ତେ ଦାୟୀ ରହିବେ । ବକେୟ କର, ସୁଧ ଓ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଦି କୌଣସି ସଭ୍ୟ ଅବସର ନିଅନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କମିଶନରଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଅବଗତି କରାଇବେ । ସେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକେୟା ଦେୟର ସମ୍ପୃକ୍ତ ହିସାବ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ । ଯଦି ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଦିଆନଯାଏ, ତେବେ ଅବସର ତାରିଖ ଓ ଦେୟ ଉଭୟର ତାରିଖ କମିଶନର ଚାହିଁବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଘୁଞ୍ଚିହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ନାବାଳକଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଉଥିବା ଅଭିଭାବକ, ଟ୍ରଷ୍ଟି ଅଥବା ଏଜେଣ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କର ଦେୟର ଦାୟିତ୍ୱ କାହାର ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟବସାୟର କର ଦେୟ ରହିଛି ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ଅଭିଭାବକ, ଟ୍ରଷ୍ଟି ଓ ଏଜେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବା ଅପାରଗତା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଅନ୍ୟ କେହି ଏବଂ ଲାଭାଂଶଟି ନାବାଳକ, ଅପାରକ ବ୍ୟକ୍ତିର, ତେବେ ସେ କର, ସୁଧ ଓ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ ଦାୟିତ୍ୱବାନ ଅଭିଭାବକ, ଟ୍ରଷ୍ଟି ଓ ଏଜେଣ୍ଟର ଦାୟିତ୍ୱ ଓ ଅସୁଲିଯୋଗ୍ୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ବିଚାରାଳୟର ଅଧିନରେ ଥିବା କରଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର କ୍ଷେତ୍ରରେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର ଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର କର, ସୁଧ ଓ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଶାସନ, ଟ୍ରଷ୍ଟି, ବିଚାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ । କର, ସୁଧ ଓ ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ସମାନୁପାତିକ ଭାବେ ପ୍ରଶାସନ, ଟ୍ରଷ୍ଟି ଓ ବିଚାରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅସୁଲ କରାହେବ ।

ଦେବାକୁ ଅଧିନରେ ହେବ । ଏହା ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଆକ୍ଷେପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଅଗ୍ରୀମ ଜମା ଫେରସ୍ତ ରାଶି ଉପରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ମାନକ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କର ଧାରା-୮୫ ଯେଉଁଠି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରା-୭୯ ଉପଧାରା-୬ (୪) ଅନୁଯାୟୀ ଜମା କରିଥିବେ ବା ଧାରା-୮୨ର ଉପଧାରା ୧୦ / ୭ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ଅଧିକାରୀ ବା ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ ଫେରସ୍ତ ରାଶି ଉପରେ ଧାରା ୩୯ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୁଧହାରରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ତାରିଖଠୁ ଫେରସ୍ତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ଙ୍କ ଆଦେଶ ପରେ କେଉଁଠି ପୁନଃ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସନ୍ତୁଷ୍ଟି କ୍ରମେ ବାସ୍ତବ ନିୟମ ଆଧାରରେ ଧାରା ୮୭ (୧) ଯଦି ବାସ୍ତବ କାରଣ ଥାଇ ତେବେ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି କୌଣସି ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ରେ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ଓ ଘଟଣାଟି ୨/୩ଟି ରାଜ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ବା ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ବା ବ୍ୟାପାରଟି ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ବା ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁଇଟି ରାଜ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥାଏ ବା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ଥାଏ ତେବେ ଆବେଦନଟି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାଳୟରେ ଆବେଦନ ନିମିତ୍ତ ସମୟ ଅବଧି କେତେ ?

ଉତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇବାର ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବ ଆବେଦନ ବିଷୟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନର ଅଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଥିଲେ କ୍ଷମା କରିପାରନ୍ତି ।

୧୬. ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କରରେ ଆବେଦନ, ସମୀକ୍ଷା ଓ ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିପକ୍ଷରେ କୌଣସି ବ୍ୟଥିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାରିତ ହୋଇଛି, ତେବେ ସେ ଆବେଦନ କରିପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିପକ୍ଷରେ କୌଣସି ବ୍ୟଥିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାରିତ ହୋଇଛି, ସେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ଏହା ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦିଓ କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଧାରା (୯୩) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଯେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କର କମିଶନର ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ, ସେ ପାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନ୍ୟାୟସଂଗତ ନୁହେଁ । ତେବେ ସେ ଏହାର ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର କମିଶନର ପାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଆଇନ୍ ପ୍ରକରଣରେ CGST ଏବଂ SGST ରେ ଅଲଗା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଅଛି । CGST ରେ ଧାରା ୭୯ (୨) ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି କମିଶନର ପାରିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଓ ଠିକ୍ ବୋଲି ଅନୁଭବ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ନେଇ ଆଉ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିବେ ଓ ଜି.ଏସ୍.ଟି. ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ କେସ୍ ଆରମ୍ଭ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ସେହି ହେତୁ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ କେସ୍ ତାରିଖ କରିବାର ସମୟ ଅବଧି କେତେ ?

ଉତ୍ତର ସମୟ ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ ହେବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ କେସ୍ ଦାଖଲ କରିହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ କମିଶନର CGSTଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରେ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ ବା କୌଣସି ଏକ ଆବେଦନ କରିବାର ସମୟ ଅବଧି ଲାଗୁ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଏହା ଆବେଦନଯୋଗ୍ୟ। ଆବେଦନ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଆବେଦନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ବିଧି ରହିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନର ବିଚାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଥମ ଆପିଲେଟ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ ସେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ୧ ମାସରୁ ୩ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ଧାରା ୭୯ (୪) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ପ୍ରଥମ ଆପିଲେଟ ଅଧିକାରୀଙ୍କର କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ବିଚାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟରେ ଅନୁମତି ଦେବାର କ୍ଷମତା ଅଛି କି ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯଦି ଅଧିକାରୀ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଓ ଯେ ଇଚ୍ଛାକୃତ ବା ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଆବେଦନ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ଏହା ଅନୁମୋଦନ ହୋଇପାରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ପ୍ରଥମ ଆପିଲେଟ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାହାକୁ ଜଣାଇବା ଦରକାର ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରଥମ ଆପିଲେଟ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଆବେଦନକାରୀ, ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀ ଓ କମିଶନର CGST ଓ SGST ଜଣାଇବା ଦରକାର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନ ସହିତ କେତେ ପରିମାଣର ଅଗ୍ରୀମ ଜମା କରିବାକୁ ଆବଶକ ?

ଉତ୍ତର ବିବାଦମାନ ମୂଲ୍ୟର ୧୦ପ୍ରତିଶତ (CGST ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାନକ ନିୟମରେ Q-12 ଏବଂ 13) ପରିମାଣ ଜମା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ବିବାଦର ପରିମାଣ କେତେ ?

ଉତ୍ତର ମାନକ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଧାରା ୭୯ (୬)ରେ ବିବାଦର ପରିମାଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

(କ) ଧାରା ୪୬, ୪୭, ୪୮, ୫୦ ଅନୁମାନ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ।

(ଖ) GST କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(ଗ) ପରିମାଣର ଦେୟ ଅଥବା ଜୋରିମାନା ଆରୋପ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ କୌଣସି ଏକ ଆବେଦନରେ ମୂଳ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଶୁଳ୍କ / ଜୋରିମାନା / ଶାସ୍ତି / ଫେରସ୍ତ ପରିମାଣ / ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କରକୁ (ITC) କମ୍ ବା ବେଶିକରିବାର ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ଅଧିକାରୀ ବ୍ୟାଜାପ୍ତି ବଦଳରେ ଦେୟ, ଜୋରିମାନା ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ ବା ଫେରସ୍ତ ଦେୟ ବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କରକୁ କମ୍ କରିପାରିବେ । ଏଥିନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ଏକ କ୍ଷତିକାରକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଧାରା -୭୯ (୧୦) ପ୍ରସ୍ତାବ ହେବ । ଦେୟର ବୃଦ୍ଧି ବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କରକୁ ଭୁଲ୍ ହିସାବକୁ କେବଳ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ଅଧିକାରୀ ବିଚାର କରି SCN ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଆବେଦନ କାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟି ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଧାରା ୫୧ ଅନୁଯାୟୀ ପାରିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ (କେବଳ SGST ନିୟମ ପାଇଁ) - SGST ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଆବେଦନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆବେଦନ ପାଇଁ ଅଗ୍ରୀମ ଜମା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଆବେଦନ ପରିମାଣର ୧୦ ପ୍ରତିଶତ ଅଗ୍ରୀମ ଦେୟ ଆବେଦନ ପୂର୍ବରୁ ପୈଠ କରିବାକୁ ହେବ । ଉଭୟ CGST ଓ SGST ରେ ସମାନ ଅଟେ । SGST କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତିରିକ୍ତ ଭାବେ ୧୦ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଅଗ୍ରୀମ ଜମା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ, ସୁଧ, କର, ଜୋରିମାନାକୁ ଆକ୍ଷେପ କରି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ପୁନଶ୍ଚ ଯଦି କମିଶନର STST ଗୁରୁତ୍ୱ ମାମଲା ଭାବେ ବିଚାର କରନ୍ତି, ତେବେ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଧିକ ଦେୟ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ (କେବଳ SGST ନିୟମ ପାଇଁ) ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମାମଲାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ୨୫କୋଟିରୁ କମ୍ ହୋଇନଥିବା ବିବାଦମାନ ଦେୟ ଏହି ସଂସ୍କାରର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏବଂ ଯଦି କମିଶନର SGST ଙ୍କ ମତରେ (ଲିଖିତ (ବିଭିନ୍ନ କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଇ) ଏହା ଏକ ଭଲ ବିଭାଗୀୟ ମାମଲା) ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଅଧସ୍ତନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପାରିତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଆଦେଶକୁ SGSTର କମିଶନର ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ ଧାରା-୮୦ (୧)ର SGST ର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କମିଶନର ମାମଲାଟିର ପରୀକ୍ଷଣ ଓ ନାକଚ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ଯଦି ସେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ, ଅଧିନସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ କର, ଶୁଳ୍କ ବା ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆୟ ମତେ, ସେ ତାହାକୁ ପୁନଃନିରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାପୂର୍ବରୁ କର ଦାତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଅଧିନସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରାଧିନ ବିଷୟରେ କମିଶନର SGST କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଅଧିନସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ SGST ଅଧିନରେ କମିଶନରଙ୍କର କ୍ଷମତା ଉପରେ କେଉଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କମିଶନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବେ ନାହିଁ । ଯଦି

(କ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟି ଧାରା ୭୯ ଅଧିନରେ ଓ ୮୨, ୮୭, ୮୮ ଅଧିନରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

(ଖ) ତିନି ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ବା ପୁନଃ ନିରିକ୍ଷଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି (Ref. Sec.-80 of MDL)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ କେତେବେଳେ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ମନା କରପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କୌଣସି ଏକ ଆବେଦନର କର ପରିମାଣ ବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କର ବା କର ର ଅସମାନତା ରହିଲେ ବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କର ବା ଜୋରିମାନା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାର୍ଥକ୍ୟ ବା ଜୋରିମାନାର ପରିମାଣ ବା fees ର ପରିମାଣ ଯଦି ୧୦ ହଜାରରୁ କମ୍ ହୁଏ, ତେବେ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରପାରିବେ (ଧାରା-୮୨ (୨) MGN) ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ କେତେ ସମୟ ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିର ୩ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ୩ ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏକ ଆବେଦନକୁ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ କ୍ଷମା ବା ନାକଚ କରିପାରିବେ କି ? ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଏହା କେତେ ଦିନ ପାଇଁ ?

ଉତ୍ତର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଥାଇ ୩ ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆବେଦନକୁ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ଯେକୌଣସି ସମୟ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ପ୍ରତି-ଆପତ୍ତି ଉପରେ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ଙ୍କୁ ମେମୋରାଣ୍ଡମ୍ ଦେବାର ସମୟ ଅବଧି କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଆବେଦନର ଆପତ୍ତି ପାଇବାର ୪୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି-ଆପତ୍ତି କରି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ CGST ଏବଂ SGST ଅଧିନରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଆବେଦନର ଆବେଦନ ପାଇଁ (ଟ୍ରିବୁନାଲ) କି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର (କ) CGST ଧାରା ୮୨ ଅଧିନରେ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବା ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହେବାପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ତାହା CGST ଧାରା ୮୨ ସହ ପ୍ରାୟ ସମାନ । ସେଥିରେ ଥିବା ଧାରା ୮୨ SGST ସହ ସମାନ ।

(ଖ) SGST ଧାରା ୮୨ ଅନୁଯାୟୀ କମିଶନରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିରୋଧରେ ଅପିଲ୍ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ରେ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ।

(ଗ) ଯଦି ଆବେଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହେତୁ ପ୍ରଥମ ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ CGST ଆଇନ୍ ଯାହା SGST ରେ କମିଶନରଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଛି ତାହା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆୟ ବିରୋଧରେ ଯାଉଥିବ ।

(ଘ) SGST ଧାରା କ୍ଷୁବ୍ଧ ହେଲେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅଗ୍ରୀମ ଜମା ସ୍ୱରୂପ ସୁଧକର ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ଅଧିନରେ ହେବ । ଏହା ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଆକ୍ଷେପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଅଗ୍ରୀମ ଜମା ଫେରସ୍ତ ରାଶି ଉପରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ମାନକ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରି କର ଧାରା-୮୫ ଯେଉଁଠି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରା-୭୯ ଉପଧାରା-୬ (୪) ଅନୁଯାୟୀ ଜମା କରିଥିବେ ବା ଧାରା-୮୨ର ଉପଧାରା ୧୦ / ୭ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ଅଧିକାରୀ ବା ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ ଫେରସ୍ତ ରାଶି ଉପରେ ଧାରା ୩୯ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୁଧହାରରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ତାରିଖଠୁ ଫେରସ୍ତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ଙ୍କ ଆଦେଶ ପରେ କେଉଁଠି ପୁନଃ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସନ୍ତୁଷ୍ଟି କ୍ରମେ ବାସ୍ତବ ନିୟମ ଆଧାରରେ ଧାରା ୮୭ (୧) ଯଦି ବାସ୍ତବ କାରଣ ଥାଇ ତେବେ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି କୌଣସି ଟ୍ରିବୁନାଲ୍‌ରେ ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ଓ ଘଟଣାଟି ୨/୩ଟି ରାଜ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ବା ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ବା ବ୍ୟାପାରଟି ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ବା ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦୁଇଟି ରାଜ୍ୟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥାଏ ବା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ଥାଏ ତେବେ ଆବେଦନଟି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାଳୟରେ ଆବେଦନ ନିମିତ୍ତ ସମୟ ଅବଧି କେତେ ?

ଉତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇବାର ୧୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବ ଆବେଦନ ବିଷୟରେ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନର ଅଧିକ ବିଳମ୍ୱ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଥିଲେ କ୍ଷମା କରିପାରନ୍ତି ।

୧୭. ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଅଗ୍ରୀମ ବା ଆଗୁଆ ନିୟମାବଳୀର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ମାନକ GST (CGST & SGS) ଆଇନ୍ ଅଧିନ ଧାରା ୯୪ ଅନୁଯାୟୀ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀର ଅର୍ଥ ହେଲା : ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେକୌଣସି ଲିଖିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିବିଷୟରେ ଯଦି କୌଣସି ଆବେଦକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ବା ପଚରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଧାରା ୯୭, ୯୯ର ସମ୍ପର୍କିତ ଆବେଦନକୁ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ କହନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ କେଉଁ ବିଷୟରେ ଧାରା ୯୮ ଅନୁଯାୟୀ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ ଆହ୍ୱାନ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମୟରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ ଆହ୍ୱାନ କରିହେବ ।

(କ) ଆଇନ୍‌ଗତ ସେବା ବା ଦ୍ରବ୍ୟର ବିଭାଗୀକରଣ ।

(ଖ) କର ହାରକୁ ନେଇ ଆଇନଗତ ଭାବେ ଯେକୌଣସି ନୋଟିସ୍ ଉପରେ ଆବେଦନ ।

(ଗ) ଆଇନଗତ ବସ୍ତୁ ବା ସେବାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିମିତ୍ତ ଲାଗୁ ହେବାକୁ ଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

(ଘ) ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବା ପ୍ରଦାନ ହେବାକୁ ଥିବା ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହିତ କର (ITC) ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରବେଶିକା ନିୟମ ।

(ଙ) ଆଇନ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଦାନ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ସେବାର କର ସମ୍ବନ୍ଧୀତ ବ୍ୟୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

(ଚ) ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜିକୃତ କରିବା ।

(ଛ) କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଦେୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବା ବସ୍ତୁ / ସେବା ଯୋଗାଣ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଦେୟର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଏପରି ଏକ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା –

(କ) ଆବେଦକଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଗୁଆ ନିଶ୍ଚିତ କର ର ଦେୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇବା ।

(ଖ) ସିଧାସଳଖ ବିଦେଶୀ ପୁଞ୍ଜିବିନିଯୋଗକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ।

(ଗ) ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ କମ୍ କରିବା ।

(ଘ) ନିୟମ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣାରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଓ ସୁଲଭ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ GST ଅଧିନରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (AAR)ର ସଂରଚନା କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ GST (CGST) ରୁ ଜଣେ ଓ ରାଜ୍ୟ GST (SGST)ରୁ ଜଣେ ସଦସ୍ୟକୁ ନେଇ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଗଠିତ । ଏହି ଦୁଇଜଣ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ । ଯୋଗ୍ୟତା ଓ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ତା'ର ବିବରଣୀ ମାନକ GST ଧାରା ୯୫ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରଙ୍କ (AAAR) ସଂରଚନା କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀ (AAAR), ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ ବିରୋଧରେ ଶୁଣାଣି କରିବେ । ଏଥିରେ ଦୁଇଜଣ ସଦସ୍ୟ ରହନ୍ତି, ଯଥା– ମୁଖ୍ୟ କମିଶନର CGST ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହେବେ ଓ ସେ ଅଞ୍ଚଳର SGST

କମିଶନର (ଧାରା-୯୬)

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ GST ଅଧିନରେ କେତେଗୋଟି AAR & AAAR ଢାଞ୍ଚା ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ AAR ଓ ଗୋଟିଏ AAAR କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ (ଧାରା ୯୫ ଓ ୯୬)

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ କେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୧୦୨ ଅନୁଯାୟୀ AAR ଓ AAAR ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳର କର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଚାରାଳୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟର ସମାନୁପାତିକ ଭାବେ କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ ବରଂ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେତେବେଳେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଆବଶ୍ୟକ କରିବେ ଓ ଅନୁଭବ ପୂର୍ବକ ଆବେଦନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଉପଯୋଗର ସମୟ ଅବଧି କେତେ ?

ଉତ୍ତର ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଉପଯୋଗ ହେବାର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଧାରା ୧୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ସେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗୁ ରହିବ, ଯେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିୟମ, ତଥ୍ୟ ବା ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁକୂଳ ଘଟଣା ବା ନିୟମର ପରିବର୍ତ୍ତନ ନହୋଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କେବେ ବାତିଲ୍ ହୋଇପାରେ କି ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୧୦୩ ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଯଦି AAR ବା AAAR ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ, ଅଗୀମ ନିୟମଟି ଦ୍ୱାରା ଠକାମୀ ଓ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ବସ୍ତୁ ସମୂହକୁ ଲୁଚାଇବା ପାଇଁ ବିଭ୍ରାନ୍ତିକରଣ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ନିୟମଟିକୁ ଭିତ୍ତିଶୂନ୍ୟ ବା ବାତିଲ୍ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିପାରିବେ । ଯଦି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ହୋଇନାହିଁ ତେବେ CGST ଓ SGSTର ସମସ୍ତ ଦେୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ । (କେବଳ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶୁଣିସାରିଲା ପରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବାତିଲ୍ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିହେବ ।)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ହାସଲ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଉପାୟ ସବୁ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା-୯୭ ଓ ୯୮ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ହାସଲର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଉପାୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

ଧାରା ୯୭ ହିସାବରେ ଆବେଦକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ନିୟମକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଫର୍ମ ଓ ତଥ୍ୟ ସହ ଆବେଦନ କରିବେ । ଆବେଦନର ଫର୍ମ ଓ ବିସ୍ତାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟଗତ ଉପାୟ ସମୂହ ମାନକ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ନିୟମାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ଧାରା ୯୮ରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଉପାୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ନିୟମାବଳୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନର ନକଲ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ । କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ରେକର୍ଡ ନିମିତ୍ତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ । ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ତତ୍‌ପରେ ସମସ୍ତ ରେକର୍ଡକୁ ଯାଞ୍ଚ କଲାପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିବା ହେବେ । ତା'ପରେ AAR ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମର ଗ୍ରହଣୀୟ ବା ଖାରଜ ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମାବଳୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଖାରଜ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୯୮ (୨) ଅନୁଯାୟୀ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଖାରଜ ହୋଇଥାଏ । ସେ ସବୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

(କ) ଯଦି କୌଣସି ସମୟରେ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଆବେଦନ ସମ୍ପର୍କିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ଅପିଲ୍

ଅଧିକାରୀ, ଅପିଲ୍ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ବା ବିଚରାଳୟରେ ମହଜୁଦ୍ ଅଛି ।

(ଖ) ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବା ଅପିଲ୍ ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ବା ବିଚାରାଳଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବ ।

(ଗ) ଯଦି କୌଣସି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଆଇନ୍ ଅନୁମୋଦିତ କୌଣସି ବିଚରାଳୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବ ।

(ଘ) ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କେସ୍ ସହ ସମାନ ହୋଇଥିବ ଓ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀ ବା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ ପତ୍ରର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଆବେଦନପତ୍ରଟି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦରଖାସ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ୯୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିୟମଟିକୁ ଶୁଣାଇଦେବେ । ନିୟମଟି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଆବେଦନ ପତ୍ରଟିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ଓ ଯଦି ଅଧିକ କିଛି ତଥ୍ୟ ଓ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଆବେଦକ ବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ତଥ୍ୟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବେ । କୌଣସି ନିୟମ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବା ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ମତ ଓ ବିଧି ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀ (CGST / SGST) ଙ୍କ ମତ ଶୁଣିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଯଦି ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସଦସ୍ୟଙ୍କ (AAR) ସମଧରେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ତେବେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିନ୍ଦୁରେ ଭିନ୍ନମତ ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ତେବେ ସେ ବିନ୍ଦୁ ବିଷୟଟି ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ (AAAR) ନିକଟରେ ଶୁଣାଣୀ ହେବ । ଯଦି ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (AAAR) ମଧ୍ୟ ସମାନ ଧରଣର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ରହିଲେ ଓ ବିବାଦଟିକୁ ସମାଧାନ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ, ତେବେ ଧରିନିଆଯିବ ଯେ, ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କାରଣ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ (AAAR) ନିକଟରେ ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନତା ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ (AAR) ବିପକ୍ଷରେ କେଉଁଠି ଆବେଦନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ମାନକ ବିକ୍ରିକର ନିୟମାବଳୀର ଧାରା ୯୯ ଓ ୧୦୦ ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀ (AAAR)ଙ୍କ ନିକଟରେ ଏ ବିଷୟରେ ଅପିଲ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

ଯଦି ଆବେଦକ (AAR) ଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ । ସମାନୁପାତିକ ଭାବେ ଯଦି ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀ (CGST / SGST) (AAR)ଙ୍କ ମତ ସହ ଏକମତ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ସେ ମଧ୍ୟ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀ (AAAR) ଙ୍କ ନିକଟରେ ଆପତ୍ତି କରିପାରିବେ । ପ୍ରଶାସନ ଦ୍ୱାରା ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବା ବା ନାମିତ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ ହେବ । ସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦକଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର ସମ୍ପୃକ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ହିଁ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ଗଣାହେବେ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ହିଁ ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର (CGST / SGST) ଅଧିକାରୀ ।

ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ପାଇବାର ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିହେବ । ଅପିଲ୍‌ଟିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମାନକ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ନିୟମରେ ବିହିତ ହୋଇଅଛି । ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ବୟାନ ଶୁଣିସାରିବା ପରେ ୯୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ କରାଇବେ । ଅପିଲ୍‌କୁ ନେଇ ଯଦି ଅପିଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (AAAR) ଭିନ୍ନ ମତ ରଖନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଧରି ନିଆଯିବ ଯେ, କୌଣସି ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ ଏ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (AAR) ଓ ଅଗ୍ରୀମ ନିୟମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀ (AAAR) ଭୁଲ୍ ନିୟମର ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା-୧୦୧ ଅନୁସାରେ (AAR) ଓ (AAAR) ନିଷ୍ପତ୍ତି ବଳୟରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ସଂଶୋଧନ ଆବେଦନ ତାରିଖର ୬୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କରିପାରିବେ । ଏହି ଭୁଲ୍‌ଟିକୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଜ ନଥିରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବେ ବା ଆବେଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବେ ବା ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀ (CGST / SGST)ଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ । ଯଦି ସଂଶୋଧନ ଫଳରେ କର ହାର କମ୍ ହେଉଛି ବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ (ITC) କର ପରିମାଣ କମ୍ ହେଉଛି, ତେବେ ଆବେଦକଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ପାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶୁଣାଣି କରାଯିବ ।

୧୮. ସମାଧାନ କମିଶନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ କମିଶନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର କମିଶନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

(କ) କରଦାତାଙ୍କୁ ବିବାଦମାନ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଭିନ୍ନ ବା ଅନ୍ୟ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

(ଖ) ବ୍ୟୟ ଓ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ବିବାଦମାନ ପର ପ୍ରାପ୍ୟର ଧାରାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରି ବିବାଦ ପଦ କଳହରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ।

(ଗ) କର କୁ ଏଡ଼ାଇ ଯାଇଥିବା କର ଦାତାଙ୍କୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

(ଘ) ସତ୍ୟ ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ପୈଠ ଓ କର ଭାର ପରିମାଣ ପରିପ୍ରକାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ କରଦାତାଙ୍କୁ ଏକ ସମାଧାନ ଫୋରମ୍ ଯୋଗାଇଦେବା ।

(ଙ) ତ୍ୱରିତ ସମାଧାନ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଇବା ଓ ବ୍ୟବସାୟକୁ ଅତର୍କିତ ଦଣ୍ଡ ଓ ଦ୍ୱେଷରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ମାନକ GST ନିୟମ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ଅଭ୍ୟାନ୍ତର କର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ବିବାଦୀୟ କର ବାର ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରେ ?

ଉତ୍ତର IGST ଆଇନ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମାନକ GSTରେ ସମାଧାନ କମିଶନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । (ଧାରା ୧୧- ୨୬) ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କାରବାରରେ ଏହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ, କେସ୍ ଗୁଡ଼ିକ କର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ବ୍ୟାପାର ହେତୁ ସମାଧାନ କରିହେବନାହିଁ । IGST ଓ CGST ନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଦତ୍ତ ଫର୍ମ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ ଚାହୁଁଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନ କମିଶନ ଗଠନ କରିପାରିବେ ଓ ସମାଧାନ ନିମିତ୍ତ IGST ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ମାନକ GST ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଗୋଟିଏ କେସ୍‌ର ସମାଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାନେ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର IGST ର ଧାରା ୧୧ ଅନୁସାରେ କେସ୍‌ର ଅର୍ଥ ହେଲା ଯେକୌଣସି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ସମ୍ପର୍କିତ କର ଛାଡ଼, ଆକଳନ ଓ କର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ଆବେଦନ IGST ଅଫିସର ବା ପ୍ରଥମ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖରେ ସମାଧାନ କରିବା । କେସ୍‌ର ଅର୍ଥ ହେଲା ଯେକୌଣସି ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା, ଯାହାପାଇଁ ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ସମୟଲବ୍ଧ ସରିଯାଉନଥିବ । ସମୟ ଅତକ୍ରାନ୍ତ ଅପିଲ୍‌କୁ ଯଦି ପୁନଃ ଅପିଲ୍ ଭାବେ ଦାଖଲ ଓ ଉଚ୍ଚ ବିଭାଗୀୟଠୁ ନିମ୍ନ ବିଚାରାଳୟଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ସେ କେସ୍‌ଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିହେବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଆବେଦନର ସମାଧାନ ଓ ଶୁଣାଣୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମୀକରଣ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଦୁଇ ସଦସ୍ୟ ସହିତ ରାଜ୍ୟ ସଭାପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ବେଞ୍ଚ ଯେଉଁଠି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆବେଦନ ପତ୍ରର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଶୁଣାଣି ହେବ । ରାଜ୍ୟ ସଭାପତି ଜଣେ କାର୍ଯ୍ୟରତ ବା ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ବିଚାରପତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ସଦସ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଭାବେ CGST ପ୍ରଶାସନର ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଆବେଦନ ପତ୍ର ଶୁଣାଣି ବେଳେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର IGST ନିୟମର ଧାରା ୧୪ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁଠି ସାଧାରଣ କମିଶନରଙ୍କ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ତେବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ଭିତରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥାଏ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ଅଶୁସ୍ଥତା କାରଣରୁ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଲେ, ଦୁଇଜଣିଆ ବେଞ୍ଚ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବେ। ଯଦି ଏହି ଦୁଇଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ରହେ, ତେବେ କେସ୍‌ଟି ଅନୁପସ୍ଥିତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ପ୍ରେରିତ କରାଯାଇପାରିବ ଓ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠତା ଭିତରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ସମାଧାନ ପାଇଁ କିଏ ଆବେଦନ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର IGST ର (ଧାରା-୧୫) ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ କର ଦାତା କେସ୍‌ର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ଯେଉଁଠି ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରେରିତ ହୋଇଛି ଓ ସେହି କେସ୍‌ଟି ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀ ବା ପ୍ରଥମ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ପଡ଼ିରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ କ'ଣ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ସମାଧାନ ହେବାକୁ ଥିବା ଆବେଦନପତ୍ରରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସତ୍ୟ ବିବରଣୀ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(କ) କର ଦେୟ = ଯାହାକି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଯାଇନଥିବ ।

(ଖ) କର ଦେୟ କେଉଁ ହିସାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ?

(ଗ) ଅତିରିକ୍ତ କର, ଯାହାକି କରଦାତା ପୈଠ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ।

(ଘ) ଅନ୍ୟ ବିବରଣୀ ଯଥା- ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା ବସ୍ତୁ, କରମୁକ୍ତ ନୋଟିସ୍ ଓ ଅନ୍ୟ କିଛି ପରିମାଣ ଯାହା ଯଥାଶୀଘ୍ର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସହମତି ଅଟନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ସମାଧାନକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତ ସମୂହ ପୂରଣ ହେବା ଦରକାର ?

ଉତ୍ତର IGST ର ଧାରା ୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହେବା ଦରକାର ।

(କ) IGST ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦକ ସମସ୍ତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଓ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ବା ଏହି ଆବଶ୍ୟକତାକୁ କମିଶନର ଛାଡ଼ କରିପାରିବେ । (ଯଦି ତାଙ୍କର ସନ୍ତୋଷକ୍ରମେ କାରଣ ସମୂହ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ଅବ୍ୟବସ୍ଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା ଥିବ ।)

(ଖ) ଆବେଦକ କର ଖିଲାପର ଏକ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ପାଇଥିବେ ବା IGST ଅଧିକାରୀ କର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଲିଖିତ ପତ୍ର ଦେଇଥିବେ ବା ତାହା ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ପଡ଼ିରହିଥିବ ।

(ଗ) ଆବେଦକ ନିଜ ଆବେଦନପତ୍ରରେ ୫ଲକ୍ଷ ରୁ ଅଧିକ ଅତିରିକ୍ତ କର କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସହମତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିବେ ।

(ଘ) CGST ର ଧାରା ୩୬ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦକ ଅତିରିକ୍ତ କର ସୁଧ ସହ ପୈଠ କରିଥିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନ ପତ୍ର ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବ ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର IGST ନିୟମର ଧାରା ୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମାଧାନ କମିଶନର ଆବେଦନ ପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ନାହିଁ ।

(କ) ଯଦି କେସ୍‌ଟି କୌଣସି ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀ ବା ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ବା ବିଚାରାଳୟରେ ମହଜୁଦ୍

(ଖ) ଯଦି ଆବେଦନ ପତ୍ରଟି କର ହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଅଟକି ଥିବ, ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଉପରେ କର ଦେୟ ରହିଥିବ ।

(ଗ) ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ଦେୟ ବକେୟା ଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ସମାଧାନ ଆବେଦନ ପତ୍ରରେ ଆବେଦନ କଲାପରେ ଉଠାଇନେଇ ପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, IGST ନିୟମର ଧାରା ୧୫ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦକ ଥରେ ସମାଧାନ ଆବେଦନ କରବା ପରେ ଉଠାଇ ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ସମାଧାନ କମିଶନର କେଉଁ ଆଦେଶ ସମୂହ ପାରିତ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ସମାଧାନ କମିଶନ, ସମାଧାନ ସମ୍ପର୍କିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ ।

(କ) ଆବେଦକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ ହେବାକୁ ଥିବା କର, ସୁଧ ଓ ଦଣ୍ଡର ପରିମାଣ ଯଦି ପ୍ରାପ୍ୟ ୩୦ ଦିନ ବା ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାନଯାଏ, ତେବେ ସୁଧ ସହ ଆଦାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । (GST ଧାରା ୫୪, ଧାରା ୧୬)

(ଖ) କେଉଁ ହିସାବରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାହେବ ?

(ଗ) IGST ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଦୋଷରୁ ମୁକ୍ତି ଓ ପ୍ରତିଷୋଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା, ଯଦି କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ବଳରେ ଆବେଦନ ତାରିଖଠାରୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ଏବଂ କମିଶନ ଆବେଦକଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି କ୍ରମେ କର ଦେୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ଦିଅନ୍ତି ।

(ଘ) ଦଣ୍ଡ ଦେବାରୁ ବିରତି ରଖି ପୁନଃ ବା ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ଦେୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା । (ଧାରା-୨୦)

(ଙ) ବକେୟା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ହେତୁ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ କରିବା । ଏ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ । ଥରେ ଦେୟ ପୈଠ ହେଲେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ଆପେ ଆପେ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତକୁ ଫେରିଆସେ ଓ ତାହା ସମାଧାନ କମିଶନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଏ ।

(ଚ) କେସ୍‌ଟିକୁ IGST ର ବିଧି ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଫେରାଇ ଦେଇପାରିବେ । ଯଦି ସମାଧାନ କମିଶନ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ସହଯୋଗ କରୁନାହାଁନ୍ତି ।

(ଛ) ପୂର୍ବରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା ଯେକୌଣସି କେସ୍ ପୁନଃ ଖୋଲିପାରିବ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ । ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ଏ କାମଟି କରିପାରିବେ । ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ଅବଧି ସରିନଥାଏ ଆବେଦନ ତାରିଖଠୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ହୋଇନଥିଲେ ସମାଧାନ କରିପାରିବେ । (ଧାରା-୧୮)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମାଧାନ କମିଶନରଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିହେବ ?

ଉତ୍ତର (କ) ସମାଧାନ କମିଶନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟି ଭୟ ଓ ବଳ ପୂର୍ବକ କରାଯାଇଥାଏ ବୋଲି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଜଣାପଡ଼େ ତେବେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟିକୁ ବାତିଲ୍ କରିହେବ । ତା'ପରେ ସମାଧାନ କମିଶନ ଯେଉଁଠାରୁ ସଠିକ୍ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ସେ ସ୍ତରରୁ ପୁନଃ ଶୁଣାଣି କରି ମୂଳ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ସହ ବା ଅପିଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପାରିତ କରାଇବେ ।

(ଖ) ପାରିତ ହୋଇଥିବା ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଦେୟ ଦାଖଲ ନକଲେ ବା ତଥ୍ୟ ଲୁଚାଇବା ବା ମିଥ୍ୟା ଆରୋପ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସମାଧାନ କମିଶନ ଦଣ୍ଡରୁ ବର୍ତ୍ତାଇ ପାରିବେ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଶେଧକର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ କିଏ ସମାଧାନ କମିଶନରର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ସମାଧାନ କମିଶନଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ -

(କ) ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସମାଧାନର ସୁଯୋଗ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

(ଖ) IGST ନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୋଷୀ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ବା ସମାଧାନ କମିଶନରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରେ ଆଉ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବା ସେ କେସ୍‌ଟିକୁ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଇବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ସମାଧାନ କମିଶନରଙ୍କ କ୍ଷମତା ସମୂହ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର IGST ନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଧାରା ୨୫ ଓ ୨୬ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କମିଶନରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୂହ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଛି । ଦେୱାନି ବିଚାରାଳୟ ୧୯୦୮, ଧାରା ଅନୁସାରେ ସମାଧାନ କମିଶନକୁ ତଦନ୍ତ ପରୀକ୍ଷଣ, ଦଣ୍ଡବିଧାନ, ଶପଥ ପ୍ରଦାନ, ହିସାବ ପୁସ୍ତିକା ଯାଞ୍ଚ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ନିମିତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଦେୱାନି ଅଦାଲତ ପରି ସମାଧାନ କମିଶନ କାମ କରିବେ । ଅପରାଧି ବିଚାରାଳୟ ଧାରା- ୧୯୫, ୧୯୨୩ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କମିଶନ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତ ଭାବେ କାମ କରିବେ । ଯେକୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଚାରାଳୟ କରି ଧାରା ୧୯୩, ୨୨୮ ଓ ଧାରା ୧୯୬ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳକୋର୍ଟ ୧୮୬୦ ଅନୁସାରେ ପକ୍ଷ କରିବେ । ନିଜ କ୍ଷମତା ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସନ୍ତୁଳିତ ବା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିପାରିବେ ।

୧୮୬୦ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋର୍ଟ (IPC-193) ଅନୁସାରେ ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗରେ ଡଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଧାରା (IPC-228) ଅନୁସାରେ ଜାଣିଶୁଣି ତଥ୍ୟ ଲୁଚାଇଲେ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ । ପିଙ୍ଗଳକୋର୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହିସାବରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣ ବା ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କଲେ କେସ୍ ଆବାହନ କରିପାରିବେ ।

IGST ଧାରା ୨୪ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମାଧାନ କମିଶନ ସୁନିର୍ଦ୍ଦେଶର ତଥ୍ୟକୁ ତିନିମାସ ଭିତରେ ପରିଶୋଧ କରି ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିପାରିବେ । ଏହି ଭୁଲ୍‌ଟି କମିଶନର ବା ଆବେଦକ ବା IGST ବିଧିଶାସ୍ତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ହୋଇପାରେ । ଯଦି ପରିଶୋଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହେତୁ କର ଭାର କମ୍ ବା ବେଶୀ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଆବେଦନଙ୍କ ମତ ଶୁଣାଣୀ ପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଯିବ ।

୧୯. ନିରୀକ୍ଷଣ, ତଲାସି, ଅଭିଗ୍ରହଣ ଓ ଗିରଫ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ତଲାସି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଆଇନ୍ ଅଭିଧାନ ମୁତାବକ ବିଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତଲାସିର ଅର୍ଥ ଖୁବ୍ ସରଳ । ଯଦି କୌଣସି ସରକାର ବିରୋଧି ଗତିବିଧି ଦେଖାଦିଏ ବା କୌଣସି ସ୍ଥାନ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ୟକ୍ତି ଇତ୍ୟାଦିକୁ ସହଯତ୍ନର ସହ ପରିକ୍ଷଣ କରିବା ଓ କିଛି ଲୁଚାଯାଇଥିବା ବସ୍ତୁକୁ ଖୋଜିବା ବା ଅପରାଧିର ଗତିବିଧିକୁ ଆବିସ୍କାର କରିବା । ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ଗାଡ଼ି ସେବା ଘରୋଇ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୃତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଓ ସଠିକ୍ ଆଇନ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଖୋଜିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ନିରୀକ୍ଷଣ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ନିରୀକ୍ଷଣ ମାନକ କର ସେବା ନିୟମରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଏହା ତଲାସିଠୁ ଟିକେ ଅଧିକ ଯାହା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ କର ଦାତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବେଶ କରାଇଥାଏ । ଏଣୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟୟସାପେକ୍ଷ ସ୍ଥଳ, ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୁଏ ବା ମାଲିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବା କୌଣସି ଗୋଦାମ ପରିଚାଳକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅବଗତ କରାଇବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ କିଏ ଓ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅନୁମତି ଦେଇପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ମାନକ କର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଧାରା ୬୦ ଅନୁଯାୟୀ ନିରୀକ୍ଷଣ ଯେକୌଣସି CGST ବା SGST ଅଧିକାରୀ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ବା ତଦୁର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ହୋଇ କରିପାରିବ । ଜଣେ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ବା ତା'ଠାରୁ ଉକ୍ତ ପଦାଧିକାରୀ କୌଣସି ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣ ପାଇଁ ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ପତ୍ତି କରନ୍ତି ଯଥା–

(କ) ଯୋଗାଣର ଯେକୌଣସି କାରବାରକୁ ଗୋପନ ଦେଇଥିବା

(ଖ) ମହଜୁଦ୍ ବସ୍ତୁକୁ ଗୋପନ ରଖିବା

(ଗ) ଅଧିକ ଅନ୍ତଃଗ୍ରହଣ କର ଦାବୀ କରିବା

(ଘ) CGST ବା SGST ର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ କର ବାଦ ଦେବାପାଇଁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବା ।

(ଙ) କର ପ୍ରଦାନକୁ ଏଡାଇ ଦେବାପାଇଁ ଗୋଦାମ ବା ବସ୍ତୁକୁ ଗଚ୍ଛିତ କରିବା ବା ନିଜ ହିସାବ ଖାତା ଓ ବସ୍ତୁତର ବ୍ୟବସାୟିକ ଧାରା ଏମିତି ଯେ, ଯାହା କରଯୋଗ୍ୟ ହେଉନଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଏ ଧାରାରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାରୀ ଯେ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକର ସମ୍ପତ୍ତି ବା ଅଞ୍ଚଳ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ପ୍ରଥାକରଣ କେବଳ CGST ବା SGST ର ଅଧିକାରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସମୟରେ ତଲାସ କରିପାରିବେ ।

(କ) କରଦାତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟୀକ ସ୍ଥଳ

(ଖ) ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବସ୍ତୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ବ୍ୟବସାୟ ଥିବା ବା ସେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ହୋଇଥିବେ ।

(ଗ) ଯେକୌଣସି ମାଲିକଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ବା ଗୋଦାମ ଗୃହର ପରିଚାଳକ

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ମାନକର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କିଏ ତଲାସୀ ଓ ଅଭିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାରିତ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ବା ତତୋଧିକ ସଦର ଅଧିକାରୀ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ତଲାସି ଓ ଅଭିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରିପାରିବେ । ଅଭିଗ୍ରହଣରେ ବସ୍ତୁ, ପୋଥି, ବହି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରକାର ପ୍ରାଧିକରଣ ଯେତେବେଳେ ଦେଇହେବ । ଯେତେବେଳେ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନର ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଯେ, ବସ୍ତୁ ସବୁ କରଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ହେବ ବା ବସ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କିତ ରସିଦ୍ ବହି ଓ ଅନୁସାଙ୍ଗଠିକ ଜିନିଷ କୌଣସିଠାରେ ଚଲାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଏହିକିଯେ, ଜ୍ଞାନମତେ ତଥ୍ୟ ଯଦିଓ ସିଧାସଳଖ ଜ୍ଞାନ ନୁହେଁ, ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କାରଣ ଯୋଗାଇବାକୁ ଖୋରାକ ଯୋଗାଇବ । ସମାନ ତଥ୍ୟ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣପୂର୍ବକ ନିର୍ଣ୍ଣୟକ ସ୍ଥିତିରେ ପହଞ୍ଚିବ । ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳକୋର୍ଟ ଧାରା ୧୮୬୦, ଧାରା ୨୬ ମୁତାବକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ କୁହାଯିବ, ଯଦି ତାଙ୍କଠାରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାରଣ ଥାଇ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବେ । ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଅନ୍ୟପକ୍ଷେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ବୁଦ୍ଧିମତା ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଓ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅଲଗା ଓ ବିଷୟଗତ ବିଚାର । ଏହା ଏମିତି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ସାଧୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପଯୁକ୍ତ ବସ୍ତୁ ଓ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ହିଁ କେବଳ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କି ?

ଉତ୍ତର ନିରୀକ୍ଷଣ, ତଲାସୀ ଓ ଅଭିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ତଲାସି ନିମିତ୍ତ କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଯଦିଓ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ କାରଣ ଜଣାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ କେଉଁ ବସ୍ତୁ ଅଭିପ୍ରାୟ କରି ଏ ପ୍ରକାର ବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅବଗତ କରାଇବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ତଲାସୀ ଓ ପରୱାନା (ଆଜ୍ଞାପତ୍ର) କହିଲେ କ'ଣ ? ଏବଂ ଏହା ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି ?

ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସାଧାରଣତଃ ତଲାସୀର ପରବାନା ହୋଇଥାଏ । ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଠୁ ଲିଖିତ ତଲାସି ପାଇବା କେବଳ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନ ପଦର ଅଧିକାରୀ ହିଁ ହକ୍‌ଦାର । ଗୋଟିଏ ତଲାସୀର ପରୱାନା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଜାରୀ ଓ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ତଲାସି ଜାରୀ ହୁଏ । ତଲାସୀ ହେଲାପରେ ପରୱାନାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(କ) ନୀତି ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ

(ଖ) ପରିସର ତଲାସୀ

(ଗ) ତଲାସି ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନାମ ଓ ପଦ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବ ।

(ଘ) ତଲାସି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନାମ, ପଦଭୁକ୍ତ ରହିବ ।

(ଙ) ତାରିଖ ସ୍ଥାନର ସେବା ମଧ୍ୟ ରହିବ ।

(ଚ) ତଲାସୀଠାରେ ପରୱାନାର କ୍ରମିକ ନଂ ରହିବ

(ଛ) ବୈଦ୍ଧ ସମୟ ଅବଧି ରହିବା ଦରକାର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ମାନକ କର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ବସ୍ତୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ମାନକ ବିକ୍ରକର ଧାରା ୭୦ ଅନୁସାରେ ବସ୍ତୁ ସମୂହ ବା ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ହୋଇପାରିବ ?

(କ) ନିୟମର ଯେକୌଣସି ଭିତ୍ତିରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ ।

(ଖ) କରଦେୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ବସ୍ତୁଟି ଯଦିବି ହିସାବ ଖାତାକୁ ଯାଇନଥିବ ।

(ଗ) ଯୋଗାଣ କର ଦେୟ ଯୁକ୍ତ ବସ୍ତୁ ରଖିବା ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିନଥିବେ ?

(ଘ) CGST ବା SGST ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯେକୌଣସି ନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ ବା କର ନଦେବାର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକଟ କଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଏକ ସଠିକ୍ ତଲାସି ସମୟରେ ଅଧିକାରୀ ଜଣକ କେଉଁ କ୍ଷମତା ବଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁ ପରିସରରୁ ତଲାସୀ ହେବ (MGL ଅନ୍ତର୍ଗତ ସଠିକ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ) ସେଠାରେ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ତଲାସୀର କ୍ଷମତା ବଳରେ ବସ୍ତୁ,ନଥି, ବହି ଓ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଭିଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ । ତଲାସୀ ସମୟରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କର କ୍ଷମତା ବଳରେ ଯଦି ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ ପାଇଁ ଯଦି କିଛି ଅସୁବିଧା ହୁଏ, ଆପେକ୍ଷିତ ପରିସରର କବାଟ ବା ଗେଟ୍ ଭାଙ୍ଗିପାରିବେ । ସେହିପରି ପରିସରରେ ତଲାସୀ ସମୟରେ ଯେକୌଣସି ନଥି, ବହି, ହିସାବଖାତା ପଞ୍ଜିକରଣ ସେ ମଧ୍ୟ ପରିସରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ତେବେ ମୁଦ ଦେଇ ବନ୍ଦ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଯଦି ଆଲମିରା ବା ବାକ୍ସ ଖୋଲିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ତାହେଲେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନିଜ ହିସାବରେ ନେଇପାରିବେ ?

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ତଲାସୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନିମିତ୍ତ କି ପ୍ରକ୍ରିୟା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର MGLର ଧାରା ୬୦ (୮) ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତ୍ତିରେ ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ୧୯୨୩ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଧାରା ୧୦୦ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅପରାଧିକ ତଲାସ ନୀତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ତଲାସୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ କେଉଁ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ନିହିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତଲାସୀ କରାଯିବା ଦରକାର ।

(କ) ଉପଯୁକ୍ତ ଖାନତଲାସୀ ବା ୱାରେଣ୍ଟ ବିନା ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ପରିସରକୁ ତଲାସୀ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

(ଖ) ତଲାସୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ମହିଳା ଅଫିସର ରହିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଗ) ପରିସର ଦାୟୀତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କୁ ହିଁ ନିଜର ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟପତ୍ର ତଲାସୀ ଅଫିସର ଦେଖାଇବେ । ତା'ପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ।

(ଘ) ତଲାସୀ ୱାରେଣ୍ଟ ମଧ୍ୟ ତଲାସୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପରିସରର ଦାୟୀତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କହିଁ ଦେଖାଇବେ ଓ ସେଥିରେ ଦସ୍ତଖତ ନେବେ । ଦୁଇଜଣ ଉପସ୍ଥିତ ସାକ୍ଷୀଙ୍କର ମଧ୍ୟ ୱାରେଣ୍ଟ ଉପରେ ଦସ୍ତଖତ ନେବେ ।

(ଙ) ଦୁଇଜଣ ସ୍ଥାନୀୟ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଖାନ୍‌ତଲାସୀ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ସ୍ଥାନୀୟ ସାକ୍ଷୀ ନାହିଁ ବା ସାକ୍ଷୀ ରହିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ, ତେବେ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଦୁଇଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ତଲାସୀ କରିବେ ।

(ଚ) ତଲାସୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକାରୀ ଦଳ ଓ ସହଯୋଗୀ ସାକ୍ଷୀମାନେ ପରିସର ଦାୟୀତ୍ୱ

ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହିଁ କହି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଲାସୀ କରାଇବେ । ସେହିପରି ତଲାସ କାମ ଶେଷରେ ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଓ ସାକ୍ଷୀମାନେ ପରିସର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହିଁ କହି ନିଜର ତଲାସି କରାଇବେ ।

(ଛ) ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ଏକ ବିଶଦ ଲେଖା ପ୍ରସ୍ତୁତ (ପଞ୍ଚନାମା) ହେବ । ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁର ଚିଠା ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଥିବା ନଥି ଅଭିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଏହି ପଞ୍ଚନାମା ପୃଷ୍ଠରେ ଲେଖାଇ ଦିଆଯିବ । ପଞ୍ଚନାମା ଓ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ତଥ୍ୟ ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦସ୍ତଖତ ହେବ । ପରିସର ଦାୟୀତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତଲାସ କରାଗଲା, ସେ ମଧ୍ୟ ଦସ୍ତଖତ କରିବେ ଏବଂ ଅଧିକାରୀ ଶେଷରେ ତଲାସୀ ଜମିର ପ୍ରାଧିକୃତ ଦାୟିତ୍ୱ ଭାବେ ନିଜର ଦସ୍ତଖତ ଦେବେ ।

(ଜ) ତଲାସୀ ବିବରଣୀ ସହ ମୂଳ ତଲାସୀ ୱାରେଣ୍ଟକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଫେରାଇବେ । ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ସେଠାରେ ରହିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ନାମ ତଲାସ ୱାରେଣ୍ଟ ପଛରେ ଲେଖାଯିବ ।

(ଝ) ତଲାସ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀ ସମସ୍ତ ତଲାସ ୱାରେଣ୍ଟକୁ ଏକ ପଞ୍ଜିକରଣ କରାଇବେ ଏବଂ ଫେରସ୍ତ ୱାରେଣ୍ଟର ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରଖିବେ ।

(ଞ) ପ୍ରସ୍ତୁତ ପଞ୍ଚନାମାରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ତଥ୍ୟର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପରିସରର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତଲାସ ହେବାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ CGST ଓ SGST ଅଧିକାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀକ ପରିସରକୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, MGL ଧାରା ୬୪ ଅନୁସାରେ ପରିସରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିହେବ । ବ୍ୟବସାୟୀକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଆକଳନ, ଯାଞ୍ଚ ଓ ସତ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପରଖିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ସପକ୍ଷରେ CGST ଓ SGST ର ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଧିକାରୀ ମୂଲ୍ୟ ହିସାବକାରୀ ବିଜ୍ଞ ହିସାବ ରକ୍ଷକ ଧାରା ୫୦ ଅନୁଯାୟୀ ମନୋନୀତ ହୋଇ ମାନକ କର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ । ତଥାପି CGST / SGST ଜଣେ ଯୁଗ୍ମ କମିଶନରଙ୍କଠାରୁ ଏକ ପ୍ରାଧିକୃତ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆବଶ୍ୟକ । ମୂଳ ବା ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟବସାୟଙ୍କ ମାର୍ଫତରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇନଥିଲେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ବା ହିସାବ ଖାତା ଓ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଇତ୍ୟାଦି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିପାରିବେ ଓ କରଦାତାଙ୍କ ସତ୍ୟନିଷ୍ଠାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ତଲାସିଟିକୁ କେତେବେଳେ ଅବଧ୍ୟ କୁହାଯିବ ? କୌଣସି ଅବଧ୍ୟ ତଲାସରେ ମିଳିଥିବା ପ୍ରମାଣ ସମୂହକୁ ବିଚାରାଳୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ତଲାସଟି ଯଦି ତଲାସ ୱାରେଣ୍ଟ ବିନା କରାଯାଇଛି (ଉପଯୁକ୍ତ ମାନ୍ୟତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବା ତଲାସ ୱାରେଣ୍ଟ ବିନା) ତେବେ ଆଇନ୍ ପ୍ରାଧିକରଣରେ ତାହା ଅବଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ଦୋଷି ଛାଡ଼ ପାଇବେ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁସାରେ ଅବଧ୍ୟ ତଲାସ ସମୟରେ ସଂଗ୍ରହିତ ତଥ୍ୟ ଓ ଅଭିଗ୍ରହଣ ବିଚାରାଳୟରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବ ଓ ନ୍ୟାୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଲାଗୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଅଭିଗ୍ରହଣ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଅଭିଗ୍ରହଣ ଶବ୍ଦମାନକ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ନିୟମରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ଆଇନ୍‌ର ଶବ୍ଦକୋଷରେ ଅଭିଗ୍ରହଣ ସଂଜ୍ଞା ଏହିପରି । ଏହା ଏକ ବୈଦ୍ଧ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ ବଳପୂର୍ବକ ମାଲିକଙ୍କ ଅନିଚ୍ଛାରେ ଅଟକ ରହିବା ସମ୍ପତ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ MGLରେ ବସ୍ତୁକୁ ଅଟକ ରଖିବା ନିମିତ୍ତ କ୍ଷମତା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ MGL ର ଧାରା ୬୯ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ ବସ୍ତୁକୁ ଅଟକ ରଖିବା, ପରିବହନ କରୁଥିବା ଯାନକୁ ମଧ୍ୟ ଅଟକ ରଖିପାରିବେ । MGL ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅମାନ୍ୟ କରି ଯଦି କିଛି ବସ୍ତୁ ପରିବହନ ହେଉଥିବ ବା ପରିବାହିତ ଅବସ୍ଥାରେ କାରବାର ଚାଲିଥିବ, ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ଗୋଦାମରେ ମହଜୁଦ୍ ଥାଁଇ ହିସାବରେ ନଥିବ ତା'ହେଲେ ସେହି ବସ୍ତୁକୁ ଅଟକ କରିହେବ । ସେହି ବସ୍ତୁ ଓ ପରିବହନକାରୀ ଜାନକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର ବା କର ସମତୁଲ ସୁରକ୍ଷା ରାଶି ଦେବାପରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ଅଭିଗ୍ରହଣ ଓ ଅଟକ ଭିତରେ ଆଇନ୍ ଭାଷାରେ କି ପ୍ରକାର ଭେଦ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଆଇନ୍‌ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ବସ୍ତୁ ମାଲିକଙ୍କୁ ବସ୍ତୁଠାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା ବା ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଦଖଲରେ ରଖିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବସ୍ତୁଠାରୁ ଦୂରେଇ ଦେବାହିଁ ଅଟକ । କିନ୍ତୁ ଅଭିଗ୍ରହଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବସ୍ତୁତ ବା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ସରକାରୀ ବିଭାଗର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିବ । ବସ୍ତୁ ସମୂହ ଆଇନ୍ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଲେ ଅଟକ ପାଇଁ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଅଭିଗ୍ରହଣ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଲେ, ଅଟକ ପାଇଁ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଥାଇ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରେ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଯଦି କର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥାଏ , ତେବେ ତାହା ଅଧିଗ୍ରହଣ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ MGLରେ ତଲାସ ଓ ଅଭିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ମାନକ ନିୟମ CGST / SGST ର ଧାରା ୬୦ ଅନୁଯାୟୀ ତଲାସୀ ଓ ରକ୍ଷା ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କିଛି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-

(କ) ଅଭିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ନଥି ତଦାରଖ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ଦିନ ରଖାଯିବ ନାହିଁ ।

(ଖ) ତଥି ସମୂହ ତତ୍ତ୍ୱାଧାରକ ଚାହିଁଲେ ନଥି ସମୂହର ନକଲ ନେଇପାରିବେ ।

(ଗ) ଅଭିଗ୍ରହଣର ୬୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ନୋଟିସ୍ କରାନଗଲେ ଅଭିଗ୍ରହଣ ବସ୍ତୁକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯିବ । ଏହି ୬୦ଦିନ ସମୟକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ୬ ମାସକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ ।

(ଘ) ଅଭିଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଅଧିକାରୀ ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

(ଙ) କିଛି ବିଶେଷ ପ୍ରକାର ବସ୍ତୁମାନଙ୍କ GST ନିୟମର ଅନୁସାରେ (କ୍ଷତିକାରଣ ଓ ଭଗ୍ନାଶିଷ) ସଂଗେ ସଂଗେ ଫଇସଲା କରି ବସ୍ତୁକୁ ନିକାଶ କରିବା ।

(ଚ) ୧୯୭୩ ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଓ ତଲାସୀ କରାଯାଏ । ଧାରା ୧୬୫ର ଉପଧାରା ୫ ଅନୁସାରେ ଅପରାଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା କୋର୍ଡ ଯଦି କିଛି ତଥ୍ୟ ନଥି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ହୁଏ, ତେବେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ନିକଟତମ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍) ଙ୍କ ନିକଟରେ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞା ମୁତାବକ ନିର୍ବାହ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସେ ସବୁକୁ ପ୍ରମୁଖ କମିଶନର CGST ଓ କମିଶନର SGST ଙ୍କୁ ପଠାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ କରଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ପରିବହନ ବେଳେ କିଛି ବିଶେଷ ନଥି ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର MGL ର ଧାରା ୧୬ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୫୦ ହଜାର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୂଲ୍ୟର ବସ୍ତୁ ପରିବହନ ସମୟରେ (ବସ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କିତ) ବିହିତ ନଥି ସାଙ୍ଗରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ଗିରଫ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଗିରଫ ଶବ୍ଦଟି ମାନକ ବସ୍ତୁ ସେବା କର ନିୟମରେ ଅବିହିତ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ବିଚାରାଳୟ ଶବ୍ଦ ରୂପେ ଏହାର ଅର୍ଥ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଇନ୍‌ଗତ ଅଧିକାରୀ ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ହାଜରେ ରଖିବା । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଗିରଫ ବୋଲି କହିପାରିବା ସେ ସପକ୍ଷରେ ସ୍ୱାଧୀନ ବିଚରଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବା ଅଟକ ରହିବା ଆଇନ୍‌ରେ କବଳିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ MGL ଅନ୍ତର୍ଗତ କେତେବେଳେ ଜଣେ ସଠିକ୍ ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର କମିଶନର CGST ଓ SGST ଜଣେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ଯଦି ସେ CGST/ SGST ର ଧାରା (କ), ଧାରା ୨୩ (ଖ), ଧାରା ୨୩ (୨) ଅନୁସାରେ ଦୋଷୀ କରିଥାଆନ୍ତି ବା ଦୋଷ କରିବା ପରି ବିଶ୍ୱାସର କାରଣ ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ୫୦ ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରାଶିକର ଏଡ଼ାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ଗିରଫ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଓ ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ MGL ର ଧାରା ୨୩ ମୁତାବକ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବେ ତେବେ ଗିରଫ ହୋଇପାରିବେ ?

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗିରଫ ନିମିତ୍ତ MGL ଅଧିନରେ କି ପ୍ରକାର ରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୬୯ ଅନୁସାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କରାଯାଇଛି ।

(କ) ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧରେ ଗିରଫ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଗିରଫର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କୁ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଏବଂ ଜଣେ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ (ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍)ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାହେବ ।

(ଖ) ଅପରାଧିଙ୍କ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ କୋର୍ଡ ଧାରା ୯୭୩ ଓ ଧାରା ୪୩୬ ଅନୁଯାୟୀ ଥାନାରେ କମିଶନର CGST ଓ SGST ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଗିରଫ କରି ବେଲ୍‌ରେ ଛାଡ଼ିପାରିବେ ।

(ଗ) ସମସ୍ତ ଗିରଫ ଅପରାଧି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ୧୯୭୩ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପାଦିତ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ CBEC ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗିରଫ ପରୱାନା ପାଇଁ ପ୍ରମୁଖ ନିୟମାବଳୀ ସବୁ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଗିରଫ ପାଇଁ ଆଲୋଚିତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଯଥା- ଦୋଷର ପ୍ରକୃତି ଓ ଗମ୍ଭୀରତା ଏଡ଼ାଇ ଦେଇଥିବା କର ପରିମାଣ ବା ଭୁଲ୍‌ରେ କର ଅନ୍ତଃଗହୀତ କରିଥିଲେ ପ୍ରକୃତି ଓ ପ୍ରମାଣ ନଷ୍ଟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କର୍ମ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା, ପ୍ରୟାସ, ତଦନ୍ତ ସହ ଅସହଯୋଗ ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଗିରଫ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନାନା ବିଚାରଣୀୟ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(କ) ଦୋଷର ପ୍ରକୃତ ତଦନ୍ତକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା ।

(ଖ) ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଫେରାର ହୋଇଯିବାର କାରଣ ବାହାର କରିବା ।

(ଗ) ସଂଗଠିତ ଚୋରା କାରବାରରେ ଲିପ୍ତ ରହିବା ବା ଉତ୍ପାଦନ କରକୁ ଲୁଚାଇବା

(ଘ) ବେନାମୀ ଆମଦାନୀ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ ନାୟକ, ମୁଖ୍ୟ ନାୟକ, ନକଲନାମ ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟକ୍ତିର

ଉପସ୍ଥାନ ଇତ୍ୟାଦି ।

(ଙ) ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ କର ଏଡ଼ାଇଯିବା ଓ ଦୋଷ କର୍ମ କରିବାକୁ ବୁଦ୍ଧି ବା ଉପଯୋଗ ନକରିବା ।

(ଚ) ପ୍ରମାଣ ନଷ୍ଟ କରିବାରୁ କ୍ଷାନ୍ତ ରହିବା ।

(ଛ) ସାକ୍ଷୀମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଓ ପ୍ରଲୋଭନ କରାଇବା ।

(ଜ) ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର କର, ସେବାକର (ପ୍ରାୟ ୧ କୋଟିରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ) ରୁ ଏଡ଼ାଇବା ପରି କର୍ମ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ସାଧାରଣତଃ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ କହିଲେ ଗୋଟିଏ ସାଙ୍ଘାତିକ ଶ୍ରେଣୀର ଦୋଷ । ଯେଉଁଠି ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ବିନା କୌଣସି ୱାରେଣ୍ଟ ବା ତଦନ୍ତ ବା କୋର୍ଟର ଅନୁମତି ବିନା ଗିରଫ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ ଅଣଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଅଣଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ର ଅର୍ଥ ଯଦି କୌଣସି କର୍ମଟି ସେତେ ସାଙ୍ଘାତିକ ନୁହେଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ବିନା ୱାରେଣ୍ଟରେ ଗିରଫ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିନା କୋର୍ଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁଯାୟୀ ତଦନ୍ତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେବେ ତାହା ଅଣ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୭ MGL ଅନ୍ତର୍ଗତ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଅଣଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର MGL ଧାରା -୭୩ (୪)ରେ ଯଦି ବସ୍ତୁ ବା ସେବାକରକୁ ଏଡ଼ାଇବାର ରାଶି ୨.୫କୋଟିରୁ ଅଧିକ ତେବେ ତାହାକୁ ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ଓ ଜାମିନ ବିହିନ ଅପରାଧ । ନଚେତ୍ ତାହା ଅଣଧର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅପରାଧ ଅଟେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୮ MGL ଅନ୍ତର୍ଗତ କେତେବେଳେ ଜଣେ ସଠିକ୍ ଅଧିକାରୀ ସମନ ଜାରୀ କରିପାରିବେ ?

ଉତ୍ତର MGL ର ଧାରା ୬୩ ଅନ୍ତର୍ଗତ CGST ଓ SGST ଅଧିକାରୀ ଉପଯୁକ୍ତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଯୁକ୍ତ ନଥି ବା ଯେକୌଣସି ତଦନ୍ତ ଚାଲୁ ରହୁଥାଏ, ତେବେ ସଠିକ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବଳରେ ସମନ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସ୍ୱଶରୀରେ ହାଜର କରିପାରିବେ । ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ସମନ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ନିମିତ ସମନ ବା ସମସ୍ତ ନଥିପତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପାଇଁ ସମନ ବା କିଛି ଘଟଣା ବା ତଥ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ଥାଇ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମନ ପାଇଁ କହିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୯ ସମନ ଜାରୀ କରାଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ

ଉତ୍ତର ଯଦି ଜଣକୁ ସମନ ପ୍ରଦାନ ହେଉଛି ସେ ସେ ଆଇନତ୍ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ନିଜେ ବା ନିଜର ଯେକୌଣସି ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଜରିଆରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ ଏବଂ ଯେ ସମନ ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ସେ ବିଷୟରେ ସାଧୁତା ପୂର୍ବକ ସତ୍ୟ କହିବ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବେ ।

୩୦. ସମନ ଜାରୀ ହେବାପରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିଲେ ଫଳାଫଳ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁ ଅଧିକାରୀ ସମନ ଜାରୀ କରିଛନ୍ତି, ସେ ସମନଟି ବିଚାରାଳୟ ସମନ ସହ ସମାନ । ଯଦି ଜଣେ ସମନର ପ୍ରଦତ୍ତ ତାରିଖରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହନ୍ତି, ତେବେ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେ ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ କୋର୍ଟ ଆଇ.ପି.ସି. ଧାରା ୧୭୪ ଅନୁସାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ । ଯଦି ଠିକ୍ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ ନକରନ୍ତି, ବା ଡିଜିଟାଲ୍ ନକଲ ଯଦି ପ୍ରଦାନ ନକରନ୍ତି ତେବେ ଧାରା

୧୨୫ ଅନୁସାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ । ଯଦି ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଧାରା ୧୬୩ ଆଇ.ପି.ସି. ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ । ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ସମନ ଜାରି କରିଥିବା CGST / SGST ଙ୍କ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆଗରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହନ୍ତି, ତେବେ ୨୦ହଜାର ଟଙ୍କା ତଣ୍ଡର MGL ଧାରା -୬୬ (୩) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୧ ସମନ ଜାରୀ ହେବାର ନିୟମାବଳୀ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉତ୍ପାଦନ ଶୁଳ୍କ ବା ସୀମା ଶୁଳ୍କ ବା ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ସମନର ଅପବ୍ୟବହାର ରୋକିବା ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ସେ ନିୟମାବଳୀର କିଛି ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ହେଲା -

(କ) ସମନଟି ଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ସ୍ୱରୂପ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ସହଯୋଗ ନକରନ୍ତି, ଏବଂ ଏହା ଅନୁଷ୍ଠାନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପରିଚାଳନାକାରୀଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ ଜାରୀ ହେବା ଅନୁଚିତ୍ ।

(ଖ) ସମନ୍‌ର ଭାଷାରେ ଶାଳୀନତା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରକ୍ଷ ହେବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ମାନସିକ ଚାପ, ଓ ଲଜ୍ଜା ଜନକ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚାଇବ ।

(ଗ) ସମନ୍ ସୁପରିନ୍‌ଟେଣ୍ଡେଣ୍ଟଙ୍କ ସହ କମିଶନରଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିନା ସମନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ନାହିଁ ।

(ଘ) ପରିଚାଳନାଗତ କାରଣ ହେତୁ, ଯଦି ପୂର୍ବ ଅନୁମତି ନମିଳେ, ତେବେ ମୌଖିକ ବା ଟେଲିଫୋନ୍‌ରେ ଅନୁମତି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ତାହା ଲିଖିତ ଅନୁମତରେ ଆସିବା ଦରକାର । ଏବଂ ସେହିପରି ସମନ ଜାରୀ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠି ସମନ କରାଯାଏ, ସମନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀ ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସମନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଲେଖା ବା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦରକାର ।

ଉପରିସ୍ଥ ପରିଚାଳନା ଅଧିକାରୀ ଯଥା CO, CFO ଓ ବଡ଼ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସାଧାରଣ ପରିଚାଳକ ବା ସହକାରୀ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ୟୋଗ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ପ୍ରଥମ ସମନ ଜାରୀ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେମାନଙ୍କୁ ସମନ ପଠାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତଦନ୍ତର କାରଣ ଓ ଲକ୍ଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାରୀକରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ନଚେତ୍ ତାହା ରାଜସ୍ୱ ହରାଇବା ପରି କାମ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୨ ସମନ ଜାରି କରିବା ସମୟ ପୂର୍ବରୁ କେଉଁ ସବୁ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(କ) ଆବଶ୍ୟକ ନଥିବା ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ସମନ ଜାରି କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ । ସମନ ସେତେବେଳେ ଜାରୀ ହେବା ଦରକାର, ଯେତେବେଳେ ତଦନ୍ତ ଚାଲିଛି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି ।

(ଖ) ସାଧାରଣତଃ ସମନ ବାରମ୍ବାର ଜାରି ହେବା ବୈଧ ନୁହଁ । ପ୍ରୟାଗତ୍ମକ ଭାବେ ସର୍ବନିମ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦୋଷୀର ଉକ୍ତି ବା ସାକ୍ଷୀର ଉକ୍ତି ଲିଖିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଗ) ସମନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବା ସମୟ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଲମ୍ବା ସମୟ ଧରି ଅପେକ୍ଷା ନକରି ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ସହ ନିଜର ବକ୍ତବ୍ୟଟି ଲିଖିତ ହୋଇସାରିଲା ପରେ ଯାଇପାରିବେ ।

(ଘ) ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ବକ୍ତବ୍ୟ ଅଫିସ୍ ସମୟରେ ଗ୍ରହଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ମୁତାବକ ବକ୍ତବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ହେବାର ସମୟ ଓ ସ୍ଥାନ ବଦଳିପାରେ । ଯେଉଁଠାରେ କେସ୍ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ତଥ୍ୟ ଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩୩ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ଅଧିକାରୀ CGST/ SGST ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର MGL ଧାରା ୬୫ ଅନୁସାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ CGST / SGST ର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ସେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ ହେଲେ,

(କ) ପୋଲିସ୍

(ଖ) ସୀମା ଶୁଳ୍କ

(ଗ) GST ସଂଗ୍ରହ ନିମିତ୍ତ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାରୀ ବା ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିକାରୀ

(ଘ) ଯେକୌଣସି ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀର ଅଧିକାରୀ ଯେଉଁମାନେ ରାଜ୍ୟ / କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଛନ୍ତି ।

୨୦. ଦୋଷ ଓ ଦଣ୍ଡ, ଅଭିଯୋଗ ଓ ବୁଝାମଣା

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ MGL ଅଧିନରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଦୋଷର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର ମାନକ GST ନିୟମ ମୁତାବକ ଦୋଷ ଓ ଦଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟାୟ ୧୬ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ଏହି ନୀତି ଧାରା ୨୨ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୨୧ ପ୍ରକାର ଦୋଷ, ଧାରା ୮ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ କରଦାତାଙ୍କ ବୁଝାମଣାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସେ ସବୁ ଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

୧) ରସିଦ୍ ବିହୀନ ଯୋଗାଣ ବା ମିଛ/ ଠିକ୍ ନଥିବା ରସିଦ୍

୨) କେବଳ ରସିଦ୍ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଛି ଯୋଗଣ ହୋଇନାହିଁ ।

୩) ୩ ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସଂଗୃହୀତ କରକୁ ପୈଠ ନ କରିବା ।

୪) MGL ଅନୁସାରେ ୩ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ସଂଗୃହୀତ କର ନଦେବା

୫) ଧାରା ୪୩ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମୂଳ ଉତ୍ସରେ ନ କାଟିବା କମ୍ କର କାଟିବା ।

୬) ଧାରା ୪୩ (ଗ) ଅନ୍ତର୍ଗତ କର ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା ବା କମ୍ କର ସଂଗ୍ରହ କରିବା ବା ଉତ୍ସରେ ସଂଗୃହିତ କରକୁ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା ।

୭) କୌଣସି ବସ୍ତୁବା ସେବା ଗ୍ରହଣ ନକରି କେବଳ ଅନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

୮) ଶଠତା ପୂର୍ବକ କୌଣସି କର ସଂଗ୍ରହ କରିବା ।

୯) ଧାରା ୧୭ ଅନ୍ତର୍ଗତ, ସେବା ଅର୍ନ୍ତଗହଣ କାରୀ ଭାବରେ କର ଗ୍ରହଣ କରିବା ବା ବର୍ଣ୍ଟନ କରିବା ।

୧୦) ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ / ଆର୍ଥିକ ହିସାବର ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣ ତିଆରି କରିବା ବା ମିଥ୍ୟା ହିସାବ ପ୍ରଦାନ କରିବା / ବା କର ଏଡ଼ାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।

୧୧) କର ଦେବାର ଯୋଗଡ଼ ଥାଇ ପଞ୍ଜିକରଣ ନକରିବା ।

୧୨) ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ତଥ୍ୟ ଦେବା ବଦଳରେ ପଞ୍ଜିକରଣ ନିମିତ୍ତ ମିଥ୍ୟାତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

୧୩) କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଦାୟୀତ୍ୱ ସମ୍ପାଦନରେ ବାଧା ତିଆରି କରିବା ।

୧୪) ଉଚିତ୍ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ବିନା ବସ୍ତୁ ପରିବହନ କରିବା

୧୫) କରନିମୂଳ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦର ମୂଲ୍ୟକୁ କମ୍ କରିବା

୧୬) ନୀତି ମୁତାବକ ହିସାବ ଓ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ରଖିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅବଧିର ହିସାବ / ପ୍ରମାଣପତ୍ର ନରଖିବା ।

୧୭) ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ତଥ୍ୟ /ପ୍ରମାଣପତ୍ରନ ଦେବା ବା ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

୧୮) ବିବାଦମାନ ବସ୍ତୁ ଇତ୍ୟାଦିର ଯୋଗାଣ / ପରିବହନ /ମହଜୁଦ୍ ରଖିବା

୧୯) ଅନ୍ୟର GSTIN ବ୍ୟବହାରକରି ରସିଦ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

୨୦) ପ୍ରମାଣଯୋଗ୍ୟ ଜନ୍ତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ବା ବିମୁଖ କରିବା ।

୨୧) ନୀତି ମୁତାବକ ଜବତ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ବା ବିମୁଖ କରିବା

ପ୍ରଶ୍ନ ୨ ତଣ୍ଡଭଳି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯଦିଓ MGL ର ତଣ୍ଡ ପରି ଶବ୍ଦକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନାହିଁ । ତଥାପି ବିଚାର ବିଭାଗୀୟ ଶବ୍ଦାବଳୀରେ ଓ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରସଙ୍ଗିକ ନୀତିରେ ତଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମ୍ପର୍କରେ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଉଛି ।

- କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷପାଇଁ ସାମୟିକ ଦଣ୍ଡ ବା ଦଣ୍ଡଭାବେ ଅର୍ଥପ୍ରଦାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ତଣ୍ଡ କହନ୍ତି ।
- ଆଇନ୍ ଦ୍ୱାରା ଲଦାଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡ, କିଛି କରିବା ଠିକ୍ ପାଇଥିବା ବା ନକରିବାର ଦଣ୍ଡକୁ ତଣ୍ଡ କହନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ତଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମିତ୍ତ କେଉଁ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

ଉତ୍ତର ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାମ କରି ନପାରିଲେ ବା ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବ୍ୟାପାରିକ ଚୁକ୍ତି ଓ ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ନକଲେ ତଣ୍ଡ ନିମ୍ନିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ଧାରା ୬୮ ରେ ଏହି ନିୟମମାନ ବର୍ଣ୍ଣନା ହୋଇଛି । ସେ ଧାରା ଅନୁସାରେ –

- କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ୍ ଜାରି ନ କରି ତଣ୍ଡ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଦାନ ହେବ ନାହିଁ ବା ଉପଯୁକ୍ତ ଶୁଣାଣି / ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦୋଷର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସମୟ ଓ ସମ୍ଭାବନାର ସୁଯୋଗ ନଦେଇ ତଣ୍ଡ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଦାନ ହେବନାହିଁ ।
- ତଣ୍ଡଟି ସମଗ୍ର ଘଟଣାର ତଥ୍ୟ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ।
- ତଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ଦୋଷର ଭୟାବହତା ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁତାବକ କେଉଁ ସ୍ତରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ତା ଆଇନତଃ ପରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- କେଉଁ ପ୍ରକାର ଉଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି ତାହା ତଣ୍ଡ ଲଦିଦେବା ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର ହେବା ଦରକାର ।
- ଆଇନ୍‌ଟିର କେଉଁ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ତଣ୍ଡ ବିହିତ ହୋଇଛି ତାହା ଉଲ୍ଲେଖ ହେବା ଦରକାର ।
  ପୁନଃ ଧାରା ୬୮ କୌଣସି ତଣ୍ଡ ନଦେବା ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରେ, ସେ ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା-
- ଯଦି କୌଣସି ସାଧାରଣ ଉଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି (ସାଧାରଣ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବିଷୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତ୍ତିରେ ଯଦି କର ଅନାଦେୟ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଭିତରେ ଅଛି ବା
- ଏଥିନିମିତ୍ତ ଆଇନ୍‌ର ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆବଶ୍ୟକ ଅଛି ।
- ସହଜରେ ସୁଧାରି ହେଉଥିବା ଭୁଲ୍ / ଛାଡ଼ି ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ଆଇନ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭୁଲ୍‌ର ଧାରଣା ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି)କୁ ଦେଇ ଅବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୃତ ଭାବେ ବେନିୟମ ବା ସମୂହ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ।
- ଏହା ବ୍ୟତୀତ MGL ଧାରାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁପାତର ଦୋଷ ପାଇଁ ତଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି , ଯାହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣୀୟ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ MGLରେ ତଣ୍ଡ ପରିମାଣ କେତେ ହେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୬୬ (୧) ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ଦୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଧାରାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ତେବେ କରଦାତା ସମାନ ବା ତୋତୋଽଧିକ ତଣ୍ଡ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ।

- ଯେଉଁ ପରିମାଣର କର ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ଶଠତା ପୂର୍ବକ ଫେରସ୍ତ ନିଆଯାଇଛି । ବା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ବା ବାଦ୍ କରାଯାଇଛି ବା ସାମୟିକ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି ବା ବାଦ୍

କରାଯାଇଛି ।

- ଏ ସମସ୍ତ ଦୋଷରେ ପରିମାଣ ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ।

  ପୁନଃ ଧାରା ୬୬ (୨) ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯଦି ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀ ବାରମ୍ବାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଦେୟ ମାଧ୍ୟମରେ କର ଦିଅନ୍ତି ତେବେ ସେ ତଣ୍ଡର ପରଧି ଭିତରକୁ ଆସିବେ ବା ଯାହା ଅଧିକ ହେବ ।

- କମ୍ ଥିବା କର ପରିମାଣର ୧୦%
- ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ତଣ୍ଡରୁ ବର୍ତ୍ତିବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର କମ୍ ଦେୟ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୬୬(୨)ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଦାତା ଛଅ ଥର କର ପ୍ରଦାନ ସମୟରେଯଦି ତିନିଥର କମ୍ କର ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ତେବେ ସେ ତଣ୍ଡପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ କରଦାତାଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ଏଥିରେ ତଣ୍ଡ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛକି ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୬୬ (୩) ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯଦି ତଣ୍ଡ ପରିମାଣ ୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ

- ୨୧ଟି ଦୋଷରେ ଯୋଡ଼ିବେ ବା ଏଡ଼େଇଥିବେ ।
- ଯଦି କୌଣସି ମାଧ୍ୟମରେ (ଗ୍ରହଣ ପରିବହନ ମହଜୁଦ୍ ଯୋଗଣ) ଦ୍ରବ୍ୟ ସହ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସନ୍ତି ଯାହା ସନ୍ଦେହଯୁକ୍ତ ।
- ନୀତି ବହିର୍ଗତ ଯଦି କୌଣସି ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଅନ୍ତି ବା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।
- ସମନ ପାଇବା ପରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର ନହୁଅନ୍ତି ।
- କୌଣସି ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ରସିଦ୍ ନ ଦିଅନ୍ତି ବା ରସିଦ୍ ଗୁଡ଼ିକ ନୀୟମିତ ହିସାବ ଖାତାରେ ଗ୍ରହଣ ନକରନ୍ତି

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ MGL ଅଧିନରେ ଯେଉଁ ସମୟ / ସ୍ତରରେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ। ଭିନ୍ନ ଏକ ଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବ ତେବେ ତଣ୍ଡ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୬୭ ମୁତାବକ ଯେଉଁଠି କୌଣସି ଏକ ଉଲଂଘନ ପାଇଁ ନୀତି ନିୟମ ଆଧାରରେ ଭିନ୍ନ ଏକ ତଣ୍ଡ ବିଧି ନାହିଁ ତେବେ ତଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡବିଧାନ ହେଉ ତଣ୍ଡର ପରିମାଣ ୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ ଉଚିତ୍ ରସିଦ୍ ନଥାଇ ବା ହିସାବ ଖାତାରୁ ତଥ୍ୟ ବାଦ୍ ଦେଇ ବସ୍ତୁ ପରିବହନ କଲେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି କୌଣସି ବସ୍ତୁ ପରିବହନ ମହଜୁଦ୍ ସମୟରେ ରସିଦ୍ ନଥାଏ ବା ହିସାବ ଖାତାରେ ବସ୍ତୁର ଉଲ୍ଲେଖ ନଥାଏ ବା ଜ୍ଞାତପୂର୍ବକ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥାଏ ତେବେ ନୀତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁତାବକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବହନକାରୀ ଯାନ ସହ ଅଟକ ରହିବ । ଉପଯୁକ୍ତ ସୁଧ, କର ଓ ତଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ ବା ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ବୀମା ରାଶି ପ୍ରଦାନ ପରେ ଛାଡ଼ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ବୁଝମଣା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ତଣ୍ଡ ପରିମାପ କ'ଣ ହେବ ଯଦିସେ ଆବେଦନ କରିଥିବା ଯୋଜନାରେ ତାଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଏ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୮ (୩) ମୁତାବକ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନାରେ ବୁଝାମଣା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ ଉଲ୍ଲେଖିଥିବା ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନହୁଅନ୍ତି ତେବେ ଯୋଗ୍ୟତା ମୁତାବକ କର ପରିମାଣର ତଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ (ସାଧାରଣ କରଦାତା ପରି କର ଅତିରିକ୍ତ ତଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ କନ୍‌ଫିସ୍‌କେସନ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର କନ୍‌ଫିସ୍‌କେସନ୍ ଶବ୍ଦଟି ନୀତିମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ରୋମାନ ନୀୟମ ଅନୁସାରେ ସଂଜ୍ଞାଭୂତ ଅର୍ଥ ହେଲା ଯଦି କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଅଭିଗ୍ରହଣ ହୁଏ, ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷକୁ ପରିବହନ କରାଯାଏ ।

ଆୟାରଙ୍କ ଆଇନ୍ ଶବ୍ଦାବଳୀରେ 'କନ୍‌ଫିସ୍‌କେଟ୍' ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଘରୋଇ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଭିଗ୍ରହଣ କ୍ରମେ ତଣ୍ଡ ହେତୁ ରାଜକୋଷକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୁଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ MGLର ଅଧିନରେ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବସ୍ତୁ ଜବଦ୍ ହୋଇ ରାଜକୋଷକୁ ଯିବ (କନ୍‌ଫିସ୍‌କେଟ୍)

ଉତ୍ତର MGL ଧାରା ୭୦ ଅନୁସାରେ, ଜବଦ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁ ସମୂହ ହେଲା ।

- ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଡ଼ କଲେ ଏବଂ କର ନଦେବା ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ
- ନୀତି ଅନୁସାରେ ବସ୍ତୁ ସମୂହକୁ ହିସାବ ପରିସରକୁ ନ ଆଣିଲେ ।
- କର ପଞ୍ଜିକରଣ ନଥାଇ କର ଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଡ଼ କଲେ
- କର ଦେୟକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୀତି/ ନିୟମର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବସ୍ତୁ ଜବଦ ହେବାପରେ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଜବତ ହେବାପରେ ବସ୍ତୁ ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଫତକୁ ଚାଲିଯାଏ । ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ହେତୁ ପୋଲିସ୍ ବାବୁ ଏ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଜବଦ ହେବା ପରେ, ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବସ୍ତୁର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛାଭିତ୍ତିକ ଅଧିକାର ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା ୭୦(୬) ଅନୁସାରେ ଜବଦ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ଜବଦ୍ ଯୋଗ୍ୟ ବସ୍ତୁ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରଥମେ ତଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥାକରିବା ଦରକାର (ଜବଦ ବସ୍ତୁର ବଜାର ମୂଲ୍ୟଠୁ କମ୍ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ) କର ସହ ଅତିରିକ୍ତ ତଣ୍ଡ ଯୋଗ ହୋଇ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଯୋଡ଼ାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ କୌଣସି ବସ୍ତୁର ବାହ୍ୟ ଆବରଣ ମୂଲ୍ୟ ସୂଚିତ ହୋଇନଥିଲେ ଓ ପରିବହନ ହେଉଥିଲେ ତାହା ଜବତ୍ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଧାରା ୭୧ ଅନୁସାରେ ଯେକୌଣସି ବସ୍ତୁ ପରିବହନ ଯଦି ବାହ୍ୟ ଆବରଣରେ ବସ୍ତୁର ବର୍ଣ୍ଣନା ନାହିଁ ତେବେ ନୀତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବେ ବସ୍ତୁଟି ଜବତ୍‌ଯୋଗ୍ୟ, ଯଦି କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବାହ୍ୟ ଆବରଣବିନା ମାଲିକଙ୍କର / ଜ୍ଞାନ ବାହାରେ ପରିବହନ ହେଉଥାଏ, ତେବେ ତାହା ଜବତ୍ ହେବା ତଥ୍ୟବିହୀନ ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଯଦି ତାଙ୍କର ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କର ପରିବହନ ହେଉଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ଯାତ୍ରୀ ଭଡ଼ା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଉଥାଏ ତେବେ, କର ସମାନୁପାତିକ ତଣ୍ଡ ଦେବା ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇପାରିବ । ଧାରା

୭୨ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଜବତ୍ ବା ତଣ୍ଡ ଧାରା ୭୦ ବା ୭୧ ଅନୁଯାୟୀ ବିନା ବିଚାରରେ ବିଧିମୁତାବକ କୌଣସି ଦଣ୍ଡ / ତଣ୍ଡ କରିହେବ ଯଦି ବସ୍ତୁଟି ବିନା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହ ପରିବହନ ହେଉଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ୧୫ ଅଭିଯୋଗ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା କୌଣସି ଦୋଷୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଔପଚାରିକ ଭାବେ ଆଇନ୍‌ଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିବା । ଧାରା ୧୯୮ର ଅପରାଧ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଧାର ସଂଜ୍ଞାମତେ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଇନ୍‌ଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରାରମ୍ଭ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ MGL ଅଧିନରେ ଅଭିଯୋଗ କେଉଁ ଦୋଷ ପାଇଁ କରିହେବ ?

ଉତ୍ତର MGL ର ଧାରା ୭୩ର ଗୁରୁତ୍ୱର ଦୋଷ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପରାଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ଅଭିଯୋଗର ଓ୍ୱାରେଣ୍ଟ ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବ । ୧୨ଟି ଗୁରୁତ୍ୱର ଦୋଷ ଭାବେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା

୧) ରସିଦ୍ ବିହୀନ ଯୋଗାଣ ବା ମିଥ୍ୟା / ଭୁଲ୍ ରସିଦ୍ ପ୍ରଦାନ ।

୨) ଯୋଗାଣବିନା ରସିଦ୍ ପ୍ରଦାନ ।

୩) ୩ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ଧରି ସଂଗୃହିତ କର ଜମା ନ କରିବା ।

୪)ନୀତିର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରି ୩ ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ପୈଠ ନକରିବା ।

୫) କୌଣସି ସେବା ବା ବସ୍ତୁ ଗ୍ରହଣ ନକରି କେବଳ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

୬) ଶଠତା ପୂର୍ବକ ଫେରସ୍ତ ଦାବୀ କରିବା ।

୭) ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ବା ମିଛ ହିସାବ ଖାତାକୁ ନେଇ ବିତ୍ତୀୟ ନଥି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ କର ଏଡ଼ାଇଯିବା ।

୮) କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ।

୯) ଜବତ୍ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଯଥା, ଗ୍ରହଣ ଯୋଗାଣ, ମହଜୁଦ୍ ଓ ପରିବହନ ସମ୍ପର୍କିତ ନଥିପତ୍ର ଜବତ୍ ଯୋଗ୍ୟ ।

୧୦)ନୀତି ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରୁଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଗ୍ରହଣ / ଚୁକ୍ତି କରିବା ।

୧୧)ନୀତି ମୁତାବକ ଯୋଗାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ବା ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ।

୧୨)ଉପରୋକ୍ତ ୧୧ଟି ଦୋଷ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିଟିରେ ଦୋଷ ହେଲେ ବା ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ MGL ଅଧିନରେ ଦୋଷ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ କି ପ୍ରକାର ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୨୩ (୧)ରେ ନିମ୍ନ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷର ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ପୃକ୍ତି / ଦୋଷ	**ଦଣ୍ଡ (ବନ୍ଦୀ ଅବଧି)**
୨୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କର ଏଡ଼ାଇବା ନିମିତ୍ତ	୫ ବର୍ଷ ଜେଲ / ତଣ୍ଡ
୫୦-୨୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କର ଏଡ଼ାଇବା ନିମିତ୍ତ	୩ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲ / ତଣ୍ଡ
୨୫-୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କର ଏଡ଼ାଇବା ନିମିତ୍ତ	୧ ଏବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲ / ତଣ୍ଡ

ଧାରା ୭୩ (୨) ଅନୁସାରେ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ବା ଏକାଧିକ ଥର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ୫ ବର୍ଷ ଜେଲ୍ ଓ ତଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ । କୌଣସି ଛୋଟ ଛୋଟ ଛୋଟ ଦୋଷ ପାଇଁ ୬ ମାସରୁ କମ୍

ଜେଲ୍ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ MGL ଅଧିନରେ କ୍ଷମଣୀୟ ଏବଂ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଦୋଷସବୁ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର MGL ର ଧାରା ୭୩ (୩) ଏବଂ ୭୩ (୪) ଅନୁଯାୟୀ ।

- ୨୫୦ ଲକ୍ଷରୁ କମ୍ ପରିମାଣର କର ଏଡ଼ାଇବା ଦୋଷ ଏକ କ୍ଷମଣୀୟ ଓ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ ଯୋଗ୍ୟ ।

- ୨୫୦ ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପରିମାଣ କର ଏଡ଼ାଇବା ଦୋଷ, ଏକ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଓ ଜାମିନ ବିହୀନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ଅଭିଯୋଗ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଉଚିତ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମତି ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅନୁମତି ବିନା କୌଣସି ଦୋଷୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଆରମ୍ଭ କରି ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ MGL ଅଧୀନରେ ଇଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଆରମ୍ଭ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଦୋଷଯୁକ୍ତ ମାନସିକ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇ ଜଣେ କାମ କରେ, ଗୋଟିଏ ଦୋଷଯୁକ୍ତ ମାନସିକ ସ୍ଥିତିରେ ଥାଏ ଯେଉଁଠି :

୧) କର୍ମଟି ଜାଣିଶୁଣି (ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ) ଭାବେ କରାଯାଏ ।

୨) କର୍ମ ଓ ତାର ପ୍ରତିଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ଥାଇ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରହିଥାଏ ।

୩) ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇ କର୍ମ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇନଥାଏ ଏବଂ ବାଧାସମୂହକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇନଥାଏ ।

୪) ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକର ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କାରଣ ଅଛି ଯେ ସେ ଆଇନ୍‌ର ବିରୁଦ୍ଧରେ କାମ କରୁଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରି ହେବ କି ବା MGLରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରି ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, MGL ର ଧାରା ୭୭ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁତାବକ ବ୍ୟବସାୟୀକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ହିସାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଟି କାମ କରେ ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଚାଲେ,ଏଣୁ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୋଷ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ସେ ତାର ପରିଚାଳନା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଅଛନ୍ତି, ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯଦି କୌଣସି ଭୁଲ୍ କରେ -

- ତେବେ ତାହା ତାଙ୍କ ସହମତିରେ ଭାଗିଦାରୀରେ ହୋଇଛି ବା

- ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱହୀନତାରୁ ହୋଇଛି ବୋଲି ଧରିନିଆଯିବ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ହିସାବରେ ମାନ୍ୟତା ଦେଇ, ପ୍ରକ୍ରିୟା ମୁତାବକ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ MGL ଅଧୀନରେ ଦୋଷୀ ଗୁଡ଼ିକର ବୁଝାମଣା ହୋଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର MGL ର ଧାରା ୭୮ ଅନୁସାରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହିସାବରେ ଦେୟ ପ୍ରଦାନର ବୁଝାମଣା ଏବଂ ବୁଝାମଣା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁମୋଦିତ ପଦକ୍ଷେପମାନ ପୂର୍ବରୁ ବା ପରେ ଗ୍ରହଣ କରିହେବ ।

- ମୁଖ୍ୟ ୧୨ଟି ଦୋଷ (ଦୋଷ୧-୭) (ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬) ଯଦି ଜଣେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ

ଯେକୌଣସି ଦୋଷରେ ବୁଝାମଣା କରିଥାନ୍ତି ।

- ମୁଖ୍ୟ୧୨ଟି ଦୋଷର ୧-୭ ଗୋଟି ଦୋଷରେ ଯଦି ଜଣେ ଛାଡ଼ ବା ଦଣ୍ଡ ପାଇଥାନ୍ତି ବା ଦଣ୍ଡ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସେ ଦୋଷ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବୁଝାମଣା କରିଥାନ୍ତି ।

- SGST / CGST ର ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଦୋଷରେ (ପୂର୍ବ ଦୋଷଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି) ଯଦି ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ ଏକ କୋଟିରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇଥାଏ, ଓ ଯଦିଏହି ଦୋଷ କ୍ରମରେ ପୂର୍ବରୁ ବୁଝାମଣା ହୋଇଥାଏ ।

- କୌଣସି ଦୋଷ ଯାହା NDPSA ବା FEMA ଅଧିନର ଦୋଷ ହୋଇଥାଏ ବା CGST/SGST ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଦୋଷ ।

- ଅନ୍ୟ ଯେକୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ଦୋଷୀ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ତାଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ହୋଇଛି । ସୁଧ, କର ଓ ତଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରେ ହଁ କେବଳ ବୁଝାମଣା ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ବୁଝାମଣା ଯେପରି ଆଇନ୍‌ଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କୌଣସି ବାଧା ପହଞ୍ଚାଇବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଦୋଷ ବୁଝାମଣା ସ୍ୱରୂପ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ସୀମାରେଖା ଅଛି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ବୁଝାମଣାର ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମାରେଖା ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିମାଣ ଅଧିକ ହୋଇଥିବ ।

- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରର ୫୦ ପ୍ରତିଶତ ।
- ୧୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା

ବୁଝାମଣାର ପରିମାଣ ସୀମାରେଖା ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତଠୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିବ ।

- ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରର ୧୫୦ ପ୍ରତିଶତ
- ୩୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୬ MGL ଅଧିନରେ ଦୋଷର ବୁଝାମଣା ହେତୁ ଫଳ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?

ଉତ୍ତର ଧାରା ୭୭ର ଉପଧାରା (୩)ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହିକିଯେ; ନୀତି ମୁତାବକ ବୁଝାମଣା ହେଲାପରେ ଆଉ କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯଦି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ତାହା ସ୍ୱତଃ ଅପସାରିତ ହେବ ।

୨୧. ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର (IGST) ନୀତିର ସାରାଂଶ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର (IGST) ନୀତି କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର IGST ନୀତି ଅଧିନରେ ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର (Intigrated Goods & Service Tax) ର ଅର୍ଥ ହେଲା ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ବା ଅନ୍ତରାଜ୍ୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ ଓ ସମ୍ପର୍କିତ ବ୍ୟବସାୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣ ବା ରାଜ୍ୟ ସୀମା ବାହାରେ ସେବା ଯୋଗାଣ ବା ବ୍ୟବସାୟ ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣକାରୀର ରାଜ୍ୟ ଓ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ଦୁଇଟି ଅଲଗା ବା ଭିନ୍ନ । (ଧାରା ୩(୧), ୩(୨)- IGST)

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ଦେୟ କିପରି ହେବ ?

ଉତ୍ତର ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଓ ପରିଚାଳିତ । IGST ମୂଳତଃ CGST (କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର) ଓ SGST (ରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର) ଏବଂ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଉପରେ କର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା । ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବିକ୍ରେତା CGST, SGST ଓ IGST ଅନୁଯାୟୀ ଯେକୌଣସି କ୍ରୟଠାରେ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଉପରେ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗ (Value addition) କରନ୍ତି । ସେହି ଯୋଗ ଉପରେ IGST ଅନୁଯାୟୀ ନିଜର ଉପଲବ୍ଧ କରକୁ ଛାଡ଼ି ବଳକା କର ଉପରେ କରପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଯୋଗାଣକାରୀ ରାଜ୍ୟ SGST ଅଧୀନତଃ ଉତ୍ପାଦିତ କର କୁ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଗ୍ରହୀତ ରାଜ୍ୟର କ୍ରେତା ଅନ୍ତରଣ ଜମା ରାଶିକୁ ଦାବୀ କରିବେ, କିନ୍ତୁ ନିଜର କର ପ୍ରଦାନ ପରେ । IGST ଅଧିନରେ କେନ୍ଦ୍ର ଅନ୍ତରଣ କର କୁ ଗ୍ରହୀତ ରାଜ୍ୟର କର ବ୍ୟୟ ବାଦ୍ CGST ଦେଲା ପରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିବେ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବେ ଯାହା ଏକ ହିସାବ ନିକସୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭାବେ କାମ କରିବ ଓ ରାଜ୍ୟର ଦାବୀ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କୁ ପାଣ୍ଠି ଅନ୍ତରଣ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ IGST ଚିଠାରେ ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ଏହି ନୀତିଟିରେ ୩୩ଟି ଧାରା, ୧୧ ଖଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଛି । ଚିଠା ଅର୍ନ୍ତନିହିତ ତଥ୍ୟ, ଓ ନିୟମ ସମୂହ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ । ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣର ଅର୍ଥ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହେଉଥିବ, ଯୋଗାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଶେଷ ହେଉଥିବ । ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣ ହେତୁ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହେଉନଥିବ, ଯୋଗାଣ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନ ଓ ସ୍ଥାପନ ହେବାକୁ ଥିବା ପରିସର ସମାନ ଥିବ କିନ୍ତୁ ବିତରକ ଓ ପ୍ରାପ୍ତିକର୍ତ୍ତା ଥିବେ । ଯେଉଁ ସମୟରେ ବସ୍ତୁ ସମଂଚୀତ ଓ ସଂସ୍ଥାପନ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ହେଉଥିବ ଓ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଥିବ । ଶେଷରେ ସୁବିଧା ଅନୁରୂପ ବସ୍ତୁ ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣ ହେବ ସେଇଠି ବସ୍ତୁର ପ୍ରାପ୍ତି କର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ଥିବେ ଓ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଶେଷ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ IGST ପ୍ରତିରୂପର ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ଖ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରମୁଖ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

(କ) ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଜମାର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଧାରାବାହିକା ଆନ୍ତରାଜ୍ୟ କାରବାରରେ ମଧ୍ୟ ବଜାୟ ରହି ।

(ଖ) ଆନ୍ତରାଜ୍ୟ କ୍ରେତା ଓ ବିକ୍ରେତା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଆଗୁଆ କର ପ୍ରଦାନର ପାଣ୍ଠି ବନ୍ଦ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ ।

(ଗ) ପ୍ରେରକ ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ଫେରସ୍ତ ନଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ତଗ୍ରହଣ କର ହିଁ କର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।

(ଘ) ସ୍ୱପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚିତ ପ୍ରତିକୃତି ।

(ଙ) ନିରପେକ୍ଷ ରହି ସରଳ କର ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ହାସଲ କରିବା

(ଚ) ସରଳ ହିସାବ ଲେଖନ ଓ କରଦାତାଙ୍କର ଅତିରିକ୍ତ ଅନୁପାଳନ ଅନାବଶ୍ୟକ ।

(ଛ) ଉଚ୍ଚସ୍ତରୀୟ ଅନୁପାଳନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଯୋଗାଏ ଏବଂ କର ସଂଗ୍ରହ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିପାଏ । ପ୍ରତିକୃତିଟି ଆନ୍ତଃବ୍ୟବସାୟିକ ଓ ବ୍ୟବସାୟୀ ଗ୍ରାହକ କାରବାରକୁ ସମ୍ପାଦିତ କରିଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୬ IGST ନୀତିଟି ସ୍ୱଳ୍ପ ସଂଜ୍ଞା ସହ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କମିଶନ କରିଥାନ୍ତି । CGST ଓ SGST ନୀତି ସମୂହ IGSTକୁ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିନ୍ତି କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, IGST ନୀତି ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଧାରା ୨୭, ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଯେଉଁଠି IGST ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ତାହା CGST ର କର ବସାଇବା ସମ୍ପର୍କରେ ବିହିତ କରାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ IGST (ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର) କିଭଳି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ?

ଉତ୍ତର IGST ((ସମନ୍ୱିତ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର) ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଜମା ଭାବେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଓ ନିଷ୍ପାଦିତ ବା ରୋକଡ଼ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ । ଯଦିଓ ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଜମାର ଦେୟ IGST ର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଉପାୟରେ କରିହେବ ।

ଞ ପ୍ରଥମ ଲଭ୍ୟ IGST ର ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଜମା (ITC) ଦେୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିହେବ ।

ଞ ଥରେ ITC ଶେଷ ହେଲେ, CGST (କେନ୍ଦ୍ରିୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର) ରୁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ ।

ଞ ଯଦି IGST ର ITC ଏବଂ CGST ର ITC ରୁ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ନିମିତ୍ତ ଅନୁମୋଦିତ ।

IGST ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ପ୍ରାପ୍ୟ, ରୋକଡ଼ ପ୍ରଦାନ କରି ନିର୍ବାହ କରିହେବ । ଦେୟର କ୍ରମୋଚ୍ଛ ବ୍ୟବସ୍ଥା, GST ମାଧ୍ୟମରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ (ପ୍ରେରକ ଓ ଗ୍ରାହକ) ସମାଧାନର କିପରି ହେବ ?

ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାଧାନ ଦୁଇଟି ବିଭାଗରେ ହୋଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ।

ଞ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପ୍ରେରକ (ରପ୍ତାନିକାରୀ) ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ : ରପ୍ତାନିକାରୀ ରାଜ୍ୟ ସମପରିମାଣର ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କର ଜମା (ITC) ମାଧ୍ୟମରେ CGST ବ୍ୟବହାର କରି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଞ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଗ୍ରାହକ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ : କେନ୍ଦ୍ର ସମପରିମାଣର ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଜମା (ITC) ଦେୟ ମାଧ୍ୟମରେ IGST ବ୍ୟବହାର କରି, ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ SGST ର ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ଧାରା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ସଂଗୃହୀତ କର ରାଜ୍ୟ ଭିତ୍ତିରେ ହିସାବକୁ ନେଇ ନିଷ୍ପାଦିତ କରି ସମାଧାନ ଅବଧି ଭିତରେ ବ୍ୟବସାୟିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶି ଭିତରେ ଶେଷ ହେବ । ସେହି ସମାନଧରଦାର କର CGST ଓ SGST ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାମଣା କରିହେବ ।

୨୨. ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା କର ଅଧିନରେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା ଯୋଗାଇଥିବା ସ୍ଥାନର ଆବଶ୍ୟକତା କ'ଣ ଅଛି ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର ମୌଳିକ ନୀତି ହେଉଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ବା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଉପଭୋଗ ଆଧାରରେ କର ଆଦାୟ କରିବା । ଏହା ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ସ୍ଥଳ ହିଁ ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କରେ । (କର ଯୋଗ୍ୟ ଇଲାକା ଏବଂ କେଉଁଠି କର ଦେୟ ପୈଠ ହେବ) । ଯୋଗାଣ ସ୍ଥଳ ହିଁ ନିରୂପଣ କରିଥାଏ କେଉଁଟି ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବା ରାଜ୍ୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତର । ଅନ୍ୟଭାବରେ କହିଲେ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ (CGST) ବା ରାଜ୍ୟର (SGST) କରଭେଦ କିମ୍ବା ତାହା ଏକୀଭୂତ କର (IGST) ଅର୍ନ୍ତଗତ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କାରବାର ହୋଇପାରେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାହିଁକି ଭିନ୍ନ ଅଟେ ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଭୌତିକ ଓ ସ୍ପର୍ଶନୀୟ ହେତୁ ଉପଭୋଗର ସ୍ଥାନ ନିରୁପଣରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନାହିଁ । ସେବା କିନ୍ତୁ ଅଧିଭୌତିକ ବା ସ୍ପର୍ଶହୀନ ହେତୁ ଉପଭୋଗର ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣ ପାଇଁ ସମସ୍ୟା ଆସିପାରେ ।

(କ) ସେବା ପ୍ରଦାନ ମାଧ୍ୟମ / ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଦୂରସଞ୍ଚାର ବା ଟେଲିଫୋନ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦେୟ (Post paid) ଓ ପୂର୍ବ ଦେୟ (Prepaid) ମଧ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଲ୍‌ର ଠିକଣା, ବିଲ୍ କରୁଥିବା ଏଜେଣ୍ଟ ସମସ୍ତେ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ସଫ୍ଟୱେରର ମରାମତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣର ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ବଦଳରେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯେକୌଣସି ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଠୁ ବି କରିହେବା ପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ବଦଳରେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ସେବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେତୁ ସ୍ଥାନର ସଂଜ୍ଞା ବଦଳି ଯାଇଛି ।

(ଖ) ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଓ ସେବା ଗ୍ରହୀତା ଏବଂ ସେବା ଯୋଗାଣ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇନଥାଏ ବା ଅତି ସହଜରେ ଗୁପ୍ତ ରହିପାରେ କାରଣ ଅଧିଭୌତିକ ସେବାର କୌଣସି ଚିହ୍ନ (ସୁରାକ) ନଥାଏ ।

(ଗ) ସେବା ପ୍ରଦାନ ନିମିତ୍ତ, ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନର ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ କିଛି ନିଶ୍ଚିତ ନଥାଏ ଏବଂ ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ସେବା ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ବିଲ୍‌ର ଠିକଣା ମଧ୍ୟ ରାତି ଅଧରେ ବଦଳିପାରେ ।

(ଘ) ବେଳେବେଳେ ସମାନ ତତ୍ତ୍ୱଟି ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ, ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ନଦୀ ଉପରେ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ଓ ପୋଲ ନିର୍ମାଣ ଇତ୍ୟାଦି, ସେହିପରି ସିନେମା ବିତରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ସହ ଜଡ଼ିତ କିନ୍ତୁ ତାହା ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାପନ ବା ସମାନ ସିନେମାଟି ଅନେକ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ସଂଗରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇପାରେ । ଯାତ୍ରୀବାହୀ ବିମାନ ବ୍ୟବସାୟୀ ଉତ୍ସବ କାଳୀନ (ଋତୁକାଳୀନ) ସେବାରେ ୧୦ଟି ଟିକେଟ୍ ବିକ୍ରି କରି ଦେଶର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନକୁ କିଛି ଥର ଭ୍ରମଣ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ମେଟ୍ରୋ ରେଳ ସେବାର ଟିକଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନୋଇଡ଼ା ବା ଦିଲ୍ଲୀ ବା ଫରିଦାବାଦ ଯେକୌଣସି ଜାଗା ଭ୍ରମଣ କରିପାରିବ କିନ୍ତୁ ସେଟ୍ରୋ ଅଧିକାରୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନର ଦେୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

(ଙ) ସେବା ଯୋଗାଣ କ୍ରମଶଃ ନୂତନ ଦିଗ ଓ ବିଭବ ସହିତ ଏକ ନୂତନ ଆହ୍ୱାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ୧୫-୨୦ ବର୍ଷ ତଳେ କେହି ସିଧାସଳଖ ଘରକୁ ଦୂରଦର୍ଶନ (DTH) ସେବା ଓ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍

ତଥ୍ୟ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟାଙ୍କ୍, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଟିକେଟ୍ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍, ଦୂରସଞ୍ଚାର ସେବା ବିଷୟରେ ଭାବି ନଥିଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ କେଉଁ ପ୍ରତିସ୍ୱରୂପ ବା ଅବଧାରଣା କାରବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ରପ୍ତାନି ନିରୁପଣ କରିପାରିବ ?

ଉତ୍ତର ସେବା କାରବାରରେ ଅନେକ ପ୍ରତିସ୍ୱରୂପ ବା ଅବଧାରଣାର ସଂପୃକ୍ତି ଯୋଗାଣସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ କରେ । ଯେଉଁ ପ୍ରତିସ୍ୱରୂପ ବା ଅବଧାରଣା କାରବାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକ ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରେ ସେହି ସେବା ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ନିରୁପଣ କରିଥାଏ । ସମାନ ଆଲୋଚନା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ :-

(କ) ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀର ସ୍ଥାନ

(ଖ) ସେବା ଗ୍ରହୀତାର ସ୍ଥାନ

(ଗ) ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କାରବାର ବା ସମ୍ପାଦନ ହୋଇଛି ।

(ଘ) ସେବା ଉପଭୋଗର ସ୍ଥାନ

(ଙ) ସ୍ଥାନ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁଠି ପ୍ରକୃତ ଫାଇଦା ମିଳିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ବ୍ୟବସାୟୀଠୁ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ (B2B) ବା (ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଣ) ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟୀଠୁ ଖାଉଟି (ଗ୍ରାହକ) (B2C) ବା (ଅଣ ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଣ) କାରବାର ସମୟରେ ଯୋଗାଣ ନିମିତ୍ତ ଭିନ୍ନ ନିୟମର ଆବଶ୍ୟକତା କାହିଁକି ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ବ୍ୟବସାୟୀଠୁ ବ୍ୟବସାୟୀ କାରବାରରେ ପଇଠ ହୋଇଥିବା କର ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଜମା ଆକାରରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥାଏ । ସଂଗୃହିତ କର B2B ଯୋଗାଣରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରାପ୍ୟ ଓ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ଜମା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ଏବଂ ଏହି ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତା କର ଜମାକୁ ଅନ୍ୟ କର ଦେୟ ରୂପେ ଗ୍ରହୀତା ବ୍ୟବସାୟ କରିପାରିବେ । B2B କାରବାରରେ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ କାରବାରର ସମସ୍ତ କରଜମାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଗ୍ରହୀତା ପୁନଃ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଯୋଗାଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ଯୋଗାଣଟି ସେତେବେଳେ ଉପଭୋଗ ହୋଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ତାହା ଖାଉଟି (ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ କ୍ରେତା)ଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟବସାୟୀଠୁ ଗ୍ରାହକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ ତାହା ଉପଭୋଗ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ କର ବାସ୍ତବରେ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ସ୍ଥାନ ନିରୁପଣ କିପରି ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣ ବସ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଓ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହିଁ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନ ରୂପେ ନିରୂପିତ ହେବ । (ଧାରା ୫(୨) IGST ନୀତି)

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ବସ୍ତୁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କୁ ବସ୍ତୁଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଉତ୍ତର ଏହା ଧରି ନିଆଯିବ ଯେ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ହିଁ ଯୋଗାଣ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଓ ତୃତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ବ୍ୟବସାୟୀ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ଧରିନିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ଯଦି କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ଯୋଗାଣ କୌଣସି ଏକ ଉପକରଣ ବା ବୃହଦାକାୟ ମେସିନ୍ (ଯଥା-ଜାହାଜ, ବିମାନ, ଟ୍ରେନ୍ ବା ମଟର ସାଇକେଲ୍) ଉପରେ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କିଭଳି ନିରୁପଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠି ଉପକରଣଟି ଅବସ୍ଥିତ ଥିବ (ଧାରା ୫(୫) IGST ନୀତି) କିନ୍ତୁ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥାନଟି ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥଳ ଯେଉଁଠାରୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ ହେଲା (ଧାରା ୬ (୧୧) IGST ନୀତି) ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ B2B କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ୱାଭାବିକ ସ୍ଥାନ ନିରୁପଣ କେମିତି ହେବ ?

ଉତ୍ତର IGST ରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ଓ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତକରଦାତା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ସ୍ୱାଭାବିକ ଢଙ୍ଗରେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତାଙ୍କ ଠିକଣା ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ । ଯେହେତୁ ପ୍ରେରକ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଜିକୃତ ଏଣୁ ପ୍ରେରକଙ୍କ ଠିକଣା ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି ଏବଂ ସେ ଏଥିନିମିତ୍ତ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନର ପ୍ରତିରୂପ ମାତ୍ର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ଗ୍ରାହକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ଗ୍ରାହକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରାହକର ସ୍ଥାନ ହିଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ରୂପେ ଧରାଯିବ । ବା ଯୋଗାଣକାରୀର ସ୍ଥାନକୁ ତାର ପ୍ରତିରୂପ ବୋଲି ଧରିନିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ହିଁ ସମ୍ପତ୍ତିର ସ୍ଥାନ । ଧରନ୍ତୁ ରାସ୍ତାଟିଏ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ବମ୍ବେକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଗଲା ଯାହା ବହୁ ରାଜ୍ୟ ସହ ସଂଯୁକ୍ତ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଯଦି ବହୁ ରାଜ୍ୟକୁ ସଂଯୁକ୍ତ ତେବେ ତାହା ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଅନୁରୂପ ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ମନେକରି ଯୋଗାଣ ମୂଲ୍ୟକୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ଭାଗ କରି କର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେବ ଓ ଯଦି କିଛି ଚୁକ୍ତିପତ୍ର ଅଛି ବା ଚୁକ୍ତିପତ୍ରର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଆଧାରରେ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା (ସ୍ୱଷ୍ଟିକରଣ IGST ନୀତି ଅର୍ନ୍ତଗତ ଧାରା ୬ (୫))

ପ୍ରଶ୍ନ ୧୧ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ'ଣ ହେବ ? ଧରନ୍ତୁ ଯେ IPL କ୍ରିକେଟ୍ ଅନେକ ରାଜ୍ୟରେ ସଂଗଠିତ ହେଉଅଛି ।

ଉତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବା ଘଟଣା (Event) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଦି ସେବା ଗ୍ରହୀତା ପଞ୍ଜିକୃତ, ସେ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ଭାବେ ଗଣା ହେବ ।

ଯଦି ଗ୍ରହୀତା ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବା ଘଟଣାର ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ । ଯେହେତୁ କ୍ରିକେଟ୍ ଖେଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନେକ ରାଜ୍ୟରେ ହେଉଛି ଏକତ୍ରିତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରି ଅନୁରୂପ ଭାବେ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବ । (ସ୍ୱଷ୍ଟିକରଣ IGST ନୀତିର ଧାରା ୬ (୮) ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ କୋରିୟର ମାଧ୍ୟମରେ ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଓ ଯୋଗାଣ ହେତୁ ସ୍ଥାନ କିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଗ୍ରାହକ ପଞ୍ଜିକୃତ ତେବେ, ସେ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହେବ । ଯଦି ଗ୍ରାହକ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ, ତେବେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେଲା, ସେ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୩ ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ମୁମ୍ବାଇ ରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ପୁନଶ୍ଚ ମୁମ୍ବାଇ ଫେରନ୍ତି ତେବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ଗ୍ରାହକ ପଞ୍ଜିକୃତ, ତେବେ ତାଙ୍କ ଠିକଣା ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ।

ଯଦି ଗ୍ରାହକ ଅଣପଞ୍ଜିକୃତ ତେବେ ଯୋଗାଣ ମୁମ୍ବାଇରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ହେବ ତଥାପି ମୁମ୍ବାଇ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହେବ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରନ୍ତି (IGST- ଧାରା ୬ (୧))

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଯଦି ମେସର୍ସ ଏୟାର ଇଣ୍ଡିଆ ଦ୍ୱାରା ଟିକେଟ୍ ବା ପାସ୍‌ଟିଏ ଜାରି ହୋଇଅଛି, ସାରା ଭାରତ ଭ୍ରମଣ ନିମିତ୍ତ, ଏଥିରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟଆରମ୍ଭ କରିବାର ସ୍ଥାନ କିଛି ରହିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏଥିରେ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ଅଧିକାର ଅଛି । ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ IGST ର ଧାରା ୬ (୧୦)(୬) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥାନ ରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ଦୂରଭାଷ ଯନ୍ତ୍ର (Mobile) ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ? ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ଠିକଣାର ସ୍ଥାନ ହୋଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ମୋବାଇଲ୍ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୋବାଇଲ୍ ଯୋଗାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥାର ସ୍ଥାନ ହେବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ଅନେକ ରାଜ୍ୟ ଓ ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ କାରବାର । ଉପଭୋଗର ନୀୟମ ମଧ୍ୟ ପରାହତ ହେବ ଯଦି ମୋବାଇଲ୍ ଯୋଗାଣକାରୀର ସ୍ଥାନକୁ ଧରାଯାଏ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଆୟ ଅଳ୍ପ କିଛି ରାଜ୍ୟକୁ ଯିବ ଯେଉଁଠି ଯୋଗାଣକାରୀ / ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ଅଛନ୍ତି ।

ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ସ୍ଥାନ (ପୂର୍ବଦେୟ ବା ପରଦେୟ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ) ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହେବ ।

ପରଦେୟ (postpaid) ସଂଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠିକୁ ମୋବାଇଲ୍‌ର ବିଲ୍ ଯାଉଥିବ ସେ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହେବ । ପୂର୍ବଦେୟ (prepaid) ସଂଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁଠି ସଂଯୋଗର ଦେୟ ଗ୍ରହଣ ହେଉଥିବା ବା ପୂର୍ବଦେୟର ପତ୍ରକୁ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବ । ଯଦି ସଂଯୋଗର ଦେୟ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବା ଦେୟ ମାଧ୍ୟମରେ ହେଉଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ହେତୁ ସେବା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ସ୍ଥାନ ହିଁ ସେବା ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ବୋଲି ବିଚାର ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ୧୬ ଯଦି ଗୋଆର ବ୍ୟକ୍ତି ଦିଲ୍ଲୀର ଦଲାଲ୍ (NSE) ବା ମୁମ୍ବାଇର ହୋଇଥିବ ତେବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଯୋଗାଣକାରୀ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ହିସାବରେ ସେବା ଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବ ସେ ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ହେବ । ଏଣୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଆ ହେଉଛି ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ୧୭ ଜଣେ ମୁମ୍ବାଇର ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି କୁଲୁ ମନାଲି ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ICICI ବ୍ୟାଙ୍କର ସେବା ମନାଲିରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯଦି ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଖାତା (A/C) ଟି ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ଯୋଡ଼ା ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କୁଲୁ ହେବ (i.e. ଯୋଗାଣକାରୀ ସ୍ଥାନ ହିସାବରେ) ଯଦି ଖାତାଟି ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ଯୋଡ଼ା ହୋଇଥାଏ ତେବେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ ମୁମ୍ବାଇ ହେବ, ଯାହା ଯୋଗାଣକାରୀ ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ସେବା ଗ୍ରହଣକାରୀ ସ୍ଥାନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ଜଣେ ଗୁରୁଗାଓଁର ବ୍ୟକ୍ତି ଏୟାରଇଣ୍ଡିଆ ବିମାନରେ ମୁମ୍ବାଇରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଗଲେ ଏବଂ ଯାତ୍ରା ଇନ୍‌ସ୍ୟୁରାନ୍ସ ମୁମ୍ବାଇରେ ହେଲା । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଯୋଗାଣକାରୀର ତଥ୍ୟ ହିସାବରେ ସେବା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସ୍ଥାନ ହିଁ ଯୋଗାଣକାରୀର ସ୍ଥାନ । ଏଣୁ ଗୁରୁଗାଓଁ ହିଁ ଯୋଗାଣର ସ୍ଥାନ (ଧାରା ୧୬ (୧୪)

୨୩. ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର (GST) ବ୍ୟବସାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ମୁଖଶାଳା

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ GSTN କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର ନେଟ୍‌ୱାର୍କ (GSTN) ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଅଣଲାଭଦାୟୀ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଯେ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯୋଗାଇଦେବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ, କେନ୍ଦ୍ର, କରଦାତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କୁ ସେବା ଯୋଗାଇବ । ପଞ୍ଜିକରଣ, କର ପ୍ରଦାନ ଓ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଆଦି ସେବା ସମସ୍ତ କରଦାତାଙ୍କୁ GSTN ଯୋଗାଇଦେବ । ଏହା ସରକାର ଓ କରଦାତାଙ୍କ ଏକ ଯୋଗାଯୋଗ ସୂତ୍ର ରୂପେ କାମ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବାକର ନେଟ୍‌ୱାର୍କ (GSTN) ମୂଳ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଅଧାର କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GST ପ୍ରଣାଳୀ ହେଉଛି ଏକ ଏକମାତ୍ର ଜଟିଳ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ବିଜ୍ଞାନ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରାରମ୍ଭ । ଏହାର ଅନନ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ଏହା ଏକ ମୌଳିକ ଯୋଗାଯୋଗକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହା ରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତିଭୂମିରେ ତଥ୍ୟ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରେ । ସଂପ୍ରତି କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପରୋକ୍ଷ କର ପ୍ରଶାସନ ଅଧିନରେ ବିଭିନ୍ନ ନୀତି, ନିୟମ, ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ଧାରାରେ କାମ କରେ । ଏଥିସହିତ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ସଂରଚନା ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ମାଧ୍ୟମ । ସମ୍ମିଳିତ କରି ସମସ୍ତଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ ଏକ ଜଟିଳ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯେହେତୁ ଏହା ସମସ୍ତ ପରୋକ୍ଷ କର ସମୂହକୁ ଏକାଠି କରି ଗୋଟିଏ ଶାସନ ପରିସରକୁ ଆଣିଥାଏ (କେନ୍ଦ୍ର, ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ) । ସମାନ ଧରଣର ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଫଳକ ସମାନ ସଂରଚନା, କରଦାତା ଓ ବାହ୍ୟ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଯୋଗାଯୋଗ କେନ୍ଦ୍ର । ଏତତ୍ ବ୍ୟତୀତ GST ଗୋଟିଏ ପରିସମାପ୍ତି କର । ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କାରବାର ମଧ୍ୟ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଯାହା କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟସରକାରଙ୍କୁ ଏକ ନିୟମରେ ବାନ୍ଧି ରଖେ । ଗୋଟିଏ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିନା ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସହ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଆହରଣ, ସୂଚନା ଅଦଳବଦଳର (କରଦାତା, ରାଜ୍ୟ, କେନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ) ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଏ ।

ଏହି ଭାଗଟି ୨୦୧୦ର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ରାଜ୍ୟ ବିତ୍ତମନ୍ତ୍ରୀ ସହ ଚତୁର୍ଥ (4th ବୈଠକରେ ୨୧.୭.୨୦୧୦) ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ସେହି ବୈଠକଟିରେ EC (ଇସି) "GST ପାଇଁ କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଦଳ" ଡଃ ନନ୍ଦନ ନିଲେକନିଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ଏଥିରେ ଥିବା ସଦସ୍ୟମାନେ ହେଲେ ଅତିରିକ୍ତ ସଚିବ (ରେଭେନ୍ୟୁ) ସଦସ୍ୟ (B & C), CBEC, DG (System), CBEC, FA, ବିତ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ, ସଦସ୍ୟସଚିବ EC ଏବଂ ପାଞ୍ଚଟି ରାଜ୍ୟର କାରବାର କରର କମିଶନର (ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଆସାମ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଗୁଜୁରାଟ) । ଏହି ଦଳଟି ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଜାତୀୟ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ବ୍ୟବହାରିକାର ଗଠନ ଉପରେ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ଓ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସାଧାରଣ ବୈଷୟିକ ମୁଖଶାଳା ଭାବେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର ନେଟ୍‌ୱାର୍କ (GSTN) ରୂପେ ଅଭିହିତ ହେବ । ପରାମର୍ଶ ସଂରଚନାରେ, କଟକଣା ଧାରା ଇତ୍ୟାଦି GSTN ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ । ଭିତ୍ତିକ ବିଶଦ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରଣାଳୀ, ରୋଡ୍ ମ୍ୟାପ୍ ଓ ନାନା ପ୍ରକାର

ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୧୦ରେ ବିତ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଅଧୀନରେ TAGUD ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ଏହା ଜାତୀୟ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ବ୍ୟବହାରିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସର୍ବସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଘରୋଇ କମ୍ପାନୀ ଭାବେ କାମ କରିବ ଏବଂ ବିଶାଳ ସରକାରୀ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଜଟିଳ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରୀ କରାଇବ । TAGUP ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରୂପେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ସଂରଚନା ବିଷୟକ ଯଥା GST, TIN, NPS ର ଇତ୍ୟାଦି ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ପ୍ରକଳ୍ପର ସମସ୍ୟାର ଅବଲୋକନ ଓ ନିର୍ବାହ କରିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଦଳ (EG) ର ୨ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୧୦ ରୁ ୮ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୧୧ ମଧ୍ୟରେ ସାତଟି ବୈଠକରେ ନାନା ବିଭବ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଛି । ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର ପରେ EG ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା (SPV) ମାଧ୍ୟମରେ GST ସଂରଚନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଇବାକୁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତ, ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ଭିତ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ନିମିତ୍ତ EG ଏକ ବେସରକାରୀ GST ସଂରଚନା, ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତ୍ତିରେ (SPV), ସରକାରଙ୍କ (କେନ୍ଦ୍ର ୨୪.୫. ରାଜ୍ୟ ୨୪.୫%) ତ୍ୱରିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ମାନବ ସମ୍ବଳର ଆହରଣ ପରିଚାଳନା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରମୁଖ ବିଶେଷତ୍ୱ ରହିବ ।

GSTN ର ସମ୍ବେଦନଶୀଳତାକୁ ନଜରରେ ରଖି ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ତଥ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ହେତୁ EG ସରକାରଙ୍କ ସାର୍ବଭୌମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଶା କରନ୍ତି । ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ (SPV) ସାର୍ବଭୌମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମିତ୍ତ ଏକ ମୂଳ କମିଟି ଗଠନ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା, ଅଂଶଧନକାରୀଙ୍କ ଚୁକ୍ତିନାମା, ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ ସରକାର ଓ GSTNSPV ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଇତ୍ୟାଦି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଅଂଶଧନକାରୀଙ୍କ ଅନୁପାତ ଏପରି ହେବ ଯେ କେନ୍ଦ୍ର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଂଶଧନ (୨୪.୫%) ସର୍ବହୃତ ଅଂଶଧନ ହୋଇ ରହିବ । ସରକାରଙ୍କ ଅଂଶଧନ (୪୯%) ଯେକୌଣସି ଘରୋଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ଅଂଶଧନଠୁ ଅଧିକ ହୋଇରହିବ ।

EG ଯାନ୍ତ୍ରିକ କୌଶଳକୁ ଏପରି କରିବା ଉଚିତ୍, ଯେପରି ରିଟର୍ଣ୍ଣ ସମୂହ ୧୦୦% ପ୍ରତିଶତ ମେଳ ହେଉଥିବ । ବ୍ୟବସାୟିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ରହିବ ଅଥଚ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପରିଚାଳନାଗତ ଜ୍ଞାନ ବୃତ୍ତିଗତ ବିଶାରଦଙ୍କ ନିକଟରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । NSDL କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଓ ଦକ୍ଷତାପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ କାମ କରିବ । EG ଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ମୁତାବକ ଏହା ଏକ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯାହା ପରିଚାଳନାଗତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପଭୋଗ କରିବ ।

ଏହି ପରାମର୍ଶଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ରାଜ୍ୟ ବିତ୍ତମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ୩ୟ ବୈଠକ ୧୯ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୧୬ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ EC ର ଚତୁର୍ଥ ବୈଠକ ୧୪ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୧ରେ ହୋଇଥିଲା । GSTN ଉପରେ GST କୁ ନେଇ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ EC ଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ସାର୍ବଭୌମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥାଇ ୨୫ଟି ଅଣଲାଭଦାୟୀ କମ୍ପାନୀ ସୂଚୀ ରାଜ୍ୟ ବିତ୍ତମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ କ୍ଷମତାସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ବୈଠକ (୧୪.୧୦.୧୧)ରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଛି ।

ରେଭେନ୍ୟୁ ବିଭାଗର ଲେଖା ଅନୁସାରେ "ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା"କୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର ନେଟୱାର୍କ ନାଁରେ ସଂଘୀୟ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ବୈଠକ ୧୨ ଏପ୍ରିଲ୍ ୨୦୧୨ରେ ଅନୁମୋଦନ ହୋଇଛି ।

ସଂଘୀୟ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ମଧ୍ୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି ।

(କ) ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଇଚ୍ଛାକୃତ ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଚିହ୍ନଟ ସହ ବିତ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯିବ ଯେ GSTN-SPV ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(ଖ) SPV ଉପରେ ସରକାରଙ୍କ ସାର୍ବଭୌମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ବିଶ୍ୱସନୀୟ କରିବା ପାଇଁ କମିଟି, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଅଂଶଧନକାରୀଙ୍କ ସହ ଚୁକ୍ତି, ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରବେଶ ଏବଂ GSTN- SPV ଓ ସରକାରଙ୍କ ଚୁକ୍ତି ଆଦି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

(ଗ) GSTN - SPV ବୋର୍ଡର ୧୪ଜଣ ସଦସ୍ୟ ରହିବେ, ୩ଜଣ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଓ ବାକି ୩ଜଣ ରାଜ୍ୟରୁ ଏବଂ ବୋର୍ଡର ମୁଖ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହମତିରେ ହେବ । ୩ଜଣ ବୋର୍ଡ ସଦସ୍ୟ ଘରୋଇ ଅଂଶଧନ କମ୍ପାନୀରୁ ଏବଂ ୩ଜଣ ସ୍ୱାଧୀନ ସଦସ୍ୟ ଖୋଲା ବଜାରରୁ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ (GSTN - SPV) ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହେବେ ।

(ଘ) ସରକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ଯୋଗ୍ୟତା କୋହଳ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କୁ ଆଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(ଙ) GSTN - SPV ଏକ ସ୍ୱଉପାର୍ଜିତ ଆୟକାରୀ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଯେ କରଦାତା ଓ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ବ୍ୟବହାରିକ ଦେୟ ଦେଇପାରିବ ।

(ଚ) GSTN- SPV ଏକ ଜାତୀୟସ୍ତରର ଉତ୍ସର୍ଗିକୃତ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ଯେ ପରୋକ୍ଷ କର ଆଦାୟ ଓ ତତ୍ସମ୍ପର୍କିତ ସେବା ଏକାଧିକ କର ଆଦାୟକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା, ସେହି ଅନୁସାରେ ଅନ୍ୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ କାରୀ ସମସାମୟିକ ସମନ୍ୱିତ ସେବା ପ୍ରଦାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବ,ତେବେ ଉପଯୁକ୍ତ ଚୁକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ GSTN - SPV ସହ ମିଶି ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

(ଛ) ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏକକ ଅନୁଦାନ ୩୧୫ କୋଟି କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଓ ଆନୁସାଙ୍ଗିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦେବେ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାର ତିନି ବର୍ଷ ଭିତରେ SPV କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେବ । ସଂଘୀୟ କ୍ୟାବିନେଟ୍ର ସହମତିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତିର GSTN ଏକ ଅଣଲାଭକାରୀ ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାଭାବେ ଧାରା ୨୫ ଅନ୍ତର୍ଗତ କମ୍ପାନୀ ନୀତି – ୧୯୫୬ ମୁତାବକ ଅଂଶଧନ ସଂରଚନାରେ କାମ କରିବ ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର –	୨୪.୫%
ରାଜ୍ୟ ସରକାର –	୨୪.୫%
HDFC	୧୦%
HDFC ବ୍ୟାଙ୍କ	୧୦%
ICICI ବ୍ୟାଙ୍କ	୧୦%
NSE ଷ୍ଟାଟେଜିକ୍ ପୁଞ୍ଜି ଲଗାଣ	୧୦%
LIC ଗୃହରଣ ବିତ୍ତୀୟ ସଂସ୍ଥା	୧୧%

GSTN, କ୍ଷମତାସମ୍ପନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ କମିଟିଙ୍କ ବୈଠକରେ ଅନୁଦାନ ଲାଭ ପରେ ସଂଘୀୟ ସରକାରଙ୍କ

ଅନୁମତି କ୍ରମେ ନିଜର ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ୱରୂପରେ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ -୩ GSTN ମାଧ୍ୟମରେ କେଉଁ ସେବା ନିର୍ବାହ ହୋଇପାରିବ ?

ଉତ୍ତର GSTN ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସେବା ସମ୍ପାଦନ ହୋଇପାରିବ ।

(କ) ପଞ୍ଜିକରଣ (ପୂର୍ବତନ କରଦାତାଙ୍କ ଆଗମନ ଓ PAN ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥା)

(ଖ) ଦେୟ ପ୍ରଦାନ (ଦେୟ ପ୍ରଦାନର ବୈଷୟିକ ସ୍ତର ଠୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାର ସମାନିକରଣ)

(ଗ) ରିଟର୍ଣ୍ଣିଂ ପ୍ରଦାନ ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ।

(ଘ) କରଦାତା ପରିଚାଳନା ଯଥା ହିସାବ, ନୋଟିସ୍ ତଥ୍ୟ ଓ ଅନୁକରଣ ଧାରା ।

(ଙ) କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ହିସାବ ଓ ଖାତା ପରିଚାଳନା ।

(ଚ) ହିସାବର ଗଣନା ଓ ସମାଧାନ (IGST, ସମାଧାନ, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ହିସାବକାରୀ)

(ଛ) ପ୍ରକ୍ରିୟା କରଣ ଓ ମେଳଣ GST ଯାହା ଆମଦାନୀ ଓ EDI ଉତ୍ପାଦକରଣ ମିଶ୍ରଣ)

(ଜ) ପରିଚାଳନାଗତ ତଥ୍ୟ ପ୍ରବାହ ଭିତ୍ତିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା

(ଝ) ସାଧାରଣ GST ତଥ୍ୟ ଓ କର ପ୍ରଶାସକ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ବିଶିଷ୍ଟ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ।

(ଞ) ଅଂଶୀଦାରଙ୍କର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ।

(ଟ) ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ତଥ୍ୟ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ ।

(ଠ) ଗବେଷଣା, ଅନୁଧ୍ୟାନ ଓ ଉତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ନଥିକରଣ ସହ ଅଂଶିଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ GSTN ଓ ରାଜ୍ୟ CBEC ମଧ୍ୟରେ ବୈଷୟିକ ଯୋଗାଯୋଗର ମାଧ୍ୟମ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GST ପରିସରରେ, କରଦାତା ପଞ୍ଜିକରଣ ପରି ମୂଳସେବା ପାଇଁ ଆବେଦନକରେ ମସିହାର ଉପସ୍ଥାପନ, ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଭରଣା, କର ପ୍ରଦାନ ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ପୃଷ୍ଠାରେ ରହିବ । ସମସ୍ତ ଧ୍ରୁବୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ (ପଞ୍ଜିକରଣର ଗ୍ରହଣୀୟତା, ରିଟର୍ଣ୍ଣର ଆକଳନ, ଅନୁସନ୍ଧାନର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଏବଂ ନୀରିକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି) ରାଜ୍ୟ କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଓ କେନ୍ଦ୍ର କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱବଧାନରେ ସମାହିତହେବ ।

ଏହା GST ର ସମ୍ମୁଖ ମୁଖଶାଳା ଏବଂ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂଜ୍ଞା ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ । କିନ୍ତୁ ୨୪ଟି ରାଜ୍ୟ ସ୍ୱୟଂ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଦ (Model 2 states) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ମାଗିଛନ୍ତି । CBEC ଏବଂ ବାକି ରାଜ୍ୟ ଧାରାବାହିକ ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ ବିକାଶ (Model-1) ତିଆରି ପାଇଁ ସ୍ଥିରିକୃତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ପଞ୍ଜିକୃତ କ୍ଷେତ୍ରରେ GSTN ର କାମ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର GSTN ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ପଞ୍ଜିକରଣ ସିଧାସଳଖ ହେବ । କିଛି ମୂଳ ତଥ୍ୟ ଯଥା PAN , ବ୍ୟବସାୟିକନମ, ଆଧାର ନଂ, CIN/DIN ସିଧାସଳଖ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରେ ଯାଞ୍ଚ ହେବ ଓ ଯଥା CBDI, UID, MCA etc. କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସର୍ବନିମନ ପ୍ରମାଣପତ୍ରର ତଥ୍ୟ ଦେବେ ।

ଆବେଦନ ପତ୍ର ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରତିଲିପି ପ୍ରମାଣପତ୍ର GSTN ଜରିଆରେ ରାଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଯିବ, ଯଦି କିଛି ଆପତ୍ତି ଥାଏ ତେବେ ଖାରଜ ବି ଅନୁମୋଦିତ ହେବ ଏବଂ ଶେଷରେ ଡିଜିଟାଲ ସନ୍ତକ

ଥିବା ଅନୁମୋଦିତ ପତ୍ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧ୍ୟାୟ ନେଟ୍ ପାଇପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ GSTN ରେ ଇନ୍‌ଫୋସିସ୍‌ର କାମ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GSTN ଇନ୍‌ଫୋସିସ୍‌ରକୁ ଏକକ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ସଂସ୍ଥାରୂପେ ପୋର୍ଟାଲ୍ ସ୍କେଚ୍, ନିର୍ମାଣ ଓ ତାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ କରିଛି । ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂଜ୍ଞା ସଫ୍ଟୱେର, ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ, ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏବଂ ପରିଚାଳନା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସହ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଧାସଳଖ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ହୋଇଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ GST ସାଧାରଣ ପୋଟାଲ୍‌ର ମୂଳ ଭିତ୍ତିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GST ପୋର୍ଟାଲଟି ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରେ କରଦାତା ଓ ତାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ହିସାବ କାରୀ ଓ ଓକିଲ ମହୋଦୟଙ୍କୁ ସୁଗମ ପ୍ରବେଶ ରହିବ ଓ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ (କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଭିତ୍ତିକ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍) ରେ ଅଧିକାରୀ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପୋର୍ଟାଲ୍‌ଟି ଏକମାତ୍ର ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ସମସ୍ତ ସେବା ହୋଇପାରିବ ଯଥା-

(କ) କର ଦାତାଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ (ନୂଆ, ସମର୍ପଣ କରିଥିବା, ବାତିଲ୍ ହୋଇଥିବା ଇତ୍ୟାଦି)

(ଖ) ରିସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ, କ୍ରେତାଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଲିଖିତ କ୍ରୟ ଖାତା ଓ GST ର ରିଟର୍ଣ୍ଣ ।

(ଗ) କର ଦେୟ ଏବଂ କରଦାତାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତା ସହ ସମ୍ମେଳନ ।

(ଘ) ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଓ ରୋକଡ଼ ଖାତା ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ପଞ୍ଜିକରଣ ।

(ଙ) ପରିଚାଳନା ନିମିତ୍ତ ତଥ୍ୟର ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ (କରଦାତା, କର ଅଧିକାରୀ ଓ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ପାଇଁ)

(ଚ) ବ୍ୟବସାୟିକ ବୁଦ୍ଧିମତା / ବିଶ୍ଲେଷଣ (କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ GST ପର୍ଯ୍ୟାୟକରଣର ଅବଧାରଣା କିପରି ?

ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ GST ସଂରଚନାର ଯୋଗାଯୋଗ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ / କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ବାଣିଜ୍ୟକର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କର ଅଧିକାରୀ, କରଦାତା, ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ହେବ । ପର୍ଯ୍ୟାବରଣଟି ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କିତ ସଂସ୍ଥା ଯଥା କରଦାତାଠୁ କର ସେବା ପ୍ରଦାନ କାରୀ, କର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ GST ପୋଟାଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରୁ ଲେଖା ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ । ନିମ୍ନ ନକ୍ସାଟି ସମଗ୍ର GST ର ପର୍ଯ୍ୟାବରଣକୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଜି.ଏସ୍.ପି. (GSP) (GST ସୁବିଧା କାରକ) କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର GST ସଂରଚନାର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବିଭାଗଟି ଇନ୍‌ଫୋସିସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ନିର୍ମାଣ ଚାଲିଛି । ତାହା ଏକ ପରିଚାଳିତ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ସଂସ୍ଥା । କାର୍ଯ୍ୟଟି GST ର ମୂଳ ଭିତ୍ତି ପ୍ରସ୍ତୁତ, ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଭିତ୍ତଭୂମିରେ କାର୍ଯ୍ୟଆରମ୍ଭ କରିବା ଓ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଧରି ଚଳାଇବ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ।

ପ୍ରସ୍ତାବିତ GST ସମସ୍ତ କରଦାତାଙ୍କ ତଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ଯୁକ୍ତ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ମାଧ୍ୟମରେ ହେବ । ଏଥିନିମିତ୍ତ କରଦାତା ଏକ କମ୍ପ୍ୟୁଟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ସମସ୍ତ ରସିଦ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କରର ଦାବୀ ମଧ୍ୟ କରିବେ, କର ପ୍ରଦାନ ଓ ଡିଜିଟାଲ୍ ସ୍ୱାକ୍ଷର ଆଦି କାମ କରିବେ ।

ଯାହା ଏକ ବ୍ୟବହାରିକ ଓ ସୁବିଧାଜନକ ରାସ୍ତା, ମୋବାଇଲ୍ ଲାପଟପ୍ ଓ ଅନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶରୁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଯୋଗ କରିହେବ । ତୃତୀୟପକ୍ଷ ସଫ୍ଟୱେର ମଧ୍ୟ GST ସରକାରରେ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତିକ ଯୋଗାଯୋଗ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ସଂସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ। ଏ ପ୍ରକାର ସମସ୍ତ ସଫ୍ଟୱେରକୁ ଏହି ନାମ ଦେଇ GST ସୁବିଧା କାରକ ମାଧ୍ୟମରେ ସେବା ଦେଇ ହେବ ଯାହାର ନାଁ GSP ।

କରଦାତା GST ପୋଟାଲ୍ ବା GST ପର୍ଯ୍ୟାବରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ସଫ୍ଟୱେର ସେବା ପ୍ରଦାନ ଯଥା ପଞ୍ଜିକରଣ, କର ପ୍ରଦାନ, ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ତଥ୍ୟର ଆଦାନପ୍ରଦାନ ମୂଳ GST ସହ କରିପାରିବ । GST ସଂରଚନାରେ GSP ଏକ ଧାରାଭାବେ କାମ କରିପରିବ ଓ ନୂତନ ସୂଚନା ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଭିତ୍ତିରେ ସଫ୍ଟୱେର ଓ ପୋର୍ଟାଲ୍ କରଦାତା ସହ ଯୋଗାଯୋଗ ହୋଇପାରିବ ।

ପ୍ର.୧୦ GST ସୁବିଧା କାରକ କ'ଣ ସବୁ କାମ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର GSP ଏକ ସଫ୍ଟୱେର, ଯାହା GST ସଂରଚନାକୁ ଏକ ସୁରକ୍ଷା ନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବ। GSPର କିଛି କାମ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା

- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସଫ୍ଟୱେର / ଯୋଗାଯୋଗର ମାଧ୍ୟମରେ କରଦାତା ଓ GST ସଂରଚନା TSP ରହିବ ।
- ଅନ୍ୟ ଯେତେ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ସେବା କରଦାତାଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦେବା।

GSP ଏମିତିଏକ ଅଭିନବ ସୁବିଧାଜନକ ରାସ୍ତା ଯାହା ମାଧ୍ୟମରେ ଦର ଦାତା ଓ ଅନ୍ୟ ଅଂଶୀଦାରଗଣ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି । ପଞ୍ଜିକରଣଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦାନସବୁ କିଛି GSP ରେ ହୋଇପାରିବ । ଦୁଇସ୍ତରୀୟ ଆଲୋଚନା ହେଲା, ଗୋଟିଏ ସଫ୍ଟୱେର ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଦଳ, ଅନ୍ୟଟି GSP ଓ ଅନ୍ୟଟି GSP ଓ GST ର ସମକାଳୀନ କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ GSP ବ୍ୟବହାର କଲେ କରଦାତା କେଉଁସବୁ ସୁବିଧାମାନ ପାଇବେ ?

ଉତ୍ତର GSP କର ହିସାବକାରୀ ସଫ୍ଟୱେର ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ତା'ଭିତରେ କର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ନାନା କାର୍ଯ୍ୟାତ୍ମକ ସୁବିଧାଜନକ ଉପାୟ ଅନୁସରଣ କରେ । ଯଦି କରଦାତାଙ୍କର କିଛି ତ୍ରିକୋଣିଆ କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ରସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ, ଫେରସ୍ତ ଓ ସାମାନିକରଣ ଥାଏ, ତେବେ ତାହା GSP ମାଧ୍ୟମରେ ସୁବିଧାରେ ହୋଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ GST ପୋଟାଲ୍‌ରେ ନିଜର ହିସାବ ନିଜେ କରି ରସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ବା ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଗୋଟିଏ ଥରରେ ହେବ । ଯୋଗାଯୋଗ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ (GST) ର ସବୁଠି ସମାନ ଭାବେ ସମସ୍ତ କରଦାତାଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ, କେଉଁଠି ପରିକଳ୍ପନାଟିକେ ଭିନ୍ନହୋଇପାରେ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ GSP ରେ ଆପାତତଃ ଉନ୍ନତ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ ରହିପାରେ (କିଛି ବିଶେଷ କରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଯଥା- ବଡ଼ କରଦାତା ଯାହାଙ୍କର ସମସ୍ତ ବିତ୍ତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକୃତ ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଯାହାର ହିସାବ ସ୍ୱଳ୍ପ କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ ବା ବିନା କମ୍ପ୍ୟୁଟରର କରଦାତାଙ୍କ ନିମିତ୍ତ । GST ର ବାସ୍ତବ ପୃଷ୍ଠା GSPର ପୃଷ୍ଠା ସହ ସମାନ ହୋଇନପାରେ ।

GSP ସଫ୍ଟୱେର GST ର ତଥ୍ୟ ଅନ୍ତଃଗ୍ରହଣର ଭିତ୍ତିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସମଗ୍ର ସମାଧାନଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ବା ମଧ୍ୟମ କରଦାତା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯେଉଁଥିରେ କିଣା/ବିକା ଓ GST ପୂରଣ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବିନା ସାଧାସିଧା ଭାବେ ପୂରଣ କରି, ରସିଦ୍ ସହ GST କୁ ପଠାଯାଇପାରିବ । ସେହିପରି କର ପରାମର୍ଶଦାତାମାନେ ମଧ୍ୟ GSP ବ୍ୟବହାର କରି ନିଜର ସମସ୍ତ କରଦାତାକୁ ସମାନ ଧରଣର କାମ ମାଧ୍ୟମରେ GST ରେ

ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ ।

GSP ଏକ ଅଭିନବ ଆକଳନ ଓ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ର ଯାହା ଅନ୍ୟ ବଜାର ଅନ୍ୟ GSP ମାନଙ୍କଠୁ ଜଣଙ୍କୁ ଅଲଗା ଭାବେ ପରିଚିତ କରାଯାଏ ।

ଉତ୍ସ : http//www.gstn.org / ecosystem / faqquestion php

ପ୍ରଶ୍ନ ୧୨. GST ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସାଧାରଣ କରଦାତାଙ୍କ ଭୂମିକା କ'ଣ ହେବ ? ଯାହା GSTN ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଚାଳିତ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣା ହେଉଅଛି ।

ଉତ୍ତର ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା GSTN ରେ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା କର ଦାତାଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ ତାଙ୍କ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଅନୁଦାନ ।

- ସୁଧ, କର ଓ ଦଣ୍ଡ ସହ କର ପ୍ରଦାନ
- ରସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ଓ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ।
- ରସିଦ୍‌ର ଉପସ୍ଥାପନ ଓ ବାର୍ଷିକ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଦାଖଲ ଓ ଲେଖା ପ୍ରସ୍ତୁତି GSTN ରେ ପୁନଃ ଅବଲୋକନ କରିବା ପରେ ରିଟର୍ଣ୍ଣ କର ର ଖାତା ଓ ରୋକର୍ଡ ବହିର ଗତିଶୀଳତା ମାନିବ ।

ପ୍ର୧୩. GSTN ମାଧ୍ୟମରେ କାରବାର ହେଲେ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବାଧା କ'ଣ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର
- କରଦାତାଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ / ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣକୁ ଖାରଜ ବା ସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବ ।
- କର ଅଧିକାରୀ ରାଜ୍ୟ କରର ଆକଳନ, ତଦନ୍ତ ଫେରସ୍ତ ବା ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ।
- ପରିଚାଳନାଗତ ସୂଚନା ଆହରଣ କରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ GSTN ପ୍ରତି ରସିଦ୍‌ର ଗ୍ରହଣୀୟ ହେତୁ ଏକ ଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନା, GSTN ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରବାରର ଏକ ନୂଆ ଚିହ୍ନଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା କରିବ । ଏହା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ରସିଦ୍ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷକୁ ନେଇ HSN/SAC କୋଡ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରବାରକୁ ଭିନ୍ନ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ରସିଦ୍ ତଥ୍ୟ ଦୈନନ୍ଦିନ ଭିତ୍ତିରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ରସିଦ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ରହିବ । ଆଗଭଳି ଗୋଟିଏ ଉପସ୍ଥାପନ କାରବାରଟି ଗ୍ରହୀତାର କିଣା ଖାତାରେ ଦେଖାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ GSTN କରଦାତାଙ୍କୁ ନିଜର ରସିଦ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ କି ନାଁ ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GSTN ଏକ ଦୀର୍ଘ ହିସାବ ଫର୍ଦ୍ଦ GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ କରଦାତାଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା, ଯାହାଦ୍ୱାରା କରଦାତା ନିଜର ଦୈନନ୍ଦିନ ହିସାବ ବିନାମୂଲ୍ୟରେ ରଖିପାରିବ ଏବଂ ଶେଷରେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଥରେ ପୋର୍ଟାଲ୍‌କୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବ । ଏହା ଏକ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ନଥିବା କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ କାମ କରିବ ଏବଂ ଶେଷରେ ଶତାଧିକ ରସିଦ୍‌ଙ୍କୁ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଯୋଗେ ପଠାଇପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ୧୭ GSTN ମୋବାଇଲ୍ କୌଶଳ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ହିସାବ ଓ ଅନ୍ୟର ହିସାବ ଦେଖିପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GST ପୋର୍ଟାଲ୍ ଏପରି ଭାବେ ତିଆରିଯେ, ଏହାକୁ ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖିହେବ । ରୋକର୍ଡ ଖାତା, ବ୍ୟୟଖାତା, ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର ଖାତା, ଇତ୍ୟାଦି ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ଦେଖିହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ GST ସେବା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବୃତ୍ତିଧାରୀଙ୍କୁ ନାମ ଓ ସୁରକ୍ଷା ନମ୍ବର ଦେବକି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେ ନିଜ କରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ କର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ, ଏବେ ଯେପରି ହେଉଛି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GSTN ବୃତ୍ତିଧାରୀ କର ସେବାକାରୀଙ୍କୁ ନୂତନ ନାମ ଓ ସୁରକ୍ଷା ନମ୍ବର ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଯାଦ୍ୱାରା ସେ କରଦାତା ପାଇଁ କରିବେ, ଏଣୁ କରଦାତାଙ୍କୁ କୌଣସି ନାମ ଇତ୍ୟାଦି ମନେ ରଖିବାର ନାହିଁ ।

କେବଳ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ଦାଖଲ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସବୁ କାମ ବୃତ୍ତିଧାରୀ କରିପାରିବ । ଶେଷ ଦାଖଲ ପାଇଁ କର ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ଇ-ସ୍ୱାକ୍ଷର ବା ଡିଜିଟାଲ୍ ସ୍ୱାକ୍ଷର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ କରଦାତା ନିଜର ବୃତ୍ତିଧାରୀ ସେବାକାରୀଙ୍କୁ ବଦଳାଇ ପାରିବ କି ଯେପରି ସୁବିଧାମୂତାବକ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, କରଦାତା ଅନ୍ୟ ଏକ ସେବାକାରୀ ବାଛିପାରିବେ । ଏଥିନିମନ୍ତେ GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌କୁ ଯାଇ ବର୍ତ୍ତମାନର କରଦାତାଙ୍କ ବାତିଲ୍ କରି ନୂଆ କରଦାତାଙ୍କ ନାମ ଦେବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ପାଦ, ସେବାକର ଓ ରାଜ୍ୟର ବିକ୍ରି କର ସହ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିବା କରଦାତାଙ୍କୁ GST ଅଧିନରେ କରଦାତାଙ୍କୁ ପୁଣିଥରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କି ?

ଉତ୍ତର ପୂର୍ବରୁ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିବା PAN ନଂ ସଠିକ୍ ଥିଲେ ପୁଣି ଥରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କୁ GSTIN ନଂ GST ପୋଟାଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଯାହା ୬ ମାସ ଯାଏଁ ବୈଧ ରହିବ । ତା'ଭିତରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ଦେଇ GST ପଞ୍ଜିକରଣ ହେବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ କରଦାତାଙ୍କ ଲାଭ ଦୃଷ୍ଟିରୁ GSTNରେ କାମ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦୃଶ୍ୟବଳୀ ସମ୍ବଳିତ ସିନେମା ଦେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GSTN ଏକ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଦୃଶ୍ୟାବଳୀ ସହ GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହିସବୁ GST ପୋର୍ଟାଲ୍ ଓ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ର ପ୍ରେକ୍ଷାପଟରେ ବା କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସୂଚନା ପ୍ରଦ୍ୟୋଗିକ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ GST ପୋର୍ଟାଲ୍‌ରେ କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ରିଟର୍ଣ୍ଣ ଓ ପଞ୍ଜିକରଣର ତଥ୍ୟ ଗୁପ୍ତ ରହିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, GSTN ସବୁ ସମୟ ଏସବୁ ତଥ୍ୟ ଗୁପ୍ତରେ ରଖିବ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଯାହା କରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ନିଜ ସ୍ତରର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁମତି (RBAC) ଏବଂ କରଦାତାଙ୍କ ସମସ୍ତ ଜଟିଳ ତଥ୍ୟ ଅବୁଚା ଅକ୍ଷରରେ ଗଚ୍ଛିତ ରହିବ । କେବଳ ପ୍ରାଧିକୃତ କର ଅଧିକାରୀ ହିଁ ଦେଖିପାରିବେ ଓ ପଢ଼ି ପାରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ GST ସଂରଚନାରେ ତଥ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ଓ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ?

ଉତ୍ତର ସେବା ଓ ତଥ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା GST ସଂରଚନା ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଅର୍ନ୍ତନିହିତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସୁରକ୍ଷାବାଡ଼, ଅନୁପ୍ରବେଶର ଚିହ୍ନଟ ତଥ୍ୟର ଆବରଣ ଓ ତାର ଗତି, ବ୍ୟବହାରକାରୀ, ଅଦ୍ୟେ ପ୍ରବାହୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପରିଚାଳନାଗତ ଡିଜିଟାଲ୍ ସଂରଚନା ଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଆବରଣ ଇତ୍ୟାଦି ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତରର ସୁରକ୍ଷା, ସମ୍ପାଦନ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଇତ୍ୟାଦି ପଦକ୍ଷେପମାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଫଳତଃ କୌଣସି ଅନୈତିକ / ଅତର୍କିତ ଆକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିହତ ଓ ପ୍ରେକ୍ଷାପଟରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିହେବ । GSTN ନିରନ୍ତର ଭାବେ ମୂଳ ଉତ୍ସକୁ ପରୀକ୍ଷା ନୀରିକ୍ଷା କରିବା ସହ ନାନା ବୈଧାନିକ ସୁରକ୍ଷା (ଜଣା ଅଜଣା) କବଚ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ ।

୨୪. ପରିବର୍ତ୍ତନକାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ଶେଷ ରିଟର୍ଣ୍ଣରେ ଅଗ୍ରବାହିତ ହୋଇଥିବା CENVAT / ITC ଏବେ ITC (ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ କର) ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ପଞ୍ଜିକୃତ ଟିକସ ଦାତା ଏହି ସୁବିଧାର ହକ୍‌ଦାର ହେବେ ଏବଂ ଏହାକୁ ତାଙ୍କର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ଖାତା ୧୪୩ ଧାରାରେ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଯଦି ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ଟିକସ ଦାତା ୨୦୧୬-୧୭ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କିଛି ବସ୍ତୁ କିଣିଲେ, ଯଦିଓ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ସୁଦ୍ଧା ଏହାର ରସିଦ୍ ତାଙ୍କୁ ମିଳିଗଲା, ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ ଏପ୍ରିଲ୍ ୫ ତାରିଖ ଦିନ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରିକର ଲାଗୁ ହେବା ପରେ ବସ୍ତୁ ସମୂହ ପାଇବେ । ତେବେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ୨୦୧୭-୧୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ CENVAT ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଭ ପାଇବେ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ୨୦୧୭-୧୮ ବର୍ଷରେ ପୁରା ଉପଯୋଗର ହକ୍‌ଦାର ହେବେ । ଧାରା୪୪(୧) ଅନୁଯାୟୀ ଏହା କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ (କ) ଓ (ଖ) ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ଜିନିଷ ଉପରେ VAT (ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର) ଲାଭ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ GST ଭିତରକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ଏଥିନିମନ୍ତେ କର ଦାବୀ କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ଯେଉଁସବୁ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ପୂର୍ବ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଟିସିର ସୁବିଧା ଥିଲା ଏବଂ GST ଅନୁସାରେ ତାହା ବଜାୟ ରହିଛି, ସେ ସବୁ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଏହି ଲାଭର ହକ୍‌ଦାର ହୋଇପାରିବେ । ଯେହେତୁ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ଜିନିଷ ଉପରେ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ପ୍ରାପ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉନଥିଲା, ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ GST ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆଉ ଦାବୀ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । (ଧାରା ୧୪୪ (୧))

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପ୍ରକାର ଲାଭ ପାଇବା ଭୁଲ୍ ଥିଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇ GST ବା ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ତାହା ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର ଭୁଲ୍ ଢଙ୍ଗରେ ITC ର ଲାଭ ନିଆଯାଇଥିଲେ ତାହା କେବଳ GST ଅନୁଯାୟୀ ଆଦାୟ କରାଯିବ । (ଧାରା-୧୪୩-୧୪୬)

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ପଞ୍ଜିକୃତ କର ଦାତାର ଏଭଳି ଦୁଇଟି ଉଦାହରଣ ଦିଅନ୍ତୁ, ଯେଉଁମାନେ କି ପୂର୍ବ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଦରକାର ନଥିଲା, ମାତ୍ର ଏବେ GST ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜିକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉତ୍ତର ୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ବା ଜଣେ ଉତ୍ପାଦକାରୀ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ଭାବେ ଛାଡ଼ ପାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏବେ GST ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । କାରଣ ତାଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଧାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବା୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ । (ଧାରା-୯) VAT ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଏହି ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମାରେଖାଠୁ କମ୍ ଉତ୍ପାଦ କରୁଥିବା e-commerce ଜରିଆରେ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ GST ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବାକୁ ହେବ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କୌଣସି ସର୍ବନିମ୍ନ ସୀମାରେଖା ରହିବ ନାହିଁ । (ଧାରା-୧୪୫, ଅନୁଚ୍ଛେଦ-୩)

ପ୍ରଶ୍ନ-୬ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନରେ ଷ୍ଟକ୍ ଭାବେ ବିବେଚିତ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ କର ପୈଠ ହୋଇଥିବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣକୁ ଆଧାର କରି ଜଣେ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ITCଙ୍କୁ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ସେବା VAT ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ଆସୁନାହିଁ । କେବଳ ବସ୍ତୁ ଏହାର ପରିସରଭୁକ୍ତ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୭ ପୂର୍ବର ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ ଟିକସ ଦାତାଙ୍କର ରିଟର୍ଣ୍ଣରୁ ତାଙ୍କର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ଖାତାରେ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ITC ଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ GST ସମ୍ବନ୍ଧୀତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କର ITC ଫେରି ପାଇବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ । ପୂର୍ବ ଯୋଜନାରୁ ନୂଆ ଯୋଜନାକୁ ଆସିବାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବଦିନ ତାଙ୍କ ଷ୍ଟକର ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ ଉପରେ ପଡୁଥିବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହୀତ ଟିକସର ପରିମାଣ ଟଙ୍କା ତାଙ୍କୁ ପୈଠ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଅର୍ଥ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ଖାତା ଜରିଆରେ ପ୍ରଦାନ କରିହେବ । ତେବେ ଯଦି ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ଖାତା ଜରିଆରେ ଏହି ଅର୍ଥଟି ପୈଠ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅଧିକ ITC ଟଙ୍କା ଯାହାକିଛି ଥିଲା ତାହା ଆଉ ମିଳିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୮ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରୟ କର ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁ ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଫେରସ୍ତ ହେଲେ ତାହା ବ୍ୟବସାୟିକ ପରିମାଣକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଅନୁମତି ମିଳିବ କି ? GST ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ ହେବାକୁ ଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଫେରସ୍ତ ହେଲା ତେବେ ଏହା (GST) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକ୍ରିକର ବା ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର (GST) କେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ପ୍ରଥମତଃ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ GST ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ କି ନା ଦେଖାଯିବ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଠାରୁ ୬ ମାସ ପରେ ଫେରସ୍ତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଦେଖାଯିବ । ଯଦି ଉତ୍ତର ହଁ ହେବ ତେବେ ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ନିମିତ୍ତ କର ପୈଠ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନଠାରୁ ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଇଥିବ, ତେବେ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନଟ ହେବା ଦରକାର ଏବଂ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରୟ ସମୟରେ କର ପୈଠ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନର ୬ ମାସ ପୂର୍ବରୁ ଯେମିତି ହୋଇଥିବ (ଧାରା ୧୪୯)

ପ୍ରଶ୍ନ-୯ ଜଣେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ବା ପ୍ରସ୍ତୁତ କାରୀ, ଯଦି ଅର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବସ୍ତୁ ବା ଅନୁଗ୍ରହୀତ ବସ୍ତୁ ପୂର୍ବ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କାମ ପାଇଁ ରଖିଥାନ୍ତି ଓ ପରେ ଫେରାଇଥାନ୍ତି ତେବେ କାମ ସରିଲା ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଠାରୁ କର ଦେବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

– ଯଦି ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ/ ଅର୍ଦ୍ଧନିର୍ମିତ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଠାରୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
– ଠିକାଦାର ଯଦି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଠାରୁ ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଫେରାଇ ଦେଇଥାଏ ।
– ଉଭୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଓ ଠିକାଦାର ଗୋଦାମରେ ଥିବା ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଯଦି ସ୍ଥିରିକୃତ ଦିନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ଘୋଷଣା କରିଥାଆନ୍ତି । (ଧାରା ୧୫୦ ଓ ୧୫୧ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୦ ଠିକାଦାର ଯଦି ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନ ଫେରାନ୍ତି, ତେବେ କଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଠିକାଦାରଙ୍କୁ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅଧିକନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହେବାପରେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । (ଧାରା ୧୫୦ (୧) ଓ ୧୫୧(୧))

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୧ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତୁକୁ ଜଣେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଅନ୍ୟ ଏକ କରଦାତାଙ୍କ ପରିସରକୁ ପଠଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ପୂର୍ବ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ କଥିତ ବସ୍ତୁକୁ ଅନ୍ୟଜଣେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତାଙ୍କ ରପରିସରକୁ କର ପୈଠ କରିବା ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ କର ପଇଠ ନକରି ବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଠାଇ ପାରିବେ । (ଧାରା ୧୫୨)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୨ କେତେକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ କଳକାରଖାନାରୁ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ମିତ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ବା ତା'ପରେ ଯଦି ଫେରାଇ ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ବସ୍ତୁ ବା ସେବା କର GST ଅନୁସାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ କି ନା ?

ଉତ୍ତର କେତେକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ୬ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଫେରିଆସିଲେ ବା ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲେ, ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ବା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର (GST) ଆଇନ୍‌ରେ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ -୧୩ ପୂର୍ବ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଠିକାଦାରଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦିତ ବସ୍ତୁ ଉପରେ କେତେବେଳେ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ?

ଉତ୍ତର ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ GST ଅନୁଯାୟୀ କର ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନର ୬ ମାସପରେ ଫେରସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଫେରସ୍ତ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୪ ଧାରା-୧୫୦, ୧୫୧ ଓ ୧୫୨ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିବା ଦୁଇ ମାସର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କ'ଣ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ଏହା ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ବା ଆପଣାଛାଏଁ ହୋଇନଥାଏ । କାରଣ ଦର୍ଶାଗଲା ପରେ ଯାଇ ଉପଯୁକ୍ତ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ହିଁ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କରିପାରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୫ ଦରଦାମ୍ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଡେବିଟ୍ (ବର୍ହିଃଗ୍ରହଣ) / କ୍ରେଡ଼ିଟ୍ (ଅର୍ନ୍ତଃଗ୍ରହଣ) ଲେଖା ଜାରି କରିବା ଦୃଷ୍ଟିକୁ ସମୟସୀମା କଣ ?

ଉତ୍ତର ଦରଦାମ୍ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷାର ୩୦ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କରଦାତା ବର୍ହିଃଗ୍ରହଣ / ଅର୍ନ୍ତଃଗ୍ରହଣ ଲେଖା ବା ପରିପୂରକ ରିପୋର୍ଟ ଦେଇପାରନ୍ତି । ଦରଦାମ୍ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପରେ ଦର ହ୍ରାସ୍ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ଲେଖାରେ ଓ ବର୍ହିଗ୍ରହଣ / ଅର୍ନ୍ତଃଗ୍ରହଣ ଲେଖାରେ ଓ ପ୍ରାପକ ତାଙ୍କ ITC (ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହିତ କର) କମାଇଥିଲେ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କର ପରିମାଣ କମାଇ ଦେବାର ଅନୁମତି ମିଳିବ । (ଧାରା-୧୫୩)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୬ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଫେରସ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ସୁଧ ଓ କର ର ଭାଗ୍ୟ କ'ଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଫେରସ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା କର ଆଦିର ସମସ୍ୟାକୁ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ତୁଟାଇ ଦିଆଯିବ । (ଧାରା-୧୫୪)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୭ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଅସମାହିତ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା CEN. VAT / ITC ଇତ୍ୟାଦି ଦାବୀ ନେଇ ଅପିଲ୍ ବା ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷାର ଭାଗ୍ୟ କଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ତୁଟାଇ ଦିଆଯିବ । (ଧାରା-୧୫୫/୧୫୬)

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୮ ଯଦି ଅପିଲ୍ ଓ ପୁନଃନିରୀକ୍ଷଣର ଆଦେଶ କରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଯାଏ, ତେବେ ବସ୍ତୁ ଓ ସେବା କର (GST)ରେ ଫେରସ୍ତ କିପରି ହେବ ? ଏବଂ କର ଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେଲେ କଣ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ପୂର୍ବ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ହେବ । ଯଦି ପୂର୍ବରୁ ରହିଯାଇଥିବା ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯିବାର ଅଛି, ତେବେ ତାହା GST ଅନୁସାରେ ବକେୟା ହିସାବରେ ଆଦାୟ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧୯ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଫେରସ୍ତର ସମୀକ୍ଷା ପରେ ହେବାକୁ ଥିବା ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ GST ସହ କେମିତି ଖାପ ଖାଇବ ?

ଉତ୍ତର ତାହା ପୂର୍ବ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଫେରସ୍ତ ହେବ । (ଧାରା-୧୫୮)

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୦ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍‌ର ଚୁକ୍ତିନାମା ମୁତାବକ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ସେବ ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ GST ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ତା'ହେଲେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେଉଁ କର ପୈଠ ହେବ ?

ଉତ୍ତର ଏଭଳି ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ GST ଅନୁସାରେ କର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । (ଧାରା ୧୫୯)

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୧ ଯଦି ଗୋଟିଏ ସେବା ଯୋଗାଣ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟରେ ଆସିଥାଏ ଓ ସେଥିରେ ଟିକସ୍ ପାଇଁ ତଦନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ ତାହେଲେ GST ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା କାଳଖଣ୍ଡରେ ସେହି ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲେ, ସେଥିପାଇଁ GST ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ସେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଆସିଥିଲେ ଓ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ପୈଠ ହୋଇସାରିଥିଲେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ବା ତା'ପରେ ଆଉ କୌଣସି ଟିକସ୍ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । (ଧାରା ୧୬୦)

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୨ ଯଦି କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ସେବା ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ସମୟର ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବକେୟା ପ୍ରାପ୍ତ GST ଲାଗୁଥିବା ବେଳେ ମିଳେ ତେବେ GST ଅନୁଯାୟୀ ଟିକସ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?

ଉତ୍ତର ନାଁ, ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ସମୟର କାରବାର ଓ କର ପୈଠ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ ହୋଇଥିଲେ ଆଉ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । (ଧାରା-୧୬୧)

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୩ ପୂର୍ବ ଆଇନ୍ ଅନୁଯାୟୀ ISD ଦ୍ୱାରା ସେବାପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଥିଲେ ଓ ସମ୍ପୃକ୍ତ ITC (ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର) ପରେ GST ସମୟରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇପାରିବ କି ?

ଉତ୍ତର ଏଭଳି ସେବା ସମ୍ପର୍କିତ ରସିଦ୍ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ବା ପରେ ଯେବେ ବି ମିଳିଥାଉନା କାହିଁକି ଏହି ବଣ୍ଟନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରିବ । (ଧାରା - ୧୬୨)

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୪ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନଠାରୁ ଯଦି ବସ୍ତୁ ଏଜେଣ୍ଟ ଠାରେ ପଡ଼ି ରହେ ତେବେ ଏଜେଣ୍ଟ (ITC) ଅର୍ନ୍ତଗ୍ରହଣ କର ନେଇପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କରୁଥିଲେ ଏଜେଣ୍ଟ ଏପରି ସୁବିଧା ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ।

(କ) ଏଜେଣ୍ଟ ଜଣକ GST ଅନୁସାରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରଦାତା ହୋଇଥିବେ ।

(ଖ) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଉପାଦାନକାରୀ ଓ ଏଜେଣ୍ଟ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଷ୍ଟକ ର ବିଶଦ

ଘୋଷଣା କରିଥିବେ ।

(ଗ) ବସ୍ତୁର ରସିଦ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ୧୨ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବ ।

(ଘ) ସେହି ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୂଳ ଉତ୍ପାଦାନକାରୀ ITCରେ ବିପରୀତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବେ ଓ ତା'ର ଲାଭ ଦେଇନଥିବେ ।

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାପାଇଁ SGST ଆଇନ୍‌ହିଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । (ଧାରା ୧୬୨ (କ) ଓ ୧୬୨ (ଖ))

ପ୍ରଶ୍ନ-୨୫ ଅନୁମୋଦନ ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ପଠାଯାଇଥିବ, ମାତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ୬ମାସ ପରେ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ତାହା ଫେରାଇ ଦିଆଗଲା । ତେବେ GST ଅନୁସାରେ ଟିକସ୍ ଦିଆଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର ହଁ, ଯଦି ଏପରି ବସ୍ତୁ GSTର କରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷାନ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନଠାରୁ ୬ ମାସ ପରେ ଫେରସ୍ତ କରିଥାଆନ୍ତି (୨ ମାସର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ସମୟପରେ) ତେବେ କର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ SGSTରେ ଗ୍ରହଣୀୟ । (ଧାରା ୧୬୨(ଘ) ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ)